

**Skonsolidowany Raport
Grupy Kapitałowej
Banku Millennium S.A.
za 1 kwartał 2024 r.**

Wybrane skonsolidowane dane finansowe

	w tys. PLN		w tys. EUR	
	1.01.2024 - 31.03.2024	1.01.2023 - 31.03.2023	1.01.2024 - 31.03.2024	1.01.2023 - 31.03.2023
Przychody z tytułu odsetek i przychody o podobnym charakterze	2 169 427	2 071 433	502 054	440 684
Przychody z tytułu opłat i prowizji	262 422	260 648	60 730	55 451
Wynik finansowy przed opodatkowaniem podatkiem dochodowym	129 293	533 601	29 921	113 520
Wynik finansowy po opodatkowaniu	128 426	252 146	29 721	53 642
Całkowite dochody za okres sprawozdawczy	187 245	578 096	43 333	122 986
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	6 656 138	3 376 398	1 540 380	718 306
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(5 345 614)	(2 291 994)	(1 237 096)	(487 606)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	(37 406)	(45 273)	(8 657)	(9 632)
Przepływy pieniężne netto, razem	1 273 118	1 039 131	294 628	221 068
Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł / EUR)	0,11	0,21	0,02	0,04
Rozwodniony zysk (strata) na jedną akcję zwykłą	0,11	0,21	0,02	0,04
	31.03.2024	31.12.2023	31.03.2024	31.12.2023
Aktywa razem	132 138 048	125 520 004	30 723 348	28 868 446
Zobowiązania wobec banków i innych instytucji monetarnych	557 849	563 512	129 705	129 603
Zobowiązania wobec klientów	113 183 861	107 246 427	26 316 320	24 665 692
Kapitał własny	7 082 140	6 894 895	1 646 665	1 585 762
Kapitał zakładowy	1 213 117	1 213 117	282 061	279 006
Liczba akcji (w szt.)	1 213 116 777	1 213 116 777	1 213 116 777	1 213 116 777
Wartość księgowa na jedną akcję (w zł / EUR)	5,84	5,68	1,36	1,31
Rozwodniona wartość księgowa na jedną akcję (w zł / EUR)	5,84	5,68	1,36	1,31
Współczynnik wypłacalności	18,01%	18,06%	18,01%	18,06%
Zadeklarowana lub wypłacona dywidenda na jedną akcję (w zł / EUR)	-	-	-	-

Kursy przyjęte do przeliczenia danych finansowych na EUR

dla pozycji na dzień bilansowy	-	-	4,3009	4,3480
dla pozycji za okres objęty sprawozdaniem (kurs wyliczony jako średnia z kursów na koniec poszczególnych miesięcy okresu)	-	-	4,3211	4,7005

INFORMACJA O DZIAŁALNOŚCI BANKU MILLENNIUM I GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU MILLENNIUM S.A. W 1-SZYM KWARTALE 2024 r.

WYNIKI FINANSOWE - GŁÓWNE ELEMENTY

Podsumowanie

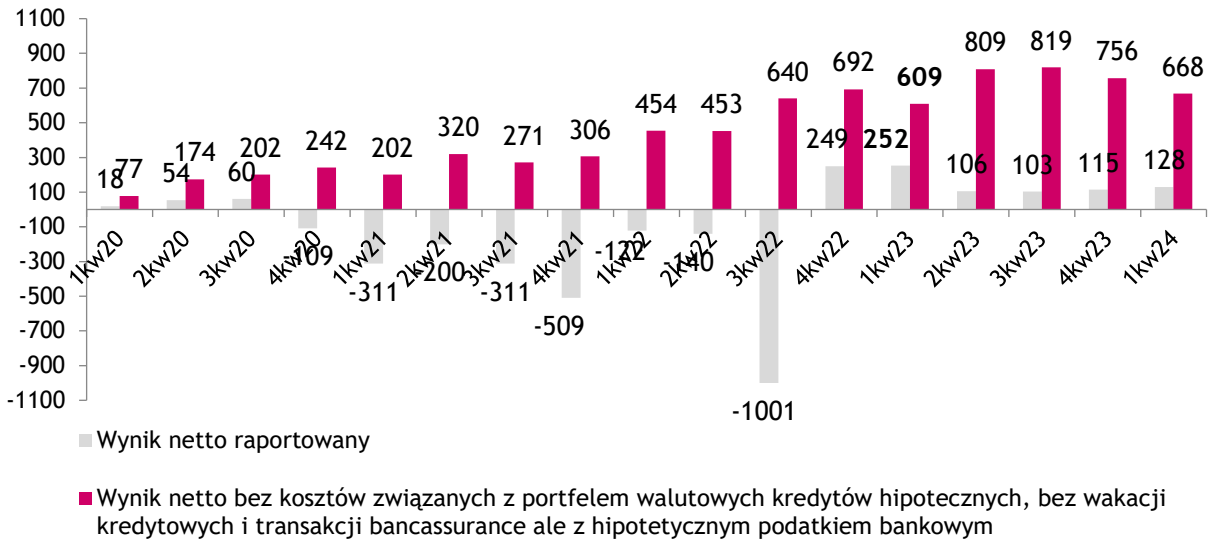
Grupa Kapitałowa Banku Millennium S.A. („Grupa BM”, „Grupa”) zaraportowała zysk netto w wysokości 128 mln zł w 1-szym kwartale 2024 r. („1kw24”). Ponownie, trzycyfrowy zysk netto osiągnięty został pomimo ciągle wysokich kosztów związanych z portfelem kredytów hipotecznych w walutach obcych („walutowe kredyty hipoteczne” i odpowiednio „koszty walutowych kredytów hipotecznych”). Koszty te osiągnęły znaczną wartość (824 mln zł przed podatkiem, 640 mln zł po podatku) głównie z powodu wysokich kosztów prawnych podczas gdy koszty rezerw na ryzyko prawne pozostawały w trendzie spadkowym. Zysk netto 1kw24 skorygowany o ww. koszty i po uwzględnieniu hipotetycznego podatku od aktywów („podatek bankowy”) (100 mln zł) byłby na poziomie 668 mln zł w porównaniu ze skorygowanym zyskiem 1kw23 w wysokości 609 mln zł.

1kw24 był kolejnym solidnym kwartałem pod względem operacyjnym. Wzrost depozytów był wysoki (+6% kw/kw) pomimo widocznie niższego oferowanego oprocentowania i pomógł odwrócić negatywny trend w wyniku odsetkowym (*ang. NII*). Portfel kredytowy bez walutowych kredytów hipotecznych przyszedł o 1% kw/kw z poprawiającą się sprzedażą złotych kredytów hipotecznych (+78% r/r) oraz pierwszymi oznakami poprawy koniunktury w leasingu (sprzedaż +14% r/r) oraz w kredytowaniu mikrobiznesu (+7%). Liczba aktywnych klientów detalicznych stabilnie rosła (3 045 tys., wzrost o 4% r/r) podczas gdy wolumen produktów inwestycyjnych wzrósł o 10% kw/kw do poziomu niemal 9 mld zł.

Liczba nowych polubownych ugód zawartych z posiadaczami walutowych kredytów hipotecznych pozostała na poziomie powyżej 1 tys. a liczba ugód zawartych dotąd osiągnęła poziom 22,5 tys., co odpowiada 37% liczby umów kredytowych aktywnych w momencie pełnego uruchomienia oferty ugód. Napływ nowych pozwów związanych z walutowymi kredytami hipotecznymi pozostawała w trendzie spadkowy, podczas gdy rezerwy na ryzyko prawne odzwierciedlają znaczące założenia dotyczące napływu przyszłych pozwów.

Nie mniej ważna była stabilizacja współczynników kapitałowych (współczynnik kapitałowy TCR Grupy wyniósł 18,0%, a współczynnik T1 14,9%) które pozostając komfortowo powyżej regulacyjnych minimum zwiększają prawdopodobieństwo zbliżającego się formalnego zakończenia planu naprawy oraz planu ochrony kapitału. Dodatkowo, spadek udziału walutowych kredytów hipotecznych w całym portfelu kredytowym poniżej 10% (przed korektą o rezerwy na ryzyko prawne) jest kolejnym ważnym krokiem w kierunku potencjalnej redukcji bądź nawet zniesienia bufora P2R w przyszłości.

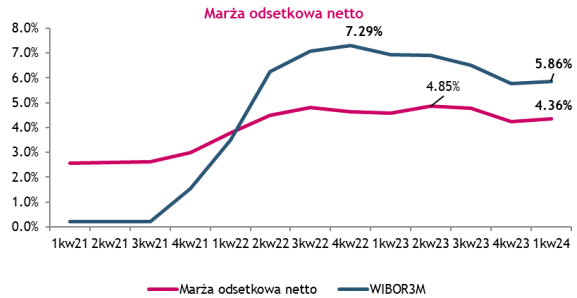
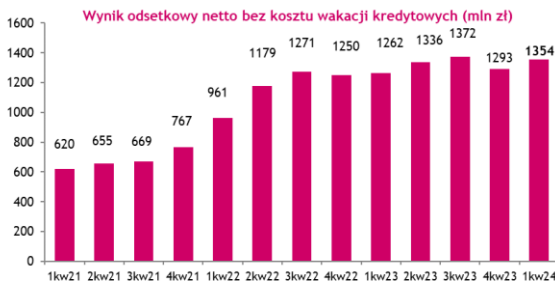
Kwartałny wynik netto: raportowany oraz skorygowany (mln zł)

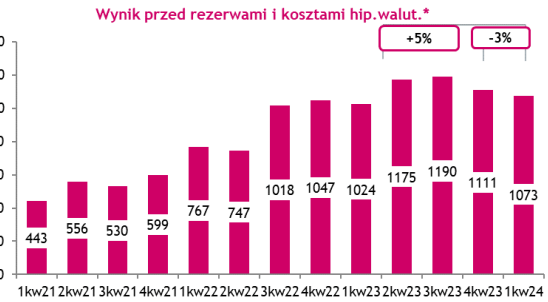
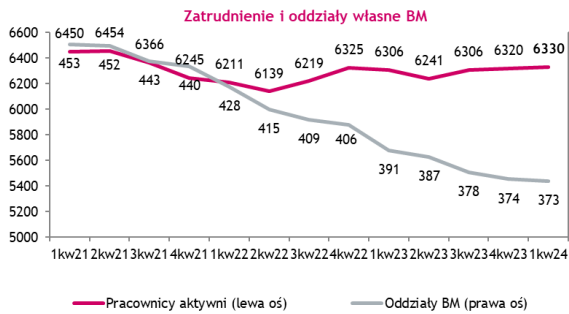
Kluczowe elementy wyników Grupy w okresie

Kluczowe osiągnięcia w 1kw24 były następujące:

- M** **wynik odsetkowy skorygowany o koszt wakacji kredytowych** wzrósł o 5% kw/kw dzięki połączeniu przyrostu aktywów odsetkowych netto („IEA”) o 6%, wyższych rynkowych stóp procentowych (średni WIBOR 3M na poziomie 5,86% w porównaniu do 5,77% w 4kw23) oraz niższego kosztu finansowania; wielkość oraz dochodowość portfela papierów dłużnych dalej rosta; dynamika wzrostu wyniku odsetkowego r/r poprawiła się do 7% z 3% w poprzednim kwartale;
- M** **kwartałna marża odsetkowa (ang. NIM)** poprawiła się do 436 p.b. z 424 p.b. w poprzednim kwartale i było to efektem połączenia niższego kosztu depozytów (240 p.b. z 255 p.b.) oraz wyższej dochodowości portfela papierów dłużnych;

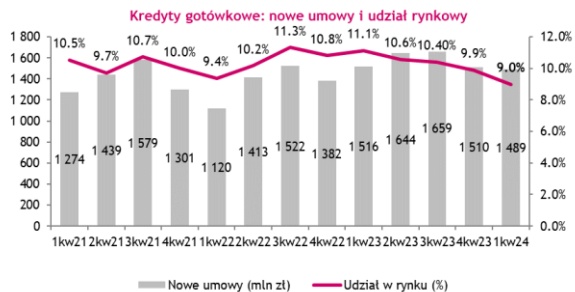
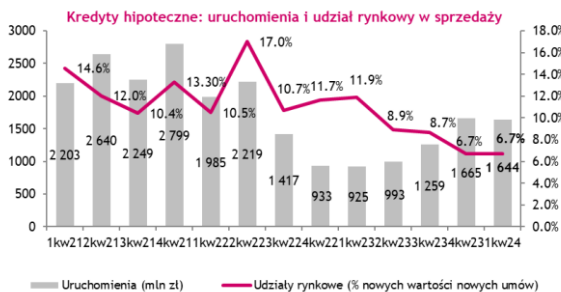
- M** **inflacja kosztowa przyspieszyła** (koszty operacyjne bez kosztów BFG wzrosły o 23% r/r) z efektem niskiej bazy (roczne rozliczenie kosztów kart obniżyło koszty administracyjne w 1kw23) częściowo odpowiedzialnym za ten wysoki wzrost; liczba pracowników pozostawała mniej więcej stabilna (liczba aktywnych pracowników wzrosła o 24 w ciągu ostatnich dwunastu miesięcy), optymalizacja sieci dystrybucji była kontynuowana (liczba oddziałów własnych spadła o 18 jednostek, tj. 5% w ciągu ostatnich dwunastu miesięcy) i była komplementarna w stosunku do rosnącego udziału usług cyfrowych (klienci cyfrowi: 2,77 mln, wzrost o 7% r/r, aktywni użytkownicy bankowości mobilnej: 2,55 mln, wzrost o 9% r/r);

(*) Raportowany zysk przed rezerwami na ryzyko kredytowe, Covid-19, wynik na portfelu FV, utratą wartości aktywów finansowych, modyfikacjami, kosztami związanymi z walutowymi kredytami hipotecznymi i wynikiem na transakcji bancassurance w 1kw23 oraz 4kw23.

M portfel kredytowy nieco wzrósł w okresie (kredyty netto/brutto odpowiednio +0,4% r/r) ze zmianami portfela walutowych kredytów hipotecznych (raportowany -19% kw/kw i spadek o ponad 55% r/r) pozostającymi główną determinantą; portfel kredytowy bez walutowych hipotek rosnący we wszystkich kategoriach (+1% kw/kw i +1% r/r) był dobrym wskaźnikiem na resztę roku jako że wzrost był zwłaszcza widoczny w marcu; portfel walutowych kredytów hipotecznych w wielkości raportowanej w bilansie dalej szybko się kurczył w wyniku zmian kursów walut, spłat, tworzenia rezerw na ryzyko prawne (zgodnie z MSSF9 rezerwy na ryzyko prawne księguje się jako pomniejszenie wartości brutto zasądzonych kredytów), spisań oraz dobrowolnych ugód z kredytobiorcami; w rezultacie, udział całego portfela walutowych kredytów hipotecznych w kredytach brutto ogółem zmniejszył się do 3,3% (kredyty udzielone przez BM: 2,9%) z 7,3% (6,6%) w tym samym okresie ubiegłego roku;

M portfel niehipotecznych kredytów detalicznych pozostał na niezmiennym poziomie kw/kw oraz wzrósł 7% r/r, głównie dzięki stabilnej sprzedaży kredytów gotówkowych (1,5 mld zł, spadek o 2% r/r); udział rynkowy BM w sprzedaży w 1kw24 wyniósł 9,0%, poniżej poziomu 11,1% w 1kw23; sprzedaż (wyплаты) kredytów hipotecznych w PLN na poziomie 1,6 mld zł była stabilna kw/kw (udział rynkowy 6,7%) rosnąc o 78% r/r;

M jakość portfela kredytowego była stabilna w 1kw24, ze wskaźnikiem kredytów niepracujących (NPL) na poziomie 4,6%; portfel kredytów konsumenckich był jedynym z niewielkim wzrostem wskaźnika NPL co zostało zneutralizowane spadkiem wskaźnika NPL w portfelu kredytów dla przedsiębiorstw; wolumen kredytów w Koszyku 3 wzrósł jedynie marginalnie stąd pokrycie kredytów niepracujących rezerwami uległo dalszej poprawie do poziomu 72% (72% na koniec 2023 r.); koszt ryzyka był okresowo wyższy (63 p.b. na podobnym poziomie jak w 1kw23) z kosztem ryzyka na poziomie 67 p.b. w segmencie detalicznym oraz 47 p.b. w segmencie przedsiębiorstw;

M depozyty klientów wzrosły o 6% kw/kw i 12% r/r z depozytami detalicznymi rosnącymi o 6% kw/kw i depozytami korporacyjnymi 5%; udział depozytów terminowych wzrósł do poziomu 39% z poziomu 36% na koniec 2023 r.; płynność Banku pozostawała na bardzo komfortowym poziomie ze wskaźnikiem K/D zmniejszającym się dalej do poziomu 65%;

M aktywa zarządzane zarówno przez Millennium TFI, jak i fundusze zewnętrzne znów urosły istotnie (+10% kw/kw) a tempo wzrostu r/r przyspieszyło do 30%;

M współczynniki kapitałowe były generalnie stabilne (skonsolidowany TCR: 18,0%/T1: 14,9% w porównaniu z odpowiednio: 18,1%/14,7% na koniec 2023 r.) i w rezultacie nadwyżka powyżej wymaganych minimalnych poziomów dla wskaźnika T1 zwiększyła się dalej do odpowiednio 5.1 punkta procentowego a ta dotycząca wskaźnika TCR, pozostawała stabilna na poziomie 5.8%; poprawa w tym kwartale była przede wszystkim efektem zaliczenia zysku netto z 2 poł. 2023 r. do kapitału regulacyjnego oraz niższej negatywnej wyceny portfela obligacji; wskaźnik MRELtrea pozostał generalnie na stabilnym poziomie, istotnie powyżej obecnego i spodziewanego nowego wymaganego poziomu; Bank oczekuje obniżki jego wymaganych poziomów MREL w 2kw24 i spodziewa się nowego wymogu MRELtrea na poziomie 18,03% w porównaniu z 18,89% obecnie (odpowiednio 20,78% z 21,64% włączając wskaźnik CBR).

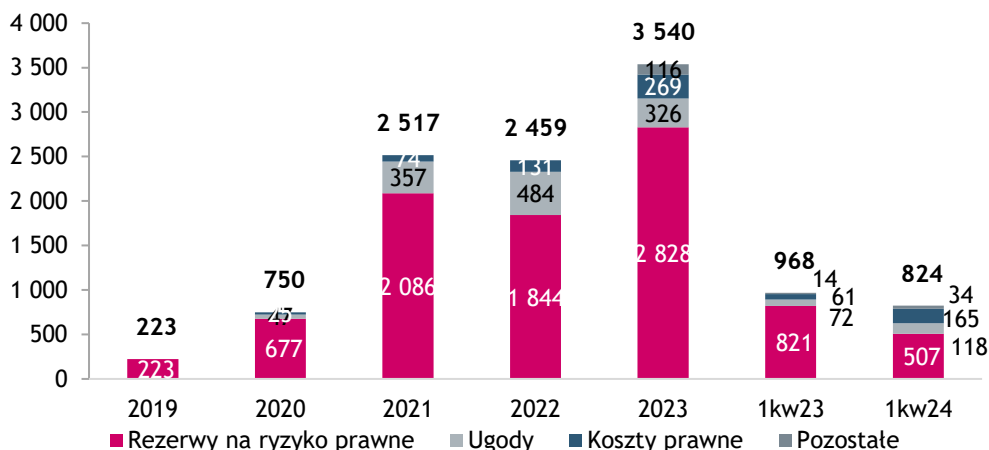
Istotne niepowtarzalne pozycje w RZiS

W 1kw24 roku Grupa BM rozpoznała roczny koszt składki BFG na fundusz przymusowej restrukturyzacji w wysokości 61 mln zł. W pozycjach koszty administracyjne, porównania r/r zostały zaburzone przez tzw. efekt niskiej bazy (rozliczenia prowizji z kart bankowych zostało rozpoznane jako pomniejszenie kosztów w 1kw23). Dodatkowo, linia „podatek” zawiera niższą niż zwykle kwotę co wynika z paru czynników, włączając utworzenie aktywa podatkowego na kwotę 52 mln zł wynikające z tytułu przyszłych korekt przychodów odsetkowych uzyskanych od kredytów hipotecznych indeksowanych do CHF oraz pożyczek walutowych w tej walucie będących przedmiotem sporów sądowych o ich unieważnienie. Aktywo to istotnie obniżyło koszt podatkowy w raportowanym okresie (szczegóły w nocie 11 w dalszej części raportu).

Portfel walutowych kredytów hipotecznych i koszty z nim związane

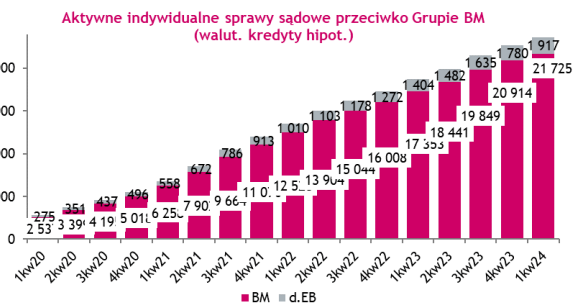
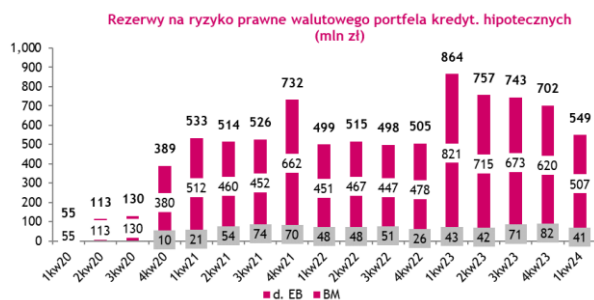
Koszty związane z portfelem kredytów hipotecznych w walutach obcych (rezerwy na ryzyko prawne, koszty związane z tzw. dobrowolnymi ugodami oraz koszty prawne) pozostawały na wysokim poziomie (824 mln zł przed podatkiem / 640 mln zł po podatku) i nadal stanowiły znaczne obciążenie dla poprawiającej się rentowności podstawowej działalności Grupy.

Koszty związane z walutowymi kredytami hipot.
(mln przed podatkiem)*

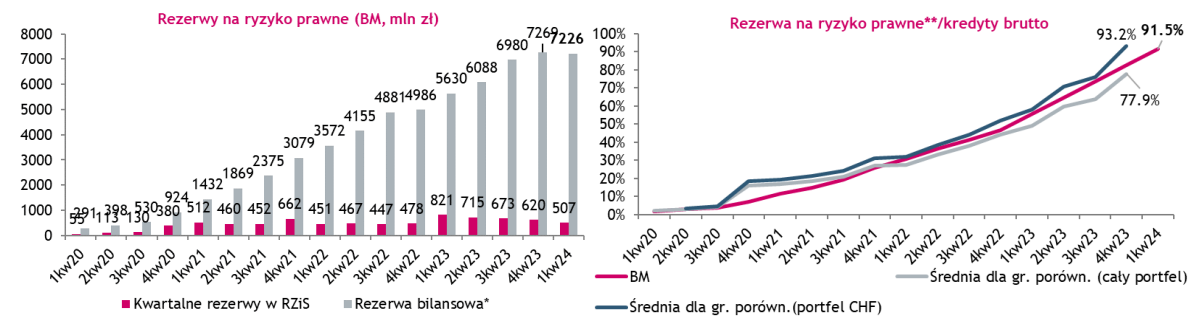

(*) bez kosztów ryzyka prawnego związanymi z portfelem walutowych kredytów hipotecznych udzielonych przez d. EB

Całkowite rezerwy na ryzyko prawne związane z walutowymi kredytami hipotecznymi („rezerwy na walutowe kredyty hipoteczne”) w 1kw24 wyniosły 549 mln zł (przed podatkiem), w tym 507 mln zł dotyczyło portfela hipotek walutowych udzielonych przez Bank. Wartość ww. rezerw po podatku dla portfela hipotek walutowych udzielonych przez Bank wyniosła 389 mln zł w porównaniu z 820 mln zł w 1kw23. Warto odnotować iż od czasu osiągnięcia rekordowej wartości w 1kw23 kwartalne koszty rezerw na ryzyko prawne pozostają w trendzie spadkowym. W pierwszej połowie 2023 r. wzrost rezerw na walutowe kredyty hipoteczne wynikał z negatywnych zmian w otoczeniu prawnym, zwłaszcza wyroku TSUE z 15 czerwca 2023 r., i w konsekwencji ze zmian metodologicznych (np. eliminacja scenariusza wynagrodzenia za kapitał udostępniony przez Bank) oraz zaktualizowanych parametrów w metodologii tworzenia rezerw przez Bank, w drugiej połowie 2023 r. były one przede wszystkim pochodną zmiany parametrów, odzwierciedlając, *inter alia*, faktyczny oraz spodziewany napływ roszczeń sądowych, podczas gdy w 1kw24 zawierały one również rezerwy na potencjalne odsetki ustawowe.

Na koniec marca 2024 r., saldo rezerw na portfel walutowych kredytów hipotecznych udzielonych przez Bank wyniosło 7 226 mln zł (co odpowiadało 91,5% ubrutowionego portfela kredytów walutowych) a rezerwy na portfel walutowych kredytów hipotecznych udzielonych przez dawny Euro Bank 631 mln zł. Alokowana, czyli pomniejszająca bilansową wartość brutto każdego z tych portfeli wynosiła odpowiednio 5 648 mln zł (spadek kw/kw w wyniku umocnienia PLN oraz wykorzystania rezerw) oraz 477 mln zł.

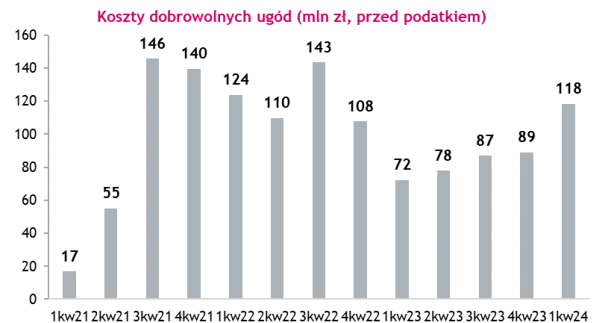
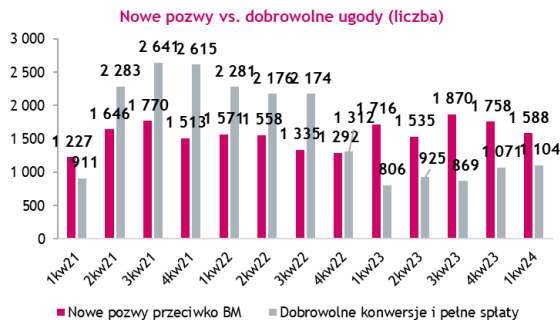
(*) bilansowa wartość rezerw nie równa się sumie obciążeń w RZiS; ** włączając rezerwy na umowy;
Uwaga: rezerwy na walutowe kredyty hipoteczne/walutowe kredyty hipoteczne brutto (po korekcie IFRS9 tam gdzie standard stosowany); bez portfela d. EB; dane dla grupy porównawczej mogą się różnić od poprzednio prezentowanych z powodu zmiany kompozycji grupy porównawczej

Na dzień 31 marca br. Bank miał 21 725 umów kredytowych i dodatkowo 1 917 umowy kredytowe z byłego Euro Banku będących przedmiotem prowadzonych obecnie indywidualnych sporów sądowych (z wyłączeniem roszczeń wniesionych przez bank przeciw klientom, tzw. spraw windykacyjnych), dotyczących klauzul indeksacyjnych w walutowych kredytach hipotecznych. Relatywnie mała część tych pozwów (około 12%) została wniesiona przez kredytobiorców którzy na dzień wniesienia pozwu całkowicie spłacili walutowy kredyt hipoteczny bądź skonwertowali go na kredyt hipoteczny w PLN.

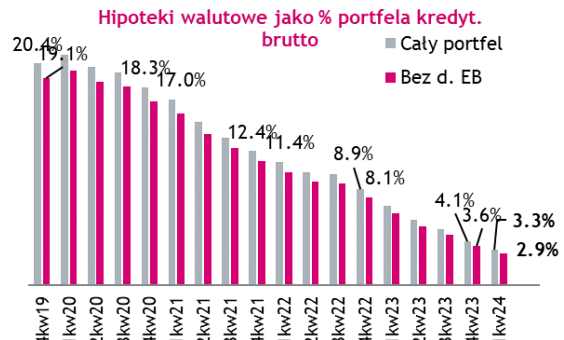
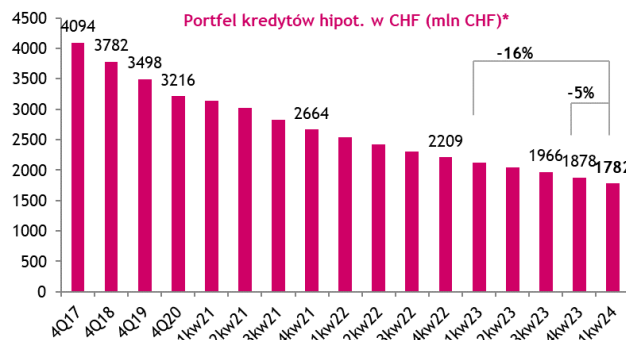
Bank przykłada wysoką wagę do redukcji swojego portfela walutowych kredytów hipotecznych oraz związanego z nim ryzyka i dlatego pozostaje otwarty na indywidualnie negocjowane polubowne rozwiązania (między innymi przewalutowania kredytów na zł, przedterminowe częściowe lub całkowite spłaty, łącznie „dobrowolne ugody”). Liczba dobrowolnych ugód w 1kw24 wyniosła 1 104, nieco powyżej liczby w poprzednim kwartale. Od początku roku 2020, kiedy ugody zaczęły być aktywniej oferowane, zawarto ponad 22 500 polubownych ugód. Stanowi to ponad 37% liczby umów kredytowych dot. walutowych kredytów hipotecznych aktywnych w momencie startu programu oferowania ugód. W wyniku tych negocjacji, zasądzonych wyroków oraz innych naturalnych czynników, w 1kw24 liczba aktywnych walutowych kredytów hipotecznych zmniejszyła się o ponad 1 660 do 30 763, po spadku o 5 586 w całym roku 2023.

W 1kw24, koszty związane z dobrowolnymi ugodami wyniosły 118 mln zł (przed podatkiem, ujęte w linii wynik z pozycji wymiany a także w linii wynik z modyfikacji. Relatywnie wyższy koszt ugód w raportowanym okresie odzwierciedlał, między innymi, rosnącą liczbę oraz udział ugód na etapie postępowania sądowego. W 1kw24, 271 takich ugód zostało zawartych w porównaniu do 186 w 4kw23 i 533 w całym roku 2023.

Koszty prawne, ujęte w kosztach administracyjnych oraz pozostałych kosztach operacyjnych były wyjątkowo wysokie w tym kwartale i wyniosły 165 mln zł.

W efekcie powyższych trendów, portfel hipotek walutowych Banku zmniejszył się o 5% w ciągu 1kw24 (w CHF, brutto, bez wpływu alokowanej rezerwy na ryzyko prawne) podczas gdy tempo spadku r/r wyniosło 16%. Udział całego portfela hipotek walutowych (brutto pomniejszone o alokowane rezerwy na ryzyko prawne) w portfelu kredytów brutto Grupy spadł do 3,3% na koniec marca br., podczas gdy udział hipotek walutowych udzielonych przez Bank spadł do poziomu 2,9%.

(*) kredyty udzielone przez Bank

Uwaga: udział walutowych kredytów hipotecznych brutto bez pomniejszenia o alokowaną rezerwę na ryzyko prawne wynosił 9,95% na koniec marca 2024 r.

Po wyłączeniu wszystkich kosztów związanych z portfelem walutowych kredytów hipotecznych (824 mln zł przed podatkiem/640 mln zł po podatku) oraz dodaniu hipotetycznego podatku bankowego (100mln zł), Grupa BM zaraportowałaby w 1kw24 zysk netto w wysokości 668 mln zł (714 mln zł przy liniowym rozkładzie składek na BFG) w porównaniu ze skorygowanym zyskiem kwartalnym w 1kw23 w wysokości 609 mln zł (672 mln zł).

SZCZEGÓŁOWE WYNIKI FINANSOWE

Rachunek zysków i strat Grupy

Przychody operacyjne Grupy (mln zł)	1kw24	1kw23	Zmiana r/r	4kw23	Zmiana kw/kw
Wynik z tytułu odsetek	1 354	1 262	7%	1 284	5%
Wynik z tytułu prowizji	200	201	-1%	190	5%
Wynik na działalności podstawowej	1 554	1 463	6%	1 474	5%
Pozostałe przychody pozaodsetkowe*	-137	594	-	92	-
Przychody operacyjne ogółem *	1 417	2 057	-31%	1 567	-10%
Przychody operacyjne ogółem skorygowane **	1 640	1 524	8%	1 606	2%

(*) Bez korekty portfela kredytów wg. wartości godziwej (3,7mln zł w 1kw24 i -2,7 mln zł w 1kw23), która jest włączona do pozycji „koszt ryzyka”

(**) Bez finansowego wpływu transakcji dot. ubezpieczeń (PLN597.2mn in 1Q23 and PLN55.2mn in 4Q23), negatywnego wpływu wakacji kredytowych (9,2 mln zł w 4kw23) oraz kosztów/ przychodów związanych z walutowymi kredytami hipotecznymi (w wyniku z pozycji wymiany oraz pozostałych przychodach/ kosztach operacyjnych, w tym gwarancje od Societe Generale)

Wynik z tytułu odsetek w 1kw24 osiągnął 1,354 mln zł i wzrósł o 7% r/r. pomimo znacznie niższych rynkowych stóp procentowych w wyniku obniżki stóp banku centralnego o 75 pkt. baz. na początku września'23 oraz negatywnego wpływu emisji (w tym samym miesiącu) obligacji spełniających wymogi MREL o wartości 500 mln EUR na koszty odsetkowe. Głównym czynnikiem wzrostu omawianej pozycji były papiery dłużne (ich wzrost wyniósł 19,5 mld zł w okresie 12 miesięcy).

Marża odsetkowa netto (do średnich aktywów odsetkowych) (NIM) średnio wyniosła 4,36% w 1kw24, zatem była niższa o 22 pkt. baz. od poziomu 4.58% z 1kw23. Wspomniane wyżej czynniki (obniżka stóp procentowych i emisja obligacji MREL) jak również większy udział obligacji w aktywach, miały negatywny wpływ na poziom NIM, choć jednocześnie spadający koszt depozytów o 49 pkt. baz. w analizowanym okresie (do 2,40%) i pewna poprawa w dochodowości portfela obligacji miały w tym wypadku pozytywny wpływ.

Wynik z tytułu prowizji za 1kw24 wyniósł 200 mln zł i spadł nieznacznie o mniej niż 1% r/r (wzrost o 5% kw/kw), przede wszystkim w następstwie zmniejszenia się prowizji z działalności *bancassurance* (sprzedaż ubezpieczeń) o 24% r/r (w wyniku transakcji dotyczącej biznesu ubezpieczeniowego). Z drugiej strony prowizje z kart płatniczych, prowizje maklerskie i powiernicze oraz opłaty za zarządzanie i dystrybucję funduszy inwestycyjnych oraz innych produktów inwestycyjnych wykazały znaczący wzrost.

Raportowany wynik na działalności podstawowej, zdefiniowany jako suma wyniku z tytułu odsetek i wyniku z tytułu prowizji, osiągnął 1,554 mln zł za 1kw24 i wzrósł o 6% r/r (i o 5% kw/kw) będąc kluczowym czynnikiem dynamiki powtarzalnych dochodów Grupy.

Pozostałe przychody pozaodsetkowe, które obejmują wynik z wymiany, wynik na aktywach i zobowiązaniach finansowych (bez korekty portfela kredytów wg. wartości godziwej), a także pozostałe przychody i koszty operacyjne netto, zanotowały w 1kw24 ujemną wartość 137 mln zł. Koszty związane z polubownymi ugodami negocjowanymi z kredytobiorcami walutowych kredytów hipotecznych oraz koszty prawne związane z tymi kredytami (230 mln zł, wykazane w wyniku z pozycji wymiany i pozostałych kosztach operacyjnych) w dalszym ciągu miały negatywny wpływ na tę linię wyniku. W 2023 r. znajdowała się ona pod silnym dodatnim wpływem transakcji ubezpieczeniowej (sprzedaży zewnętrznemu partnerowi ubezpieczeniowemu udziałów w Millennium Financial Services Sp. z o.o. w marcu 2023r. wraz ze związanymi z tym efektami), która przyniosła przychód przed opodatkowaniem w kwocie 652 mln zł (z czego 597 mln zł w 1kw23 i 55 mln zł w 4kw23) co znacznie utrudnia analizę rocznych i kwartalnych zmian tej pozycji.

Przychody operacyjne ogółem Grupy osiągnęły wysokość 1 417mln zł w 1kw24 wykazując znaczny spadek o 31% r/r. Bez uwzględnienia wspomnianych wyżej nadzwyczajnych pozycji przychodów i kosztów, osiągnęły one poziom 1 640 mln zł i wzrosły o 8% r/r (wzrost o 2% kw/kw).

Koszty ogółem wyniosły 598 mln zł w 1kw24, przekładając się na wzrost o 15% r/r. Koszty ogółem bez opłat na BFG wzrosły o 23% r/r (o 2% kw/kw) odzwierciedlając wciąż silną presję inflacyjną.

Koszty operacyjne (mln zł)	1kw24	1kw23	Zmiana r/r	4kw23	Zmiana kw/kw
Koszty osobowe	(289)	(246)	18%	(268)	8%
Pozostałe koszty administracyjne	(309)	(276)	12%	(261)	18%
<i>w tym wpłaty na Bankowy Fundusz Gwarancyjny (BFG)</i>	(61)	(83)	-27%	0	-
Koszty operacyjne ogółem	(598)	(522)	15%	(529)	13%
<i>Całkowite koszty bez BFG/IPS</i>	<i>(537)</i>	<i>(438)</i>	<i>23%</i>	<i>(529)</i>	<i>2%</i>
Koszty/przychody - raportowane	42.2%	25.4%	16.9 p.p.	33.6%	8.7 p.p.
<i>Koszty/przychody skorygowane*</i>	<i>31.8%</i>	<i>28.7%</i>	<i>3.0 p.p.</i>	<i>31.2%</i>	<i>0.6 p.p.</i>

(*) z równym rozłożeniem opłaty na fundusz restrukturyzacji BFG na cały rok i bez przychodów lub kosztów jednorazowych

Koszty osobowe w 1kw24 wyniosły 289 mln zł i wzrosły o 18% r/r, głównie w efekcie inflacji płacowej przejawiającej się w wyższych wynagrodzeniach zasadniczych oraz wyższymi rezerwami na premie. Grupa kontynuuje dostosowywanie liczby oddziałów i poziom zatrudnienia do bieżących potrzeb, co odzwierciedla postępującą digitalizację i coraz ważniejszą rolę kanałów online przy jednoczesnym utrzymywaniu znaczącej obecności geograficznej pod względem sieci tradycyjnych oddziałów. Na koniec marca 2024 r. liczba oddziałów ogółem wyniosła 611 a ich liczba została zredukowana o 11 placówek w porównaniu do stanu na koniec marca 2023 r. Liczba pracowników w Grupie wyniosła 6 731 etatów na koniec marca 2024 r. i była o 1% niższa niż rok wcześniej i na podobnym poziomie jak w poprzednim kwartale. Wyłączając pracowników na długoterminowych zwolnieniach („aktywne etaty”), liczba zatrudnionych była jeszcze niższa i wynosiła 6 330.

Zatrudnienie (etaty)	31.03.2024	31.03.2023	Zmiana r/r	31.12.2023	Zmiana kw/kw
Bank Millennium S.A.	6 440	6 539	-2%	6 460	0%
Podmioty zależne	291	276	5%	287	1%
Grupa Banku Millennium razem	6 731	6 815	-1%	6 747	0%
Grupa BM razem (aktywne* etaty)	6 330	6 306	0%	6 320	0%

(*) liczba aktywnych etatów oznacza liczbę pracowników, którzy nie są na długotrwałych zwolnieniach

Pozostałe koszty administracyjne (w tym amortyzacja) osiągnęły 309 mln zł w 1kw24 i wzrosły o 12% r/r z powodu efektu niższej bazy w efekcie pewnych oszczędności kosztowych w 1kw23. Pośród głównych grup kosztów najwyższy wzrost obserwowany był w takich pozycjach jak koszty usług prawnych i doradztwa, koszty utrzymania i wynajmu budynków koszty informatyki i telekomunikacji oraz koszty marketingowe. Koszty prawne związane z negocjacjami i sprawami sądowymi dotyczącymi kredytobiorców walutowych kredytów hipotecznych stanowiły istotne obciążenie w tej grupie kosztów (32 mln zł w okresie sprawozdawczym).

Wskaźnik kosztów do dochodów za 1kw24 wyniósł 42,2% i był wyższy o 16,9 pkt. proc. niż poziom dla 1kw23 (33,6%), głównie w wyniku wpływu wysokich przychodów jednorazowych w 1kw23. Wskaźnik kosztów do dochodów bez wyżej wymienionych pozycji nadzwyczajnych (głównie transakcja *bancassurance*, koszt wakacji kredytowych oraz koszty prawne i straty walutowe związane ze sporami sądowymi/ugodami z kredytobiorcami walutowych kredytów hipotecz.) osiągnął niski poziom 31,8% za 1kw24 i był o 3 pkt. proc. wyższy niż w 1kw23.

Zysk netto (mln zł)	1kw24	1kw23	Zmiana r/r	4kw23	Zmiana kw/kw
Przychody operacyjne	1 417	2 057	-31%	1 567	-10%
Koszty operacyjne	(598)	(522)	15%	(529)	13%
Odpisy na utratę wartości oraz pozostały koszt ryzyka*	(120)	(119)	0%	(68)	75%
Pozostałe modyfikacje**	(21)	(19)	10%	(11)	84%
Odpis na ryzyko prawne walutowych kredytów hipotecznych	(549)	(864)	-36%	(702)	-22%
Podatek bankowy	0	0	-	0	-
Zysk brutto	129	534	-76%	256	-50%
Podatek dochodowy	(1)	(281)	-100%	(141)	-99%
Zysk netto - raportowany	128	252	-49%	115	12%
Zysk netto (skorygowany***)	714	672	6%	741	-4%

(*) odpisy na utratę wartości aktywów finansowych i niefinansowych w tym korekta kredytów wg. wartości godziwej (3,7mln zł w 1kw24 i -2,7 mln zł w 1kw23) oraz efekt modyfikacji kredytów (-10.6 mln zł w 1Q24 i -9.1 mln zł w 1kw23)

(**) wartość modyfikacji zaksięgowana w danym okresie wynikająca z dobrowolnych uгод z kredytobiorcami walutowych kredytów hipotecznych odnosząca się do specyficznej grupy tych uгод

(***) bez pozycji nadzwyczajnych, tj. wpływu transakcji *bancassurance* (597,2 mln zł w 1Q23 i 55,2 mln zł w 4kw23), ujemnego wpływu wakacji kredytowych (9 mln zł w 4kw23) oraz kosztów/przychodów związanych z portfelem walutowych kredytów hipotecznych (w odpisach na ryzyko prawne, wyniku z pozycji wymiany, kosztach operacyjnych oraz pozostałych przychodach/ kosztach operacyjnych, z uwzględnieniem gwarancji od *Societe Generale*, efektów podatkowych w 1kw24) a także liniowym rozłożeniem składki na fundusz restrukturyzacyjny BFG, oraz hipotetycznym podatkiem bankowym

Łączny koszt ryzyka, który obejmował odpisy netto na utratę wartości, korektę wartości godziwej części portfela kredytowego i część wyniku modyfikacji (bez części dotyczącej uгод z kredytobiorcami walutowych kredytów hipotecznych), poniesiony przez Grupę, wyniósł 120 mln zł w 1kw24 i był stabilny w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku.

Koszty ryzyka dla segmentu detalicznego były głównym składnikiem kosztów ryzyka ogółem i w 1kw24 wyniosły 100 mln zł. Koszty ryzyka dla segmentów korporacyjnego i pozostałych były umiarkowane i wyniosły 20 mln zł. Relatywnie rzecz biorąc, koszt ryzyka (tzn. odpisy netto w stosunku do średnich kredytów brutto) za 1kw24 wyniósł 63 pkt. baz. (analizowany) i były na tym samym poziomie co w 1kw23. W 1kw24 nie było transakcji sprzedaży kredytów zagrożonych.

W 1kw24 Grupa zaksięgowała w wyniku z modyfikacji części kosztów uгод z kredytobiorcami walutowych kredytów hipotecznych w kwocie 21 mln zł, o 10% więcej w porównaniu z wartością za porównywalny okres poprzedniego roku.

W 1kw24 Bank dalej tworzył rezerwy na ryzyko prawne związane z portfelem walutowych kredytów hipotecznych, które wciąż stanowiły znaczącą pozycję w Rachunku zysków i strat i osiągnęły 549 mln zł (507 mln zł, z wyłączeniem kredytów udzielonych przez byłego Euro Bank, ponieważ kredyty te podlegają klauzulom ubezpieczeniowym i gwarancjom Societe Generale). Rezerwy te były niższe o 36% od tych utworzonych w 1kw23 jako że cały 2023 rok charakteryzował się podwyższonym poziomem tych rezerw po wcześniejszej opinii i finalnym rozstrzygnięciu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 15 czerwca 2023 r. w sprawie C-520/21 i w rezultacie eliminację prawdopodobieństwa otrzymania wynagrodzenia za korzystanie z udostępnionego przez Bank kapitału w stosowanej przez Bank metodologii tworzenia rezerw na ryzyko prawne. Ponadto, Bank dokonał również aktualizacji innych parametrów swej metodologii. Na koniec marca 2024 r. saldo rezerw na portfel Banku Millennium wyniosło 7 226 mln zł (równowartość 91,5% ubruttowionego portfela walutowych kredytów hipotecznych) oraz 631 mln zł na portfel kredytów udzielonych przez dawny Euro Bank.

Zysk brutto (przed podatkiem dochodowym) w 1kw24 wyniósł 129 mln zł i był znacząco niższy (o 76% r/r) w porównaniu do poziomu za 1kw23 i 4kw23 (o 50% kw/kw) z powodu znaczących przychodów jednorazowych w poprzednim kwartale i 1kw23 wspomnianych już wyżej. Bank nie jest zobowiązany do wnoszenia opłat z tytułu podatku bankowego od 15 lipca 2022 r., tj. od dnia podjęcia decyzji o uruchomieniu Planu Naprawy, i notyfikacji o fakcie KNF oraz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego.

W 1kw24 Grupa wykazała **zysk netto** w kwocie 128 mln zł niższy o 49% r/r z tych samych powodów co wyjaśnione powyżej przy okazji omówienia zysku brutto. Po korekcie o wymienione powyżej pozycje nadzwyczajne (dot. m. in. kosztów związanych z walutowymi kredytami hipotecznymi, efektów podatkowych oraz przychodów ze sprzedaży udziałów w działalności ubezpieczeniowej *bancassurance* w 1kw23) a także z równomiernym rozłożeniem składki na fundusz restrukturyzacyjny BFG w całym 2024r., Grupa osiągnęłaby zysk netto w wysokości 714 mln zł w 1kw24, o 6% wyższy niż skorygowany zysk netto za 1kw23 w wysokości 672 mln zł.

Kredyty i pożyczki dla klientów

Strukturę i dynamikę kredytów dla klientów w Grupie przedstawia poniższa tabela:

Kredyty i pożyczki dla klientów <i>(mln zł)</i>	31.03.2024	31.03.2023	Zmiana r/r	31.12.2023	Zmiana kw/kw
Kredyty dla gospodarstw domowych	56 271	56 547	0%	56 386	0%
- złotowe kredyty hipoteczne	36 766	35 004	5%	36 356	1%
- walutowe kredyty hipoteczne	2 417	5 531	-56%	2 989	-19%
- w tym kredyty Banku Millennium	2 138	5 012	-57%	2 651	-19%
- w tym kredyty byłego Euro Banku	279	519	-46%	338	-17%
- kredyty konsumpcyjne	17 088	16 012	7%	17 040	0%
Kredyty dla przedsiębiorstw i sektora publicznego	17 640	18 833	-6%	17 257	2%
- leasing	6 687	6 971	-4%	6 599	1%
- pozostałe kredyty dla przedsiębiorstw i faktoring	10 952	11 862	-8%	10 658	3%
Kredyty i pożyczki netto dla klientów	73 911	75 380	-2%	73 643	0%
<i>Kredyty i pożyczki netto dla klientów bez walutowych kredytów hipotecznych</i>	<i>71 494</i>	<i>69 849</i>	<i>2%</i>	<i>70 654</i>	<i>1%</i>
Odpisy na utratę wartości	2 593	2 508	3%	2 518	3%
Kredyty i pożyczki dla klientów brutto*	76 504	77 888	-2%	76 161	0%

(*) W tym, poza rezerwami na ryzyko kredytowe, także korekta wg wartości godziwej portfela kredytów, ujemnego wg wartości godziwej, oraz modyfikacja. Uwzględnia także początkową korektę MSSF9. W tym przypadku portfel kredytów brutto przedstawia wartość kredytów i pożyczek przed wspomnianymi rezerwami i korektami, lecz po zaalokowaniu rezerw na ryzyko prawne walutowych kredytów hipotecznych.

Kredyty netto ogółem Grupy Banku Millennium osiągnęły 73 911 mln zł na koniec marca 2024 r. i były niższe o 2% r/r (nieznaczny wzrost kwartalny). Kredyty bez walutowych kredytów hipotecznych wzrosły o 2% r/r. Walutowe kredyty hipoteczne, netto po uwzględnieniu odpisów, obniżyły się wyraźnie w ciągu ostatnich dwunastu miesięcy (spadek o 56%), a udział walutowych kredytów hipotecznych (bez kredytów przejętych z Euro Bank) w kredytach brutto ogółem spadł w sposób istotny w ciągu roku do 2,9% z poziomu 6,6% rok wcześniej. Wynikało to m.in. z faktu, że większość rezerw na ryzyko prawne obniża wartość brutto kredytów, poza regularną amortyzacją, wcześniejszymi spłatami i przewalutowaniem na PLN.

Wartość netto kredytów dla gospodarstw domowych wyniosła 56 271 mln zł na koniec marca 2024 r., wykazując płaski trend zarówno w ujęciu rocznym jak i kwartalnym w wyniku spadku wartości księgowej portfela walutowych kredytów hipotecznych. W ramach tej pozycji, kredyty hipoteczne w złotych wzrosły o 5% r/r, z oznakami odbicia w odniesieniu do nowo udzielanych kredytów: wypłaty tych kredytów w 1kw24 osiągnęły 1 644 mln zł i wzrosły o 78% r/r.

Wartość netto kredytów konsumpcyjnych wyniosła 17 088 mln zł na koniec marca 2024 r., rosnąc o 7% r/r. Wartość nowych pożyczek wypłaconych w 1kw24 wyniosła 1,5 mld zł, podobnie do poziomu zanotowanego w poprzednim kwartale.

Wartość netto kredytów dla przedsiębiorstw wyniosła 17 640 mln zł na koniec marca 2024 r. i obniżyła się o 6% r/r ale udało się wykazać wzrost o 2% kw/kw. Kurczenie się portfela kredytowego było w dużej mierze spowodowane koncentracją Grupy na optymalizacji aktywów ważonych ryzykiem (RWA) w 2023 r. wynikającej z celów zarządzania kapitałem.

Depozyty klientów

Zmiany depozytów klientów zostały zaprezentowane w poniższej tabeli:

Depozyty klientów <i>(mln zł)</i>	31.03.2024	31.03.2023	Zmiana <i>r/r</i>	31.12.2023	Zmiana <i>kw/kw</i>
Depozyty klientów indywidualnych	81 060	70 101	16%	76 600	6%
Depozyty przedsiębiorstw i sektora publicznego	32 124	30 774	4%	30 647	5%
Depozyty ogółem	113 184	100 876	12%	107 246	6%

Depozyty ogółem wyniosły 113,184 mln zł na dzień 31 marca 2024 r. i silnie wzrosły o 12% r/r oraz o 6% kw/kw. Głównym czynnikiem napędzającym ten wzrost były depozyty klientów indywidualnych, które osiągnęły 81,060 mln zł wg stanu na 31 marca 2024 r., wykazując wyjątkowo wysoki wzrost o 16% r/r (+6% kw/kw). Lokaty terminowe klientów detalicznych wzrosły o 38% r/r, podczas gdy rachunki oszczędnościowe i bieżące osób fizycznych wzrosły o 6% r/r.

Depozyty przedsiębiorstw i sektora publicznego, które osiągnęły 32,124 mln zł na dzień 31 marca 2024r., wzrosły o 4% r/r (o 5% kw/kw).

PLYNNOŚĆ, JAKOŚĆ AKTYWÓW I WYPŁACALNOŚĆ

Płynność Grupy Banku Millennium pozostała na bardzo wysokim poziomie w 1 kwartale 2024 roku. Wskaźnik LCR osiągnął poziom 334% na koniec marca 2024, tj. pozostawał znacznie powyżej minimum nadzorczego w wysokości 100%. Wskaźnik kredytów do depozytów utrzymuje się na bezpiecznym poziomie 65%, a udział płynnych papierów wartościowych (głównie obligacje emitowane przez rząd, wielostronne banki rozwoju i bony NBP) w aktywach ogółem Grupy pozostaje znaczący i wynosi 36%.

Wskaźniki jakości kredytów i płynności Grupy (mln zł)	1 kw. 2024	1 kw. 2023	Zmiana r/r	4 kw. 23	Zmiana kw./kw.
Razem kredyty z utratą wartości	3 542	3 694	-152	3 488	54
Odpisy na utratę wartości	2 579	2 476	103	2 497	82
Korekta do wartości godziwej	14	32	-18	22	-7
Ogółem odpisy na utratę wartości i korekta do wartości godziwej	2 593	2 508	85	2 518	75
Udział ekspozycji z utratą wartości NPL ratio (%)	4,63%	4,74%	-0,11 p.p.	4,58%	0,05 p.p.
Kredyty przeterminowane ponad 90 dni /kredyty ogółem (%)	2,19%	2,05%	0,14 p.p.	2,12%	0,07 p.p.
Wskaźnik pokrycia (Odpisy łącznie + korekta do wart. godziwej/kredyty z utratą wartości) (%)	73,21%	67,90%	5,32 p.p.	72,21%	1,00 p.p.
Ogółem odpisy i korekta do wartości godziwej/kredyty przeterminowane (>90d) (%)	154,79%	157,02%	-2,23 p.p.	155,68%	-0,89 p.p.
Wskaźnik pokrycia płynności (LCR) Grupy	334%	228%	106 p.p.	327%	7 p.p.

Grupa nadal prezentowała bardzo dobrą jakość aktywów: udział kredytów z utratą wartości w całości portfela kredytowego pozostał na niskim poziomie 4,63%. Udział kredytów przeterminowanych powyżej 90 dni w portfelu ogółem wzrósł r/r z 2,05% do 2,19% na koniec marca 2024 r.

Wskaźnik pokrycia kredytów z utratą wartości r/r wzrósł z 67,90% do 73,21% na koniec marca 2024. W ciągu roku spadło pokrycie kredytów przeterminowanych o ponad 90 dni z 157,02% do 154,79%.

W portfelu hipotecznym wskaźnik kredytów z utratą wartości spadł r/r z 2,92% do 2,37% na koniec marca 2024, dla produktów detalicznych z 10,03% do 9,70%, podczas gdy w portfelu leasingowym wzrósł z 3,92% do 4,56%. W portfelu korporacyjnym wskaźnik pogorszył się z 3,04% do 3,15%.

Wypłacalność

Bank i Grupa są zobowiązane na mocy prawa do spełnienia minimalnych wymogów w zakresie funduszy własnych i dźwigni, określonych w art. 92 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/876 z dnia 20 maja 2019 r. zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do wskaźnika dźwigni, wskaźnika stabilnego finansowania netto, wymogów w zakresie funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych, ryzyka kredytowego kontrahenta, ryzyka rynkowego, ekspozycji wobec kontrahentów centralnych, ekspozycji wobec przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania, dużych ekspozycji, wymogów dotyczących sprawozdawczości i ujawniania informacji, a także rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (CRR II).

Główne wskaźniki kapitałowe* (mln zł)	1 kw. 2024	4 kw. 2023	Zmiana r/r	1 kw.23	Zmiana kw/kw
Aktywa ważone ryzykiem (RWA) Grupa	42 519,52	41 354,52	-5 434,87	47 954,39	1 165,00
Aktywa ważone ryzykiem (RWA) Bank	39 173,34	37 960,43	-8 619,65	47 793,00	1 212,91
Wymogi kapitałowe Grupa	3 401,56	3 308,36	-434,79	3 836,35	93,20
Wymogi kapitałowe Bank	3 133,87	3 036,83	-689,57	3 823,44	97,03
Fundusze własne Grupa	7 659,11	7 470,63	878,40	6 780,71	188,48
Fundusze własne Bank	7 300,69	7 228,30	557,44	6 743,26	72,39
Łączny wskaźnik kapitałowy (TCR) Grupa	18,01%	18,06%	3,87	14,14%	-0,05
Minimalny wymagany TCR	12,21%	12,21%	-0,48	12,69%	0
Łączny wskaźnik kapitałowy (TCR) Bank	18,64%	19,04%	4,53	14,11%	-0,40
Wskaźnik kapitału Tier 1 (Wskaźnik T1) Grupa	14,91%	14,73%	3,87	11,04%	0,18
Minimalny wymagany Wskaźnik T1	9,85%	9,85%	-0,36	10,21%	0
Wskaźnik kapitału Tier 1 (Wskaźnik T1) Bank	15,27%	15,40%	4,27	11,00%	-0,13
Wskaźnik kapitału podstawowego Tier 1 (Wskaźnik CET1) Grupa	14,91%	14,73%	3,87	11,04%	0,18
Minimalny wymagany Wskaźnik CET1	8,07%	8,07%	-0,27	8,34%	0
Wskaźnik kapitału podstawowego Tier 1 (Wskaźnik CET1) Bank	15,27%	15,40%	4,27	11,00%	-0,13
Wskaźnik dźwigni (LR) Grupa	4,64%	4,66%	0,17	4,47%	-0,02

(*) Wskaźniki kapitałowe są wyliczane zgodnie z przepisami przejściowymi łagodzącymi wpływ wdrożenia MSSF 9 na wskaźnik CET1

W 1 kw. 2024 r. wzrósł w porównaniu z poprzednim kwartałem - o 18 p.b. - wskaźnik kapitału Tier 1 (równy wskaźnikowi kapitału podstawowego Tier 1), przy stabilizacji łącznego wskaźnika kapitałowego (nieznaczny spadek o 5 p.b.). Kapitał T1 (CET1) zwiększył się o 252 mln zł (o 4,1%), co wynikało przede wszystkim z włączenia do kapitału rezerwowego wyniku finansowego netto za drugą połowę 2023 roku (prawie 218 mln zł). Fundusze własne wzrosły w nieco mniejszym stopniu - o ponad 188 mln zł/o 2,5%. Z drugiej strony zanotowano wzrost wymogów w zakresie funduszy własnych - o ok. 93 mln zł/o 2,8%. Głównym składnikiem tego wzrostu były wymogi na ryzyko operacyjne, które zwiększyły się o 54 mln zł (o 12,1%).

Wskaźnik dźwigni praktycznie nie zmienił się w 1 kw. 2024 r. - spadek o 2 p.b. Przy wspomnianym wzroście kapitału Tier 1 występował podobny wzrost miary ekspozycji dźwigni. Kształtuje się on na bezpiecznym poziomie 4,64%, znacznie przekraczając regulacyjne minimum 3%.

Minimalne poziomy kapitału obejmują:

- Bufor II Filara kredytów walutowych (RRE FX) - zalecenie KNF dotyczące dodatkowego wymogu kapitałowego dla zabezpieczenia ryzyka wynikającego z walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych, wynikające z art. 138 ust. 1 pkt 2a ustawy Prawo bankowe. Aktualnie bufor ten został ustalony w zaleceniach KNF pod koniec 2023 roku w wysokości 1,47 p.p. (Bank) i 1,46 p.p. (Grupa) dla łącznego wskaźnika kapitałowego (TCR), co odpowiada wymogowi kapitałowemu na poziomie 1,10 p.p. (Bank i Grupa) dla Wskaźnika Tier1 oraz 0,82 p.p. (Bank i Grupa) dla Wskaźnika CET1;

- Wymóg połączony bufora - określony w ustawie o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym - który składa się z:
 - Bufora zabezpieczenia kapitału w wysokości 2,5%,
 - Bufor innej instytucji o znaczeniu systemowym (OSII) - w wysokości 0,25%, przy czym wysokość jest corocznie ustalana przez KNF,
 - Bufor ryzyka systemowego w wysokości 0%, obowiązujący od marca 2020 roku, w związku z Rozporządzeniem Ministra Finansów i Rozwoju,
 - Bufor antycykliczny w wysokości 0%.

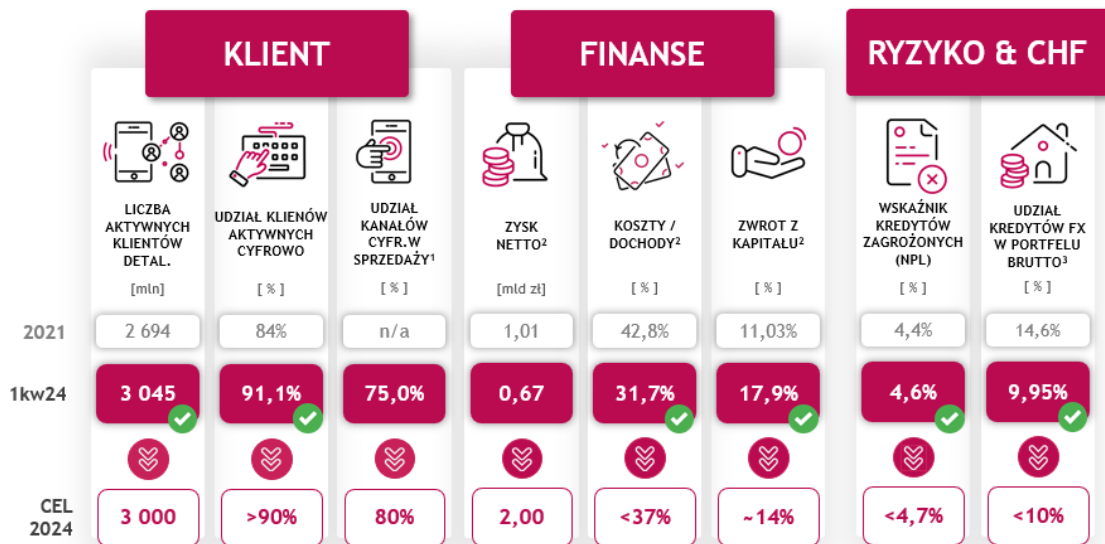
Bank otrzymał w grudniu 2023 roku zalecenie dotyczące utrzymywania funduszy własnych na pokrycie dodatkowego narzutu kapitałowego („P2G”) w celu zaabsorbowania potencjalnych strat wynikających z wystąpienia warunków skrajnych, na poziomie 1,59 p.p. oraz 1,60 p.p. (na poziomie jednostkowym i skonsolidowanym) ponad wartość OCR. Zgodnie z zaleceniem, dodatkowy narzut powinien składać się w całości z kapitału podstawowego Tier 1.

Minimalne wymagane przez KNF wielkości wskaźników kapitałowych w zakresie wymogu połączony bufora (OCR) są osiągnięte z dużą nadwyżką na koniec 1 kwartału 2024 roku. Również w zakresie oczekiwanych przez KNF poziomów, obejmujących dodatkowy narzut P2G, zostały one osiągnięte dla wszystkich wskaźników kapitałowych.

REALIZACJA STRATEGII

Bank przyjął i ogłosił strategię na lata 2022 - 2024 w 4kw21. Strategia jasno określa kluczowe obszary biznesowe i ich kontrybucję do osiągnięcia założonych wyników. W ślad za przyjętą strategią, Bank opracował i przyjął w 1 kw22 podejście do jej operacjonalizacji, które bazuje na 17 inicjatywach/obszarach strategicznych. Portfolio jest przedmiotem kwartalnego procesu monitoringu i przeglądu zarówno na poziomie operacyjnym, jak i zarządczym.

Bank śledzi wykonanie przyjętych celów strategicznych, jak również uważnie obserwuje zmienne otoczenie rynkowe, które może wpłynąć na realizację celów strategicznych.

1) obliczony jako średnia udziałów sprzedaży cyfrowej w wolumenach kluczowych produktów; (2) Bez kosztów związanych z portfelem kredytów walutowych (w 2022 również z wył. kosztu wakacji kredytowych ale z hipotetycznym kosztem podatku bankowego a w 2023 r. również z wyłączeniem efektów finansowych transakcji bancassurance); (3) bez korekty o alokowaną część rezerwy na ryzyko prawne portfela walutowych kredytów hipotecznych

Bank może się pochwalić pozytywnym wynikiem realizacji większości celów wyznaczonych na rok 2024, jak również szeregiem osiągnięć zrealizowanych w 1kw. 2024 r. zapowiedzianych w strategii, w tym m.in.:

- obniżenie udziału kredytów FX w portfelu brutto (przed korektą o rezerwy na ryzyko prawne) już poniżej poziomu 10%
- odświeżenie formatu reklamowego z udziałem nowego ambasadora marki
- udostępnienie nowego omnikanalowego procesu aplikacji o karty kredytowe
- rozwój oferty dla pracowników doceniony nagrodami Top Employer 2024 i Solidny Pracodawca 2023
- międzynarodowe uznanie jako najlepszy bank w Polsce wg. magazynu Global Finance

PLAN NAPRAWY I PLAN OCHRONY KAPITAŁU

W raporcie bieżącym z dnia 15 lipca 2022 roku ([Informacja o spodziewanym negatywnym wpływie wakacji kredytowych na wyniki Grupy Kapitałowej Banku Millennium S.A. w 3 kw. 2022 r. oraz o uruchomieniu Planu Naprawy](#)), Bank poinformował, że ze względu na koszty wygenerowane w wyniku ww. Ustawy, racjonalnym było założenie, że Bank zaraportuje negatywny wynik netto za 3 kw. 2022 r. i w rezultacie współczynniki kapitałowe Banku mogą znaleźć się poniżej obecnych minimalnych wymogów ustalonych przez Komisję Nadzoru Finansowego („KNF”). Z uwagi na fakt, iż wystąpienie niebezpieczeństwa naruszenia odpowiednich współczynników kapitałowych stanowi przesłankę wskazaną w art. 142 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz.U. 2021, poz. 2439, tj. z dnia 28 grudnia 2021 r. z późn. zm.), w dniu 15 lipca 2022 r. Zarząd Banku podjął decyzję o uruchomieniu Planu Naprawy, zawiadamiając o tym fakcie zarówno KNF, jak i Bankowy Fundusz Gwarancyjny. Dodatkowo Bank opracował i przedłożył KNF Plan Ochrony Kapitału, zgodnie z art. 60 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 963, t.j. z dnia 6 maja 2022 r. z późn. zm.). KNF zatwierdziła ten plan w dniu 28 października 2022 r.

Zarówno Plan Naprawy, jak i Plan Ochrony Kapitału przewidują wzrost współczynników kapitałowych znacznie powyżej wymaganego poziomu minimalnego poprzez połączenie dalszej poprawy rentowności operacyjnej i inicjatyw optymalizacji kapitału, takich jak zarządzanie aktywami ważonymi ryzykiem (włączając sekurytyzacje). Uruchomienie obu planów uruchomiło szereg działań mających na celu podwyższenie współczynników kapitałowych i rentowności operacyjnej.

Jak zaprezentowano w Raporcie Rocznym za rok 2023, Bank i Grupa BM poprawiły wskaźniki kapitałowe, plasując je wyraźnie powyżej aktualnych wymogów regulacyjnych. W ciągu pierwszego kwartału 2024 r. wszystkie wskaźniki kapitałowe pozostały na komfortowym poziomie, zbliżonym do poziomu z końca 2023 r. Zakładając brak nadzwyczajnych czynników, Bank planuje utrzymywać współczynniki kapitałowe wyraźnie powyżej wymaganych minimalnych poziomów przez pozostałą część roku 2024 i w kolejnych okresach. Bank monitoruje na bieżąco sytuację finansową i w razie konieczności podejmie działania uruchamiające dodatkowe działania naprawcze.

Bank monitoruje wszystkie wskaźniki Planu Naprawy i przygotowuje się do zakończenia realizacji Planu Naprawy. Bank przewiduje, że może to nastąpić do końca czerwca 2024, przy założeniu braku istotnych negatywnych zdarzeń nadzwyczajnych.

Więcej szczegółów znajduje się w niniejszym raporcie w części poświęconej ryzyku.

WYMOGI MREL

Szczegóły są zaprezentowane w dalszej części niniejszego raportu w rozdziale 5.6.1.

TRENDY I NAJWAŻNIEJSZE DANE BIZNESOWE

Bank Millennium kontynuuje realizację strategii, która zakłada dostosowanie formatu i funkcji oddziałów oraz serwisu zdalnego do potrzeb klienta.

Organizacja pracy w placówkach oraz wsparcie ze strony jednostek zarządzających jakością, pomagają doradcom wymieniać się informacjami oraz dzielić doświadczeniami. Pracownicy wiele uwagi poświęcają edukacji klientów i zachęcania ich do korzystania z kanałów zdalnych. Doradcy koncentrują się na zmianie przyzwyczajeń klientów i przejściu z obsługi gotówkowej na bezgotówkową.

Dzięki edukacji klienci przyzwyczajają się do bankowania z wykorzystaniem narzędzi cyfrowych, które umożliwiają im rozpoczęcie i pełną realizację wielu rodzajów transakcji.

Skutecznie i zgodnie z potrzebami klientów, Bank łączy nowoczesne sposoby bankowania przez aplikację mobilną czy system transakcyjny ze stałym dostępem do wykwalifikowanych doradców oddziałowych oraz telefonicznych - we wszystkich liniach biznesowych. Dynamiczny rozwój obsługi doradców zdalnych, w tym z obszaru klienta zamożnego, zwiększył wygodę w dostępie do usług i produktów Banku.

Pracownicy i zaprojektowane rozwiązania pomagają klientom komfortowo bankować oraz korzystać z różnych usług w czasie i tempie, który im odpowiada. Pracujemy nad utrzymaniem synergii pomiędzy przekazem cyfrowym, a tradycyjną formą kontaktu klienta z Bankiem. Bank wprowadza ułatwienia dla osób z niepełnosprawnościami w dostępie do usług.

Podjęte działania zabezpieczają potrzeby różnych segmentów naszych klientów. Koncentrujemy się nie tylko na możliwości wyboru kanału kontaktu. Dostosowujemy język i sposób prezentacji do wieku, poziomu wiedzy finansowej i doświadczenia w korzystaniu z najnowszych technologii.

Bank Millennium kontynuuje prace nad uproszczeniem języka komunikacji i treści dokumentów. Zmieniamy teksty przekazywane klientom od momentu otwarcia konta, po informacje dotyczące obsługi ich produktów.

Kontynuujemy szkolenia i wprowadzamy zasady prostego języka do kolejnych typów tekstów - wewnętrznych i zewnętrznych.

BANKOWOŚĆ DETALICZNA

W pierwszym kwartale 2024 roku bank zwiększył bazę aktywnych klientów o prawie 42 tys. 31 marca 2024 r. bank obsługiwał blisko 3,05 mln aktywnych klientów detalicznych.

Sprzedaż rachunków bieżących przekroczyła 114 tys., co oznacza wzrost o 11% w stosunku do poprzedniego kwartału. Kluczowym produktem przy akwizycji nowych klientów było konto Millennium 360°.

Pierwszy kwartał 2024 roku był okresem znacznego wzrostu wolumenu depozytów detalicznych. Utrzymujące się relatywnie wysokie oprocentowanie lokat terminowych i kont oszczędnościowych zachęcały klientów do korzystania z promocyjnych ofert. W rezultacie Bank zwiększył wolumen depozytów klientów detalicznych w 1kw24 o 4,24 mld zł. Przełożyło się to na saldo depozytów detalicznych na koniec marca 2024 r. w wysokości 85,7 mld zł.

Bank rozwijał komunikację marketingową dotyczącą oferty oszczędnościowej i kontynuował pozyskiwanie nowych środków w oparciu o Konto Oszczędnościowe Profit z atrakcyjnym oprocentowaniem dla nowych środków, jednocześnie poprawiając marżę odsetkową poprzez dostosowywanie oferowanych ceny do warunków rynkowych.

W obszarze kredytów hipotecznych w 1 kwartale 2024 r. Bank Millennium zawarł nowe umowy o łącznej wartości 1,7 mld zł. W rezultacie Bank posiadał udział w rynku w sprzedaży na poziomie 6,7% (udział w rynku za styczeń - marzec). W ofercie Banku pozostają kredyty hipoteczne z oprocentowaniem okresowo stałym przez 5 pierwszych lat. Działalność kredytowa Banku, podobnie jak w latach poprzednich, opierała się na bezwarunkowej prowizji 0% za udzielenie kredytu i 0% prowizji za wcześniejszą spłatę.

W 1 kwartale 2024 roku Bank zanotował sprzedaż kredytów gotówkowych na poziomie 1,49 mld zł. Daje to podobny poziom do osiągniętego w czwartym kwartale 2023 r. Udział Banku w sprzedaży kredytów gotówkowych na całym rynku szacowany jest na poziomie 9%. Udział Banku w saldzie kredytów gotówkowych na koniec marca 2024 osiągnął wartość 9,13%.

W kanałach cyfrowych zostało zawartych 83% umów w ujęciu ilościowym i 72% w ujęciu wartościowym, podkreślając kluczowe znaczenie omnikanalowości w procesie kredytowym. Finalizacja w kanałach cyfrowych dopełnia znaczenia sieci oddziałów własnych franczyzowych oraz telemarketingu, dzięki temu każdy klient może wybrać najdogodniejszą dla siebie ścieżkę z udziałem lub bez doradców.

Bank utrzymał wzrostowy trend portfela kart płatniczych z wynikiem 3,97 mln kart na koniec marca 2024 r. (+15% względem 1Q23). Obrót w 1kw24 wyniósł 18 883 mln zł na kartach debetowych (+14% względem 1kw23) oraz 1 720 mln zł na kartach kredytowych (+14% względem 1kw23). Wynik ten wspierany był przez nowe rozwiązania produktowe obejmujące m.in. aktywację płatności mobilnych Google Pay bezpośrednio z aplikacji mobilnej banku.

Pierwszy kwartał 2024 r. był okresem pozytywnej koniunktury na rynkach kapitałowych. Na polskim rynku funduszy inwestycyjnych odnotowano dodatnie przepływy netto wspierane przez poprawiające się wyceny aktywów. Pozytywny sentyment rynkowy i działania prowadzone w Banku miały pozytywny wpływ na sprzedaż netto funduszy inwestycyjnych, która wyniosła 626 mln zł.

Bank, szczególnie w segmencie klientów detalicznych, nadal koncentrował się na rozwoju oraz promowaniu rozwiązań regularnego inwestowania, w tym m.in. na usłudze doradztwa inwestycyjnego. Usługa ta w łatwy i wygodny sposób umożliwia klientom dostęp do produktów inwestycyjnych, zwłaszcza poprzez regularne inwestowanie nawet niewielkich kwot. Działania te pozwoliły na otwarcie rekordowego poziomu 10,5 tys. nowych regularnie zasilanych rejestrów funduszy inwestycyjnych w 1kw24. Kontynuowana była również strategia premiowania korzystania z kanałów zdalnych poprzez obniżkę do 0% stawek opłat manipulacyjnych za nabycie wybranych jednostek uczestnictwa za pośrednictwem Millenet i Aplikacji Mobilnej. Bank utrzymywał w ofercie lokaty strukturyzowane oferowane z gwarantowanym zyskiem i ochroną kapitału.

W 1kw24 Bank otworzył ponad 12,3tys. kont firmowych. W porównaniu do czwartego kwartału ubiegłego roku oznacza to wzrost o 23%. 74% wszystkich kont firmowych otworzonych w Q1 2024 zostało założonych zdalnie, co oznacza wzrost o 4 p.p w porównaniu z poprzednim kwartałem.

W 1kw24 Bank zanotował sprzedaż kredytów firmowych na poziomie 265 mln zł. W porównaniu do pierwszego kwartału ubiegłego roku oznacza to wzrost o 7,3% oraz spadek o 6,4% w porównaniu do poprzedniego kwartału. Udział banku w sprzedaży kredytów dla firm z segmentu mikro wzrósł z 5,1% w czwartym kwartale 2023 roku do 5,3% w pierwszym kwartale 2024.

BANKOWOŚĆ KORPORACYJNA

Oferta produktowa

Bankowość elektroniczna

W 1 kwartale 2024 r. rozwijaliśmy bankowość elektroniczną Millenet dla Przedsiębiorstw dodając kolejne funkcjonalności. Wprowadziliśmy m.in. nowe sekcje z informacjami i szczegółami historycznymi dla kredytów obrotowych i inwestycyjnych. Ponadto wdrożyliśmy usprawnienia w procesie przesyłania dokumentów elektronicznych tj. poprawiliśmy układ prezentacji poszczególnych modułów oraz wprowadziliśmy zmiany w zakresie dodawania dokumentów.

Pod koniec stycznia wdrożyliśmy nowy proces w Millenecie dla Przedsiębiorstw, który istotnie wspiera proces aktualizacji danych i weryfikacji wiedzy o kliencie (KYC) ograniczając pracę wykonywaną przez jednostki sprzedaży.

Faktoring i finansowanie handlu

W obszarze faktoringu udostępniliśmy nowe zabezpieczenie - gwarancję KUKA S.A. Nową gwarancją można zabezpieczyć transakcje faktoringu odwrotnego, niepełnego, finansowania wierzytelności.

Gwarancja jest udzielana na zlecenie klienta będącego eksporterem i można nią zabezpieczyć do 80% zobowiązań klienta wynikających z umowy, w tym kwoty niespłaconego finansowania oraz odsetek i prowizji.

W obszarze finansowania handlu wdrożyliśmy wzory regwarancji KUKE S.A., które mogą stanowić zabezpieczenie gwarancji kontraktowych wystawianych przez nasz Bank, takich jak: gwarancja zwrotu zaliczki, gwarancja dobrego wykonania kontraktu/usunięcia wad i usterek/rękojmi za wady i gwarancji jakości (w tym z kwotą redukcji i bez) oraz gwarancja przetargowa.

Zmiany w ofercie gwarancji Banku Gospodarstwa Krajowego (BGK) oraz KUKE S.A.

Od 1 stycznia w naszej ofercie sprzedaży nowych kredytów dostępne są gwarancje de minimis, które funkcjonują na zmienionych warunkach.

Aktualnie gwarancją de minimis można zabezpieczyć do 60 proc. kwoty kredytu, a maksymalna kwota gwarancji to 5 mln zł (kwota jednostkowej gwarancji oraz suma czynnych gwarancji w banku kredytującym). Stawka prowizji za udzieloną gwarancję wynosi 0,5 proc. kwoty gwarancji w stosunku rocznym. Maksymalny okres gwarancji dla kredytu obrotowego to 60 miesięcy, a w przypadku kredytu inwestycyjnego - 120 miesięcy.

W grudniu 2023 roku podpisaliśmy umowy z BGK, które pozwolą na wprowadzenie do oferty nowych programów gwarancyjnych Biznesmax Plus i Ekamax. W pierwszym kwartale 2024 r. trwały prace nad wdrożeniem gwarancji do oferty. Także w grudniu podpisaliśmy umowę z Korporacją Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych (KUKE) na gwarancje dla kredytów wspierających rozwój eksportu w przedsiębiorstwach, których inwestycje podejmowane są w Polsce.

Digitalizacja procesów obsługi klientów

Stawiamy na dalszą digitalizację obsługi i relacji z klientami. W pierwszym kwartale tego roku, 74% transakcji walutowych było zawartych poprzez platformę Millennium Forex Trader, a 65% gwarancji wystawiliśmy w formie e-gwarancji.

Na koniec 1 kwartału udział klientów Millennium Leasing korzystających z serwisu eBOK służącego do obsługi umów leasingu przez klientów wyniósł 91%. Wnioski elektroniczne składane przez eBOK stanowiły na koniec marca prawie 53% wszystkich zgłoszeń klientów. Millennium Leasing wdraża kolejne usprawnienia, tworząc z eBOK-a wygodną platformę do kompleksowej operacyjnej współpracy z klientami. Serwis eBOK jest zintegrowany z bankowością internetową Millenet dla Przedsiębiorstw oferowaną przez Bank Millennium, dlatego nasi wspólni klienci mają dostęp do wszystkich spraw bankowych oraz leasingowych w jednym systemie.

Wydarzenia dla klientów

W 1 kwartale 2024 roku zorganizowaliśmy spotkanie online z Głównym ekonomistą Banku poświęcone prognozom makroekonomicznym na ten rok. W ramach stałej współpracy z Klubem CFO miały miejsce dwa webinary „Cyberbezpieczeństwo w biznesie i jego rola w domenie CFO” i „Zachęty podatkowe i dotacje na rozwój przedsiębiorstwa”.

BANKOWOŚĆ ELEKTRONICZNA

Pierwszy kwartał 2024 roku zakończyliśmy z wynikiem 2,77 mln (+7% r/r) aktywnych użytkowników kanałów cyfrowych. Z tego 2,55 mln użytkowników logowało się do Banku na urządzeniach mobilnych. Daje to wzrost użytkowników mobilnych o 9% r/r. W pierwszym kwartale aż 1,8 mln klientów przynajmniej raz skorzystało z BLIKA (wzrost o 21% r/r).

Udział kanałów cyfrowych w sprzedaży i akwizycji

Widzimy stabilny wzrost udziału kanałów cyfrowych w sprzedaży, zarówno w procesach omnikanalowych, jak i w pełni zdalnych. Udział kanałów cyfrowych w sprzedaży pożyczki gotówkowej w 1 kw. 2024 w ilości sprzedanych pożyczek wyniósł 80%, a w sprzedaży lokat terminowych 95%, co oznacza, że zdecydowana większość klientów wybiera zdalne procesy, żeby skorzystać z tych produktów. Jeśli chodzi o akwizycję kont bieżących to udział kanałów elektronicznych wyniósł 43%.

Sukcesem okazało się wdrożenie nowego omnikanalowego wniosku o kartę kredytową. W marcu udział kanałów cyfrowych w sprzedaży kart kredytowych wyniósł aż 71%. Dla porównania - rok 2023 zaczynaliśmy z wynikiem 53%. Z kolei 20% wniosków rozpoczętych z konsultantem jest finalizowanych w kanale. Udział aplikacji mobilnej w sprzedaży cyfrowej to aż 90%, co pokazuje zdecydowaną dominację kanału mobilnego.

Wnioski rządowe

W lutym rozpoczął się nowy okres świadczeniowy programu Rodzina 800+. Nasi klienci złożyli 265 tys. wniosków za pośrednictwem kanałów bankowych, co dało nam trzecią pozycję wśród banków, które udostępniają wniosek. Jeśli chodzi o liczbę wniosków złożonych w języku ukraińskim, Bank Millennium ma drugą pozycję wśród banków.

W marcu Bank udostępnił nowym wniosek - tym razem o świadczenie wspierające dla osób z niepełnosprawnościami. Bank Millennium był jednym z pierwszych banków, które udostępniły dostęp do tego wniosku.

Bankowość cyfrowa dla mikroprzedsiębiorców

W 1kw24 zanotowaliśmy wysoką akwizycję w kanałach elektronicznych rachunków bieżących Konto Mój Biznes. Wzrost wyniósł 27% w stosunku do poprzedniego kwartału, a cel na 1 kwartał został zrealizowany w 136%.

Rośnie zainteresowanie klientów procesem rejestracji własnej działalności gospodarczej za pośrednictwem naszego Banku. W lutym Bank Millennium osiągnął 19% udziału w rynku, jeśli chodzi o liczbę nowych firm rejestrowanych zdalnie za pośrednictwem banków, liczba założonych firm w 1kw24 wzrosła o 20% w porównaniu do 4kw23.

Kluczowe zmiany UX w kanałach elektronicznych

Od kilkunastu miesięcy skupiamy się na usprawnianiu procesów, aby podnieść ich UX i transparentność.

- **ZMIANY UX W PRODUKTACH INWESTYCYJNYCH.** Nowy hub inwestycyjny i zmiany w procesie robodoradztwa mają na celu ułatwić klientom podjęcie świadomej decyzji o rozpoczęciu inwestycji.
- **ZMIANY UX W WIDOKU KREDYTÓW W MILLENECIE DLA PRZEDSIĘBIORSTW.** Poprawiliśmy obsługę kredytów obrotowych, inwestycyjnych i odnawialnych - dodaliśmy widok szczegółów kredytów, historii spłat, harmonogram rat, informacje o oprocentowaniu czy ewentualnym zadłużeniu. Klienci mają teraz pełną wiedzę o swoich zobowiązaniach od razu po zalogowaniu.
- **ANKIETY AML W MILLENECIE DLA PRZEDSIĘBIORSTW.** Wdrożyliśmy nowy proces AML. Zgodnie z obowiązującymi regulacjami mamy obowiązek przeprowadzić okresowe przeglądy AML wśród klientów. Teraz klienci mogą wygodnie wypełnić ankietę w bankowości elektronicznej lub nadać uprawnienia do jej wypełnienia wybranemu pracownikowi firmy.

Aplikacja goodie

W 1 kw. 2024 r. usługa goodie cashback w dalszym ciągu osiągała znaczące wzrosty. Parametry związane z ilością użytkowników korzystających z platformy wzrosły o prawie 60% r/r, a w zakresie ilości wykonanych przez nich transakcji o ponad 70% r/r.

Kontynuowane były promocje aktywizujące oraz mające na celu pozyskanie nowych użytkowników - zarówno wewnętrznie, zewnętrznie jak i w kanałach partnerskich: Banku oraz Onet Poczty.

Usługa cashback rozwijana jest również w zakresie ilości i różnorodności marek/sklepów. W I kw. 2024 do goodie cashback dołączyło ponad 50 kolejnych popularnych marek.

Na uwagę zasługuje również wzrost w zakresie ilości sprzedanych eKart goodie w wysokości ponad 30% r/r.

DZIAŁANIA Z OBSZARU ESG: ŚRODOWISKO, SPOŁECZEŃSTWO I ŁAD KORPORACYJNY

Działania ESG stanowiące jeden z filarów strategii biznesowej Banku Millennium są realizowane w codziennej działalności firmy i dotyczą trzech głównych grup: klientów, pracowników i społeczeństwa, a wskaźniki ilościowe związane z realizacją inicjatyw z zakresu Strategii ESG mają wpływ na wysokość zmiennego wynagrodzenia kadry kierowniczej (w tym Zarządu Banku).

Ponadto Bank wspiera realizację Celów Zrównoważonego Rozwoju ONZ (SDG - Sustainable Development Goals) oraz jest sygnatariuszem Karty Różnorodności.

Najważniejsze działania ESG prowadzone w 1 kwartale 2024 roku

Opracowanie i opublikowanie Raportu ESG Banku Millennium i Grupy Banku Millennium

Bank Millennium opracował i opublikował Raport ESG Banku Millennium i Grupy Banku Millennium za rok 2023, w którym podsumował aktywności z zakresu zrównoważonego rozwoju zrealizowane przez Grupę w 2023 roku. Warto też podkreślić, że po raz pierwszy raport ten został oparty o wytyczne TCFD (Task Force on Climate-related Financial Disclosures). To także pierwszy raport, w którym Bank opublikował pełne ujawnienia zgodne z wymogami Taksonomii UE, w tym pełny GAR (Green Asset Ratio). GAR to wskaźnik finansowy, który pokazuje proporcje aktywów, które są przyjazne dla środowiska i które znacząco przyczyniają się do celów, jakimi są łagodzenie zmian klimatu lub przystosowanie do zmian klimatu.

Podsumowanie aktywności związanych ze zrównoważonym rozwojem Banku obejmują między innymi osiągnięcia Grupy w zakresie minimalizowania negatywnego wpływu na środowisko, w tym znaczącą redukcję emisji własnych w zakresie 1 i 2, która w 2023 roku była niższa o 70% od emisji w bazowym 2020 roku. Grupa Banku Millennium finansuje także działania klientów o charakterze prośrodowiskowym, w tym wspiera klientów korporacyjnych w prowadzonych przez nich projektach na rzecz dekarbonizacji, w ramach przyjętego celu dotyczącego udzielenia w latach 2022-2024 2 mld złotych finansowania dla klientów Banku i Grupy Kapitałowej Banku na projekty zrównoważone i transformacyjne. Ponadto, integracja czynników ESG w procesach doboru aktywów do portfeli inwestycyjnych jest jednym z działań prowadzonych w ramach strategii Grupy Banku Millennium. Klienci, którzy swoimi decyzjami inwestycyjnymi chcą wspierać zrównoważony rozwój, mogą wybierać z oferty Millennium TFI produkty, które promują aspekty środowiskowe, społeczne oraz przestrzegania ładu korporacyjnego przez uwzględnianie ich w kryteriach doboru lokat oraz w stosowanych ograniczeniach inwestycyjnych.

Ważne miejsce w Raporcie ESG zajmują działania podejmowane w obszarze społecznym. Wśród nich unikatowy projekt wolontariatu pracowniczego pod nazwą Our People'23: Save the Planet. W ramach tej inicjatywy ponad 1,5 tysiąca pracowników wzięło udział w sportowych wyzwaniach, które przełożyły się na przekazanie przez Bank Millennium na rzecz Fundacji Banku Millennium kwoty 250 tysięcy złotych na realizowanie ekoinicjatyw. W kolejnym etapie, w ramach ekowolontariatu, pracownicy zrealizowali 26 projektów, zazieleniając przestrzeń, edukując i wspierając lokalne proekologiczne przedsięwzięcia.

Bank Millennium od lat w trosce o ziemię promuje ochronę środowiska i dba o poszerzanie świadomości w obszarze zrównoważonego rozwoju. Od 18 lat jest partnerem Millennium Docs Against Gravity - największego festiwalu filmów dokumentalnych w Polsce. Festiwal przybliży widzom szereg zjawisk zachodzących we współczesnym świecie - od ekologii, przez różnorodność, prawa człowieka, sztukę i popkulturę, po relacje rodzinne i psychologię. Bank - mecenas tytularny festiwalu - w 2023 roku przygotował wyjątkowy spot promocyjny, w którym mówi o wartościach, jakie przyświecają mu jako instytucji.

Raport ESG podsumowuje również działania ukierunkowane na realizację Celów Zrównoważonego Rozwoju ONZ. W tym zakresie jednym z istotnych działań jest przystąpienie przez Bank Millennium do United Nations Global Compact jako uczestnik bezpośredni. Akces do UNGC oznacza zobowiązanie do przestrzegania i realizacji 10 Zasad United Nations Global Compact obejmujących cztery kluczowe obszary z zakresu: praw człowieka, standardów pracy, ochrony środowiska, przeciwdziałania korupcji.

Bank Millennium publikuje raporty ESG od 2006 roku, informując o przyjętych celach oraz podejmowanych działaniach obejmujących kwestie środowiskowe (redukcja emisji CO₂ i wykorzystania zasobów, zrównoważone finansowanie, edukacja ekologiczna), społeczne (relacje z pracownikami, społecznościami lokalnymi, innowacyjne usługi, odpowiedzialna sprzedaż, bankowość bez barier, działania prospołeczne) oraz z zakresu ładu korporacyjnego (standardy etyczne, zarządzanie ryzykiem i system kontroli wewnętrznej).

Najnowszy Raport ESG, wzorem z lat ubiegłych, został zweryfikowany w ramach niezależnych usług atestacyjnych przez firmę Deloitte Audyt Sp. z o.o. sp.k w zakresie wybranych wskaźników GRI, wydanych przez Global Reporting Initiative (GRI).

Biznesmax Plus i Ekomax

W 2024 roku Bank kontuuje współpracę z BGK. W grudniu 2023 roku zostały zawarte umowy w zakresie gwarancji Biznesmax Plus oraz gwarancji Ekomax. Obecnie trwają prace nad wdrożeniem ich do oferty Banku. Obydwa instrumenty są kierowane dla przedsiębiorcy z sektora MŚP lub małej spółki o średniej kapitalizacji (small mid caps) lub spółki o średniej kapitalizacji (mid-caps).

Gwarancje Biznesmax Plus i Ekomax są bezpłatną gwarancją spłaty kredytu udzielaną dzięki środkom Funduszu Gwarancyjnego FENG z Programu FENG z możliwością otrzymania dotacji w formie dopłaty do oprocentowania lub kapitału kredytu. Stanowią pomoc publiczną i są udzielane są w na zasadach pomocy de minimis albo regionalnej pomocy inwestycyjnej. Objęte są nimi kredyty inwestycyjne i obrotowe udzielane przez banki kredytujące, z którymi BGK zawarł umowy o współpracy, w tym z Bankiem Millennium. Pojedyncza taka gwarancja może zabezpieczyć do 80% kwoty kapitału kredytu, a jej maksymalna kwota wynosi równowartość 2,5 mln euro.

Gwarancja Biznesmax Plus obejmuje finansowanie inwestycji innowacyjnych, ekoinnowacji oraz projektów związanych z transformacją cyfrową przedsiębiorstw. Tą gwarancją mogą być zabezpieczone kredyty inwestycyjne i obrotowe.

Gwarancja Ekomax, z kolei, obejmuje kredyty inwestycyjne, z których środki przeznaczone są na finansowanie projektów poprawiających efektywność energetyczną, np. termomodernizację - pozwalające na osiągnięcie minimalnej oszczędności energii pierwotnej na poziomie 30%.

Oba programy przeznaczone są dla firm innowacyjnych, efektywnych ekologicznie oraz planujących zwiększenie potencjału innowacyjności/ekologii w sektorze MŚP, small-midcaps i mid-caps. Mają zasięg ogólnopolski. Pozwalają zmniejszyć koszt finansowania. Pojedyncza gwarancja może zabezpieczyć do 80% kwoty kapitału kredytu, a jej maksymalna kwota wynosi równowartość 2,5 mln euro. Ponadto program gwarancji w odniesieniu do MSP w przypadku kredytów inwestycyjnych przewiduje dopłaty do kapitału kredytów, a w przypadku kredytów obrotowych dopłaty do odsetek.

Powyższe programy do udzielania gwarancji i dopłat do kapitału Biznesmax plus i Ekomax będą obowiązywały do końca 2029 roku.

Kredyt ekologiczny

W 2024 roku Bank kontynuuje także współpracę z BGK w zakresie udzielania Kredytu ekologicznego, który jest współfinansowany ze środków programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027 (FENG), w ramach Priorytetu 3 „Zazielenienie przedsiębiorstw”. Wsparcie publiczne stanowi dotacja - premia ekologiczna, stanowiąca refundację części kapitałowej Kredytu ekologicznego przeznaczonego na pokrycie kosztów kwalifikowanych, poniesionych przez beneficjenta na realizację inwestycji. Kredytem ekologicznym mogą zostać objęte inwestycje na rzecz szeroko rozumianej efektywności energetycznej, związane z energooszczędnością, w tym termomodernizacją budynków, a także zmianą źródeł wykorzystywanej energii na bardziej ekologiczne oraz wymianą urządzeń, instalacji lub linii technologicznych na bardziej efektywne energetycznie (zakres każdorazowo potwierdzony w dokumencie audytu energetycznego). Efektem realizacji inwestycji objętej Kredytem każdorazowo musi być osiągnięcie oszczędności energii pierwotnej w zmodernizowanym obszarze o minimum 30 proc. w porównaniu do bieżącego zużycia (sprzed realizacji inwestycji). Kredyt przeznaczony jest dla mikro-, małych oraz średnich przedsiębiorstw, a także przedsiębiorstw o statusie small mid-cap oraz mid-cap (do 3000 zatrudnionych pracowników). Wysokość dotacji - premii ekologicznej, może sięgnąć od 15% do nawet 80%, w zależności od miejsca realizacji inwestycji, wielkości przedsiębiorstwa oraz wybranej formy pomocy.

M#leaders - program rozwoju kompetencji przywódczych

W Banku rozpoczęła się szósta edycja programu M#leaders, opartego na metodologii światowego eksperta w dziedzinie przywództwa dr Johna C. Maxwella. Jest on skierowany do osób pełniących funkcje kierownicze w Grupie Banku Millennium. Celem programu jest rozwój umiejętności przywódczych.

Green Academy

Z początkiem 2024 roku wystartował całoroczny wewnętrzny, autorski program rozwojowy Banku dla sieci sprzedaży i współpracujących z nimi pracowników centrali w zakresie finansowania inwestycji - Green Academy. Celem nadrzędnym programu jest wsparcie pracowników w procesie zdobywania przez nich wiedzy oraz podnoszenia kompetencji w obszarze wybranych praktycznych aspektów ESG. Dzięki temu programowi będą mogli oni lepiej zrozumieć perspektywę i potrzeby klientów oraz skutecznie identyfikować potencjał sprzedaży, co pozwoli rozwijać portfel zielonego finansowania Banku. Program Green Academy prowadzony jest w interaktywnej formule, a wszystkie materiały są na bieżąco udostępniane na platformie szkoleniowej. Program został podzielony na cztery moduły:

- Moduł I - ESG - prowadzony przy wsparciu zewnętrznej firmy szkoleniowej, kończący się egzaminem oraz zewnętrznym certyfikatem ESG. Moduł ten został przeprowadzony w I kwartale 2024 r.
- Moduł II - Programy publiczne gwarancyjne i dotacyjne - prowadzony przez ekspertów Banku Millennium. Moduł ten został zaplanowany na II kwartał 2024 r.
- Moduł III - Produkt - kredyt inwestycyjny, kredyt na fotowoltaikę, zielone finansowanie - prowadzony przez ekspertów Banku Millennium. Moduł ten został zaplanowany na III kwartał 2024 r.
- Moduł IV - Strukturyzacja kredytów inwestycyjnych - prowadzony przez ekspertów Banku Millennium. Moduł ten został zaplanowany na IV kwartał 2024 r.

Edukacja finansowa

Światowy Tydzień Pieniądza

W dniach 18-24 marca 2024 roku miał miejsce „Światowy Tydzień Pieniądza”. Misją Global Money Week 2024 (GMW) jest zainspirowanie dzieci i młodzieży do tego, by od najmłodszych lat rozwijały wiedzę, umiejętności i postawy niezbędne do podejmowania racjonalnych decyzji finansowych. Tegorocznym hasłem przewodnim GMW jest „Zabezpiecz swoje pieniądze i swoją przyszłość”. Celem akcji jest zwrócenie uwagi na bezpieczne gospodarowanie pieniędzmi i podkreślenie znaczenia odpowiedzialnego i świadomego podejścia do finansów osobistych przez rozumienie potencjalnych zagrożeń. Wśród zagrożeń można wymienić m.in. oszustwa finansowe takie jak podszywanie się pod inną osobę w celu wyłudzenia poufnych informacji (phishing), oszustwa związane z zakupami w Internecie, a także zagrożenia związane z ochroną danych, np. kradzież tożsamości.

Bank Millennium i Fundacja Banku Millennium również i w tym roku świętowali tegoroczny „Global Money Week”. Dlatego nie mogło zabraknąć ich podczas 8-ej edycji Kongresu Edukacji Finansowej i Przedsiębiorczości - inicjatywy organizowanej przez Warszawski Instytut Bankowości oraz Fundację GPW, który odbył się 21 marca 2024 roku. Uczestniczyli w nim przedstawiciele z sektora finansowego, w tym także Bank Millennium oraz Fundacja Banku Millennium, reprezentowane przez członka zarządu - Wojciecha Rybaka, który wziął udział w debacie „Zaufanie, bezpieczeństwo, stabilność - rola banków jako odpowiedzialnych przedsiębiorstw a rzetelna edukacja finansowa”.

Finansowy Elementarz

W I kwartale 2024 roku ruszyła dwunasta edycja programu „Finansowy Elementarz”. Jest to autorski program edukacji finansowej przedszkolaków, rozpoczęty przez Fundację Banku Millennium w 2016 roku, realizowany przez pracowników we współpracy z organizacją pozarządową. Na program składają się warsztaty prowadzone w przedszkolach, dostępność materiałów edukacyjnych w internecie, a także materiał szkoleniowy online dla rodziców, którzy chcą odgrywać ważną rolę w edukacji finansowej swoich dzieci. Istotą programu jest wyjaśnienie najmłodszym, poprzez zabawę, warsztaty, gry i różnorodne formuły edukacyjne, podstawowych pojęć z zakresu finansów. Od początku działalności w ramach programu zostało przeszkolonych ponad 70 000 dzieci, dla których Fundacja zrealizowała 3 157 warsztatów w przedszkolach w całej Polsce. Program pobudza w dzieciach kreatywność, uczy płynnego i przede wszystkim bezpiecznego poruszania się w trudnym świecie finansów.

Warto podkreślić, że Senat ogłosił rok 2024 Rokiem Edukacji Ekonomicznej - poświęconym budowaniu świadomości ekonomicznej polskiego społeczeństwa. Daje to niepowtarzalną szansę, by podkreślić sens edukacji polskiego społeczeństwa w zakresie ekonomii i finansów. W 2024 roku projekt „Finansowy Elementarz” otrzymał patronat honorowy Rzeczniczki Praw Dziecka Moniki Horna-Cieślak. Nabór do najnowszej edycji Finansowego Elementarza został już zakończony.

Nagrody

Solidny Pracodawca Roku 2023

Już po raz dziesiąty z rzędu Bank Millennium został uhonorowany tytułem Solidny Pracodawca Roku. Nagroda przyznawana jest przedsiębiorstwom, które kierują się dbałością o bezpieczeństwo i warunki pracy oraz rozwój pracowników. Celem programu Solidny Pracodawca Roku jest wyłonienie najlepszych pracodawców w Polsce, tj. podmioty gospodarcze cechujące się wzorcową polityką personalną, przekładającą się na wysoką jakość produktów i usług świadczonych na wymagającym rynku polskim. Program Solidny Pracodawca Roku, organizowany przez grupę Kowalski Pro-Media, jest jednym z najstarszych tego typu przedsięwzięć w Polsce. Otrzymany przez Bank Millennium tytuł jest potwierdzeniem długoletniej i wielopłaszczyznowej polityki personalnej Banku, opartej na szacunku dla każdego pracownika.

Top Employer Polska 2024

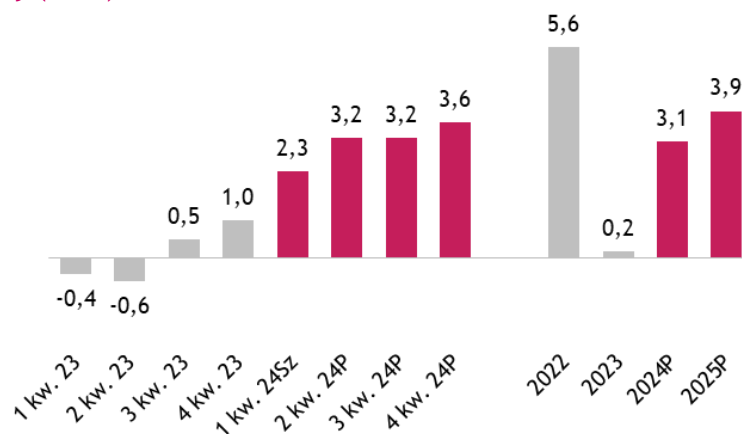
W pierwszym kwartale 2024 roku Bank Millennium został uhonorowany tytułem Top Employer Polska 2024. To prestiżowe wyróżnienie potwierdza stosowanie przez Bank wysokich standardów w zakresie zarządzania zasobami ludzkimi i praktyk HR oraz silną jego pozycję jako jednego z najlepszych i cenionych pracodawców w kraju. Otrzymany przez Bank certyfikat przyznawany jest na podstawie międzynarodowego badania „HR Best Practices Survey”, przeprowadzonego przez Top Employers Institute, który wyłania instytucje, zapewniające pracownikom najlepsze warunki pracy, dbające o ich rozwój i dążące do doskonalenia praktyk związanych z zatrudnieniem. Uzyskanie certyfikatu Top Employer poprzedza niezależny audyt, prowadzony w taki sam sposób dla wszystkich firm na świecie. Proces certyfikacji jest gruntowny, trwa kilka miesięcy i obejmuje wiele obszarów: strategię HR, środowisko pracy, pozyskiwanie talentów, markę pracodawcy, onboarding, szkolenia i rozwój, przywództwo i strategię, benefity i wellbeing, różnorodność i integracja. Nagrody trafiają do firm, które wyróżniają się pod względem realizacji strategii zarządzania zasobami ludzkimi.

SYTUACJA MAKROEKONOMICZNA

1 kw. 2024 r. był okresem stopniowo przyspieszającego ożywienia w gospodarce światowej po słabym końcu ub. roku. Postępowało ono zgodnie z oczekiwaniami, choć dla niektórych gospodarek rewizje prognoz są zauważalne. Z jednej strony, poprawiły się oczekiwania dla Stanów Zjednoczonych. Z drugiej zaś obniżono prognozy dla strefy euro, co oznacza, że w latach 2024-2025 zagranica będzie miała mniej korzystny wpływ na krajową gospodarkę niż Bank Millennium zakładał przed kwartałem. Ostatnie miesiące to też okres postępującej dezinflacji w wielu gospodarkach, choć już nie tak szybkiej jak wcześniej. W takich warunkach rynki finansowe oczekują późniejszego rozpoczęcia obniżek stóp procentowych oraz mniejszej łącznej skali łagodzenia polityki pieniężnej w cyklu. Niemniej, na horyzoncie rysuje się cięcie stóp procentowych przez Europejski Bank Centralny.

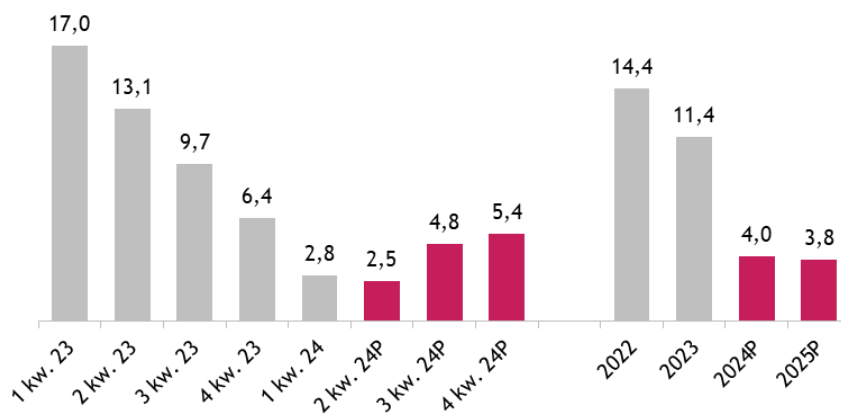
W Polsce 1 kw. 2024 r. był okresem poprawy aktywności gospodarczej. Według szacunków Banku PKB wzrost o 1,0% kw/kw, po stagnacji w 4 kw. 2023 r. Oznacza to, że wzrost PKB w ujęciu r/r przyspieszył do 2,3% r/r z 1,0% r/r kwartał wcześniej. Bilans czynników ryzyka dla tej prognozy jest skierowany w dół, ze względu na słabsze od oczekiwań dane z przemysłu w marcu br. Główną kategorią napędzającą wzrost PKB w 1 kw. br. były zapewne wydatki konsumpcyjne gospodarstw domowych, wspierane szybkim wzrostem płac realnych i niskim bezrobociem, a także saldo obrotów handlowych z zagranicą.

PKB i jego prognozy (% r/r)

Na początku 2024 r. spadek inflacji CPI w Polsce okazał się głębszy od prognoz Banku sprzed kwartału. W marcu inflacja CPI obniżyła się do 2,0% r/r z 6,2% r/r w grudniu ub. roku, osiągając po raz pierwszy od 3 lat wartość poniżej środka (2,5% r/r) przedziału dopuszczalnych odchyłeń od celu inflacyjnego. Jednak dane za marzec były dołkiem inflacji CPI w tym roku. W kwietniu wzrosła ona do 2,4% r/r, wraz z powrotem stawki podatku VAT na część artykułów żywnościowych z 0% do 5%. Według oczekiwań Banku, II poł. 2024 r. przyniesie dalsze przyspieszenie inflacji, w efekcie planowanego przez rząd wzrostu cen m.in. energii elektrycznej dla gospodarstw domowych. Co więcej, w 1 kw. 2024 r. wciąż wyraźnie powyżej celu NBP kształtowała się inflacja bazowa (w marcu 4,6% r/r). Wobec tego Rada Polityki Pieniężnej utrzymywała w okresie styczeń-kwiecień 2024 r. stopy procentowe na niezmiennym poziomie, komunikując chęć ich stabilizowania w najbliższej przyszłości.

Inflacja CPI i jej prognozy (% r/r)

1 kw. 2024 r. był okresem niewielkiego wzrostu depozytów w gospodarce. Ich wartość w marcu br. była o 3,2 mld PLN wyższa niż w grudniu 2023 r. Z jednej strony, podobnie jak w ostatnich kwartałach, znacząco przyrosły depozyty gospodarstw domowych - o 28,2 mld PLN względem stanu na koniec 2023 r. Z drugiej zaś, obniżyła się wartość depozytów przedsiębiorstw. W efekcie tych zmian wzrost depozytów w gospodarce spowolnił w marcu do 7,2% r/r z 9,9% r/r w grudniu ub.r. Wartość nowo udzielonych kredytów w okresie styczeń-marzec br. była średnio zbliżona do wielkości z 4 kw. 2023 r. Dotyczyło to zarówno kredytu dla gospodarstw domowych (w tym na cele mieszkaniowe wspieranego programem „Bezpieczny Kredyt 2%”), jak i kredytu dla przedsiębiorstw niefinansowych. Oznacza to nadal solidne wzrosty r/r wartości nowo przyznanego kredytu w gospodarce w 1 kw. 2024 r.

Perspektywy polskiej gospodarki przedstawiają się optymistycznie. Według podstawowego scenariusza makroekonomicznego Banku wzrost gospodarczy będzie przyspieszał w kolejnych kwartałach osiągając 3,6% r/r w 4 kw. 2024 r., a więc dynamikę zbliżoną do średniej wieloletniej. Natomiast w całym 2024 r. PKB wzrosnąć ma, według Banku, o 3,1% wobec 0,2% w 2023 r. Prognoza ta jest nieco wyższa niż oczekiwania sprzed 3 miesięcy, ze względu na lepsze perspektywy dla realnego wzrostu płac w 2024 r. Wzrost PKB powinien przyspieszać w 2025 r., w ocenie Banku, do 3,9%. W 2024 r. głównym motorem wzrostu pozostanie konsumpcja gospodarstw domowych wspierana nadal dobrą sytuacją na rynku pracy, ale także transferami społecznymi z budżetu państwa. W 2025 r. najpewniej dołączy również wzrost inwestycji, wraz z realizacją Krajowego Planu Odbudowy i Polityki Spójności Unii Europejskiej, po tym jak Komisja Europejska odblokowała w lutym br. fundusze dla Polski.

Według Banku inflacja CPI zauważalnie wzrosła w II poł. roku po wdrożeniu planowanych przez rząd zmian podnoszących ceny części nośników energii. W konsekwencji inflacja CPI średnio w całym 2024 r. wyniesie, zgodnie z prognozą Banku, 4,0% r/r, tj. będzie wyższa niż w 1 kw. br. Średnioroczna inflacja CPI w 2025 r. wyniesie natomiast 3,8% r/r, a więc również przewyższy cel inflacyjny Narodowego Banku Polskiego. W latach 2024-2025 inflację powyżej celu utrzymywać będzie nadal szybki wzrost płac w środowisku niskiego bezrobocia oraz łagodnej polityki fiskalnej. Czynniki te przemawiają za oczekiwaniami stabilizacji stóp procentowych przez Radę Polityki Pieniężnej w całym 2024 r. Bank spodziewa się obniżek stóp procentowych w 2025 r., a aczkolwiek nie więcej niż o 100 pkt baz.

Czynniki niepewności dla gospodarki i Grupy Banku Millennium

Poniższe zestawienie prezentuje najważniejsze w ocenie Banku Millennium negatywne czynniki ryzyka dla Grupy Banku Millennium związane z sytuacją makroekonomiczną w latach 2024-2025.

- Sytuacja geopolityczna na świecie, obejmująca m.in. możliwość zaostrzenia działań wojennych pomiędzy Rosją a Ukrainą oraz eskalacja napięć na Bliskim Wschodzie i w Azji. Potencjalnie skutkowałyby to wzrostem niepewności i awersji do ryzyka, a także zaburzeniami w łańcuchach dostaw. W konsekwencji wzrosłyby ceny surowców na międzynarodowych rynkach, a także osłabiłby się złoty, co przełożyłoby się na wzrost inflacji w Polsce, niższą dynamikę PKB oraz wzrost bezrobocia.
- Gorsza od założeń sytuacja gospodarcza u partnerów handlowych Polski, w szczególności recesja w Niemczech. Miałyby to negatywny wpływ na wyniki finansowe polskich przedsiębiorstw, co potencjalnie mogłoby skutkować spadkiem popytu na pracę i wzrostem bezrobocia. W rezultacie, obniżyłby się popyt na produkty Grupy, a jednocześnie wzrosłoby ryzyko kredytowe.
- Zmiana funkcji reakcji banków centralnych w gospodarkach rozwiniętych, a także krajowej Rady Polityki Pieniężnej, w kierunku bardziej restrykcyjnego nastawienia. W rezultacie, banki centralne opóźniłyby rozpoczęcie obniżek stóp procentowych i zmniejszyły docelową skalę cięć względem wcześniejszych oczekiwań lub nawet zaostrzały warunki monetarne. Skutkowałoby to spowolnieniem wzrostu gospodarczego, wyższą bezrobocia, ograniczeniem popytu na kredyt, a także utrudniło realizację budżetu państwa i zwiększyło koszty finansowania potrzeb pożyczkowych rządu.
- Wzrost ryzyka politycznego i instytucjonalnego w Polsce, czego efektem mogłyby być zakłócenia w realizacji polityki gospodarczej rządu, w tym wolniejsze wdrażanie programów współfinansowanych przez środki z Unii Europejskiej. Mogłoby to skutkować wzrostem premii za ryzyko, osłabieniem złotego, przeceną obligacji skarbowych i wzrostem zmienności na rynkach finansowych.

Istnieje również możliwość lepszych niż w scenariuszu bazowym Banku wyników gospodarczych w Polsce, które mogłyby wynikać m.in. z szybszego od założeń wygaśnięcia działań militarnych na Ukrainie, poprawy nastrojów gospodarczych, silniejszego napływu do Polski pracowników z zagranicy oraz szybszej absorpcji środków z Unii Europejskiej. Poprawie sytuacji gospodarczej pomagałoby także wcześniejsze od założeń i silniejsze w skali ożywienie gospodarcze za granicą.

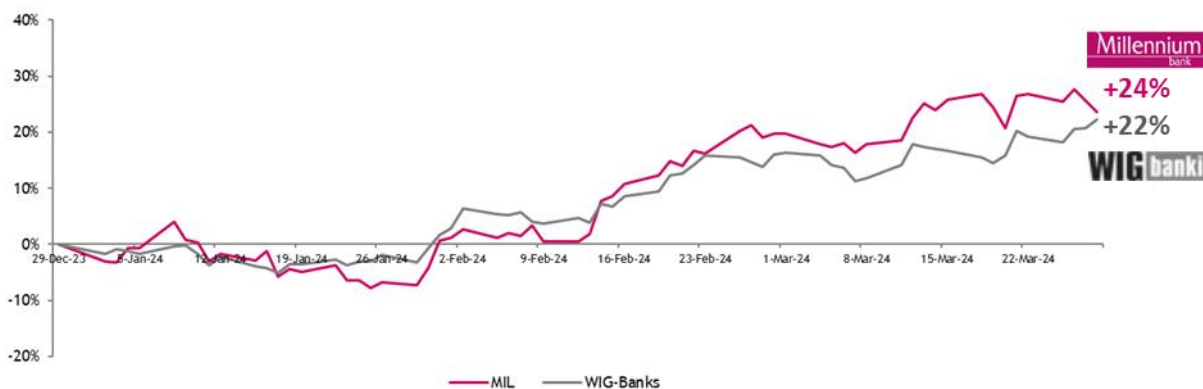
INFORMACJA O AKCJACH I RATINGACH

W pierwszym kwartale 2024 r. dobre nastroje na światowych giełdach miało swoje odzwierciedlenie także na Giełdzie Papierów Wartościowych. Pomimo słabego początku roku kwartał był ogólnie udany na GPW, zwłaszcza dla banków.

W sumie w 1kw24 indeks szerokiego rynku WIG wzrósł o 5%, WIG Banki o 22% a akcje Banku Millennium zachowały się lepiej niż indeks bankowy i wzrosły o 24%.

W okresie 12 miesięcy, kończącym się 31 marca 2024r. indeks szerokiego rynku WIG wzrósł o 41%, indeks największych spółek WIG20 wzrósł o 39%, podczas gdy indeks WIG Banki osiągnął wynik lepszy od rynku, zyskując 116%. W tym samym czasie cena akcji Banku Millennium wzrosła znacząco o 131%.

Bank Millennium: Zmiana kursu akcji Banku Millennium w stosunku do indeksu WIG Banki od początku roku.

W 1kw24 średni, dzienny obrót akcjami Banku Millennium był 33% wyższy w porównaniu do tego samego okresu w ubiegłym roku.

Wskaźniki rynkowe	28.03.2024 (*)	31.03.2023	Zmiana r/r	29.12.2023 (**)	Zmiana narast.
Liczba akcji banku (tys.)	1 213 117	1 213 117	0,00%	1 213 117	0,00%
Średni obrót dzienny (narast. tys. zł)	9 102	6 856	32,8%	7 273	
Kurs akcji Banku (zł)	10,320	4,450	131,8%	8,355	23,5%
Kapitalizacja (mln zł)	12 519	5 401	131,8%	10 136	23,5%
WIG Banki	13 525	6 269	115,7%	11 062	22,3%
WIG20	2 436	1 759	38,5%	2 343	4,0%
WIG30	3 022	2 169	39,3%	2 908	3,9%
WIG - indeks główny	82 746	58 609	41,2%	78 460	5,5%

(*) dzień ostatniego notowania w marcu 2024, (**) dzień ostatniego notowania w grudniu 2023

Akcje Banku Millennium są uwzględniane w następujących indeksach WGPW: WIG, WIG Banki, WIG 30, mWIG 40, WIG Poland oraz WIG-ESG.

Symbole giełdowe Banku Millennium: ISIN PLBIG0000016, Bloomberg MIL PW, Reuters MILP.WA.

Ratingi Banku Millennium

W dniu 26 kwietnia 2024 roku agencja ratingowa Moody's Investors Service („Moody's”), potwierdziła długo- oraz krótko-terminowe ratingi depozytowe Banku na poziomie Baa3/P-3 oraz zmieniła perspektywę długoterminowego ratingu depozytowego Banku na pozytywną z negatywnej.

Dodatkowo Moody's podtrzymał ocenę indywidualną BCA Banku na poziomie ba3, skorygowaną ocenę Adjusted BCA na poziomie ba2, rating (P)Ba2 programu niezabezpieczonych i niepodporządkowanych obligacji w programie EMTN oraz rating Ba2 dla niezabezpieczonych i niepodporządkowanych obligacji Banku.

Na dzień publikacji niniejszego raportu, ratingu Banku kształtowały się następująco:

Rating	MOODY'S
Długoterminowy rating depozytowy	Baa3
Krótkoterminowy rating depozytowy	Prime-3
Podstawowa Ocena Kredytowa (BCA)/skorygowana BCA	ba3/ba2
Długoterminowy Counterparty Risk Assessment (CRA)/Krótkoterminowy CRA	Baa2(cr)/Prime-2(cr)
Perspektywa ratingu	Pozytywna*
Rating obligacji SNP MREL	Ba2

(*) Moodys zmienił perspektywę z negatywnej na pozytywną w dniu 26 kwietnia 2024r.

Rating	FITCH
Długoterminowy rating emitenta (IDR)	BB
Narodowy rating długoterminowy	BBB+ (pol)
Krótkoterminowy rating emitenta (IDR)	B
Viability (VR)	bb
Shareholder Support Rating (SSR)	b
Perspektywa ratingu	Pozytywna
Rating obligacji SNP MREL	BB

Data	Imię i nazwisko	Stanowisko/Funkcja	Podpis
09.05.2024	Fernando Bicho	Wiceprezes Zarządu	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym

SKONSOLIDOWANY RAPORT GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU MILLENNIUM ZA 1 KWARTAŁ 2024 R.**SPIS TREŚCI**

SKRÓCONE ŚRÓDROCZNE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU MILLENNIUM S.A. ZA OKRES 3 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 31 MARCA 2024 R.....	31
SKRÓCONE ŚRÓDROCZNE JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE FINANSOWE BANKU MILLENNIUM S.A. ZA OKRES 3 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 31 MARCA 2024 R.	111

**SKRÓCONE ŚRÓDROCZNE SKONSOLIDOWANE
SPRAWOZDANIE FINANSOWE GRUPY KAPITAŁOWEJ
BANKU MILLENNIUM S.A. ZA OKRES 3 MIESIĘCY
ZAKOŃCZONY 31 MARCA 2024 R.**

SPIS TREŚCI

1.	INFORMACJE OGÓLNE O EMITENCIE	33
2.	WSTĘP I POLITYKA RACHUNKOWOŚCI	35
3.	SKONSOLIDOWANE DANE FINANSOWE (GRUPA)	37
4.	NOTY DO SKONSOLIDOWANYCH DANYCH FINANSOWYCH.....	44
1)	Przychody z tytułu odsetek i przychody o podobnym charakterze	44
2)	Koszty z tytułu odsetek i podobne koszty	44
3)	Przychody z tytułu opłat i prowizji.....	45
4)	Koszty z tytułu opłat i prowizji	45
5)	Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów i zobowiązań finansowych niewycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy	46
6)	Wynik z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu	47
7)	Wynik z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu wycenianych obowiązkowo według wartości godziwej przez wynik finansowy	47
8)	Koszty administracyjne	47
9)	Koszty z tytułu utraty wartości aktywów finansowych	48
10)	Koszty rezerw na ryzyko prawne z tytułu walutowych kredytów hipotecznych	48
11)	Podatek dochodowy	49
12)	Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu.....	51
13)	Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody ...	52
14)	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	53
15)	Aktywa wyceniane według zamortyzowanego kosztu inne niż Kredyty i pożyczki udzielone klientom	58
16)	Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń.....	59
17)	Odpisy z tytułu utraty wartości wybranych składników aktywów	61
18)	Aktywa i rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	62
19)	Zobowiązania wobec banków i innych instytucji monetarnych	64
20)	Zobowiązania wobec klientów	64
21)	Zobowiązania z tytułu sprzedanych dłużnych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu.....	64
22)	Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	65
23)	Zmiana stanu zobowiązań podporządkowanych	65
24)	Rezerwy	66
5.	ZARZĄDZANIE RYZYKIEM.....	67
5.1.	RYZYKO KREDYTOWE.....	67
5.2.	RYZYKO RYNKOWE	68
5.3.	RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ W KSIĘDZE BANKOWEJ (IRRBB)	69
5.4.	RYZYKO PŁYNNOŚCI	71
5.5.	RYZYKO OPERACYJNE	73
5.6.	ZARZĄDZANIE KAPITAŁOWE.....	73
5.6.1	Minimalne wymogi funduszy własnych i zobowiązań podlegających umorzeniu lub konwersji (MREL)	76

6.	SEGMENTY OPERACYJNE.....	77
7.	OPIS TRANSAKCJI Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI.....	81
7.1.	TRANSAKCJE Z GRUPĄ PODMIOTU DOMINUJĄCEGO.....	81
7.2.	STAN AKCJI BANKU POSIADANYCH PRZEZ OSOBY ZARZĄDZAJĄCE I NADZORUJĄCE BANK.....	82
8.	WARTOŚĆ GODZIWA.....	83
8.1.	INSTRUMENTY FINANSOWE NIE UJMOWANE W BILANSIE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ.....	83
8.2.	INSTRUMENTY FINANSOWE UJMOWANE W BILANSIE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ.....	85
9.	ZOBOWIĄZANIA I AKTYWA WARUNKOWE.....	88
9.1.	SPRAWY SĄDOWE.....	88
9.2.	POZYCJE POZABILANSOWE.....	93
10.	RYZYKO PRAWNE Z TYTUŁU WALUTOWYCH KREDYTÓW HIPOTECZNYCH.....	94
11.	INFORMACJE DODATKOWE.....	104
11.1.	DANE O AKTYWACH, KTÓRE STANOWIĄ ZABEZPIECZENIE ZOBOWIĄZAŃ.....	104
11.2.	PAPIERY WARTOŚCIOWE STANOWIĄCE PRZEDMIOT TRANSAKCJI Z PRZYRZECZENIEM ODKUPU.....	105
11.3.	DYWIDENDA ZA ROK 2023.....	106
11.4.	ZYSK / STRATA NA AKCJĘ.....	106
11.5.	AKCJONARIUSZE POSIADAJĄCY CO NAJMNIEJ 5% OGÓLNEJ LICZBY GŁOSÓW NA WZA JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ GRUPY - BANKU MILLENNIUM S.A.....	106
11.6.	INFORMACJE O UDZIELENIU PRZEZ GRUPĘ PORĘCZEŃ KREDYTU LUB GWARANCJI.....	107
11.7.	SEZONOWOŚĆ I CYKLICZNOŚĆ DZIAŁAŃ.....	107
11.8.	POZOSTAŁE INFORMACJE DODATKOWE I WYDARZENIA PO DACIE BILANSU.....	107

1. INFORMACJE OGÓLNE O EMITENCIE

Bank Millennium S.A. (Bank) jest ogólnopolskim, uniwersalnym bankiem oferującym swoje usługi wszystkim segmentom rynku poprzez sieć oddziałów i centrów korporacyjnych, sieci indywidualnych doradców i bankowość mobilną i elektroniczną.

Bank, wpisany pod nr KRS 0000010186 do Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego, prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, ma swoją siedzibę na ul. Stanisława Żaryna 2 a w Warszawie.

Bank jest obecny na Giełdzie Papierów Wartościowych od 1992 r. i był pierwszym bankiem notowanym na warszawskim parkiecie.

Bank jest jednostką dominującą Grupy Kapitałowej Banku Millennium S.A. (Grupa), która zatrudnia ponad 6 700 pracowników, a podstawowymi przedmiotami jej działalności są działalność bankowa (w tym bank hipoteczny), leasingowa, faktoringowa, maklerska, kapitałowa, zarządzanie funduszami inwestycyjnymi oraz działalność portali internetowych.

Rada Nadzorcza i Zarząd Banku Millennium S.A. według stanu na dzień 31 marca 2024 r.

Skład osobowy Rady Nadzorczej był następujący:

- Bogusław Kott - Przewodniczący Rady Nadzorczej,
- Nuno Manuel da Silva Amado - Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej,
- Dariusz Rosati - Wiceprzewodniczący i Sekretarz Rady Nadzorczej,
- Miguel de Campos Pereira de Bragança - Członek Rady Nadzorczej,
- Olga Grygier-Siddons - Członek Rady Nadzorczej,
- Anna Jakubowski - Członek Rady Nadzorczej,
- Grzegorz Jędrys - Członek Rady Nadzorczej,
- Alojzy Nowak - Członek Rady Nadzorczej,
- Jose Miguel Bensliman Schorch da Silva Pessanha - Członek Rady Nadzorczej,
- Miguel Maya Dias Pinheiro - Członek Rady Nadzorczej,
- Beata Stelmach - Członek Rady Nadzorczej,
- Lingjiang Xu - Członek Rady Nadzorczej.

Skład osobowy Zarządu Banku był następujący:

- Joao Nuno Lima Bras Jorge - Prezes Zarządu,
- Fernando Maria Cardoso Rodrigues Bicho - Wiceprezes Zarządu,
- Wojciech Haase - Członek Zarządu,
- Andrzej Gliński - Członek Zarządu,
- Wojciech Rybak - Członek Zarządu,
- Antonio Ferreira Pinto Junior - Członek Zarządu,
- Jarosław Hermann - Członek Zarządu.

Grupa Kapitałowa Banku Millennium S.A.

Jednostką dominującą Grupy jest Bank Millennium S.A., natomiast jednostką dominującą najwyższego szczebla w stosunku do Banku Millennium S.A. jest Banco Comercial Portugues - spółka notowana na giełdzie w Lizbonie.

Spółki wchodzące w skład Grupy Banku Millennium S.A. na dzień 31.03.2024 r. przedstawia poniższa tabela:

Nazwa	Rodzaj działalności	Siedziba	% udziału Grupy w kapitałach własnych	% udziału Grupy w głosach na WZA lub ZW	Ujęcie w sprawozdaniu Grupy
MILLENNIUM BANK HIPOTECZNY S.A.	czynności banku hipotecznego	Warszawa	100	100	konsolidacja pełna
MILLENNIUM LEASING Sp. z o.o.	usługi leasingowe	Warszawa	100	100	konsolidacja pełna
MILLENNIUM CONSULTING S.A.	usługi doradztwa	Warszawa	100	100	konsolidacja pełna
MILLENNIUM TFI S.A.	zarządzanie funduszami inwestycyjnymi	Warszawa	100	100	konsolidacja pełna
MILLENNIUM SERVICE Sp. z o.o.	wynajem i zarządzanie nieruchomościami, działalność agentów i brokerów ubezpieczeniowych	Warszawa	100	100	konsolidacja pełna
MILLENNIUM GOODIE Sp. z o.o.	działalność portali internetowych	Warszawa	100	100	konsolidacja pełna
MILLENNIUM TELECOMMUNICATION SERVICES Sp. z o.o.	operacje finansowe na rynku kapitałowym i usługi doradcze	Warszawa	100	100	konsolidacja pełna
EUROPA MILLENNIUM FINANCIAL SERVICES Sp. z o.o.*	działalność agentów i brokerów ubezpieczeniowych	Wrocław	20	20	metoda praw własności
PIAST EXPERT Sp. z o.o. w likwidacji	usługi marketingowe	Warszawa	100	100	konsolidacja pełna
LUBUSKIE FABRYKI MEBLI S.A. w likwidacji**	wytwarzanie mebli	Świebodzin	50 +1 akcja	50 +1 akcja	metoda praw własności

* W dniu 29 marca 2023 roku nastąpiło przeniesienie 80% udziałów w spółce Millennium Financial Services sp. z o.o. (obecnie Europa Millennium Financial Services) z Banku odpowiednio na rzecz Towarzystwa Ubezpieczeń na Życie Europa S.A., które nabyło 72% udziałów Spółki oraz Towarzystwa Ubezpieczeń Europa S.A., które nabyło 8% udziałów Spółki co zostało szerzej opisane pod notą 5 „Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów i zobowiązań finansowych niewycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy” w Rozdziale 4 „Noty do skonsolidowanych danych finansowych”.

** Pomimo sprawowania kontroli nad spółką Lubuskie Fabryki Mebli S.A. z uwagi na nieistotność tej jednostki z punktu widzenia realizacji nadrzędnego celu skonsolidowanego sprawozdania finansowego, jakim jest prawidłowe przedstawienie sytuacji finansowej Grupy, Grupa nie konsoliduje zaangażowania kapitałowego w tym podmiocie.

2. WSTĘP I POLITYKA RACHUNKOWOŚCI

Niniejsze skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Banku Millennium S.A. zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) MSR 34 „Śródroczna sprawozdawczość finansowa” przyjętym do stosowania w Unii Europejskiej. Skrócone śródroczne sprawozdanie finansowe nie zawiera wszystkich informacji, które są prezentowane w pełnym sprawozdaniu finansowym, w związku z powyższym niniejsze skrócone śródroczne sprawozdanie finansowe powinno być czytane łącznie ze skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy Kapitałowej Banku Millennium S.A. za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2023 r.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. z 2018 r., poz. 757) Bank jest zobowiązany do opublikowania danych finansowych za okres trzech miesięcy kończący się 31 marca 2024 r.

Skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Banku Millennium S.A. sporządzone za okres od 1 stycznia 2024 roku do 31 marca 2024 roku:

- obejmuje dane finansowe Banku oraz dane finansowe jednostek zależnych, stanowiących Grupę oraz dane jednostek stowarzyszonych wycenione metodą praw własności,
- zostało sporządzone w oparciu o założenie kontynuowania przez Grupę działalności gospodarczej w nie zmniejszonym istotnie zakresie, w okresie nie krótszym niż rok od dnia bilansowego,
- zostało przygotowane w złotych polskich, a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, zostały podane w tysiącach złotych (tys. zł).

W następstwie podpisania przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej tego samego dnia ustawy z dnia 7 lipca 2022 r. o finansowaniu społecznościowym dla przedsięwzięć gospodarczych i pomocy kredytobiorcom („Ustawa”), która wprowadza, między innymi, możliwość zawieszenia przez kredytobiorców spłaty kredytu hipotecznego udzielonego w walucie polskiej przez okres do ośmiu miesięcy w latach 2022-2023 („wakacje kredytowe”), Grupa rozpoznała w roku 2022 koszt w wysokości 1 324,2 miliona zł brutto (1 072,6 mln zł netto), przy czym z tej kwoty 1 291,6 mln zł dotyczyło Banku, natomiast 32,6 mln zł dotyczyło Millennium Bank Hipoteczny S.A.

W związku z kosztami, które wynikają ze wskazanej wyżej Ustawy, racjonalnym było założenie, że Bank zaraportuje negatywny wynik netto za III kw. 2022 r. i w rezultacie współczynniki kapitałowe Banku mogą znaleźć się poniżej obecnych minimalnych wymogów ustalonych przez Komisję Nadzoru Finansowego („KNF”). Z uwagi na fakt, iż wystąpienie niebezpieczeństwa naruszenia odpowiednich współczynników kapitałowych stanowi przesłankę wskazaną w art. 142 ust. 1 oraz ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz. U. z 2021 r., poz. 2439, t.j. z dnia 28 grudnia 2021 r., z późn. zm.), w dniu 15 lipca 2022 Zarząd Banku podjął decyzję o uruchomieniu Planu Naprawy, zawiadamiając o tym KNF oraz Bankowy Fundusz Gwarancyjny.

Dodatkowo, Bank przekazał również do KNF Plan Ochrony Kapitału, zgodnie z art. 60 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 963 z późn. zm.). KNF zatwierdziła ten plan w dniu 28 października 2022 roku i poinformowała o tym fakcie Bank w dniu 14 listopada 2022 roku.

W roku 2023 i pierwszym kwartale 2024 Bank kontynuował realizację Planu Ochrony Kapitału (oraz Planu Naprawy, który zgodnie z przepisami prawa bankowego podlega corocznej aktualizacji), który przewidywał podwyższenie współczynników kapitałowych znacznie powyżej minimalnych wymaganych poziomów poprzez połączenie dalszej poprawy rentowności operacyjnej oraz inicjatyw optymalizacji kapitału, takich jak zarządzanie aktywami ważonymi ryzykiem (w tym sekurytyzacjami).

Od momentu uruchomienia Planu Ochrony Kapitału Bankowi/Grupie udało się znacząco poprawić wskaźniki kapitałowe, plasując je wyraźnie powyżej nowych wymogów regulacyjnych: na 31 marca 2024 r. współczynnik Tier 1 wyniósł 542 pb (Bank) i 506 pb (Grupa) powyżej wymogu minimalnego, a łączny współczynnik kapitałowy (TCR) wyniósł 642 pb (Bank) i 580 pb (Grupa) powyżej wymogu minimalnego.

W ramach działań mających na celu poprawę wskaźników kapitałowych, w 2023 roku Grupa zrealizowała dwie transakcje sekurytyzacji syntetycznej: pierwsza została sfinalizowana w lipcu i dotyczyła portfela wierzytelności leasingowych, natomiast druga została przeprowadzona w grudniu i dotyczyła portfela kredytów gotówkowych. W ramach tych transakcji Bank/Grupa przetransferował(a) do inwestorów znaczną część ryzyka kredytowego sekurytyzowanych portfeli. Zakładając brak nadzwyczajnych czynników, Bank/Grupa planuje utrzymywać współczynniki kapitałowe powyżej minimalnych wymaganych poziomów z bezpieczną nadwyżką.

W zakresie wymogów MRELTrea i MRELtem, Grupa prezentuje nadwyżkę w porównaniu do minimalnych poziomów wymaganych na 31.12.2023 r., a także spełnia wymóg MRELTrea po włączeniu Wymogu potąconego bufora. Zakładając brak nadzwyczajnych czynników, Grupa planuje utrzymywać oba współczynniki MREL powyżej minimalnych wymaganych poziomów z bezpieczną nadwyżką. Ponadto w grudniu 2023 roku Bank otrzymał pismo z Bankowego Funduszu Gwarancyjnego informujące, że w związku z obniżeniem przez KNF bufora P2R, docelowa zaktualizowana minimalna wymagana wartość MRELTrea w zakresie wymogu potąconego bufora dla Banku zostanie obniżona do 18,03% MRELTrea przy minimalnym wymogu podporządkowania, natomiast docelowy MRELtem wyniósłby 5,91% przy wymogu podporządkowania. Bank spodziewa się otrzymać tę aktualizację w II kwartale 2024 r. w ramach wspólnego procesu decyzyjnego.

Bank monitoruje na bieżąco sytuację finansową i w razie konieczności podejmie czynności uruchamiające dodatkowe działania naprawcze. W szczególności Bank jest świadomy ryzyk związanych z wydłużeniem tzw. wakacji kredytowych na rok 2024, więcej informacji na ten temat zamieszczono w Rozdziale 11.8 „Pozostałe informacje dodatkowe i wydarzenia po dacie bilansu”. Dodatkowo dalsze niekorzystne zmiany w zakresie ryzyka prawnego walutowych kredytów hipotecznych mogą oznaczać konieczność zwiększenia poziomu rezerw na to ryzyko poza rezerwami, które mogą wynikać z obecnych trendów. W ocenie Banku zmaterializowanie się tych zdarzeń wpłynęłoby negatywnie na wyniki Banku/Grupy w roku 2024 oraz zmniejszyłoby zakładany organiczny wzrost kapitału, ale nie uniemożliwiłoby Bankowi/Grupie dalszego wdrażania swojej strategii i generowania wyników, które złagodziłyby wpływ takich wydarzeń.

Płynność Grupy Banku Millennium pozostała na bardzo wysokim poziomie w I kwartale 2024 roku. Wskaźnik LCR osiągnął poziom 334% na koniec marca 2024, tj. pozostawał znacznie powyżej minimum nadzorczego w wysokości 100%. Wskaźnik kredytów do depozytów utrzymuje się na bezpiecznym poziomie 65%, a udział płynnych papierów wartościowych (głównie obligacje emitowane przez rząd, Unię Europejską, wielostronne banki rozwoju i bony NBP) w aktywach ogółem Grupy pozostaje znaczący i wynosi 36%.

Jednocześnie Bank osiągnął dobre wyniki operacyjne i biznesowe, aktywnie zarządzając i łagodząc ryzyka związane z działalnością bankową. Uwzględniając powyższe okoliczności i zidentyfikowane niepewności, zwłaszcza zdolność Banku do spełnienia wskaźników wypłacalności kapitałowej oraz wymogów MREL w kolejnych okresach sprawozdawczych - Zarząd Banku w oparciu o dokonane analizy wszelkich aspektów działania Banku oraz jego bieżącej i prognozowanej sytuacji finansowej uznał, że zastosowanie założenia kontynuacji działalności do sporządzenia niniejszych sprawozdań finansowych jest zasadne.

Niniejsze skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd Banku w dniu 9 maja 2024 r.

3. SKONSOLIDOWANE DANE FINANSOWE (GRUPA)

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z ZYSKÓW I STRAT

w tysiącach zł	Nota	1.01.2024 - 31.03.2024	1.01.2023 - 31.03.2023
Wynik z tytułu odsetek		1 354 245	1 262 124
Przychody z tytułu odsetek i przychody o podobnym charakterze:	1	2 169 427	2 071 433
Przychody naliczane z wykorzystaniem metody efektywnej stopy procentowej:		2 140 094	2 047 104
Przychody odsetkowe od Aktywów wycenianych według zamortyzowanego kosztu, w tym:		1 837 987	1 797 093
- wpływ korekty wartości bilansowej brutto kredytów z tytułu wakacji kredytowych		0	0
Przychody odsetkowe od Aktywów wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody		302 107	250 011
Wynik o charakterze podobnym do odsetkowego od Aktywów wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		29 333	24 329
Koszty z tytułu odsetek	2	(815 182)	(809 309)
Wynik z tytułu opłat i prowizji		199 582	200 932
Przychody z tytułu opłat i prowizji	3	262 422	260 648
Koszty z tytułu opłat i prowizji	4	(62 840)	(59 716)
Przychody z tytułu dywidend		152	205
Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów i zobowiązań finansowych niewycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy	5	(414)	546 223
Wynik z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu	6	1 355	3 135
Wynik z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu wycenianych obowiązkowo według wartości godziwej przez wynik finansowy	7	10 717	5 901
Wynik z tytułu rachunkowości zabezpieczeń		(1 247)	322
Wynik z pozycji wymiany		(46 617)	(8 223)
Pozostałe przychody operacyjne		67 831	116 108
Pozostałe koszty operacyjne		(165 238)	(72 187)
Koszty administracyjne	8	(544 039)	(469 294)
Koszty z tytułu utraty wartości aktywów finansowych	9	(110 765)	(109 375)
Koszty z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych		(1 885)	1 733
Koszty rezerw na ryzyko prawne z tytułu walutowych kredytów hipotecznych	10	(548 810)	(863 650)
Wynik z tytułu modyfikacji		(31 283)	(27 832)
Amortyzacja		(54 291)	(52 521)
Udział w zyskach jednostek podporządkowanych		0	0
Podatek bankowy		0	0
Wynik finansowy przed opodatkowaniem podatkiem dochodowym		129 293	533 601
Podatek dochodowy	11	(867)	(281 455)
Wynik finansowy po opodatkowaniu		128 426	252 146
W tym przypadający na:			
Właścicieli jednostki dominującej		128 426	252 146
Udziały niekontrolujące		0	0
Średnia ważona liczba akcji zwykłych (w szt.)		1 213 116 777	1 213 116 777
Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł)		0,11	0,21

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

<i>w tysiącach zł</i>	1.01.2024 - 31.03.2024	1.01.2023 - 31.03.2023
Wynik finansowy po opodatkowaniu	128 426	252 146
Inne składniki całkowitych dochodów, które zostaną (zostały) przeklasyfikowane na zyski lub straty	72 616	402 407
Efekt wyceny papierów dłużnych	60 155	285 939
Rachunkowość zabezpieczeń	12 461	116 468
Inne składniki całkowitych dochodów, które nie będą przeklasyfikowane na zyski lub straty	0	0
Zyski (straty) aktuarialne	0	0
Efekt wyceny instrumentów kapitałowych	0	0
Inne składniki całkowitych dochodów przed opodatkowaniem, razem	72 616	402 407
Podatek dochodowy dotyczący innych składników całkowitych dochodów, które zostaną (zostały) przeklasyfikowane na zyski lub straty	(13 797)	(76 457)
Podatek dochodowy dotyczący innych składników całkowitych dochodów, które nie będą przeklasyfikowane na zyski lub straty	0	0
Inne składniki całkowitych dochodów po opodatkowaniu	58 819	325 950
Całkowite dochody za okres sprawozdawczy	187 245	578 096
W tym przypadające na:		
Właścicieli jednostki dominującej	187 245	578 096
Udziały niekontrolujące	0	0

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

AKTYWA

w tysiącach zł	Nota	31.03.2024	31.12.2023	31.03.2023
Kasa, środki w Banku Centralnym		4 937 063	5 094 984	5 452 016
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	12	998 447	608 924	527 958
Instrumenty pochodne		552 723	498 249	371 422
Instrumenty kapitałowe		120	121	123
Instrumenty dłużne		445 604	110 554	156 413
Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, inne niż Kredyty i pożyczki udzielone klientom		154 635	147 623	142 879
Instrumenty kapitałowe		66 609	66 609	66 609
Instrumenty dłużne		88 026	81 014	76 270
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	13	26 953 826	22 096 200	18 192 605
Instrumenty kapitałowe		28 789	28 793	24 395
Instrumenty dłużne		26 925 037	22 067 407	18 168 210
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	14	73 910 677	73 643 060	75 380 270
Obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		7 226	19 349	75 078
Wyceniane według zamortyzowanego kosztu		73 903 451	73 623 711	75 305 192
Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu, inne niż Kredyty i pożyczki udzielone klientom	15	21 647 640	20 706 585	10 907 828
Instrumenty dłużne		20 789 685	18 749 907	10 322 224
Lokaty oraz kredyty i pożyczki udzielone bankom i innym instytucjom monetarnym		426 841	793 436	585 603
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu		431 114	1 163 242	0
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń	16	116 528	74 213	60 754
Inwestycje w jednostkach zależnych, we wspólnych przedsięwzięciach i w jednostkach stowarzyszonych		52 509	52 509	43 522
Rzeczowe aktywa trwałe		559 763	565 630	566 375
Wartości niematerialne		480 378	481 631	435 896
Aktywa z tytułu podatku dochodowego		510 433	486 803	732 494
Bieżące należności podatkowe		2 227	1 810	4 642
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	18	508 206	484 993	727 852
Pozostałe aktywa		1 796 879	1 544 328	1 371 630
Aktywa trwałe i grupy do zbycia sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży		19 270	17 514	13 749
Aktywa razem		132 138 048	125 520 004	113 827 975

ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁ WŁASNY

<i>w tysiącach zł</i>	Nota	31.03.2024	31.12.2023	31.03.2023
ZOBOWIĄZANIA				
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	12	496 924	579 553	433 296
Instrumenty pochodne		496 924	576 833	430 216
Zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży papierów wartościowych		0	2 720	3 080
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu		119 004 963	112 692 833	103 158 389
Zobowiązania wobec banków i innych instytucji monetarnych	19	557 849	563 512	462 387
Zobowiązania wobec klientów	20	113 183 861	107 246 427	100 875 841
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	21	380 430	0	0
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	22	3 323 609	3 317 849	256 280
Zobowiązania podporządkowane	23	1 559 214	1 565 045	1 563 882
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń	16	124 155	193 664	394 859
Rezerwy	24	1 822 340	1 445 472	974 133
Nierozstrzygnięte sprawy sporne		1 780 304	1 403 105	937 002
Udzielone zobowiązania i gwarancje		42 036	42 367	37 132
Zobowiązania podatkowe		33 174	461 457	252 978
Bieżące zobowiązania podatkowe		32 734	461 217	252 706
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	18	440	240	272
Inne zobowiązania		3 574 352	3 252 130	2 541 818
Zobowiązania razem		125 055 908	118 625 109	107 755 473
KAPITAŁ WŁASNY				
Kapitał zakładowy		1 213 117	1 213 117	1 213 117
Akcje własne		(21)	(21)	(21)
Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej		1 147 502	1 147 502	1 147 502
Skumulowane inne całkowite dochody		(158 693)	(217 512)	(716 334)
Zyski zatrzymane		4 880 235	4 751 809	4 428 238
Kapitał własny razem		7 082 140	6 894 895	6 072 502
Zobowiązania i kapitał własny razem		132 138 048	125 520 004	113 827 975
Wartość księgowa				
Wartość księgowa		7 082 140	6 894 895	6 072 502
Liczba akcji (w szt.)		1 213 116 777	1 213 116 777	1 213 116 777
Wartość księgowa na jedną akcję (w zł)		5,84	5,68	5,01

SPRAWOZDANIE ZE ZMIANY STANU SKONSOLIDOWANYCH KAPITAŁÓW WŁASNYCH

w tysiącach zł	Razem skonsolido- wany kapitał własny	Kapitał zakładowy	Akcje własne	Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	Skumulo- wane inne całkowite dochody	Zyski zatrzymane	
						wynik niepodzie- lony	pozostałe kapitały
01.01.2024 - 31.03.2024							
Kapitał własny na początek okresu	6 894 895	1 213 117	(21)	1 147 502	(217 512)	792 276	3 959 533
Całkowite dochody za okres (netto)	187 245	0	0	0	58 819	128 426	0
wynik finansowy	128 426	0	0	0	0	128 426	0
wycena papierów dłużnych	48 726	0	0	0	48 726	0	0
wycena instrumentów kapitałowych	0	0	0	0	0	0	0
rachunkowość zabezpieczeń	10 093	0	0	0	10 093	0	0
zyski / straty aktuarialne	0	0	0	0	0	0	0
Zakup i wydanie akcji własnych pracownikom	0	0	0	0	0	0	0
Transfer między pozycjami kapitału	0	0	0	0	0	(553 622)	553 622
Kapitał własny na koniec okresu	7 082 140	1 213 117	(21)	1 147 502	(158 693)	367 080	4 513 155
01.01.2023 - 31.12.2023							
Kapitał własny na początek okresu	5 494 406	1 213 117	(21)	1 147 502	(1 042 284)	(824 873)	5 000 965
Całkowite dochody za okres (netto)	1 400 489	0	0	0	824 772	575 717	0
wynik finansowy	575 717	0	0	0	0	575 717	0
wycena papierów dłużnych	545 145	0	0	0	545 145	0	0
wycena instrumentów kapitałowych	3 582	0	0	0	3 582	0	0
rachunkowość zabezpieczeń	285 013	0	0	0	285 013	0	0
zyski / straty aktuarialne	(8 968)	0	0	0	(8 968)	0	0
Zakup i wydanie akcji własnych pracownikom	0	0	0	0	0	0	0
Transfer między pozycjami kapitału	0	0	0	0	0	1 041 432	(1 041 432)
Kapitał własny na koniec okresu	6 894 895	1 213 117	(21)	1 147 502	(217 512)	792 276	3 959 533
01.01.2023 - 31.03.2023							
Kapitał własny na początek okresu	5 494 406	1 213 117	(21)	1 147 502	(1 042 284)	(824 873)	5 000 965
Całkowite dochody za okres (netto)	578 096	0	0	0	325 950	252 146	0
wynik finansowy	252 146	0	0	0	0	252 146	0
wycena papierów dłużnych	231 611	0	0	0	231 611	0	0
wycena instrumentów kapitałowych	0	0	0	0	0	0	0
rachunkowość zabezpieczeń	94 339	0	0	0	94 339	0	0
Zakup i wydanie akcji własnych pracownikom	0	0	0	0	0	0	0
Transfer między pozycjami kapitału	0	0	0	0	0	1 041 432	(1 041 432)
Kapitał własny na koniec okresu	6 072 502	1 213 117	(21)	1 147 502	(716 334)	468 705	3 959 533

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPLYWÓW ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH
A. PRZEPLYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ

<i>w tysiącach zł</i>	1.01.2024 - 31.03.2024	1.01.2023 - 31.03.2023
Zysk (strata) po opodatkowaniu	128 426	252 146
Korekty razem:	6 527 712	3 124 252
Odsetki otrzymane	1 758 067	1 791 573
Odsetki zapłacone	(728 086)	(727 433)
Amortyzacja	54 291	52 521
Zyski/straty z tytułu różnic kursowych	0	0
Przychody z tytułu dywidend	(152)	(205)
Rezerwy	376 868	(42 036)
Wynik na sprzedaży i likwidacji inwestycyjnych aktywów finansowych	(916)	(548 445)
Zmiana stanu aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat	(407 629)	61 047
Zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych innym bankom	27 985	51 627
Zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych klientom	(1 771 973)	(435 236)
Zmiana stanu należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu	718 767	(2 586)
Zmiana stanu zobowiązań wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat	(152 137)	(111 451)
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków	128	(248 915)
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	6 607 761	3 533 658
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	389 285	19 936
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	48 872	12 527
Zmiana stanu rozrachunków z tytułu podatku dochodowego	(410 210)	283 863
Podatek dochodowy zapłacony	(55 500)	(66 198)
Zmiana stanu pozostałych aktywów i pasywów	40 717	(535 963)
Pozostałe pozycje	31 574	35 968
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	6 656 138	3 376 398

B. PRZEPLÝWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ

<i>w tysiącach zł</i>	1.01.2024 - 31.03.2024	1.01.2023 - 31.03.2023
Wpływy z działalności inwestycyjnej	2 095	507 717
Zbycie wartości niematerialnych oraz składników rzeczowego majątku trwałego	1 943	7 600
Zbycie akcji i udziałów w podmiotach podporządkowanych	0	499 912
Zbycie inwestycyjnych aktywów finansowych	0	0
Pozostałe wpływy inwestycyjne	152	205
Wydatki z tytułu działalności inwestycyjnej	(5 347 709)	(2 799 711)
Nabycie wartości niematerialnych oraz składników rzeczowego majątku trwałego	(19 242)	(49 333)
Zakup akcji Euro Bank z pomniejszeniem o nabyte środki pieniężne	0	0
Nabycie inwestycyjnych aktywów finansowych	(5 328 467)	(2 750 378)
Pozostałe wydatki inwestycyjne	0	0
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(5 345 614)	(2 291 994)

C. PRZEPLÝWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ

<i>w tysiącach zł</i>	1.01.2024 - 31.03.2024	1.01.2023 - 31.03.2023
Wpływy z działalności finansowej	0	0
Zaciągnięcie kredytów długoterminowych	0	0
Emisja dłużnych papierów wartościowych	0	0
Zwiększenie stanu zobowiązań podporządkowanych	0	0
Wpływy z emisji akcji własnych oraz dopłat do kapitału	0	0
Pozostałe wpływy finansowe	0	0
Wydatki z tytułu działalności finansowej	(37 406)	(45 273)
Splata kredytów długoterminowych	0	(5 000)
Wykup dłużnych papierów wartościowych	0	0
Zmniejszenie stanu zobowiązań podporządkowanych	0	0
Wydatki z tytułu kosztów emisji	0	0
Umorzenie akcji	0	0
Płatności dywidend i innych wypłat na rzecz właścicieli	0	0
Pozostałe wydatki finansowe	(37 406)	(40 273)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	(37 406)	(45 273)

D. ZMIANA STANU ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH NETTO (A+B+C)	1 273 118	1 039 131
- w tym z tytułu różnic kursowych	(1 859)	(2 664)
E. ŚRODKI PIENIĘŻNE NA POCZĄTEK OKRESU SPRAWOZDAWCZEGO	18 499 347	14 231 089
F. ŚRODKI PIENIĘŻNE NA KONIEC OKRESU SPRAWOZDAWCZEGO (D+E)	19 772 465	15 270 220

4. NOTY DO SKONSOLIDOWANYCH DANYCH FINANSOWYCH

1) PRZYCHODY Z TYTUŁU ODSETEK I PRZYCHODY O PODOBNYM CHARAKTERZE

	1.01.2024 - 31.03.2024	1.01.2023 - 31.03.2023
Przychody odsetkowe od Aktywów wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	302 107	250 011
Instrumenty dłużne	302 107	250 011
Przychody odsetkowe od Aktywów wycenianych według zamortyzowanego kosztu	1 837 987	1 797 093
Środki w Banku Centralnym	52 759	55 573
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	1 534 391	1 641 333
Instrumenty dłużne	229 824	73 768
Lokaty oraz kredyty i pożyczki udzielone bankom i innym instytucjom monetarnym	7 651	10 281
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	13 362	7 449
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń	0	8 689
Wynik o charakterze podobnym do odsetkowego z tytułu:	29 333	24 329
Kredyty i pożyczki udzielone klientom obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	258	3 720
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu - Instrumenty pochodne	26 639	19 513
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu - Instrumenty dłużne	2 436	1 096
Razem	2 169 427	2 071 433

W linii „Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń” Grupa prezentuje wynik odsetkowy z tytułu pochodnych instrumentów wyznaczonych i będących efektywnymi instrumentami zabezpieczającymi w zakresie zabezpieczenia przepływów pieniężnych oraz wartości godziwej. Szczegółowy opis stosowanych przez Grupę relacji zabezpieczających został zamieszczony w nocie (16).

Przychody odsetkowe za 1 kwartał 2024 r. zawierają odsetki naliczone od kredytów z rozpoznaną utratą wartości w kwocie 41 266 tys. zł (odpowiednio dla danych porównawczych za 1 kwartał 2023 r. kwota tych odsetek wynosiła 50 059 tys. zł).

2) KOSZTY Z TYTUŁU ODSETEK I PODOBNE KOSZTY

	1.01.2024 - 31.03.2024	1.01.2023 - 31.03.2023
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu:	(815 182)	(809 309)
Zobowiązania wobec banków i innych instytucji monetarnych	(4 968)	(6 386)
Zobowiązania wobec klientów	(663 773)	(732 390)
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	(8 856)	(19 936)
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	(98 811)	(12 527)
Zobowiązania podporządkowane	(31 575)	(35 967)
Zobowiązania z tytułu leasingu	(2 683)	(2 103)
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń	(4 516)	0
Inne	0	0
Razem	(815 182)	(809 309)

3) PRZYCHODY Z TYTUŁU OPŁAT I PROWIZJI

	1.01.2024 - 31.03.2024	1.01.2023 - 31.03.2023
Prowizje za prowadzenie rachunków	27 884	29 624
Prowizje za realizację przelewów, wpłat i wypłat gotówkowych oraz inne transakcje płatnicze	23 934	22 817
Prowizje z tytułu udzielonych kredytów i pożyczek	53 704	53 358
Prowizje z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń	3 602	3 809
Prowizje za obsługę kart płatniczych i kredytowych	75 085	68 902
Prowizje z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych	37 319	48 854
Prowizje z tytułu dystrybucji jednostek uczestnictwa i innych produktów oszczędnościowych	6 867	6 307
Prowizje z tytułu działalności maklerskiej i powierniczej	3 367	2 808
Prowizje z tytułu funduszy inwestycyjnych zarządzanych przez Grupę	19 248	14 241
Pozostałe prowizje	11 412	9 928
Razem	262 422	260 648

4) KOSZTY Z TYTUŁU OPŁAT I PROWIZJI

	1.01.2024 - 31.03.2024	1.01.2023 - 31.03.2023
Prowizje za prowadzenie rachunków	(10 461)	(10 321)
Prowizje za realizację przelewów, wpłat i wypłat gotówkowych oraz inne transakcje płatnicze	(1 101)	(1 137)
Prowizje z tytułu udzielonych kredytów i pożyczek	(7 510)	(6 461)
Prowizje za obsługę kart płatniczych i kredytowych	(26 390)	(26 297)
Prowizje z tytułu działalności maklerskiej i powierniczej	(587)	(573)
Prowizje z tytułu funduszy inwestycyjnych zarządzanych przez Grupę	(3 175)	(2 582)
Prowizje z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych	(1 762)	(2 190)
Pozostałe prowizje	(11 854)	(10 155)
Razem	(62 840)	(59 716)

Werdykt Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie zwrotu prowizji w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu

W dniu 11 września 2019 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej orzekł w sprawie Lexitor przeciwko SKOK Stefczyka, Santander Consumer Bank i mBank (sprawa C 383/18), w której stwierdził, że konsument ma prawo żądać zmniejszenia całkowitej kwoty kosztów pożyczki na którą składają się odsetki i koszty przypadające na pozostały okres obowiązywania umowy w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu.

Biorąc pod uwagę ten werdykt, Grupa według stanu na dzień 31 marca 2024 r. posiadała rezerwę w wysokości 74,7 miliona złotych, która została oszacowana na podstawie maksymalnej kwoty potencjalnych zwrotów i prawdopodobieństwa dokonania płatności.

5) WYNIK Z TYTUŁU ZAPRZESTANIA UJMOWANIA AKTYWÓW I ZOBOWIĄZAŃ FINANSOWYCH NIEWYCENIANYCH WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ WYNIK FINANSOWY

	1.01.2024 - 31.03.2024	1.01.2023 - 31.03.2023
Wynik na transakcji bancassurance	0	553 912
Operacje instrumentami dłużnymi	0	(7 333)
Koszty operacji finansowych	(414)	(356)
Razem	(414)	546 223

Transakcja bancassurance

W dniu 13 lutego 2023 r. Zarząd Banku poinformował, że po uzyskaniu niezbędnych zgód korporacyjnych, w dniu 13 lutego 2023 r., Bank zawarł umowę ("Umowa") sprzedaży 80% udziałów w spółce Millennium Financial Services sp. z o.o. ("Spółka") na rzecz Towarzystwa Ubezpieczeń na Życie Europa S.A., które nabyło 72% udziałów Spółki oraz Towarzystwa Ubezpieczeń Europa S.A., które nabyło 8% udziałów Spółki (łącznie "Kupujący").

Bank zawarł również z Kupującymi oraz Spółką umowy dotyczące wyłącznego modelu dystrybucji ubezpieczeń, w tym umowę o współpracy, umowy dystrybucyjne oraz umowy agencyjne. Strategiczna współpraca ubezpieczeniowa przewiduje długoterminową (10 lat) współpracę w zakresie bancassurance w odniesieniu do określonych ubezpieczeń powiązanych z produktami kredytowymi oferowanymi przez Bank.

Istotą transakcji przewidzianej w Umowie było bezpośrednie nabycie Udziałów przez Kupujących od Banku za zdefiniowaną cenę początkową, która mogła podlegać mechanizmowi korekty ceny po zamknięciu Transakcji.

W dniu 29 marca 2023 roku nastąpiło przeniesienie 80% udziałów w spółce na rzecz kupujących a ostateczne rozliczenie transakcji, wraz z korektą ceny, miało miejsce w grudniu 2023 r.

Ponieważ w ramach transakcji oprócz Umowy sprzedaży udziałów Spółki Bank zawarł z Kupującymi i Spółką również inne umowy, Bank dokonał analizy poszczególnych umów i ich skutków ekonomicznych zgodnie z wymogami MSSF 10, MSSF 15 i MSSF 9. W konsekwencji Bank zidentyfikował zobowiązania umowne oraz ocenił przypisanie umownych wynagrodzeń do poszczególnych elementów transakcji ustalając odpowiedni sposób rozpoznawania przychodów z poszczególnych zobowiązań umownych.

W efekcie Bank rozpoznał w roku 2023 w Rachunku Zysków i Strat łączny wynik w kwocie 652,4 milionów złotych (brutto), na który składał się:

- 1) wynik zrealizowany na sprzedaży: zapłata ceny pomniejszona o wartość godziwą udziałów na moment utraty kontroli w kwocie 553,9 miliona złotych (brutto) został ujęty w marcu 2023 roku w pozycji „Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów i zobowiązań finansowych niewycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy”;
- 2) wpływ w wysokości 46,0 milionów złotych (brutto) jako wycenę instrumentu pochodnego w momencie ostatecznego rozliczenia transakcji w grudniu 2023 roku, wynikającego z ustalonych potencjalnych przyszłych wypłat wynagrodzeń, został ujęty jako „Wynik z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu”;
- 3) Jednocześnie, w związku z utratą kontroli nad Spółką, Bank dokonał wyceny pozostałego udziału niekontrolującego w Spółce w wartości godziwej wynoszącej 52,5 miliona złotych (brutto), kwota ta została ujęta w „Pozostałych przychodach operacyjnych”, przy czym 43,3 miliona złotych ujęto w marcu 2023 roku, a dodatkowe 9,2 miliona złotych w grudniu 2023 r.

Począwszy od momentu utraty kontroli inwestycja w Spółkę traktowana jest jako zaangażowanie w podmiot stowarzyszony (Bank posiada 20% udziałów w Spółce) i jest wyceniana na poziomie Grupy metodą praw własności, natomiast w sprawozdaniu finansowym Banku model wyceny to wartość godziwa ze skutkiem wyceny odnoszonym do Rachunku Zysków i strat.

Ocena Banku dokonana była na podstawie MSSF i ich interpretacji obowiązujących na datę niniejszego sprawozdania finansowego.

6) WYNIK Z TYTUŁU AKTYWÓW I ZOBOWIĄZAŃ FINANSOWYCH PRZEZNACZONYCH DO OBROTU

	1.01.2024 - 31.03.2024	1.01.2023 - 31.03.2023
Wynik na instrumentach dłużnych	3 353	1 471
Wynik na instrumentach pochodnych	(2 001)	1 663
Wynik z pozostałych operacji finansowych	3	1
Razem	1 355	3 135

**7) WYNIK Z TYTUŁU AKTYWÓW FINANSOWYCH NIEPRZEZNACZONYCH DO OBROTU WYCENIANYCH
OBOWIĄZKOWO WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ WYNIK FINANSOWY**

	1.01.2024 - 31.03.2024	1.01.2023 - 31.03.2023
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	3 706	(2 671)
Wynik na instrumentach kapitałowych	0	4 359
Wynik na instrumentach dłużnych	7 011	4 213
Razem	10 717	5 901

8) KOSZTY ADMINISTRACYJNE

	1.01.2024 - 31.03.2024	1.01.2023 - 31.03.2023
Koszty pracownicze	(289 343)	(246 046)
Wynagrodzenia	(236 226)	(200 795)
Narzuty na wynagrodzenia	(42 769)	(36 932)
Świadczenia na rzecz pracowników, w tym:	(10 348)	(8 319)
- rezerwy na odprawy emerytalne	(1 462)	(1 150)
- rezerwy na niewykorzystane urlopy	(4)	(8)
- pozostałe	(8 882)	(7 161)
Pozostałe koszty administracyjne	(254 696)	(223 248)
Koszty reklamy, promocji i reprezentacji	(20 092)	(17 806)
Koszty informatyki i łączności	(38 061)	(36 604)
Koszty wynajmu	(15 441)	(18 784)
Koszty utrzymania budynków, wyposażenia, materiałów	(12 858)	(11 714)
Koszty bankomatów i obsługi gotówki	(9 150)	(8 761)
Koszty usług doradczych, audytowych, prawniczych, tłumaczeń	(40 311)	(29 574)
Podatki i opłaty różne	(11 844)	(11 473)
Koszty KIR	(3 685)	(3 042)
Koszty PFRON	(2 323)	(2 002)
Koszty BFG	(60 906)	(83 434)
Koszty Nadzoru Finansowego	(5 129)	(4 585)
Koszty systemu ochrony	0	0
Pozostałe	(34 896)	4 531
Razem	(544 039)	(469 294)

9) KOSZTY Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI AKTYWÓW FINANSOWYCH

	1.01.2024 - 31.03.2024	1.01.2023 - 31.03.2023
Z tytułu odpisów dla kredytów i pożyczek udzielonych klientom	(111 071)	(111 845)
Utworzenie odpisów dla kredytów i pożyczek udzielonych klientom	(513 832)	(539 863)
Odwrócenie odpisów dla kredytów i pożyczek udzielonych klientom	390 872	417 833
Kwoty odzyskane z tytułu kredytów uprzednio spisanych w ciężar rezerw	11 889	10 225
Sprzedaż wierzytelności	0	0
Pozostałe ujęte bezpośrednio w Rachunku Zysków i Strat	0	(40)
Z tytułu odpisów dla papierów wartościowych	1	0
Utworzenie odpisów dla papierów wartościowych	0	0
Odwrócenie odpisów dla papierów wartościowych	1	0
Z tytułu odpisów dla zobowiązań pozabilansowych	305	2 470
Utworzenie odpisów dla zobowiązań pozabilansowych	(17 392)	(17 403)
Odwrócenie odpisów dla zobowiązań pozabilansowych	17 697	19 873
Razem	(110 765)	(109 375)

10) KOSZTY REZERW NA RYZYKO PRAWNE Z TYTUŁU WALUTOWYCH KREDYTÓW HIPOTECZNYCH

01.01.2024 - 31.03.2024	RAZEM	Alokowane na portfel kredytowy	Rezerwy na nierozstrzygnięte sprawy sporne
Stan na początek okresu	7 871 789	6 516 460	1 355 329
Wykorzystanie rezerw w ciągu okresu	(187 210)	(187 210)	0
Koszty rezerw na ryzyko prawne z tytułu walutowych kredytów hipotecznych	548 810	0	548 810
Alokacja do portfela kredytowego	0	172 536	(172 536)
Zmiana stanu rezerw z tytułu różnic kursowych	(376 696)	(376 696)	0
Stan na koniec okresu	7 856 693	6 125 090	1 731 603

01.01.2023 - 31.03.2023	RAZEM	Alokowane na portfel kredytowy	Rezerwy na nierozstrzygnięte sprawy sporne
Stan na początek okresu	5 395 344	4 572 901	822 443
Wykorzystanie rezerw w ciągu okresu	(98 000)	(98 000)	0
Koszty rezerw na ryzyko prawne z tytułu walutowych kredytów hipotecznych	863 650	0	863 650
Alokacja do portfela kredytowego	0	905 227	(905 227)
Zmiana stanu rezerw z tytułu różnic kursowych	(85 293)	(85 293)	0
Stan na koniec okresu	6 075 701	5 294 835	780 866

	1.01.2024 - 31.03.2024	1.01.2023 - 31.03.2023
Koszty poniesione w związku z negocjacjami rozpoznane w rachunku zysków i strat	(118 208)	(72 199)
- ujęte w pozycji "Wynik z pozycji wymiany"	(97 553)	(53 433)
- ujęte w pozycji "Wynik z tytułu modyfikacji"	(20 655)	(18 766)
Koszty poniesione w związku negocjacjami ujęte w ciężar wcześniej utworzonych rezerw	51 332	7 622

11) PODATEK DOCHODOWY

11A. PODATEK DOCHODOWY UJĘTY W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT

	1.01.2024 - 31.03.2024	1.01.2023 - 31.03.2023
Bieżący podatek	(55 388)	(284 191)
Bieżący rok	(55 388)	(285 565)
Korekta lat ubiegłych	0	1 374
Podatek odroczoney:	54 521	2 736
Powstanie i odwrócenie różnic przejściowych	66 715	98
Powstanie / (Wykorzystanie) straty podatkowej	(12 194)	2 638
Razem obciążenie podatkowe w rachunku zysków i strat	(867)	(281 455)

11B. EFEKTYWNA STAWKA PODATKOWA

	1.01.2024 - 31.03.2024	1.01.2023 - 31.03.2023
Wynik finansowy brutto	129 293	533 601
Ustawowa stawka podatkowa	19%	19%
Podatek dochodowy wg obowiązującej stawki podatkowej 19%	(24 566)	(101 384)
Wpływ różnic trwałych na obciążenia podatkowe:	7 001	(181 567)
Przychody niepodlegające opodatkowaniu	15 416	7 337
Rozwiązanie pozostałych rezerw	7 126	7 326
Korekta przychodów z tyt. nieważnień kredytów w CHF	6 927	0
Pozostałe	1 363	11
Koszty nie stanowiące kosztów podatkowych	(8 415)	(188 904)
Składka PFRON	(434)	(381)
Składki na Bankowy Fundusz Gwarancyjny	(11 989)	(15 853)
Wierzytelności spisane w ciężar rezerw	(1 832)	(9 237)
Koszty postępowań sądowych i spraw spornych	(44 409)	(163 527)
Aktywo z tytułu przyszłych nieważnień kredytów w CHF	51 565	0
Pozostałe	(1 316)	94
Inne różnice między wynikiem finansowym brutto a dochodem do opodatkowania (w tym ulga B+R)	16 698	1 496
Razem obciążenie podatkowe w Rachunku zysków i strat	(867)	(281 455)
Efektywna stawka podatkowa	0,67%	52,75%

11C. PODATEK ODROCZONY UJĘTY BEZPOŚREDNIO W KAPITALE WŁASNYM

	31.03.2024	31.12.2023	31.03.2023
Wycena aktywów inwestycyjnych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	29 323	40 752	115 139
Wycena instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	7 929	10 297	55 022
Zyski /(straty) aktuarialne	(30)	(30)	(2 133)
Podatek odroczoney ujęty bezpośrednio w kapitałach	37 222	51 019	168 028

Kontrola zryczałtowanego podatku dochodowego od osób prawnych za lata 2015-17

W dniu 12 lutego 2019 r. zostały wszczęte przez Naczelnika Zachodniopomorskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Szczecinie (ZUCS) kontrole celno-skarbowe w zakresie prawidłowości rozliczeń z tytułu zryczałtowanego podatku dochodowego od osób prawnych za lata 2015 i 2016. W dniu 17 grudnia 2019 r. Bank otrzymał wyniki tych kontroli z dnia 13 grudnia 2019 r., w których zakwestionowano zwolnienie ze zryczałtowanego podatku dochodowego od osób prawnych (WHT) odsetek od obligacji Banku wypłacanych w tych latach do spółki MB Finance AB (MBF) z siedzibą w Szwecji stanowiących zabezpieczenie 10-letnich obligacji podporządkowanych o wartości nominalnej 150 mln EURO wyemitowanych przez ten podmiot w grudniu 2007 r. (umorzonych w grudniu 2017 r.). 11 czerwca 2021 r. Bank otrzymał decyzje ZUCS w ramach II instancji zmniejszające zaległość w WHT za lata 2015-16 z 6,6 do 5,3 mln zł. Kwota ta wraz z odsetkami została zapłacona przez Bank w dniu 18 czerwca 2021 r. Bank wniósł skargi od tych decyzji do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie (WSA). WSA wyrokami z dnia 13 i 27 października 2021 r. uchylił w całości decyzje ZUCS. ZUCS złożył skargi kasacyjne od niekorzystnych dla siebie wyroków do Naczelnego Sądu Administracyjnego (NSA).

13 kwietnia 2021 r. wszczęta została przez Naczelnika ZUCS kontrola w WHT za 2017 r. Zgodnie z przewidywaniami w wyniku kontroli z dnia 29 września 2021 r. ZUCS również zakwestionował zwolnienie z WHT odsetek wypłaconych do MBF w tym roku (kwota spornego WHT wynosi za ten rok ok. 2,2 mln zł). Bank również nie zgadza się z tymi ustaleniami i będzie kontynuował spór z ZUCS. 21 marca 2022 r. Bank otrzymał postanowienie ZUCS o przekształceniu zakończonej kontroli w postępowanie podatkowe. 30 czerwca 2022 r. Bank otrzymał decyzję ZUCS określającą zaległość podatkową w WHT w wysokości 2,2 mln zł. Bank złożył odwołanie od tej decyzji. Postanowieniem z dnia 23 lutego 2023 r. WSA w Szczecinie zawiesił postępowanie sądowo-administracyjne w sprawie WHT za 2017 r. do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia przez NSA sporu dotyczącego WHT za lata 2015-16.

Bank otrzymał ekspertyzę prawną z dnia 29 stycznia 2020 r. profesorów z Katedry Prawa Finansów Publicznych Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, w świetle której stanowisko ZUCS w toczonym sporze zostało uznane za niezgodne z przepisami prawa podatkowego.

Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

Dnia 6 grudnia 2023 r. Naczelny Sąd Administracyjny (NSA) wydał wyrok w sprawie skargi Banku na interpretację indywidualną Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej w sprawie zasad ujmowania skutków w podatku CIT orzekanych przez sądy powszechne unieważnień kredytów hipotecznych indeksowanych do walut obcych oraz pożyczek walutowych (w szczególności we franku szwajcarskim). Zgodnie z wyrokiem skutki podatkowe Bank powinien ujmować nie poprzez zaliczanie powstałych strat do kosztów uzyskania przychodów tylko poprzez korektę uprzednio opodatkowanych podatkiem CIT przychodów z tytułu wskazanych wyżej kredytów i pożyczek (dodatnich różnic kursowych, odsetek, prowizji i opłat) z uwzględnieniem zasad przedawnienia zobowiązań podatkowych. Do czasu wydania powyższego wyroku Bank ostrożnościowo nie rozpoznawał dla celów podatku CIT i odroczonego strat z tytułu unieważnień powyższych kredytów i pożyczek.

W wyniku przeprowadzonej analizy wyroku NSA Bank dokonał w marcu kalkulacji kwot korekt przychodów za lata 2020-22 składając do urzędu skarbowego odpowiednie wnioski o stwierdzenie nadpłaty w podatku CIT za te lata w łącznej wysokości 7,7 mln PLN. Jednocześnie kierując się zasadą ostrożnej wyceny Bank rozpoznał aktywo w podatku odroczonym w wysokości 51,5 mln PLN tylko z tytułu przyszłych korekt przychodów odsetkowych uzyskanych od kredytów hipotecznych indeksowanych do CHF oraz pożyczek walutowych w tej walucie będących przedmiotem sporów sądowych o ich unieważnienie. Aktywo to istotnie zmniejszyło obciążenie podatkowe za I kwartał.

12) AKTYWA FINANSOWE PRZEZNACZONE DO OBROTU
12A. AKTYWA FINANSOWE PRZEZNACZONE DO OBROTU

	31.03.2024	31.12.2023	31.03.2023
Dłużne papiery wartościowe	445 604	110 554	156 413
Papiery wartościowe Skarbu Państwa	445 604	110 554	156 413
a) bony	0	0	0
b) obligacje	445 604	110 554	156 413
Pozostałe papiery wartościowe	0	0	0
a) notowane	0	0	0
b) nienotowane	0	0	0
Instrumenty kapitałowe	120	121	123
Kwotowane na aktywnym rynku	120	121	123
a) podmiotów finansowych	58	31	42
b) podmiotów niefinansowych	62	90	81
Korekta z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	0	0	0
Dodatnia wycena pochodnych instrumentów finansowych	552 723	498 249	371 422
Razem	998 447	608 924	527 958

12B. AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE PRZEZNACZONE DO OBROTU - WYCENA POCHODNYCH INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH I KOREKTA Z TYTUŁU RACHUNKOWOŚCI ZABEZPIECZEŃ WARTOŚCI GODZIWEJ ORAZ POZYCJE KRÓTKIE WG STANU NA:

	Wartości godziwe 31.03.2024		
	Razem	Aktywa	Pasywa
1. Instrumenty pochodne na stopę procentową	(9 912)	11 194	21 106
Kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA)	0	0	0
Swapy na stopę procentową (IRS)	(9 912)	276	10 188
Pozostałe kontrakty na stopę procentową: opcje	0	10 918	10 918
2. Walutowe instrumenty pochodne	73 711	122 783	49 072
Kontrakty walutowe	(23 004)	6 076	29 080
Swapy walutowe	96 715	116 707	19 992
Pozostałe kontrakty walutowe (CIRS)	0	0	0
Opcje walutowe	0	0	0
3. Instrumenty wbudowane	(414 404)	0	414 404
Opcje wbudowane w depozyty	(414 404)	0	414 404
Opcje wbudowane w emitowane papiery wartościowe	0	0	0
4. Opcje na indeksy	406 404	418 746	12 342
Wycena pochodnych instrumentów finansowych, RAZEM	55 799	552 723	496 924
Wycena pozycji zabezpieczanych z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	-	0	0
Zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży dłużnych papierów wartościowych	-	-	0

	Wartości godziwe 31.12.2023			Wartości godziwe 31.03.2023		
	Razem	Aktywa	Pasywa	Razem	Aktywa	Pasywa
1. Instrumenty pochodne na stopę procentową	(9 710)	12 060	21 770	(23 271)	26 356	49 627
Kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA)	0	0	0	0	0	0
Swapy na stopę procentową (IRS)	(9 710)	538	10 248	(23 721)	948	24 669
Pozostałe kontrakty na stopę procentową: opcje	0	11 522	11 522	450	25 408	24 958
2. Walutowe instrumenty pochodne	(60 286)	69 431	129 717	(30 941)	39 184	70 125
Kontrakty walutowe	(28 415)	9 665	38 080	(23 142)	7 712	30 854
Swapy walutowe	(31 871)	59 766	91 637	(7 799)	31 472	39 271
Pozostałe kontrakty walutowe (CIRS)	0	0	0	0	0	0
Opcje walutowe	0	0	0	0	0	0
3. Instrumenty wbudowane	(414 200)	0	414 200	(304 635)	0	304 635
Opcje wbudowane w depozyty	(414 200)	0	414 200	(304 635)	0	304 635
Opcje wbudowane w emitowane papiery wartościowe	0	0	0	0	0	0
4. Opcje na indeksy	405 612	416 758	11 146	300 053	305 882	5 829
Wycena pochodnych instrumentów finansowych, RAZEM	(78 584)	498 249	576 833	(58 794)	371 422	430 216
Wycena pozycji zabezpieczanych z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	-	0	0	-	0	0
Zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży dłużnych papierów wartościowych	-	-	2 720	-	-	3 080

13) AKTYWA FINANSOWE WYCENIANE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ INNE CAŁKOWITE DOCHODY

	31.03.2024	31.12.2023	31.03.2023
Dłużne papiery wartościowe	26 925 037	22 067 407	18 168 210
Papiery wartościowe Skarbu Państwa	16 642 547	11 825 424	11 701 827
a) bony	0	0	0
b) obligacje	16 642 547	11 825 424	11 701 827
Papiery wartościowe banku centralnego	9 858 721	9 797 077	6 048 195
a) bony	9 858 721	9 797 077	6 048 195
b) obligacje	0	0	0
Pozostałe papiery wartościowe:	423 769	444 906	418 188
a) notowane	423 769	444 906	418 188
b) nienotowane	0	0	0
Udziały i akcje w innych jednostkach	28 789	28 793	24 395
Inne instrumenty finansowe	0	0	0
Razem	26 953 826	22 096 200	18 192 605

14) KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM

14A. KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM OBOWIĄZKOWO WYCENIANE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

Wartość bilansowa:	31.03.2024	31.12.2023	31.03.2023
Obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	7 226	19 349	75 078
- Przedsiębiorstwa	61	69	32
- Osoby prywatne	7 165	19 280	75 046
- Sektor instytucji rządowych i samorządowych	0	0	0

W momencie wdrożenia MSSF9 Grupa wyodrębniła ekspozycje kredytowe zawierające w definicji oprocentowania dźwignię finansową/mnożnik które ujmuje w niniejszym sprawozdaniu finansowym jako „Aktywa finansowe inne niż przeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat - Kredyty i zaliczki. Zapisy MSSF9 wskazują iż cecha mnożnika powoduje modyfikację pieniądza w czasie i konieczność wyceny do wartości godziwej, pomimo iż sens ekonomiczny tych transakcji czyli zarządzanie portfelem nieoparte o wartość godziwą i utrzymywanie portfela w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy jest charakterystyczne dla portfeli wycenianych według zamortyzowanego kosztu. W 2021 r. w wyniku zmiany zapisów umownych (eliminacja cechy mnożnika) część z tych ekspozycji zaczęła być ponownie wyceniana według zamortyzowanego kosztu. Zmiana dotyczyła kredytów w przypadkach których klienci całkowicie spłacili swoje zaangażowanie, od którego odsetki naliczane były w oparciu o starą formułę zawierającą mnożnik. Ekspozycje zaciągnięte po tym czasie na nowych warunkach umownych (bez mnożnika), są wyceniane według zamortyzowanego kosztu.

Bank dokonuje spisania wartości bilansowej brutto składnika aktywów finansowych w przypadku gdy nie istnieje uzasadnione prawdopodobieństwo odzyskania w całości (spisanie całkowite) lub części (spisanie częściowe) danego składnika aktywów finansowych. W następstwie dokonania spisania częściowych Bank objął rezerwę (pomniejszając wartość bilansową brutto wierzytelności) odsetki karne w wysokości 471 milionów złotych według stanu na dzień 31 marca 2024.

14B. KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM WYCENIANE WG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU

	Wartość bilansowa brutto			Skumulowana utrata wartości			Wartość bilansowa netto
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	
Wyceniane wg zamortyzowanego kosztu, wg stanu na 31.03.2024	66 555 597	6 403 392	3 523 173	(377 108)	(335 032)	(1 866 571)	73 903 451
- Przedsiębiorstwa	15 819 869	1 333 079	750 780	(108 805)	(53 959)	(260 397)	17 480 567
- Osoby prywatne	50 575 365	5 070 312	2 772 393	(266 868)	(281 073)	(1 606 174)	56 263 955
- Sektor instytucji rządowych i samorządowych	160 363	1	0	(1 435)	0	0	158 929

	Wartość bilansowa brutto			Skumulowana utrata wartości			Wartość bilansowa netto
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	
Wyceniane wg zamortyzowanego kosztu, wg stanu na 31.12.2023	66 610 808	6 050 620	3 458 837	(427 418)	(322 955)	(1 746 181)	73 623 711
- Przedsiębiorstwa	15 453 270	1 303 085	730 805	(103 386)	(42 529)	(245 469)	17 095 776
- Osoby prywatne	50 994 741	4 747 531	2 728 032	(322 601)	(280 426)	(1 500 712)	56 366 565
- Sektor instytucji rządowych i samorządowych	162 797	4	0	(1 431)	0	0	161 370
Wyceniane wg zamortyzowanego kosztu, wg stanu na 31.03.2023	66 638 998	7 491 077	3 650 720	(376 245)	(357 577)	(1 741 781)	75 305 192
- Przedsiębiorstwa	16 870 308	1 498 975	705 385	(103 327)	(71 896)	(264 760)	18 634 685
- Osoby prywatne	49 569 249	5 991 239	2 945 335	(271 127)	(285 681)	(1 477 021)	56 471 994
- Sektor instytucji rządowych i samorządowych	199 441	863	0	(1 791)	0	0	198 513

14C. KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM

	31.03.2024	
	Wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Wyceniane wg wartości godziwej
Kredyty i pożyczki udzielone	67 542 027	1 371
▪ podmiotom gospodarczym	10 968 932	0
▪ klientom indywidualnym	56 520 238	1 371
▪ jednostkom budżetowym	52 857	0
Należności z tytułu kart płatniczych	1 229 781	5 855
▪ od podmiotów gospodarczych	14 477	61
▪ od klientów indywidualnych	1 215 304	5 794
Skupione wierzytelności	132 619	
▪ podmiotów gospodarczych	132 619	
▪ jednostek budżetowych	0	
Zrealizowane gwarancje i poręczenia	446	
Dłużne papiery wartościowe uprawnione do redyskonta w Banku Centralnym	0	
Należności z tytułu leasingu finansowego	6 836 543	
Inne	77 831	
Odsetki	662 915	
Razem	76 482 162	7 226
Odписы aktualizujące wartość należności	(2 578 711)	-
Razem wartość bilansowa	73 903 451	7 226

	31.12.2023		31.03.2023	
	Wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Wyceniane wg wartości godziwej	Wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Wyceniane wg wartości godziwej
Kredyty i pożyczki udzielone	67 292 473	10 527	68 820 961	19 257
▪ podmiotom gospodarczym	10 654 494	0	11 849 163	0
▪ klientom indywidualnym	56 586 451	10 527	56 901 554	19 257
▪ jednostkom budżetowym	51 528	0	70 244	0
Należności z tytułu kart płatniczych	1 209 584	8 822	1 055 981	55 821
▪ od podmiotów gospodarczych	13 541	69	13 961	32
▪ od klientów indywidualnych	1 196 043	8 753	1 042 020	55 789
Skupione wierzytelności	143 844		166 605	
▪ podmiotów gospodarczych	143 844		166 605	
▪ jednostek budżetowych	0		0	
Zrealizowane gwarancje i poręczenia	560		1 551	
Dłużne papiery wartościowe uprawnione do redyskonta w Banku Centralnym	0		0	
Należności z tytułu leasingu finansowego	6 738 380		7 113 019	
Inne	104 560		32 842	
Odsetki	630 864		589 836	
Razem	76 120 265	19 349	77 780 795	75 078
Odpisy aktualizujące wartość należności	(2 496 554)	-	(2 475 603)	-
Razem wartość bilansowa	73 623 711	19 349	75 305 192	75 078

14D. JAKOŚĆ PORTFELA KREDYTÓW I POŻYCZEK WYCENIANYCH WG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU

	31.03.2024	31.12.2023	31.03.2023
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (brutto)	76 482 162	76 120 265	77 780 795
z rozpoznaną utratą wartości	3 523 173	3 458 837	3 650 720
bez rozpoznanej utraty wartości	72 958 989	72 661 428	74 130 075
Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości	(2 578 711)	(2 496 554)	(2 475 603)
na ekspozycje z rozpoznaną utratą wartości	(1 866 571)	(1 746 181)	(1 741 781)
na ekspozycje bez rozpoznanej utraty wartości	(712 140)	(750 373)	(733 822)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (netto):	73 903 451	73 623 711	75 305 192

14E. PODZIAŁ KREDYTÓW I POŻYCZEK WYCENIANYCH WG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU ZE WZGLĘDU NA METODĘ SZACUNKU UTRATY WARTOŚCI

	31.03.2024	31.12.2023	31.03.2023
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (brutto)	76 482 162	76 120 265	77 780 795
wyceniane indywidualnie	491 520	493 162	548 139
wyceniane portfelowo	75 990 642	75 627 103	77 232 656
Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości	(2 578 711)	(2 496 554)	(2 475 603)
utworzony na bazie analizy indywidualnej	(161 402)	(150 724)	(171 817)
utworzony na bazie analizy kolektywnej	(2 417 309)	(2 345 830)	(2 303 786)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (netto):	73 903 451	73 623 711	75 305 192

14F. PODZIAŁ KREDYTÓW I POŻYCZEK WYCENIANYCH WG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU ZE WZGLĘDU NA RODZAJ KLIENTÓW

	31.03.2024	31.12.2023	31.03.2023
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (brutto)	76 482 162	76 120 265	77 780 795
korporacyjnym	18 064 092	17 649 961	19 274 972
indywidualnym	58 418 070	58 470 304	58 505 823
Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości	(2 578 711)	(2 496 554)	(2 475 603)
utworzony na należności od klientów korporacyjnych	(424 596)	(392 815)	(441 774)
utworzony na należności od klientów indywidualnych	(2 154 115)	(2 103 739)	(2 033 829)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (netto):	73 903 451	73 623 711	75 305 192

14G. ZMIANA STANU ODPISÓW Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI KREDYTÓW I POŻYCZEK WYCENIANYCH WG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU

	01.01.2024 - 31.03.2024	01.01.2023 - 31.12.2023	01.01.2023 - 31.03.2023
Stan na początek okresu	2 496 554	2 420 809	2 420 809
Zmiana w wartości rezerw:	82 157	75 745	54 794
Odpisy dokonane w okresie	513 814	1 579 846	539 863
Wartości spisane w ciężar odpisów	(51 728)	(191 115)	(84 457)
Odwrócenie odpisów w okresie	(390 765)	(1 200 277)	(417 595)
Sprzedaż wierzytelności	0	(175 477)	0
Utworzenie KOIM*	17 553	71 261	18 314
Zmiana z tytułu różnic kursowych	(8 221)	(10 192)	(3 587)
Inne	1 504	1 699	2 256
Stan na koniec okresu	2 578 711	2 496 554	2 475 603

* Zgodnie z MSSF9 Grupa nalicza odsetki od portfela kredytowego z rozpoznaną utratą wartości od wartości ekspozycji netto. W tym celu naliczana jest i ujmowana jako pomniejszenie przychodów odsetkowych tak zwana korekta odsetek impairmentowych („KOIM”). Przedmiotowa korekta w bilansie prezentowana jest jako odpis z tytułu utraty wartości, w konsekwencji uzgodnienie zmiany stanu odpisów z tytułu utraty wartości wymaga uwzględnienia korekty KOIM ujmowanej w przychodach odsetkowych.

Grupa posiada w bilansie aktywa POCI głównie w efekcie rozpoznania kredytów z rozpoznaną utratą wartości po połączeniu z Euro Bank S.A. i przejęciu SKOK Piast. W momencie połączenia przedmiotowe aktywa zostały ujęte w księgach Banku według wartości godziwej.

Wartość aktywów POCI przedstawia się następująco:

	Wartość bilansowa brutto	Skumulowana utrata wartości	Wartość bilansowa netto
31.03.2024			
- Przedsiębiorstwa	17 867	823	18 690
- Osoby prywatne	88 294	(29 835)	58 459
- Sektor instytucji rządowych i samorządowych	0	0	0
31.12.2023			
- Przedsiębiorstwa	23 106	1 200	24 306
- Osoby prywatne	93 690	(25 136)	68 554
- Sektor instytucji rządowych i samorządowych	0	0	0
31.03.2023			
- Przedsiębiorstwa	19 593	(476)	19 117
- Osoby prywatne	126 590	(20 209)	106 382
- Sektor instytucji rządowych i samorządowych	0	0	0

14H. KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM WYCENIANE WG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU WG STRUKTURY WALUTOWEJ

	31.03.2024	31.12.2023	31.03.2023
W walucie polskiej	69 787 796	69 016 046	67 643 832
W walutach obcych (po przeliczeniu na zł):	6 694 366	7 104 219	10 136 963
waluta: USD	78 875	55 055	65 576
waluta: EUR	4 065 472	3 906 098	4 373 109
waluta: CHF	2 529 931	3 121 979	5 694 339
pozostałe waluty	20 088	21 087	3 939
Razem brutto	76 482 162	76 120 265	77 780 795

15) AKTYWA WYCENIANE WEDŁUG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU INNE NIŻ KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM

15A. AKTYWA WYCENIANE WEDŁUG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU INNE NIŻ KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM

31.03.2024	Wartość bilansowa brutto			Skumulowana utrata wartości			Wartość bilansowa netto
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	
Instrumenty dłużne	20 789 690	0	0	(5)	0	0	20 789 685
Lokaty oraz kredyty i pożyczki udzielone bankom i innym instytucjom monetarnym	426 912	0	0	(71)	0	0	426 841
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	431 114	0	0	0	0	0	431 114

31.12.2023	Wartość bilansowa brutto			Skumulowana utrata wartości			Wartość bilansowa netto
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	
Instrumenty dłużne	18 749 913	0	0	(6)	0	0	18 749 907
Lokaty oraz kredyty i pożyczki udzielone bankom i innym instytucjom monetarnym	793 596	0	0	(160)	0	0	793 436
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	1 163 242	0	0	0	0	0	1 163 242

31.03.2023	Wartość bilansowa brutto			Skumulowana utrata wartości			Wartość bilansowa netto
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	
Instrumenty dłużne	10 322 229	0	0	(5)	0	0	10 322 224
Lokaty oraz kredyty i pożyczki udzielone bankom i innym instytucjom monetarnym	585 646	0	0	(43)	0	0	585 603
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	0	0	0	0	0	0	0

15B. INSTRUMENTY DŁUŻNE

	31.03.2024	31.12.2023	31.03.2023
banki i inne instytucje monetarne	1 896 281	1 716 205	677 285
pozostałe przedsiębiorstwa	0	0	0
sektor budżetowy	18 893 404	17 033 702	9 644 939
Razem	20 789 685	18 749 907	10 322 224

15C. LOKATY ORAZ KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE BANKOM I INNYM INSTYTUCJOM MONETARNYM

	31.03.2024	31.12.2023	31.03.2023
Rachunki bieżące	282 575	571 479	173 205
Lokaty	142 463	219 804	410 233
Inne	367	0	476
Odsetki	1 507	2 313	1 732
Razem należności brutto	426 912	793 596	585 646
Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości	(71)	(160)	(43)
Razem należności netto	426 841	793 436	585 603

15D. TRANSAKcje Z PRZYRZECZENIEM ODKUPU

	31.03.2024	31.12.2023	31.03.2023
banki i inne instytucje monetarne	429 958	1 146 305	0
pozostałe przedsiębiorstwa	0	11 553	0
odsetki	1 156	5 384	0
Razem	431 114	1 163 242	0

16) INSTRUMENTY POCHODNE - RACHUNKOWOŚĆ ZABEZPIECZEŃ
16A. RELACJE ZABEZPIECZAJĄCE

Poniżej zaprezentowano szczegółowe informacje na temat relacji zabezpieczających, pozycji wyznaczonych jako zabezpieczane i zabezpieczające oraz prezentacji wyniku, czynnych wg stanu na 31.03.2024 r.:

	Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez portfel złotych aktywów finansowych	Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez portfel walutowych kredytów hipotecznych oraz finansujących je zobowiązań złotych
Opis relacji zabezpieczającej	Grupa zabezpiecza ryzyko zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez złote aktywa finansowe. Zmienność przepływów pieniężnych wynika z ryzyka stopy procentowej.	Grupa zabezpiecza ryzyko zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez walutowe kredyty hipoteczne oraz przez zobowiązania złote stanowiące bazę finansową dla tych kredytów. Zmienność przepływów pieniężnych wynika z ryzyka walutowego oraz ryzyka stopy procentowej.
Pozycje zabezpieczane	Przeptywy pieniężne wynikające z portfela złotych aktywów finansowych	Przeptywy pieniężne wynikające z portfela walutowych kredytów hipotecznych oraz finansujących je depozytów złotych i wyemitowanych złotych dłużnych papierów wartościowych.
Instrumenty zabezpieczające	Transakcje IRS	Transakcje CIRS
Prezentacja wyniku na transakcjach zabezpieczanych i zabezpieczających	Efektywna część wyceny instrumentów zabezpieczających ujmowana jest w kapitale z aktualizacji wyceny; odsetki zarówno od instrumentów zabezpieczających jaki i od instrumentów zabezpieczanych ujmowane są w wyniku odsetkowym. Nieefektywna część wyceny instrumentów zabezpieczających ujmowana jest w rachunku zysków i strat jako wynik na instrumentach wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.	Efektywna część wyceny instrumentów zabezpieczających ujmowana jest w kapitale z aktualizacji wyceny. Nieefektywną część wyceny instrumentów zabezpieczających ujmowana jest w rachunku zysków i strat jako wynik na instrumentach wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

	Zabezpieczenie wartości godziwej instrumentu dłużnego o stałej stopie procentowej	Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych z tytułu przyszłych przychodów i kosztów odsetkowych denominowanych w walutach obcych	Zabezpieczenie wartości godziwej przepływów z wyemitowanych zobowiązań o stałej stopie procentowej denominowanych w walutach obcych
Opis relacji zabezpieczającej	Grupa zabezpiecza część ryzyka stopy procentowej, związanego ze zmianą wartości godziwej dłużnego instrumentu o stałej stopie procentowej wycenianego przez inne całkowite dochody, wynikającej ze zmienności rynkowych stóp procentowych.	Grupa zabezpiecza ryzyko zmienności przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu walutowych przychodów i kosztów odsetkowych. Zmienność przepływów pieniężnych wynika z ryzyka walutowego.	Grupa zabezpiecza część ryzyka stopy procentowej, związanego ze zmianą wartości godziwej przepływów z wyemitowanych zobowiązań o stałej stopie procentowej denominowanych w walutach obcych, wynikającej ze zmienności rynkowych stóp procentowych.
Pozycje zabezpieczane	Portfel stałokuponowych dłużnych papierów wartościowych zaklasyfikowane do kategorii aktywów finansowych wycenianych wg wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody denominowane w PLN.	Przeptywy pieniężne z tytułu przyszłych przychodów i kosztów odsetkowych denominowanych w walutach obcych.	Przeptywy pieniężne z wyemitowanych zobowiązań o stałej stopie procentowej denominowanych w walutach obcych.
Instrumenty zabezpieczające	Transakcje IRS	Pozycja walutowa wynikająca z rozpoznanych przyszłych zobowiązań leasingowych.	Transakcje IRS
Prezentacja wyniku na transakcjach zabezpieczanych i zabezpieczających	Wynik z tytułu zmiany wyceny do wartości godziwej pozycji zabezpieczanych w zakresie zabezpieczanego ryzyka odnoszony jest do wyniku z tytułu rachunkowości zabezpieczeń. Pozostała część zmiany wyceny do wartości godziwej ujmowana jest w pozostałych całkowitych dochodach. Odsetki od dłużnych papierów wartościowych ujmowane są w wyniku odsetkowym. Zmiana wyceny do wartości godziwej instrumentów pochodnych stanowiących zabezpieczenie jest prezentowana w wyniku z tytułu rachunkowości zabezpieczeń, a odsetki od tych instrumentów ujmowane są w wyniku odsetkowym.	Efektywna część rewaluacji spot instrumentów zabezpieczających ujmowana jest w kapitale z aktualizacji wyceny. Nieefektywną część wyceny pozycji zabezpieczającej ujmowana jest w rachunku zysków i strat jako wynik na instrumentach wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.	Wynik z tytułu zmiany wyceny do wartości godziwej przepływów z pozycji zabezpieczanych w zakresie zabezpieczanego ryzyka odnoszony jest do wyniku z tytułu rachunkowości zabezpieczeń. Odsetki od dłużnych papierów wartościowych ujmowane są w wyniku odsetkowym. Zmiana wyceny do wartości godziwej instrumentów pochodnych stanowiących zabezpieczenie jest prezentowana w wyniku z tytułu rachunkowości zabezpieczeń, a odsetki od tych instrumentów ujmowane są w wyniku odsetkowym.

16B. RACHUNKOWOŚĆ ZABEZPIECZEŃ - WYCENA BILANSOWA

	Wartości godziwe 31.03.2024		
	Razem	Aktywa	Pasywa
1. Instrumenty pochodne stanowiące zabezpieczenie przepływów pieniężnych związane ze stopą procentową i/lub kursem walutowym			
Kontrakty CIRS	(116 882)	0	116 882
Kontrakty IRS	(7 273)	0	7 273
Kontrakty FXS	0	0	0
2. Instrumenty pochodne stanowiące zabezpieczenie wartości godziwej związane ze stopą procentową			
Kontrakty IRS	116 528	116 528	0
3. Razem instrumenty pochodne stanowiące zabezpieczenie	(7 627)	116 528	124 155

	Wartości godziwe 31.12.2023			Wartości godziwe 31.03.2023		
	Razem	Aktywa	Pasywa	Razem	Aktywa	Pasywa
1. Instrumenty pochodne stanowiące zabezpieczenie przepływów pieniężnych związane ze stopą procentową i/lub kursem walutowym						
Kontrakty CIRS	(150 631)	15 069	165 700	(91 334)	60 754	152 088
Kontrakty IRS	(27 964)	0	27 964	(242 771)	0	242 771
Kontrakty FXS	0	0	0	0	0	0
2. Instrumenty pochodne stanowiące zabezpieczenie wartości godziwej związane ze stopą procentową						
Kontrakty IRS	59 144	59 144	0	0	0	0
3. Razem instrumenty pochodne stanowiące zabezpieczenie						
	(119 451)	74 213	193 664	(334 105)	60 754	394 859

17) ODPISY Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI WYBRANYCH SKŁADNIKÓW AKTYWÓW

Odpisy aktualizujące:	inwestycyjne papiery wartościowe	rzeczowe aktywa trwałe	wartości niematerialne	aktywa trwałe do zbycia	inne aktywa
Stan na 01.01.2024	5 001	816	3 988	0	30 279
- Utworzenie odpisów	0	0	0	0	3 560
- Odwrócenie odpisów	(1)	0	0	0	(1 676)
- Wykorzystanie	0	0	0	0	(262)
- Pozostałe zmiany	0	0	0	0	0
Stan na 31.03.2024	5 000	816	3 988	0	31 901
Stan na 01.01.2023	5 002	816	3 988	137	29 405
- Utworzenie odpisów	2	0	0	0	19 352
- Odwrócenie odpisów	(3)	0	0	0	(19 268)
- Wykorzystanie	0	0	0	0	(1 383)
- Pozostałe zmiany	0	0	0	(137)	2 173
Stan na 31.12.2023	5 001	816	3 988	0	30 279
Stan na 01.01.2023	5 002	816	3 988	137	29 405
- Utworzenie odpisów	0	0	0	0	7 203
- Odwrócenie odpisów	(1)	0	0	0	(7 649)
- Wykorzystanie	0	0	0	0	(327)
- Pozostałe zmiany	0	0	0	(137)	137
Stan na 31.03.2023	5 001	816	3 988	0	28 769

18) AKTYWA I REZERWA Z TYTUŁU ODROZONEGO PODATKU DOCHODOWEGO

	31.03.2024		
	Aktywo z tytułu odroczonego podatku	Rezerwa na odroczonego podatek dochodowy	Aktywo z tytułu odroczonego podatku, netto
Różnica pomiędzy amortyzacją podatkową a bilansową	990	(24 249)	(23 259)
Wycena bilansowa instrumentów finansowych	32 538	(39 786)	(7 248)
Niezrealizowane należności/zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych	43 662	(61 957)	(18 295)
Odsetki do zapłacenia/otrzymania od lokat i papierów wartościowych	128 125	(356 820)	(228 695)
Odsetki i dyskonto od kredytów i wierzytelności	0	(119 874)	(119 874)
Przychody i koszty rozliczane wg efektywnej stopy procentowej	45 660	(898)	44 762
Rezerwy na kredyty stanowiące różnice przejściowe	549 410	0	549 410
Świadczenia pracownicze	22 776	0	22 776
Prawa do użytkowania	4 282	(141)	4 141
Rezerwy na koszty	197 173	0	197 173
Aktywo z tytułu przyszłych unieważnień kredytów w CHF	51 565	0	51 565
Wycena aktywów inwestycyjnych, zabezpieczenia przepływów środków pieniężnych oraz zyski/straty aktuarialne odniesione w inne całkowite dochody	45 951	(8 698)	37 253
Wycena udziałów (akcji)	1 273	(34 632)	(33 359)
Straty podatkowe do odliczenia w przyszłości	33 611	0	33 611
Pozostałe	(59)	(1 696)	(1 755)
Aktywo z tytułu odroczonego podatku, netto	1 156 957	(648 751)	508 206
	Aktywo z tytułu odroczonego podatku	Rezerwa na odroczonego podatek dochodowy	Rezerwa na odroczonego podatek dochodowy, netto
Przychody i koszty rozliczane wg efektywnej stopy procentowej	0	(1 296)	(1 296)
Świadczenia pracownicze	197	0	197
Prawa do użytkowania	4	0	4
Rezerwy na koszty	703	0	703
Wycena aktywów inwestycyjnych, zabezpieczenia przepływów środków pieniężnych oraz zyski/straty aktuarialne odniesione w inne całkowite dochody	0	(31)	(31)
Pozostałe	14	(31)	(17)
Rezerwa na odroczonego podatek dochodowy, netto	918	(1 358)	(440)

	31.12.2023			31.03.2023		
	Aktywo z tytułu odroczonego podatku	Rezerwa na odroczonego podatek dochodowy	Aktywo z tytułu odroczonego podatku, netto	Aktywo z tytułu odroczonego podatku	Rezerwa na odroczonego podatek dochodowy	Aktywo z tytułu odroczonego podatku, netto
Różnica pomiędzy amortyzacją podatkową a bilansową	(3 854)	13 021	9 167	(4 731)	(19 850)	(24 581)
Wycena bilansowa instrumentów finansowych	(16 627)	(36 476)	(53 103)	13 133	(30 095)	(16 962)
Niezrealizowane należności/zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych	67 024	(67 597)	(573)	55 597	(46 342)	9 255
Odsetki do zapłacenia/otrzymania od lokat i papierów wartościowych	127 301	(323 617)	(196 316)	94 275	(245 985)	(151 710)
Odsetki i dyskonto od kredytów i wierzytelności	0	(113 818)	(113 818)	0	(110 248)	(110 248)
Przychody i koszty rozliczane wg efektywnej stopy procentowej	60 214	(801)	59 413	198 255	(0)	198 255
Rezerwy na kredyty stanowiące różnice przejściowe	547 553	0	547 553	529 933	0	529 933
Świadczenia pracownicze	23 055	0	23 055	19 393	0	19 393
Prawa do użytkowania	4 201	0	4 201	5 054	0	5 054
Rezerwy na koszty	142 172	0	142 172	83 441	0	83 441
Wycena aktywów inwestycyjnych, zabezpieczenia przepływów środków pieniężnych oraz zyski/straty aktuarialne odniesione w inne całkowite dochody	76 462	(25 410)	51 052	212 467	(44 396)	168 071
Wycena udziałów (akcji)	1 273	(33 300)	(32 027)	1 273	(39 762)	(38 489)
Straty podatkowe do odliczenia w przyszłości	45 805	0	45 805	60 124	0	60 124
Pozostałe	141	(1 729)	(1 588)	(2 613)	(1 071)	(3 683)
Aktywo z tytułu odroczonego podatku, netto	1 074 721	(589 728)	484 993	1 265 601	(537 749)	727 852
	Aktywo z tytułu odroczonego podatku	Rezerwa na odroczonego podatek dochodowy	Rezerwa na odroczonego podatek dochodowy, netto	Aktywo z tytułu odroczonego podatku	Rezerwa na odroczonego podatek dochodowy	Rezerwa na odroczonego podatek dochodowy, netto
Przychody i koszty rozliczane wg efektywnej stopy procentowej	0	(1 172)	(1 172)	0	(947)	(947)
Świadczenia pracownicze	213	0	213	174	0	174
Prawa do użytkowania	3	0	3	(1)	0	(1)
Rezerwy na koszty	763	0	763	551	0	551
Wycena aktywów inwestycyjnych, zabezpieczenia przepływów środków pieniężnych oraz zyski/straty aktuarialne odniesione w inne całkowite dochody	0	(31)	(31)	0	(42)	(42)
Pozostałe	16	(32)	(16)	32	(39)	(8)
Rezerwa na odroczonego podatek dochodowy, netto	995	(1 235)	(240)	756	(1 028)	(272)

19) ZOBOWIĄZANIA WOBEC BANKÓW I INNYCH INSTYTUCJI MONETARNYCH

	31.03.2024	31.12.2023	31.03.2023
W rachunku bieżącym	36 623	25 424	36 457
Depozyty terminowe	520 113	536 152	372 470
Otrzymane kredyty i pożyczki	0	0	50 000
Odsetki	1 113	1 936	3 460
Razem	557 849	563 512	462 387

20) ZOBOWIĄZANIA WOBEC KLIENTÓW

	31.03.2024	31.12.2023	31.03.2023
Zobowiązania wobec klientów indywidualnych	81 059 888	76 599 831	70 101 423
Rachunki bieżące	52 559 210	50 242 523	49 519 022
Depozyty terminowe	27 913 862	25 771 736	20 117 851
Inne	306 686	278 997	251 176
Naliczone odsetki	280 130	306 575	213 374
Zobowiązania wobec podmiotów gospodarczych	25 846 169	26 346 440	24 179 736
Rachunki bieżące	13 413 496	14 675 577	12 131 023
Depozyty terminowe	12 074 181	11 162 998	11 601 313
Inne	300 456	462 439	377 085
Naliczone odsetki	58 036	45 426	70 315
Zobowiązania wobec jednostek budżetowych	6 277 804	4 300 156	6 594 682
Rachunki bieżące	3 301 439	3 318 533	3 270 847
Depozyty terminowe	2 959 017	974 507	3 308 155
Inne	1 946	1 677	4 148
Naliczone odsetki	15 402	5 439	11 532
Razem	113 183 861	107 246 427	100 875 841

21) ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU SPRZEDANYCH DŁUŻNYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH Z UDZIELONYM PRZYRZECZENIEM ODKUPU

	31.03.2024	31.12.2023	31.03.2023
wobec Banku Centralnego	0	0	0
wobec pozostałych banków	0	0	0
wobec Klientów	379 996	0	0
odsetki	434	0	0
Razem	380 430	0	0

22) ZMIANA STANU ZOBOWIĄZAŃ Z TYTUŁU EMISJI DŁUŻNYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH

	01.01.2024 - 31.03.2024	01.01.2023 - 31.12.2023	01.01.2023 - 31.03.2023
Stan na początek okresu	3 317 849	243 753	243 753
Zwiększenia, z tytułu:	98 811	3 130 201	12 527
emisja obligacji Banku	0	2 660 611	0
emisja obligacji Millennium Leasing	0	280 000	0
wycena obligacji Banku w relacji zabezpieczenia wartości godziwej	0	49 305	0
naliczenie odsetek	98 811	140 285	12 527
Zmniejszenia, z tytułu:	(93 051)	(56 105)	0
zmiana wyceny obligacji Banku w relacji zabezpieczenia wartości godziwej	(25 552)	0	0
inne zmiany wartości bilansowej - (w tym różnice kursowe)	(24 387)	0	0
wypłata odsetek	(43 112)	(56 105)	0
Stan na koniec okresu	3 323 609	3 317 849	256 280

23) ZMIANA STANU ZOBOWIĄZAŃ PODPORZĄDKOWANYCH

	01.01.2024 - 31.03.2024	01.01.2023 - 31.12.2023	01.01.2023 - 31.03.2023
Stan na początek okresu	1 565 045	1 568 083	1 568 083
Zwiększenia, z tytułu:	31 575	141 686	35 967
emisja obligacji podporządkowanych	0	0	0
naliczenie odsetek	31 575	141 686	35 967
Zmniejszenia, z tytułu:	(37 406)	(144 724)	(40 168)
splata odsetek	(37 406)	(144 724)	(40 168)
Stan zobowiązań podporządkowanych na koniec okresu	1 559 214	1 565 045	1 563 882

W latach 2024 i 2023 Grupa nie odnotowała żadnych opóźnień w płatności rat kapitałowych lub odsetkowych, ani nie naruszyła żadnych innych postanowień umownych wynikających ze swoich zobowiązań podporządkowanych.

24) REZERWY

24A. REZERWY

	31.03.2024	31.12.2023	31.03.2023
Udzielone zobowiązania i gwarancje	42 036	42 367	37 132
Nierozstrzygnięte sprawy sporne	1 780 304	1 403 105	937 002
Razem	1 822 340	1 445 472	974 133

24B. ZMIANA STANU REZERW NA UDZIELONE ZOBOWIĄZANIA I GWARANCJE

	01.01.2024 - 31.03.2024	01.01.2023 - 31.12.2023	01.01.2023 - 31.03.2023
Stan na początek okresu	42 367	39 617	39 617
Utworzenie rezerw	17 392	40 884	17 403
Rozwiązanie rezerw	(17 697)	(37 917)	(19 873)
Różnice kursowe	(26)	(217)	(15)
Stan na koniec okresu	42 036	42 367	37 132

24C. ZMIANA STANU REZERW NA NIEROZSTRZYgniĘTE SPRAWY SPORNE

	01.01.2024 - 31.03.2024	01.01.2023 - 31.12.2023	01.01.2023 - 31.03.2023
Stan na początek okresu	1 403 105	976 552	976 552
Utworzenie rezerw	1 153	30 208	4 378
Rozwiązanie rezerw	(652)	(11 936)	(2 351)
Wykorzystanie rezerw w ciągu okresu	(182)	(112 313)	0
Utworzenie rezerw na ryzyko prawne z tytułu walutowych kredytów hipotecznych*	548 810	3 065 380	863 650
Alokacja do portfela kredytowego	(171 930)	(2 544 786)	(905 227)
Stan na koniec okresu	1 780 304	1 403 105	937 002

* Utworzenie rezerw na ryzyko prawne z tytułu walutowych kredytów hipotecznych zostało szerzej opisane w Rozdziale 10. Ryzyko prawne z tytułu walutowych kredytów hipotecznych.

5. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM

Zarządzanie ryzykiem odgrywa kluczową rolę w strategii zrównoważonego i stabilnego rozwoju Grupy, służąc optymalizacji relacji pomiędzy ryzykiem i zyskiem w ramach różnych linii biznesowych, jak również utrzymaniu adekwatnego profilu ryzyka w zakresie kapitału i płynności.

W celu zapewnienia efektywnego zarządzania ryzykiem oraz spójnej polityki, Grupa wdrożyła model zarządzania ryzykiem, który w sposób zintegrowany obejmuje ryzyko kredytowe, rynkowe, płynności, operacyjne oraz zarządzanie wymogami kapitałowymi.

5.1. RYZYKO KREDYTOWE

W I kwartale 2024 roku Grupa Banku Millennium, zarówno w segmencie korporacyjnym, jak i detalicznym, koncentrowała się na wprowadzaniu zmian w polityce kredytowej, które miały na celu zapewnienie odpowiedniej jakości portfela w nowym, bardziej wymagającym otoczeniu gospodarczym.

W obszarze ryzyka kredytowego Grupa skupiła się na dostosowaniu regulacji, procesów kredytowych i monitorowania do zmienionych warunków.

W segmencie detalicznym Grupa koncentrowała się na dostosowywaniu polityki kredytowej do zmieniającego się otoczenia makroekonomicznego. W obszarze kredytów hipotecznych kontynuowano działania rozwojowe mające na celu optymalizację i cyfryzację procesu, przy jednoczesnym dostosowaniu go do zmieniającej się sytuacji rynkowej oraz zmieniającego się otoczenia regulacji zewnętrznych. Jednocześnie Grupa kontynuowała wdrażanie zmian, których celem jest poprawa efektywności procesu oceny ryzyka transakcji detalicznych oraz zabezpieczonych hipotecznie poprzez automatyzacje, nie zwiększające ekspozycji na ryzyko.

W segmencie korporacyjnym Grupa koncentrowała się na optymalnym wykorzystaniu kapitału przy utrzymaniu dotychczasowej dochodowości i zachowaniu dobrego profilu ryzyka. Grupa prowadziła również działania mające na celu usprawnienie i przyspieszenie procesów kredytowych, w tym decyzyjnych. Podobnie jak w poprzednich okresach kontynuowano prace nad doskonaleniem narzędzi informatycznych wspierających proces kredytowy. Grupa kontynuowała również ścisły monitoring portfela kredytowego, jak również indywidualny monitoring największych ekspozycji.

Grupa dokonuje oceny ryzyka kredytowego niezależnie od sposobu klasyfikacji portfela należności od klientów w sprawozdaniu finansowym jako portfela wycenianego według zamortyzowanego kosztu lub portfela wycenianego według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Poniższa tabela zawiera dane dotyczące całego portfela należności od klientów w podziale na ekspozycje nieprzeterminowane oraz przeterminowane.

Zmiany w portfelu kredytowym Grupy w ciągu 3 miesięcy 2024 r. przedstawia poniższa tabela:

	31.03.2024		31.12.2023	
	Kredyty i pożyczki dla klientów	Kredyty i pożyczki dla banków	Kredyty i pożyczki dla klientów	Kredyty i pożyczki dla banków
Nieprzeterminowane i bez rozpoznanej utraty wartości	71 428 029	426 912	70 944 753	793 596
Przeterminowane*, bez rozpoznanej utraty wartości	1 533 803	0	1 729 055	0
Łącznie bez rozpoznanej utraty wartości	72 961 832	426 912	72 673 808	793 596
Z rozpoznaną utratą wartości	3 541 966	0	3 487 577	0
Razem	76 503 798	426 912	76 161 385	793 596
Odpisy z tytułu utraty wartości	(2 578 710)	(71)	(2 496 554)	(160)
Korekta do wartości godziwej**	(14 410)	0	(21 772)	0
Razem netto	73 910 678	426 841	73 643 060	793 436
Kredyty z rozpoznaną utratą wartości / kredyty ogółem	4,63%	0,00%	4,58%	0,00%

(*) Należności przeterminowane do 4 dni włącznie są traktowane jako techniczne i nie są wykazywane w tej kategorii.

(**) Korekta do wartości godziwej definiowana jest, jako różnica pomiędzy wartością nominalną i wartością godziwą portfela wycenianego według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Na korektę do wartości godziwej ma wpływ w szczególności uwzględnienie ryzyka kredytowego portfela.

5.2. RYZYKO RYNKOWE

Główną miarą, stosowaną przez Grupę w celu oceny ryzyka rynkowego jest parametryczny model VaR (wartość narażona na ryzyko) - spodziewana strata, która może powstać na portfelu w określonym czasie (10-dniowy okres utrzymania) oraz z określonym prawdopodobieństwem (99% poziom ufności) z tytułu niekorzystnego ruchu na rynku. Pomiar, monitorowanie oraz raportowanie ryzyka rynkowego odbywają się codziennie.

Limity ograniczające ryzyko rynkowe podlegają aktualizacji przynajmniej raz w roku biorąc pod uwagę m.in. zmianę wielkości skonsolidowanych funduszy własnych, bieżącą i przewidywaną strukturę bilansu, a także sytuację rynkową. Limity ryzyka rynkowego obowiązujące w I kwartale 2024 odzwierciedlają założenia i apetyt na ryzyko określone w Strategii Ryzyka 2024 - 2026. Obecnie stosowane limity obowiązują od 1 października 2023 roku. Wszystkie przekroczenia limitów ryzyka rynkowego są zawsze raportowane, dokumentowane i ratyfikowane na odpowiednim poziomie kompetencji. W I kwartale 2024 nie odnotowano przekroczeń limitów określonych dla ryzyka rynkowego.

Otwarte pozycje obejmowały głównie instrumenty na stopę procentową oraz instrumenty walutowe. Zgodnie ze Strategią Ryzyka przyjętą w Grupie, otwarte pozycje walutowe są dozwolone, ale powinny być utrzymywane na niskim poziomie. W tym celu wprowadzono w Grupie system konserwatywnych limitów na otwartą pozycję walutową (zarówno limity w ciągu dnia jak i na zamknięcie), a otwarte pozycje walutowe dozwolone są jedynie w Księdze Handlowej. W I kwartale 2024 roku całkowita pozycja walutowa (w ciągu dnia, jak również na zamknięcie) pozostawała znacznie poniżej wewnętrznie obowiązujących limitów.

W I półroczu 2024, ekspozycja VaR pozostawała średnio na poziomie ok. 275,4 mln zł dla Grupy, czyli łącznie dla Księgi Handlowej oraz Księgi Bankowej, (51% limitu) oraz ok. 3,8 mln zł dla Księgi Handlowej (19% limitu). Ekspozycja na ryzyko rynkowe na koniec marca 2024 wynosiła ok. 266,0 mln zł (49% limitu) oraz ok. 4,9 mln zł dla Księgi Handlowej (25% limitu). Należy zauważyć, że wartość narażona na ryzyko w Księdze Bankowej jest jedynie uzupełniającym narzędziem pomiaru ryzyka, ponieważ oczekuje się, że pozycje będą utrzymywane do terminu zapadalności i w zdecydowanej większości nie podlegają wycenieniu rynkowej (patrz następna sekcja - Ryzyko stopy procentowej w Księdze Bankowej).

Ekspozycje na ryzyko rynkowe w ujęciu VaR w Księdze Handlowej w I kwartale 2024 roku, w podziale na typy ryzyka, przedstawiono w poniżej tabeli (tys. PLN).

Miary VaR dla ryzyka rynkowego w Księdze Handlowej (tys. PLN)

	31.12.2023		VaR (1Q 2024)			31.03.2024	
	Ekspozycja	Wykorzystanie limitu	Średnio	Maksimum	Minimum	Ekspozycja	Wykorzystanie limitu
Ryzyko całkowite	1 078	6%	3 763	7 512	287	4 858	25%
Ryzyko ogólne	1 075	n.a.	3 759	7 509	283	4 854	n.a.
VaR stopy procentowej	1 071	7%	3 744	7 516	263	4 862	31%
Ryzyko kursowe	24	1%	83	850	16	48	1%
Ryzyko akcji	13	14%	14	18	10	13	14%
Efekt dywersyfikacji	3,1%					1,4%	
Ryzyko szczególne	3	0%	5	37	3	4	0%

Oprócz wyżej wspomnianych limitów ryzyka rynkowego, w Grupie obowiązują również limity maksymalnej straty dla portfeli rynków finansowych. Celem jest ograniczenie maksymalnej straty dla działalności handlowej Grupy. W przypadku osiągnięcia limitu dokonuje się przeglądu strategii zarządzania oraz zasadności przyjmowanej pozycji. Limity maksymalnej straty nie zostały osiągnięte.

5.3. RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ W KSIĘDZE BANKOWEJ (IRRBB)

W przypadku Księgi Bankowej, głównym składnikiem ryzyka rynkowego jest ryzyko stopy procentowej. Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej w Księdze Bankowej wynika przede wszystkim z różnic w terminach przeszacowania aktywów oraz pasywów jak i w ich stopach referencyjnych, o ile takie są kontraktowo określone. Szczególny wpływ ma na nią brak równowagi pomiędzy aktywami i pasywami o stałej stopie procentowej, zwłaszcza pasywami, których specyfika powoduje, iż ich oprocentowanie nie może być niższe niż 0%. W konsekwencji, na poziom wrażliwości na zmiany stóp procentowych wpływa poziom stóp procentowych przyjmowanych jako odniesienie. Dodatkowo, ze względu na specyfikę polskiego systemu prawnego, oprocentowanie kredytów jest ograniczone z góry (nie może ono przekraczać dwukrotności stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego powiększonej o 7 punktów procentowych). W sytuacjach spadku stóp procentowych wpływ na wynik odsetkowy jest negatywny i jest uzależniony od udziału portfela kredytowego o stałym oprocentowaniu podlegającego nowej maksymalnej stawce oprocentowania. Z drugiej strony przy ocenie wrażliwości i ryzyka stopy procentowej bardzo ważne są również założenia dotyczące terminu i wielkości przeszacowania depozytów.

W zakresie ryzyka stopy procentowej w Księdze Bankowej, stosuje się następujące zasady:

- Ryzyko rynkowe wynikające z działalności bankowej jest aktywnie zabezpieczane lub podlega comiesięcznemu transferowi do obszarów, które aktywnie zarządzają ryzykiem rynkowym i podlegają pomiarowi w kategoriach ekspozycji na ryzyko oraz rachunku wyników,
- Bank stosuje naturalne zabezpieczenie pomiędzy kredytami i depozytami, wykorzystuje również obligacje o stałej stopie procentowej i instrumenty pochodne, do zarządzania ryzykiem stopy procentowej, przy czym głównym celem jest ochrona wyniku odsetkowego netto.

Wahania rynkowych stóp procentowych mają wpływ na wynik odsetkowy netto Grupy, zarówno w krótkim jak i w średnim horyzoncie czasu, wpływając również na wartość ekonomiczną kapitału w perspektywie długoterminowej. Pomiar obydwu wielkości jest komplementarny w rozumieniu pełnego zakresu ryzyka stopy procentowej w Księdze Bankowej. Z tego względu, obok codziennego pomiaru ryzyka rynkowego metodą wartości zagrożonej, pomiar ryzyka stopy procentowej obejmuje dodatkowo, zarówno miary dochodowe jak i miary oparte na wartości ekonomicznej, to jest kwartalnie wyznacza się:

- Wpływ zmiany krzywej dochodowości na dochód odsetkowy netto (NII) przy założeniu szoków określonych przez nadzorczy test wartości odstających SOT z zestawem dwóch scenariuszy dla ryzyka stopy procentowej.
- Wpływ zmiany krzywej dochodowości na wartość ekonomiczną kapitału (EVE), włączając: standardowy test zakładający nagłe równoległe przesunięcie krzywej dochodowości o +/- 200 punktów bazowych oraz nadzorczy test wartości odstających SOT z zestawem sześciu scenariuszy dla ryzyka stopy procentowej.

oraz miesięcznie:

- wpływ zmiany krzywej dochodowości o 100 punktów bazowych w górę/dół na wartość ekonomiczną kapitału (EVE),
- wrażliwość wartości pozycji na zmiany stóp procentowych mierzona za pomocą BPVx100, czyli pomnożoną przez 100 zmianę wartości portfela przy równoległym przesunięciu krzywej rentowności o 1 punkt bazowy,
- wpływ jednorazowej zmiany stóp procentowych o 100 punktów bazowych na wynik z tytułu odsetek w horyzoncie następnych 12 miesięcy.

Pomiaru ryzyka stopy procentowej dokonuje się dla wszystkich obszarów zarządzania ryzykiem w Banku, ze szczególnym naciskiem na Księgę Bankową.

Wyniki powyższych analiz dla dochodu odsetkowego netto (NII), BPV*100 oraz wartości ekonomicznej kapitału (EVE) były regularnie monitorowane i raportowane do Komitetu Kapitału, Aktywów i Pasywów, Komitetu Ryzyka, Zarządu Banku oraz Rady Nadzorczej. Wyniki pomiaru IRRBB na koniec marca 2024 r. wskazują, że w perspektywie EVE Grupa jest najbardziej narażona na scenariusz wzrostu stóp procentowych, natomiast w perspektywie NII - spadku. Wyniki nadzorczych testów warunków skrajnych wg. stanu na marzec 2024 r. pokazują jednak, że nawet w najdotkliwszym scenariuszu testu wartości odstających spadek wartości ekonomicznej kapitału dla Księgi Bankowej jest poniżej limitu nadzorczego wynoszącego 15% kapitału podstawowego Tier 1. Podobnie spadek EVE w standardowym scenariuszu nagłego równoległego przesunięcia krzywej dochodowości o +/-200 punktów bazowych również nie przekracza nadzorczego maksimum, tj. jest poniżej 20% funduszy własnych.

Wyniki wrażliwości wyniku odsetkowego w horyzoncie następnych 12 miesięcy po 31 marca 2024 roku oraz dla pozycji w Polskich Złotych, w Księdze Bankowej, przeprowadzane są przy następujących założeniach:

- statycznej struktury bilansu na ten dzień odniesienia (bez zmian w ciągu kolejnych 12 miesięcy),
- poziomu odniesienia wyniku odsetkowego netto przy założeniu, że wszystkie aktywa i pasywa o zmiennej stopie procentowej odzwierciedlają już poziom rynkowych stóp procentowych na dzień 31 marca 2024 r. (np. stopa referencyjna NBP została ustalona na poziomie 5,75%),
- zastosowania równoległego przesunięcia krzywej dochodowości o 100 p.b. w górę i w dół jako dodatkowego szoku dla wszystkich poziomów rynkowych stóp procentowych na dzień 31 marca 2024 r., który jest ustalany na dzień przeszacowania aktywów i pasywów występujący w ciągu następnych 12 miesięcy.

W scenariuszu równoległego spadku stóp procentowych o 100 punktów bazowych wynik jest ujemny i wynosi -107 mln zł lub -2,01% w stosunku do referencyjnego wyniku odsetkowego netto Grupy. W scenariuszu równoległego wzrostu stóp procentowych o 100 punktów bazowych wynik jest dodatni i wynosi 78 mln zł lub 1,45% względem referencyjnego wyniku odsetkowego netto Grupy.

5.4. RYZYKO PŁYNNOŚCI

Pomiar, monitorowanie i raportowanie ryzyka płynności odbywa się codziennie z użyciem zarówno miar określonych przez organy nadzorcze jak i wskaźników wewnętrznych, dla których zostały ustalone limity.

Limity ograniczające ryzyko płynności podlegają aktualizacji przynajmniej raz w roku biorąc pod uwagę m.in. wielkość skonsolidowanych funduszy własnych, bieżącą i przewidywaną strukturę bilansu, historyczną konsumpcję limitów, a także obecną sytuację rynkową i wymogi nadzorcze. Obecnie stosowane limity obowiązują od 1 stycznia 2024 roku. Ich poziomy zostały potwierdzone na podstawie rocznego przeglądu przeprowadzonego i zatwierdzonego przez Komitet Ryzyka w grudniu 2023 roku.

W I kwartale 2024 r. grupa w dalszym ciągu charakteryzowała się solidną pozycją płynnościową. Wszystkie nadzorcze i wewnętrzne wskaźniki płynności nadal utrzymywały się znacznie powyżej obowiązujących minimalnych limitów. Zgodnie z obowiązującymi zasadami wszelkie ewentualne przekroczenia wewnętrznych limitów ryzyka płynności są zawsze raportowane, dokumentowane i ratyfikowane na odpowiednim poziomie kompetencyjnym. Kroki podjęte w ramach standardowych i wiążących procedur zarządzania ryzykiem okazały się wystarczające do zarządzania płynnością w obecnym otoczeniu rynkowym.

Grupa zarządza płynnością w walutach obcych poprzez depozyty denominowane w walucie obcej, emisji obligacji własnych w EUR oraz transakcje swapów walutowych jak i procentowo-walutowych. Znaczenie swapów spada w wyniku zmniejszenia portfela walutowych kredytów hipotecznych oraz zabezpieczenia w walutach obcych rezerw na ryzyko prawne. Portfel swapów jest zdywersyfikowany w zakresie kontrahentów oraz terminów zapadalności. Z większością kontrahentów, Grupa ma podpisane aneksy do umów ramowych, regulujące kwestie zabezpieczeń (ang. Credit Support Annex, CSA). W związku z tym, w przypadku niekorzystnych zmian kursów (deprecjacja PLN), Grupa zobligowana jest do złożenia depozytu w celu zabezpieczenia rozliczenia instrumentów pochodnych w przyszłości, a w przypadku korzystnych zmian kursów (aprecjacja PLN) Bank otrzymuje depozyt zabezpieczający od kontrahenta. W żadnej z zawartych umów ramowych (zarówno międzynarodowych jak i krajowych) nie są zawarte zapisy ustanawiające związek pomiędzy ratingiem Banku a wysokością depozytów zabezpieczających. Potencjalne pogorszenie ratingu nie będzie zatem miało wpływu na sposób wyliczenia i wymianę depozytów zabezpieczających. Co istotne, zapotrzebowanie na swapy walutowe uległo zmniejszeniu w znaczący sposób, ze względu na zmniejszenie się portfela kredytów walutowych.

Grupa uwzględnia możliwość niekorzystnej zmiany kursu walut obcych, (w szczególności CHF i EUR powodującej zwiększenie potrzeb płynnościowych), analizuje jej wpływ na ryzyko płynności i uwzględnia to ryzyko w swoich planach płynnościowych.

W I kwartale 2024 roku, Grupa utrzymała wskaźnik kredyty/depozyty na poziomie znacznie poniżej 100%. Wskaźnik ten wynosił 65% na koniec marca 2024 r. (69% na koniec grudnia 2023 r.). Portfel aktywów płynnych jest traktowany przez Grupę jako rezerwa płynności, który pozwoli przetrwać sytuacje kryzysowe. Portfel aktywów płynnych składa się głównie z płynnych, dłużnych papierów wartościowych emitowanych lub gwarantowanych przez rząd polski, inne rządy UE, Unię Europejską oraz wielostronne banki rozwoju. Dodatkowo, portfel uzupełniony jest gotówką oraz ekspozycjami wobec Narodowego Banku Polskiego. Udział płynnych, dłużnych papierów wartościowych (włączając bony pieniężne NBP) w portfelu papierów wartościowych ogółem wynosił na koniec marca 2024 roku ok. 99,9% i osiągnął poziom ok. 48,1 miliarda zł (36% aktywów ogółem), podczas, gdy na koniec grudnia 2023 poziom ten wynosił 40,9 miliarda zł (33% aktywów ogółem).

Wskaźniki płynności	31.12.2023	31.03.2024
Wskaźnik Kredyty/Depozyty (w %)	69%	65%
Portfel aktywów płynnych (mln zł)*	41 529	47 577
Wymóg dotyczący pokrycia płynności, LCR (w %)	327%	334%

(* Portfel aktywów płynnych: Suma gotówki, salda nostro (pomniejszonego o wymaganą rezerwę obowiązkową), portfela nieobciążonych płynnych obligacji, Bonów NBP oraz krótkoterminowych zobowiązań od Banków (do 1 miesiąca).

Depozyty ogółem klientów Grupy osiągnęły poziom 113,2 mld zł (107,2 mld zł na koniec grudnia 2023 r.). Udział środków pochodzących od osób fizycznych w całości depozytów klientów wyniósł ok. 71,6% na koniec marca 2024 r. (71,4% na koniec grudnia 2023 r.). Utrzymanie wysokiego udziału środków od osób fizycznych miało pozytywny wpływ na płynność Grupy i wspierało utrzymanie wskaźników nadzorczych na bezpiecznych poziomach.

Głównym źródłem finansowania Grupy pozostaje baza depozytowa, czyli duże, zdywersyfikowane oraz stabilne środki pochodzące od klientów detalicznych i korporacyjnych oraz od sektora publicznego. Baza depozytowa uzupełniona jest o depozyty instytucji finansowych oraz inne operacje rynku pieniężnego. Źródłem finansowania średnioterminowego był dług podporządkowany emisja własnych obligacji w EUR i sekurytyzacja portfela kredytowego i leasingowego.

Poziom koncentracji depozytów jest monitorowany na bieżąco i nie miał negatywnego wpływu na stabilność bazy depozytowej w I kwartale 2024 roku. W przypadku znacznego wzrostu udziału największych deponentów w bazie depozytowej, dodatkowe środki pozyskane od tych deponentów nie są traktowane jako stabilne. Co więcej, w celu zabezpieczenia przed fluktuacjami bazy depozytowej, Grupa utrzymuje rezerwę płynnych aktywów w postaci portfela papierów wartościowych.

Zgodnie z zapisami tzw. pakietu CRD V/CRR II, Grupa wyznacza dziennie wymóg pokrycia płynności (LCR) oraz miesięcznie wymóg stabilnego finansowania netto (NSFR). W I kwartale 2024 r., minimalny nadzorczy poziom dla obu wskaźników LCR oraz NSFR w wysokości 100% został spełniony przez Grupę.

LCR dla Grupy pozostał na bezpiecznym poziomie 334% na koniec marca 2024 r. (327% na koniec grudnia 2023 r.). Bezpieczna pozycja płynnościowa została utrzymana przez Grupę w związku ze wzrostem depozytów od Klientów detalicznych, które zagwarantowały stabilny poziom portfela aktywów płynnych.

Ponadto Grupa stosuje wewnętrzną analizę płynności strukturalnej na bazie skumulowanych urealnionych luk płynności (tj. z założeniem prawdopodobieństwa powstania przepływu środków pieniężnych). W I kwartale 2024 r. wewnętrznie zdefiniowany limit na poziomie 12% całkowitych aktywów nie został przekroczony, a pozycja płynności została potwierdzona jako solidna.

Testy warunków skrajnych w zakresie płynności strukturalnej przeprowadza się przynajmniej raz na kwartał, aby zrozumieć profil ryzyka płynności Banku, upewnić się, że Grupa potrafi wypełnić swoje zobowiązania na wypadek kryzysu płynności oraz wniesienia wkładu do przygotowania planu awaryjnego w zakresie płynności i decyzji zarządczych.

Grupa dysponuje również procedurami awaryjnymi dla sytuacji zwiększonego ryzyka płynności - Plan Awaryjny Płynności, który podlega aktualizacji oraz testowaniu przynajmniej raz w roku celem zagwarantowania, że jest on operacyjnie stabilny.

5.5. RYZYKO OPERACYJNE

Pierwszy kwartał 2024 roku był kolejnym okresem funkcjonowania rozwiązań, wdrożonych w celu sprawnego zarządzania ryzykiem operacyjnym, zgodnych z przepisami prawa i najlepszymi praktykami przyjętymi w tym zakresie przez krajowe i międzynarodowe instytucje finansowe.

Wdrożony przez Grupę model zarządzania ryzykiem operacyjnym podlega regularnym przeglądom i akceptacji na poziomie Zarządu Banku.

Zgodnie z przyjętym rozwiązaniem, zarządzanie ryzykiem jest procesem ciągłego doskonalenia w zakresie identyfikacji, oceny, monitorowania, kontroli/ograniczania i raportowania poprzez wzajemnie uzupełniające się działania, co skutecznie przekłada się na realne zmniejszenie poziomu ryzyka operacyjnego w realizacji zadań biznesowych.

W pierwszym kwartale 2024 roku zarejestrowany poziom strat ryzyka operacyjnego był na poziomie akceptowalnym.

5.6. ZARZĄDZANIE KAPITAŁOWE

Zarządzanie kapitałowe odnosi się do dwóch obszarów: zarządzania adekwatnością kapitałową i alokacji kapitału. Dla obydwu z tych obszarów określone zostały cele zarządcze.

Celem zarządzania adekwatnością kapitałową jest: (a) spełnienie wymagań określonych w przepisach zewnętrznych (regulacyjna adekwatność kapitałowa) oraz (b) zapewnienie wypłacalności w warunkach normalnych i w warunkach skrajnych (ekonomiczna adekwatność kapitałowa/kapitał wewnętrzny). Realizując ten cel, Bank dąży do osiągnięcia wewnętrznych długookresowych limitów (celów) kapitałowych, określonych w Strategii Ryzyka.

Z kolei celem alokacji kapitału jest kreowanie wartości dla właścicieli poprzez maksymalizację zwrotu z działalności obciążonej ryzykiem, biorąc pod uwagę ustaloną tolerancję na ryzyko. W ramach zarządzania kapitałowego realizowany jest również proces planowania kapitału. Celem tego procesu jest określenie funduszy własnych (baza kapitałowa określająca możliwość podjęcia ryzyka) i wykorzystania kapitału (wymogi kapitału regulacyjnego i kapitału ekonomicznego) w taki sposób, aby zapewnić spełnienie limitów (celów) kapitałowych, przy założeniu realizacji przewidywanej strategii biznesowej i profilu ryzyka - w normalnych i skrajnych warunkach ekonomicznych.

Bank i Grupa są zobowiązane na mocy prawa do spełnienia minimalnych wymogów w zakresie funduszy własnych i dźwigni, określonych w art. 92 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/876 z dnia 20 maja 2019 r. zmieniające rozporządzenie (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do wskaźnika dźwigni, wskaźnika stabilnego finansowania netto, wymogów w zakresie funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych, ryzyka kredytowego kontrahenta, ryzyka rynkowego, ekspozycji wobec kontrahentów centralnych, ekspozycji wobec przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania, dużych ekspozycji, wymogów dotyczących sprawozdawczości i ujawniania informacji, a także rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (CRR II). Jednocześnie przy ustalaniu limitów/celów kapitałowych uwzględniono:

- Bufor II Filara kredytów walutowych (Bufor P2R) - decyzja KNF nakazująca przestrzeganie dodatkowego wymogu kapitałowego w celu zabezpieczenia ryzyka wynikającego z zabezpieczonych hipoteką walutowych kredytów i pożyczek dla gospodarstw domowych, wynikające z art. 138 ust. 2 pkt 2 ustawy Prawo bankowe. Wysokość tego bufora jest ustalana dla poszczególnych banków corocznie przez KNF w wyniku procesu Badania i Oceny Nadzorczej (BION) i obejmuje ryzyko niedostatecznie pokryte - zdaniem KNF - przez minimalne wymogi w zakresie funduszy własnych, określone w art. 92 CRR. Aktualnie bufor ten został ustalony w wydanych pod koniec 2023 roku decyzji KNF, w wysokości 1,47 p.p. (Bank) i 1,46 p.p. (Grupa) dla łącznego wskaźnika kapitałowego (TCR), co odpowiada wymogowi kapitałowemu na poziomie 1,10 p.p. (Bank i Grupa) ponad Wskaźnik Tier1 oraz 0,82 p.p. (Bank i Grupa) ponad Wskaźnik CET1;

- Wymóg połączonego bufora - określony w ustawie o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym - który składa się z:
 - Bufora zabezpieczenia kapitału w wysokości 2,5%;
 - Bufor innej instytucji o znaczeniu systemowym (OSII) - w wysokości 0,25%, przy czym wysokość jest corocznie ustalana przez KNF;
 - Bufor ryzyka systemowego w wysokości 0% obowiązujący od marca 2020 roku, w związku z Rozporządzeniem Ministra Finansów i Rozwoju;
 - Bufor antycykliczny w wysokości 0%.

Bank otrzymał w grudniu 2023 roku zalecenie dotyczące utrzymywania funduszy własnych na pokrycie dodatkowego narzutu kapitałowego („P2G”) w celu zaabsorbowania potencjalnych strat wynikających z wystąpienia warunków skrajnych, na poziomie 1,59 p.p. oraz 1,60 p.p. (na poziomie jednostkowym i skonsolidowanym) ponad wartość OCR. Zgodnie z zaleceniem, dodatkowy narzut powinien składać się w całości z kapitału podstawowego Tier 1.

Adekwatność kapitałowa dla Grupy przedstawia się jak niżej (mln zł, %, pkt. proc.):

Adekwatność kapitałowa	31.03.2024	31.12.2023	31.03.2023
Aktywa wazone ryzykiem	42 519,5	41 354,5	47 954,4
Wymogi w zakresie funduszy własnych, w tym:	3 401,6	3 308,4	3 836,4
- z tytułu ryzyka kredytowego i kredytowego kontrahenta	2 876,6	2 841,2	3 362,9
- z tytułu ryzyka rynkowego	19,4	15,4	20,3
- z tytułu ryzyka operacyjnego	500,4	446,4	446,4
- z tytułu korekty wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego	5,2	5,4	6,8
Fundusze własne, w tym:	7 659,11	7 470,6	6 780,7
Kapitał podstawowy Tier 1	6 340,83	6 089,7	5 294,4
Kapitał Tier 2	1 318,28	1 380,9	1 486,3
Łączny wskaźnik kapitałowy (TCR)	18,01%	18,06%	14,14%
Wskaźnik kapitału Tier 1 (Wskaźnik T1)	14,91%	14,73%	11,04%
Wskaźnik kapitału podstawowego Tier 1 (Wskaźnik CET1)	14,91%	14,73%	11,04%
Wskaźnik MREL	23,65%	23,77%	14,26%
Wskaźnik dźwigni finansowej	4,64%	4,66%	4,47%

Adekwatność kapitałowa przedstawiona jako nadwyżki/deficyty wobec wymaganych lub zalecanych poziomów jest prezentowana w poniższej tabeli.

Adekwatność kapitałowa	31.03.2024	31.12.2023	31.03.2023
Łączny wskaźnik kapitałowy (TCR)	18,01%	18,06%	14,14%
Minimalny wymagany poziom (OCR)	12,21%	12,21%	12,69%
Nadwyżka(+) / Niedobór(-) adekwatności kapitałowej TCR (p.p.)	5,80%	5,85%	1,45%
Minimalny zalecany poziom (OCR+P2G)	13,81%	13,81%	14,44%
Nadwyżka(+) / Niedobór(-) wobec zalecanego poziomu TCR (p.p.)	4,20%	4,25%	-0,30%
Wskaźnik kapitału Tier 1 (Wskaźnik T1)	14,91%	14,73%	11,04%
Minimalny wymagany poziom (OCR)	9,85%	9,85%	10,21%
Nadwyżka(+) / Niedobór(-) adekwatności kapitałowej T1 (p.p.)	5,06%	4,88%	0,83%
Minimalny zalecany poziom (OCR+P2G)	11,45%	11,45%	11,96%
Nadwyżka(+) / Niedobór(-) wobec zalecanego poziomu T1 (p.p.)	3,46%	3,28%	-0,92%
Wskaźnik kapitału podstawowego Tier 1 (Wskaźnik CET1)	14,91%	14,73%	11,04%
Minimalny wymagany poziom (OCR)	8,07%	8,07%	8,34%
Nadwyżka(+) / Niedobór(-) adekwatności kapitałowej CET1 (p.p.)	6,84%	6,66%	2,70%
Minimalny zalecany poziom (OCR+P2G)	9,67%	9,67%	10,09%
Nadwyżka(+) / Niedobór(-) wobec zalecanego poziomu CET1 (p.p.)	5,24%	5,06%	0,95%
Wskaźnik dźwigni finansowej	4,64%	4,66%	4,47%
Minimalny wymagany poziom	3,00%	3,00%	3,00%
Nadwyżka(+) / Niedobór(-) dźwigni finansowej (p.p.)	1,64%	1,66%	1,47%

W 1 kw. 2024 roku nieco wzrósł - o 18 p.b. - wskaźnik kapitału Tier 1 (równy wskaźnikowi kapitału podstawowego Tier 1), przy stabilizacji łącznego wskaźnika kapitałowego (spadek o 5 p.b.). Kapitał T1 (CET1) zwiększył się o 252 mln zł (o 4,1%), co wynikało przede wszystkim z włączenia do kapitału rezerwowego wyniku finansowego netto za drugą połowę 2023 roku (prawie 218 mln zł). Fundusze własne wzrosły w nieco mniejszym stopniu - o ponad 188 mln zł/o 2,5%. Z drugiej strony zanotowano wzrost wymogów w zakresie funduszy własnych - o ok. 93 mln zł, o 2,8%. Głównym składnikiem tego wzrostu było wymogi na ryzyko operacyjne, które zwiększyły się o 54 mln zł (o 12,1%).

Wskaźnik dźwigni praktycznie nie zmienił się w 1 kw. 2024 - spadek o 2 p.b. z 4,66% do 4,64%. Nadwyżka ponad regulacyjne minimum 3% jest istotna i wynosi 164 p.b.

Minimalne wymagane przez KNF wielkości wskaźników kapitałowych w zakresie wymogu połączonego bufora (OCR) są osiągnięte z dużą nadwyżką na koniec 1 kwartału 2024 roku. Również w zakresie oczekiwanych przez KNF poziomów, obejmujących dodatkowy narzut P2G, zostały one osiągnięte dla wszystkich wskaźników kapitałowych.

5.6.1 MINIMALNE WYMOGI FUNDUSZY WŁASNYCH I ZOBOWIĄZAŃ PODLEGAJĄCYCH UMORZENIU LUB KONWERSJI (MREL)

Bank zarządza wskaźnikami wymogów MREL w sposób analogiczny do wskaźników adekwatności kapitałowej.

W zakresie wymogów MRELTrea i MRELtem, Grupa prezentuje solidną nadwyżkę w porównaniu do minimalnych wymaganych poziomów na dzień 31 marca 2024 roku, a także spełnia Wymóg MRELTrea po włączeniu Wymogu połączonego bufora.

Wskaźniki MREL	31.03.2024	31.12.2023	30.09.2023
Wskaźnik MRELTrea	23,65%	23,77%	22,05%
Minimalny wymagany wskaźnik MRELTrea	18,89%	18,89%	14,42%
Nadwyżka(+) / Deficyt(-) Wskaźnika MRELTrea (p.p.)	4,76	4,88	7,63
Minimalny wymagany poziom po włączeniu Wymogu połączonego bufora (CBR)	21,64%	21,64%	17,17%
Nadwyżka(+) / Deficyt(-) Wskaźnika MRELTrea+CBR (p.p.)	2,01	2,13	4,88
Wskaźnik MRELtem	7,33%	7,50%	7,72%
Minimalny wymagany wskaźnik MRELtem	5,91%	5,91%	4,46%
Nadwyżka(+) / Deficyt(-) wskaźnika MRELtem (p.p.)	1,42	1,59	3,26

W grudniu 2023 roku Bank otrzymał pismo Bankowego Funduszu Gwarancyjnego informujące, że w związku ze zmniejszeniem Bufora 2PR przez KNF, docelowy minimalny poziom MRELTrea wynosiłby 18,03%, z zachowaniem minimalnego wymogu podporządkowania, podczas gdy docelowy poziom MRELtem wynosiłby odpowiednio 5,91% z zachowaniem wymogu podporządkowania. Bank spodziewa się formalnej aktualizacji w drugim kwartale 2024 roku w ramach podejmowania wspólnej decyzji w zakresie docelowego poziomu MREL.

6. SEGMENTY OPERACYJNE

Informacja o segmentach operacyjnych została sporządzona w oparciu o strukturę raportowania na bazie której Zarząd Banku dokonuje oceny wyników i zarządza zasobami segmentów. Grupa nie stosuje dodatkowego podziału działalności na obszary geograficzne z uwagi na nieistotną skalę działalności prowadzonej poza Polską, w efekcie taki uzupełniający podział nie jest prezentowany.

Działalność Grupy prowadzona jest w oparciu o zróżnicowane linie biznesowe, oferujące określone produkty i usługi skierowane do poniższych segmentów rynku:

Segment Klientów Detalicznych

Segment Klientów Detalicznych obejmuje działalność skierowaną na Klientów masowych, Klientów zamożnych, małe przedsiębiorstwa i przedsiębiorców indywidualnych.

Działalność powyższych linii biznesowych rozwijana jest przy wykorzystaniu pełnej oferty produktów i usług bankowych oraz sprzedaży wyspecjalizowanych produktów oferowanych przez jednostki zależne Grupy. W obszarze produktów kredytowych głównymi produktami są kredyty hipoteczne, kredyty konsumenckie, kredyty rewalwingowe w kartach kredytowych i produkty leasingowe dla małych przedsiębiorstw. Do głównych funduszy klientów zaliczają się natomiast: rachunki bieżące, depozyty terminowe, fundusze inwestycyjne i produkty strukturyzowane. Dodatkowo oferta obejmuje produkty ubezpieczeniowe, głównie w powiązaniu z kredytami i kartami kredytowymi, jak i wyspecjalizowane produkty oszczędnościowe. Oferta produktowa dla klientów zamożnych została wzbogacona o wyselekcjonowane fundusze inwestycyjne innych pośredników finansowych, fundusze zagraniczne oraz obligacje strukturyzowane wyemitowane przez Bank.

Segment Klientów Korporacyjnych

Segment Klientów Korporacyjnych opiera się na działalności skierowanej do Średnich i Dużych Przedsiębiorstw. Oferta skierowana jest odpowiednio również do Klientów z sektora budżetowego oraz Podmiotów Publicznych.

Działania biznesowe w segmencie Klientów Korporacyjnych prowadzone są przy wykorzystaniu wysokiej jakości oferty typowych produktów bankowych (kredyty na działalność bieżącą, kredyty inwestycyjne, rachunki bieżące, depozyty terminowe) uzupełnionych o ofertę produktów w zakresie zarządzania gotówką, produktów Departamentu Skarbu, w tym instrumentów pochodnych oraz usług leasingowych i faktoringowych.

Bankowość Skarbcowa, ALM (zarządzanie aktywami i pasywami) i Inne

Segment ten obejmuje aktywność Grupy zaangażowaną w inwestycje przeprowadzane na rachunek Banku, działalność maklerską, operacje na rynku międzybankowym, zaangażowanie w dłużne papiery wartościowe, które nie są przypisane innym segmentom.

W segmencie tym znajdują się pozostałe aktywa i pozostałe pasywa, aktywa i pasywa związane z instrumentami pochodnymi zabezpieczającymi, zobowiązania z tytułu zewnętrznego finansowania Grupy oraz aktywa z tytułu podatku odroczonego nieprzypisane do żadnego segmentu.

Dla każdego segmentu określany jest wynik przed opodatkowaniem, który obejmuje:

- wynik z tytułu odsetek obliczany na bazie odsetek zewnętrznych aktywów pracujących i pasywów segmentu oraz alokowanych aktywów i pasywów, generujących wewnętrzny przychód lub koszt z tytułu odsetek. Przychody i koszty wewnętrzne wyliczone są w oparciu o rynkowe stopy procentowe z zastosowaniem wewnętrznych metod wyceny;
- wynik z tytułu prowizji;
- pozostałe przychody z operacji finansowych oraz pozycji wymiany jak: przychody z tytułu dywidend, wynik na działalności inwestycyjnej i handlowej, wynik z pozycji wymiany oraz wynik z pozostałych instrumentów finansowych;
- pozostałe przychody i koszty operacyjne;
- koszty z tytułu utraty wartości aktywów finansowych i niefinansowych;
- udział segmentu w kosztach operacyjnych w tym kosztach osobowych i administracyjnych;
- udział segmentu w kosztach amortyzacji;
- zysk operacyjny wyliczony jako miara zysku segmentu różni się od wyniku finansowego MSSF przed opodatkowaniem z tytułu: udziału w zyskach netto jednostek stowarzyszonych i obciążenia podatkiem bankowym. Pozycje te oraz obciążenie podatkiem dochodowym zostały zaprezentowane wyłącznie na poziomie Grupy.

Aktywami i pasywami segmentów komercyjnych są operacyjne aktywa i pasywa wykorzystywane przez segment w jego działalności operacyjnej, zaalokowane w oparciu o przesłanki biznesowe. Różnica między aktywami i pasywami operacyjnymi pokryta jest przez aktywa/pasywa rynku pieniężnego oraz dłużne papiery wartościowe. Aktywami i pasywami segmentu Skarb, ALM i Inne są aktywa/pasywa rynku pieniężnego i dłużne papiery wartościowe pozostałe po zalokowaniu do segmentów komercyjnych.

Na ostatnie wyniki finansowe Banku Millennium istotny wpływ mają koszty związane z zarządzaniem portfelem kredytów hipotecznych w walutach obcych. W celu wyizolowania tych kosztów i innych wyników finansowych związanych z tym portfelem Bank zdecydował się na wyodrębnienie począwszy od roku 2021 nowego segmentu z Bankowości Detalicznej i zaprezentowanie go w sprawozdaniu finansowym jako „Walutowe kredyty hipoteczne”. Taka zmiana wpływa jedynie na prezentację wyników i nie powoduje zmian organizacyjnych w Banku. Nowy segment obejmuje kredyty wydzielone w oparciu o aktywne walutowe umowy hipoteczne na dany okres i dotyczy portfeli detalicznych kredytów hipotecznych Banku Millennium i Eurobanku w walutach obcych. Oczekuje się, że portfel ten będzie się zmniejszał wraz ze spłatami kredytów walutowych, konwersjami na kredyty złotowe, spisaniem i w konsekwencji realizacji wyroków sądowych. W ramach wyników finansowych nowego segmentu prezentowane są następujące kategorie rachunku zysków i strat:

- Przychody odsetkowy netto: marża na kredytach walutowych (wyniki odsetkowe, pomniejszony o cenę transferową).
- Wynik z wymiany walut (głównie koszty negocjacji polubownych).
- Koszt rezerw na ryzyko prawne portfela walutowych kredytów hipotecznych częściowo skompensowany wyceną SG Indemnity w linii pozostałych przychodów operacyjnych dotyczących portfela ex-EB.
- Koszt ryzyka kredytowego związany z bieżącym portfelem walutowym.
- Wynik z tytułu modyfikacji wynikający z rozliczeń z kredytobiorcami.
- Koszty bezpośrednio związane z hipotekami walutowymi, w tym między innymi:
 - Koszty kancelarii prawnych (koszty administracyjne)
 - Koszty sądowe związane ze sprawami hipotecznymi w CHF (pozostałe koszty operacyjne).

Rachunek zysków i strat za okres 1.01.2024 - 31.03.2024

<i>w tysiącach zł</i>	Bankowość Detaliczna	Bankowość Korporacyjna	Skarb, ALM i Inne	Segmenty z wyłączeniem hipotek walutowych	Hipoteki walutowe	Razem Grupa
Wynik z tytułu odsetek	1 160 368	190 739	(1 213)	1 349 894	4 351	1 354 245
Wynik z tytułu opłat i prowizji	152 028	43 022	2 025	197 075	2 507	199 582
Dywidendy, pozostałe przychody z operacji finansowych oraz pozycji wymiany	28 559	20 766	538	49 863	(96 634)	(46 771)
Wynik z aktywów finansowych wycenianych obowiązkowo według wartości godziwej przez wynik finansowy	3 706	0	7 011	10 717	0	10 717
Pozostałe przychody i koszty operacyjne	(7 360)	(51)	439	(6 972)	(90 435)	(97 407)
Przychody operacyjne razem	1 337 301	254 476	8 800	1 600 577	(180 211)	1 420 366
Koszty osobowe	(231 709)	(50 146)	(7 487)	(289 342)	0	(289 342)
Koszty administracyjne, w tym:	(132 548)	(19 476)	(70 912)	(222 936)	(31 761)	(254 697)
- Koszty BFG	0	0	(60 906)	(60 906)	0	(60 906)
Amortyzacja	(46 678)	(6 576)	(1 037)	(54 291)	0	(54 291)
Koszty operacyjne razem	(410 935)	(76 198)	(79 436)	(566 569)	(31 761)	(598 330)
Koszty z tytułu utraty wartości aktywów	(100 819)	(15 994)	(1 885)	(118 698)	6 048	(112 650)
Wynik z tytułu modyfikacji	(9 545)	(1 083)	0	(10 628)	(20 655)	(31 283)
Koszty rezerw na ryzyko prawne z tytułu walutowych kredytów hipotecznych	0	0	0	0	(548 810)	(548 810)
Wynik operacyjny razem	816 002	161 201	(72 521)	904 682	(775 389)	129 293
Udział w zyskach jednostek podporządkowanych						0
Podatek bankowy						0
Wynik finansowy przed opodatkowaniem podatkiem dochodowym						129 293
Podatek dochodowy						(867)
Wynik finansowy po opodatkowaniu						128 426

Pozycje bilansowe wg stanu na 31.03.2024

<i>w tysiącach zł</i>	Bankowość Detaliczna	Bankowość Korporacyjna	Skarb, ALM i Inne	Segmenty z wyłączeniem hipotek walutowych	Hipoteki walutowe	Razem Grupa
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	57 773 431	13 720 103	0	71 493 534	2 417 143	73 910 677
Zobowiązania wobec klientów	85 764 155	27 419 706	0	113 183 861	0	113 183 861

Rachunek zysków i strat za okres 1.01.2023 - 31.03.2023

<i>w tysiącach zł</i>	Bankowość Detaliczna	Bankowość Korporacyjna	Skarb, ALM i Inne	Segmenty z wyłączeniem hipotek walutowych	Hipoteki walutowe	Razem Grupa
Wynik z tytułu odsetek	1 149 846	196 695	(94 760)	1 251 781	10 343	1 262 124
Wynik z tytułu opłat i prowizji	150 157	46 544	1 090	197 791	3 141	200 932
Dywidendy, pozostałe przychody z operacji finansowych oraz pozycji wymiany	32 876	20 533	541 299	594 708	(53 046)	541 662
Wynik z aktywów finansowych wycenianych obowiązkowo według wartości godziwej przez wynik finansowy	(2 671)	0	8 572	5 901	0	5 901
Pozostałe przychody i koszty operacyjne	(8 061)	(889)	50 745	41 795	2 126	43 921
Przychody operacyjne razem	1 322 147	262 883	506 946	2 091 976	(37 436)	2 054 540
Koszty osobowe	(196 664)	(42 991)	(6 391)	(246 046)	0	(246 046)
Koszty administracyjne, w tym:	(91 444)	(19 980)	(90 543)	(201 967)	(21 281)	(223 248)
- Koszty BFG	0	0	(83 434)	(83 434)	0	(83 434)
Amortyzacja	(45 366)	(6 201)	(954)	(52 521)	0	(52 521)
Koszty operacyjne razem	(333 474)	(69 172)	(97 888)	(500 534)	(21 281)	(521 815)
Koszty z tytułu utraty wartości aktywów	(128 290)	931	1 733	(125 626)	17 984	(107 642)
Wynik z tytułu modyfikacji	(8 492)	(574)	0	(9 066)	(18 766)	(27 832)
Koszty rezerw na ryzyko prawne z tytułu walutowych kredytów hipotecyjnych	0	0	0	0	(863 650)	(863 650)
Wynik operacyjny razem	851 891	194 068	410 791	1 456 750	(923 149)	533 601
Udział w zyskach jednostek podporządkowanych						0
Podatek bankowy						0
Wynik finansowy przed opodatkowaniem podatkiem dochodowym						533 601
Podatek dochodowy						(281 455)
Wynik finansowy po opodatkowaniu						252 146

Pozycje bilansowe wg stanu na 31.12.2023

<i>w tysiącach zł</i>	Bankowość Detaliczna	Bankowość Korporacyjna	Skarb, ALM i Inne	Segmenty z wyłączeniem hipotek walutowych	Hipoteki walutowe	Razem Grupa
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	57 154 036	13 499 640	0	70 653 676	2 989 384	73 643 060
Zobowiązania wobec klientów	81 043 632	26 202 795	0	107 246 428	0	107 246 428

7. OPIS TRANSAKCJI Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI

Wszelkie transakcje dokonane z podmiotami powiązаныmi w 1 kwartale 2024 r. wynikały z bieżącej działalności.

Poza transakcjami opisanymi w niniejszym rozdziale, we wskazanym okresie ani Bank Millennium S.A., ani jednostki zależne od Banku Millennium S.A. nie dokonały innych transakcji z podmiotami powiązаныmi, które pojedynczo lub łącznie były istotne i zostały zawarte na warunkach istotnie odbiegających od warunków rynkowych.

7.1. TRANSAKCJE Z GRUPĄ PODMIOTU DOMINUJĄCEGO

Poniżej przedstawiono kwoty transakcji z grupą podmiotu dominującego (jednostka dominująca najwyższego szczebla) w stosunku do Banku - Banco Comercial Portugues (transakcje te wynikają w głównej mierze z działalności o charakterze bankowym), (w tys. PLN):

	Z podmiotem dominującym		Z innymi jednostkami z grupy podmiotu dominującego	
	31.03.2024	31.12.2023	31.03.2024	31.12.2023
AKTYWA				
Kredyty i pożyczki udzielone innym bankom - rachunki i depozyty	5 233	2 097	0	0
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu)	5 520	0	0	0
Instrumenty pochodne zabezpieczające	0	0	0	0
Pozostałe aktywa	0	0	0	0
ZOBOWIĄZANIA				
Zobowiązania wobec banków	191	719	0	0
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	0	0	0	0
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu)	0	0	0	0
Instrumenty pochodne zabezpieczające	0	0	0	0
Pozostałe zobowiązania	255	215	0	8

	Z podmiotem dominującym		Z innymi jednostkami z grupy podmiotu dominującego	
	1.01.2024 - 31.03.2024	1.01.2023 - 31.03.2023	1.01.2024 - 31.03.2024	1.01.2023 - 31.03.2023
PRZYCHODY Z TYTUŁU:				
Odsetek	1 482	825	0	0
Prowizji	45	26	0	0
Aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu	5 520	0	0	0
KOSZTY Z TYTUŁU:				
Odsetek	0	0	0	0
Prowizji	0	0	0	0
Aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu	0	0	0	0
Pozostałe operacyjne netto	0	0	0	0
Działania	40	0	(18)	16

	Z podmiotem dominującym		Z innymi jednostkami z grupy podmiotu dominującego	
	31.03.2024	31.12.2023	31.03.2024	31.12.2023
Zobowiązania warunkowe	25 563	25 513	0	0
udzielone	0	0	0	0
otrzymane	25 563	25 513	0	0
Instrumenty pochodne (wartość nominalna)	184 562	0	0	0

7.2. STAN AKCJI BANKU POSIADANYCH PRZEZ OSOBY ZARZĄDZAJĄCE I NADZORUJĄCE BANK

Imię i nazwisko	Funkcja	Ilość akcji na dzień przekazania raportu za 1 kwartał 2024 r.	Ilość akcji na dzień przekazania raportu za 2023 r.
Joao Nuno Lima Bras Jorge	Prezes Zarządu	380 259	380 259
Fernando Maria Cardoso Rodrigues Bicho	Wiceprezes Zarządu	176 252	176 252
Wojciech Haase	Członek Zarządu	151 107	151 107
Andrzej Gliński	Członek Zarządu	53 613	113 613
Wojciech Rybak	Członek Zarządu	20 613	43 613
Antonio Ferreira Pinto Junior	Członek Zarządu	13 613	143 613
Jarosław Hermann	Członek Zarządu	0	6 000

Imię i nazwisko	Funkcja	Ilość akcji na dzień przekazania raportu za 1 kwartał 2024 r.	Ilość akcji na dzień przekazania raportu za 2023 r.
Bogusław Kott	Przewodniczący Rady Nadzorczej	1 000	1 000
Nuno Manuel da Silva Amado	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej	0	0
Dariusz Rosati	Wiceprzewodniczący i Sekretarz Rady Nadzorczej	0	0
Miguel de Campos Pereira de Bragança	Członek Rady Nadzorczej	0	0
Olga Grygier-Siddons	Członek Rady Nadzorczej	0	0
Anna Jakubowski	Członek Rady Nadzorczej	0	0
Grzegorz Jędrys	Członek Rady Nadzorczej	0	0
Alojzy Nowak	Członek Rady Nadzorczej	0	0
José Miguel Bensliman Schorch da Silva Pessanha	Członek Rady Nadzorczej	0	0
Miguel Maya Dias Pinheiro	Członek Rady Nadzorczej	0	0
Beata Stelmach	Członek Rady Nadzorczej	0	0
Lingjiang Xu	Członek Rady Nadzorczej	0	0

8. WARTOŚĆ GODZIWA

Najlepszym odzwierciedleniem wartości godziwej instrumentów finansowych jest cena, która jest możliwa do otrzymania w przypadku sprzedaży aktywa lub do zapłaty w przypadku transferu zobowiązania w transakcji rynkowej (cena wyjścia). W przypadku wielu produktów i transakcji, dla których wartość rynkowa wzięta bezpośrednio z kwotowań aktywnego rynku (marking-to-market) nie jest dostępna, wartość godziwa musi być szacowana za pomocą wewnętrznych modeli opartych na dyskontowaniu przepływów finansowych (marking-to-model). Przepływy finansowe dla różnych instrumentów są wyznaczone zgodnie z ich indywidualną charakterystyką, a czynniki dyskontujące uwzględniają zmiany w czasie zarówno rynkowych stóp procentowych, jak i marż.

Zgodnie z MSSF 13 „Wycena wartości godziwej” Grupa stosuje techniki wyceny, które są odpowiednie do okoliczności i w przypadku których są dostępne dostateczne dane do wyceny wartości godziwej, przy maksymalnym wykorzystaniu odpowiednich obserwowalnych danych wejściowych i minimalnym wykorzystaniu nieobserwowalnych danych wejściowych, a mianowicie:

Poziom 1 - wycena oparta o dane w pełni obserwowalne (kwotowania aktywnego rynku);

Poziom 2 - modele wyceny wykorzystujące informacje niestanowiące danych z poziomu 1, ale obserwowalne bezpośrednio lub pośrednio;

Poziom 3 - modele wyceny wykorzystujące dane nieobserwowalne (niepochodzące z aktywnego rynku).

Techniki wyceny przyjęte do ustalenia wartości godziwej są stosowane w sposób ciągły. Zmiana techniki wyceny skutkująca przeniesieniem pomiędzy powyższymi metodami następuje, gdy:

- transfer z Poziomu 1 do 2 ma miejsce, gdy dla instrumentów finansowych wycenianych według Poziomu 1 na dany dzień bilansowy nie są dostępne kwotowania aktywnego rynku (a uprzednio były);
- transfer z Poziomu 2 do 3 ma miejsce, gdy dla instrumentów finansowych wycenianych według Poziomu 2 na dany dzień bilansowy uwzględniany w wycenie udział parametrów niepochodzących z rynku stał się istotny (a uprzednio był nieistotny).

8.1. INSTRUMENTY FINANSOWE NIE UJMOWANE W BILANSIE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ

Wszystkie modelowe oszacowania zawierają pewną dozę arbitralności i dlatego odzwierciedlają wyłącznie wartość instrumentów, dla których zostały stworzone. W tych warunkach prezentowane wartości różnic między wartościami godziwymi i bilansowymi nie mogą być rozumiane jako korekty wartości ekonomicznej Grupy. Wartość godziwa tych instrumentów jest wyznaczana wyłącznie w celu wypełnienia wymogów prezentacyjnych określonych przez MSSF 13 i MSSF 7.

Główne założenia i metody zastosowane do oszacowania wartości godziwej aktywów i pasywów Grupy są następujące:

Należności i zobowiązania wobec banków

Wartość godziwa tych instrumentów finansowych została wyznaczona poprzez zdyskontowanie bieżącymi stopami przyszłych przepływów kapitałowych i odsetkowych przy założeniu ich wystąpienia w terminach kontraktowych.

Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Wartość godziwa instrumentów tego rodzaju bez określonego harmonogramu spłat, ze względu na ich krótkoterminowy charakter oraz stabilną w czasie politykę Grupy w odniesieniu do tego portfela, jest zbliżona do wartości bilansowej.

Dla zmiennie-procentowych produktów leasingowych wartość godziwą oszacowano poprzez skorygowanie wartości bilansowej o zdyskontowane przepływy wynikające z różnicy marż.

Wartość godziwa instrumentów o określonym terminie zapadalności została oszacowana poprzez zdyskontowanie związanych z nimi przepływów finansowych w terminach i na warunkach wynikających z umów przy zastosowaniu bieżących stóp zero kuponowych oraz marż na ryzyko kredytowe.

W przypadku kredytów mieszkaniowych, ze względu na ich długoterminowy charakter, do oszacowania przyszłych przepływów finansowych dodatkowo zostały uwzględnione: efekt wcześniejszej spłaty oraz ryzyko płynności w walutach obcych.

Dłużne papiery wartościowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Wartość godziwa dłużnych papierów wartościowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu (głównie obligacji Skarbu Państwa w portfelu Held to Collect) została wyliczona na podstawie kwotowań rynkowych.

Zobowiązania wobec klientów

Wartość godziwa tego rodzaju instrumentów bez terminu wymagalności lub o terminie wymagalności do 30 dni została uznana przez Grupę za zbliżoną do wartości bilansowej.

Wartość godziwa instrumentów o terminie wymagalności ponad 30 dni została wyznaczona poprzez zdyskontowanie bieżącymi stopami (włączając bieżące średnie marże wg głównych walut i przedziałów czasowych) przyszłych przepływów kapitałowych i odsetkowych (włączając pierwotne średnie marże wg głównych walut i przedziałów czasowych) w terminach kontraktowych.

Zobowiązania podporządkowane, z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych, pożyczki średnioterminowe

Wartość godziwa tego rodzaju instrumentów finansowych została oszacowana na podstawie modelu stosowanego do wyznaczania wartości rynkowej obligacji o zmiennym oprocentowaniu przy bieżącym poziomie stóp rynkowych i historycznej marży na ryzyko kredytowe, a w przypadku obligacji z kuponem stałoprocentowym poprzez zdyskontowanie przepływów pieniężnych przy bieżącym poziomie stóp rynkowych i pierwotnej marży na ryzyko kredytowe. Podobnie jak w przypadku portfela kredytowego Bank uwzględnia poziom marży pierwotnej jako składnika kosztu finansowania średnioterminowego pozyskanego w przeszłości w relacji do bieżącego poziomu marż dla podobnych instrumentów, o ile można je wiarygodnie określić. Ze względu na brak płynnego rynku pożyczek średnioterminowych jako punktu odniesienia dla ustalenia obecnego poziomu marż, przyjęto marżę historyczną.

Poniższa tabela przedstawia wyniki opisanych wyżej analiz wg stanu na 31.03.2024 roku (tys. zł):

	Nota	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
AKTYWA WYCENIANE WG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU			
Instrumenty dłużne	15	20 789 685	20 882 000
Lokaty oraz kredyty i pożyczki udzielone bankom i innym instytucjom monetarnym	15	426 841	426 798
Kredyty i pożyczki udzielone klientom*	14	73 903 451	73 185 177
ZOBOWIĄZANIA WYCENIANE WEDŁUG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU			
Zobowiązania wobec banków i innych instytucji monetarnych	19	557 849	557 841
Zobowiązania wobec klientów	20	113 183 861	113 206 752
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	22	3 323 609	3 602 116
Zobowiązania podporządkowane	23	1 559 214	1 557 913

* Negatywny efekt wyceny portfela kredytowego do wartości godziwej jest w głównej mierze spowodowany wzrostem marż kredytowych. Stosowana przez Bank metodologia wyceny portfela kredytowego zakłada, że bieżące marże w najlepszy sposób odzwierciedlają istniejące warunki rynkowe i sytuację ekonomiczną. Analogiczna zasada jest szeroko stosowana do wyceny nienotowanych na aktywnych rynkach papierów dłużnych. W efekcie, paradoksalnie zawsze, kiedy marże na nowych kredytach rosną, spada wartość godziwa „starego” portfela kredytowego.

Wartość godziwa dłużnych papierów wartościowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu, dla których są dostępne notowania rynkowe, wyznaczana jest na ich podstawie i w konsekwencji te aktywa zaliczane są do pierwszej kategorii wyceny. Modele zastosowane do wyznaczenia wartości godziwej pozostałych instrumentów finansowych wymienionych w powyższej tabeli nieujmowanych według wartości godziwej w bilansie Grupy, wykorzystują techniki wyceny oparte na parametrach niepochodzących z rynku. W związku z tym, zaliczane są do trzeciej kategorii wyceny.

Poniższa tabela przedstawia dane wg stanu na 31.12.2023 roku (tys. zł):

	Nota	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
AKTYWA WYCENIANE WG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU			
Instrumenty dłużne	15	18 749 907	19 104 300
Lokaty oraz kredyty i pożyczki udzielone bankom i innym instytucjom monetarnym	15	793 436	793 433
Kredyty i pożyczki udzielone klientom*	14	73 623 711	72 628 747
ZOBOWIĄZANIA WYCENIANE WEDŁUG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU			
Zobowiązania wobec banków i innych instytucji monetarnych	19	563 512	563 512
Zobowiązania wobec klientów	20	107 246 427	107 283 572
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	22	3 317 849	3 662 089
Zobowiązania podporządkowane	23	1 565 045	1 563 479

8.2. INSTRUMENTY FINANSOWE UJMOWANE W BILANSIE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ

Poniższa tabela przedstawia wartości bilansowe instrumentów wycenianych do wartości godziwej usystematyzowane według zastosowanej techniki określania wartości godziwej:

Dane w tys. zł, stan na 31.03.2024

	Nota	Techniki wyceny w oparciu o parametry pochodzące z rynku		Techniki wyceny z wykorzystaniem istotnych parametrów niepochodzących z rynku
		Kwotowania aktywnego rynku	Poziom 1	Poziom 2
AKTYWA				
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	12			
Wycena instrumentów pochodnych			133 977	418 746
Instrumenty kapitałowe		120		
Instrumenty dłużne		445 604		
Aktywa finansowe inne niż przeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat				
Instrumenty kapitałowe				66 609
Instrumenty dłużne				88 026
Kredyty i pożyczki				7 226
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	13			
Instrumenty kapitałowe		247		28 542
Instrumenty dłużne		17 066 317	9 858 721	
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń	16		116 528	
PASYWA				
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	12			
Wycena instrumentów pochodnych			70 178	426 746
Pozycje krótkie		0		
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń	16		124 156	

Dane w tys. zł, stan na 31.12.2023

	Nota	Techniki wyceny w oparciu o parametry pochodzące z rynku		Techniki wyceny z wykorzystaniem istotnych parametrów niepochodzących z rynku
		Kwotowania aktywnego rynku Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
AKTYWA				
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	12			
Wycena instrumentów pochodnych			81 491	416 758
Instrumenty kapitałowe		121		
Instrumenty dłużne		110 554		
Aktywa finansowe inne niż przeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	14			
Instrumenty kapitałowe			0	66 609
Instrumenty dłużne				81 014
Kredyty i pożyczki				19 349
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	13			
Instrumenty kapitałowe		247		28 545
Instrumenty dłużne		12 270 330	9 797 077	
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń	16		74 213	
PASYWA				
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	12			
Wycena instrumentów pochodnych			151 487	425 346
Pozycje krótkie		2 720		
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń	16		193 664	

Stosując kryterium techniki wyceny Grupa na dzień 31.03.2024 r. klasyfikowała do kategorii 3 następujące instrumenty finansowe:

- ekspozycje kredytowe zawierające w definicji oprocentowania dźwignię finansową / mnożnik (są to ekspozycje kart kredytowych i limitu w rachunku bieżącym dla których oprocentowanie oparte jest o mnożnik: 4 razy stopa lombardowa). Do oszacowania wartości godziwej kredytów, z uwagi na brak dostępności wartości rynkowej, posłużono się wewnętrznym modelem wyceny z uwzględnieniem założenia, iż w momencie udzielenia kredytu wartość godziwa równa jest wartości bilansowej. Wartość godziwa kredytów bez rozpoznanej utraty wartości jest równa sumie przyszłych oczekiwanych przepływów pieniężnych zdyskontowanych na daną datę bilansową. Stopa dyskontująca stanowi sumę: kosztu ryzyka, kosztu finansowania, wartości oczekiwanego zwrotu. Wartość godziwa kredytów o rozpoznanej utracie wartości jest równa sumie przyszłych oczekiwanych odzysków zdyskontowanych z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej, uznając, że średnie oczekiwane odzyski uwzględniają w pełni element ryzyka kredytowego. W przypadku wzrostu stopy dyskontującej o 1 p.p. wycena portfela zmieniłaby się o -0,1% (analiza wrażliwości: na podstawie modelu wyceny FV dla portfela kart kredytowych);
- opcje na indeksy; transakcje opcyjne są wyceniane według wartości godziwej z zastosowaniem modeli do wyceny opcji, wycena modelowa uzupełniana jest o wpływ na wartość godziwą szacunkowego parametru ryzyka kredytowego;
- akcje VISA Incorporation: sposób oszacowania wartości godziwej uwzględnia wartość pieniądza w czasie, oraz okres konwersji akcji uprzywilejowanych na akcje zwykłe VISA.
- pozostałe instrumenty kapitałowe wyceniane według wartości godziwej (nienotowane na aktywnym rynku).

W okresie sprawozdawczym Grupa nie dokonywała transferów instrumentów finansowych pomiędzy technikami wyceny do wartości godziwej.

Zmiany stanu wartości godziwych instrumentów wycenianych w oparciu o techniki wyceny z wykorzystaniem istotnych parametrów nie pochodzących z rynku przedstawia poniższa tabela (w tys. zł):

	Opcje na indeksy	Opcje wbudowane w emitowane papiery dłużne i depozyty	Akcje i udziały	Instrumenty dłużne	Kredyty i pożyczki
Stan na 01.01.2024	405 612	(414 200)	95 154	81 014	19 349
Rozliczenie / sprzedaż / zakup	(11 259)	11 602	0	0	(16 087)
Zmiana wyceny ujęta w kapitale własnym	0	0	0	0	0
Przychody z tytułu odsetek i przychody o podobnym charakterze	0	0	0	0	258
Wynik z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu	12 051	(11 806)	0	0	0
Wynik z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu wycenianych obowiązkowo według wartości godziwej przez wynik finansowy	0	0	0	7 012	3 706
Wynik z pozycji wymiany	0	0	(3)	0	0
Stan na 31.03.2024	406 404	(414 404)	95 151	88 026	7 226

Dla opcji na indeksy zawieranych na nieaktywnym rynku oraz opcji walutowych Grupa zawiera jednocześnie transakcje zamykające back-to-back na rynku międzybankowym, w rezultacie element szacowanego ryzyka kredytowego nie ma wpływu na wynik finansowy.

Oszacowany przez Grupę wpływ korekt z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta nie był znaczący z punktu widzenia poszczególnych transakcji pochodnych zawartych przez Bank. W konsekwencji, Bank nie uznaje wpływu nieobserwowalnych danych wejściowych użytych do wyceny transakcji pochodnych za znaczący i zgodnie z postanowieniami MSSF 13.73 nie klasyfikuje takich transakcji do 3 poziomu hierarchii wartości godziwej.

	Opcje na indeksy	Opcje wbudowane w emitowane papiery dłużne i depozyty	Akcje i udziały	Instrumenty dłużne	Kredyty i pożyczki
Stan na 01.01.2023	247 414	(250 400)	90 758	72 057	97 982
Rozliczenie / sprzedaż / zakup	94 879	(96 807)	0	0	(87 670)
Zmiana wyceny ujęta w kapitale własnym	0	0	4 422	0	0
Przychody z tytułu odsetek i przychody o podobnym charakterze	0	0	0	0	9 995
Wynik z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu	63 319	(66 993)	0	0	0
Wynik z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu wycenianych obowiązkowo według wartości godziwej przez wynik finansowy	0	0	0	8 957	(958)
Wynik z pozycji wymiany	0	0	(26)	0	0
Stan na 31.12.2023	405 612	(414 200)	95 154	81 014	19 349

9. ZOBOWIĄZANIA I AKTYWA WARUNKOWE

9.1. SPRAWY SĄDOWE

Poniżej zaprezentowano dane na temat spraw sądowych toczących się z powództwa oraz przeciwko jednostkom Grupy. Odrębną kategorię stanowią postępowania związane z działaniami Urzędu Kontroli Skarbowej, które zostały opisane w **Rozdziale 4. nota 11) "Podatek dochodowy"**.

Sprawy sądowe z powództwa Grupy

Wartość przedmiotu sporu spraw sądowych, wg stanu na 31.03.2024 r., w których spółki Grupy występowały w roli powoda wynosiła 3 409,4 mln PLN. Wzrost wartości przedmiotów sporu w sprawach z powództwa Banku Millennium ('Bank') w stosunku do okresów poprzednich wynika z faktu składania pozwów przeciwko klientom z portfela walutowych kredytów hipotecznych.

Postępowanie o naruszenie zbiorowych interesów konsumentów

W dniu 3 stycznia 2018 r. Bank otrzymał decyzję Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK), w której Prezes UOKiK stwierdził naruszenie przez Bank praw konsumentów. Zdaniem Prezesa UOKiK istotą naruszenia jest to, że Bank poinformował konsumentów (dotyczy to 78 umów) w odpowiedziach na ich reklamacje, że wyrok sądowy stwierdzający abuzywność postanowień umowy kredytu dotyczących indeksacji nie ma do nich zastosowania. Zgodnie ze stanowiskiem Prezesa UOKiK abuzywność postanowień umownych stwierdzona przez sąd w toku kontroli abstrakcyjnej jest konstytutywna i skuteczna w stosunku do każdej umowy od początku jej zawarcia. W wyniku decyzji Bank został zobowiązany do:

- 1) przesłania informacji o decyzji UOKiK do wspomnianych 78 klientów,
- 2) umieszczenia informacji o decyzji i treści decyzji na stronie internetowej i na Twitterze,
- 3) zapłaty kary w wysokości 20,7 mln PLN.

Bank złożył odwołanie od decyzji w ustawowym terminie.

Dnia 7 stycznia 2020 r. sąd I instancji oddalił odwołanie Banku w całości. Bank złożył apelację od wyroku w ustawowym terminie. Sąd przedstawił pogląd, że wyrok wydany w toku kontroli wzorca umownego (w toku kontroli abstrakcyjnej), uznający postanowienia wzorca za abuzywne, przesądza abuzywność analogicznych postanowień we wcześniej zawartych umowach. W związku z tym, informacja przekazana konsumentom była niewłaściwa i wprowadzająca w błąd. W zakresie kary nałożonej przez UOKiK, Sąd wskazał, że polityka nakładania kar przez UOKiK zmieniła się w kierunku zaostrzenia kar oraz, że sąd zgadza się z tym kierunkiem.

W ocenie Banku, Sąd nie powinien dokonywać oceny zachowania Banku w 2015 r. z perspektywy dzisiejszych poglądów orzecznictwa dotyczących znaczenia kontroli abstrakcyjnej (dopiero w styczniu 2016 roku została opublikowana uchwała SN wspierająca pogląd Prezesa UOKiK), tym bardziej nie powinien nakładać kar za te zachowania stosując dzisiejszą politykę w zakresie nakładania kar. Powyższe stanowi istotny argument przeciwko zasadności wyroku i wspiera apelację, którą Bank złożył do sądu II instancji.

Sąd II instancji wyrokiem z dnia 24 lutego 2022 r. uchylił w całości decyzję Prezesa UOKiK. Prezes UOKiK wniósł 31 sierpnia 2022 r. skargę kasacyjną do Sądy Najwyższego. Bank ocenia, iż rokowania odnośnie szans procesowych na wygranie sprawy przed Sądem Najwyższym są pozytywne.

Postępowanie w sprawie praktyki ograniczającej konkurencję

Bank (wraz z innymi bankami) jest również stroną sporu z UOKiK, w którym Prezes UOKiK uznał za ograniczającą konkurencję praktykę polegającą na uczestniczeniu Banków, w tym Banku Millennium, w porozumieniu mającym na celu wspólne ustalanie stawek opłaty interchange pobieranych od transakcji dokonywanych kartami systemu Visa i Mastercard i decyzją z dnia 29 grudnia 2006 r. nałożył karę na Bank w kwocie 12,2 mln PLN. Bank, wraz z innymi bankami, złożył odwołanie od decyzji.

W związku z wyrokiem Sądu Najwyższego i wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 23 listopada 2020 r., sprawa obecnie toczy się przed sądem I instancji - Sądem Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Bank utworzył rezerwę w kwocie równej nałożonej karze.

Postępowanie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone

W dniu 22 września 2020 r. Bank otrzymał decyzję Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Prezes UOKiK) uznającą za abuzywne klauzule określające zasady wymiany walut, stosowane w tzw. aneksie antyspreadowym, i jednocześnie zakazał ich stosowania.

Na Bank nałożono karę w wysokości 10,5 mln zł. Wysokość kary uwzględnia dwie okoliczności łagodzące: współpracę z Urzędem Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz zaprzestanie stosowania kwestionowanych postanowień.

Bank został również zobowiązany, po uprawomocnieniu się decyzji, do poinformowania konsumentów listem poleconym, że klauzule zostały uznane za niedozwolone, a zatem nie są dla nich wiążące (bez konieczności uzyskania orzeczenia sądu potwierdzającego tą okoliczność) oraz opublikować decyzję w sprawie na stronie internetowej Banku.

W pisemnym uzasadnieniu Prezes UOKiK zarzuca, że kursy walut ustalane przez Bank są swobodnie ustalane przez Bank (w oparciu o nieokreśloną w żadnych przepisach koncepcję średniego kursu na rynku międzybankowym). Co więcej, klient nie wie dokładnie, gdzie szukać tych stawek, ponieważ zapisy odsyłają do serwisu Reuters, bez sprecyzowania, o którą stronę dokładnie chodzi.

Zapisy odnoszące się do kursów walut w tabelach Banku zostały zakwestionowane, ponieważ Bank nie określa, kiedy i ile razy dziennie te tabele będą przygotowywane i publikowane. W uzasadnieniu decyzji Prezes UOKiK wskazał również, że w toku postępowania Bank Millennium przedstawił różne propozycje rozwiązań, które Prezes UOKiK uznał za niewystarczające.

Bank złożył odwołanie od powyższej decyzji w ustawowym terminie.

W dniu 31 marca 2022 r. sąd I instancji uchylił w całości decyzję Prezesa UOKiK. W dniu 23 maja 2022 r. Prezes UOKiK złożył apelację. W dniu 26 października 2022 roku Sąd Apelacyjny zmienił wyrok sądu I instancji i podzielił stanowisko Prezesa UOKiK co do abuzywności postanowień dotyczących ustalania kursów walut w aneksach zawieranych z kredytobiorcami walutowymi. W dniu 21 listopada 2022 roku Sąd Apelacyjny na wniosek Banku wstrzymał wykonanie wyroku do czasu zakończenia postępowania kasacyjnego. Bank w dniu 30 stycznia 2023 r. wniósł skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego.

Sprawy sądowe przeciwko Grupie

Najistotniejsze postępowania w grupie spraw sądowych, w których spółki Grupy występowały w roli pozwanego na dzień 31.03.2024 r.:

- Bank jest stroną pozwaną w dwóch postępowaniach sądowych, w których przedmiotem sporu jest wysokość opłaty interchange. Łączna wartość roszczeń zgłoszona w tych sprawach to 729,2 mln PLN. Postępowaniem o najwyższej wartości zgłoszonego roszczenia jest sprawa z powództwa PKN Orlen SA, w której powód żąda zapłaty 635,7 mln PLN. Powód w tym postępowaniu zarzuca, że banki działały w ramach porozumienia ograniczającego konkurencję na rynku usług acquiringowych poprzez wspólne ustalanie wysokości krajowej stawki opłaty interchange w latach 2006-2014. W tej sprawie Bank został pozwany solidarnie z innym bankiem oraz organizacjami kartowymi. W sprawie z powództwa LPP S.A. zarzuty są podobne do zarzutów podnoszonych w sprawie z powództwa PKN Orlen SA, natomiast okres rzekomego porozumienia jest wskazywany na lata 2008-2014. W tej sprawie Bank jest pozwany solidarnie z innym bankiem. Sprawa została rozstrzygnięta pozytywnie dla Banku przez Sądy obu instancji, obecnie jest na etapie skargi kasacyjnej złożonej przez LPP S.A. Zgodnie z aktualnymi szacunkami ryzyka przegrania sporu oraz w związku z prawomocnymi wygranymi w dwóch innych sprawach, Bank nie utworzył rezerwy. Dodatkowo wskazujemy, że Bank uczestniczy w charakterze interwenienta ubocznego w czterech innych postępowaniach dotyczących opłaty interchange. Stroną pozwaną są inne banki. Powodowie w tych sprawach również zarzucają bankom działanie w ramach porozumienia ograniczającego konkurencję na rynku usług acquiringowych poprzez wspólne ustalanie wysokości krajowej stawki opłaty interchange w latach 2008-2014.
- Sprawa z powództwa akcjonariusza PCZ S.A. w upadłości (PHM, następnie Europejska Fundacja Współpracy Polsko-Belgijskiej - EFWP-B, aktualnie nosząca nazwę The European Foundation for Polish-Kenyan Cooperation) przeciwko Bankowi Millennium S.A., o wartości sporu 521,9 mln PLN wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 05.04.2016 r. do dnia zapłaty. Pozew z dnia 23.10.2015 r. powód skierował do Sądu Okręgowego w Warszawie i doręczony został Bankowi w dniu 04.04.2016 r. Podstawą roszczeń dochodzonych w pozwie jest według powoda powstanie szkody w jego majątku, wskutek czynności podejmowanych przez Bank, polegających na błędnej interpretacji Umowy kredytu obrotowego zawartej pomiędzy Bankiem a PCZ S.A., co spowodowało postawienie kredytu w stan wymagalności. Bank wniósł o oddalenie powództwa w całości, nie zgadzając się z zawartymi w pozwie zarzutami. Na poparcie stanowiska Banku, do akt postępowania pełnomocnik Banku złożył korzystny dla Banku, prawomocny odpis wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu wydany w tożsamym stanie prawnym w sprawie z powództwa PCZ S.A. przeciwko Bankowi. W dniu 10.05.2023 r. Sąd I instancji ogłosił wyrok oddalający powództwo w całości. Wyrok nie jest prawomocny, powód wniósł apelację, termin rozprawy apelacyjnej nie został jeszcze wyznaczony.

Łączna wartość przedmiotu sporu dla pozostałych spraw, w których spółki Grupy występowały w roli pozwanego, wg stanu na 31.03.2024 r., wynosiła 5 810,1 mln PLN (z wyłączeniem opisanych niżej oraz w **Rozdziale 10.** pozwów grupowych). W grupie tej najistotniejszą kategorię stanowią sprawy dotyczące portfela walutowych kredytów hipotecznych.

Postępowanie grupowe dotyczące UNWW:

W dniu 3 grudnia 2015 r. wpłynął do Banku pozew grupowy. Grupa klientów Banku (454 kredytobiorców będących stronami 275 umów kredytu) jest reprezentowana przez Miejskiego Rzecznika Konsumentów w Olsztynie. Powodowie żądali zapłaty kwoty 3,5 mln PLN, twierdząc, że postanowienia umów dotyczące UNWW są niedozwolone a tym samym bezskuteczne. W piśmie z 4 kwietnia 2018 r. powód rozszerzył grupę, na skutek czego suma roszczeń wzrosła z 3,5 mln PLN do ponad 5 mln PLN.

Aktualny stan:

1 października 2018 r. reprezentant grupy dokonał korekty łącznej kwoty roszczeń dochodzonych pozwem oraz złożył skorygowany wykaz wszystkich członków grupy obejmujący łącznie 697 osób - 432 umowy kredytowe. Zaktualizowana przez powoda wartość przedmiotu sporu wynosi 7 371 107,94 PLN. Postanowieniem z 1 kwietnia 2020 r. Sąd ustalił skład grupy zgodnie z żądaniem powoda oraz zdecydował o przeprowadzeniu dowodu z zeznań świadków na piśmie. Wyznaczono termin rozprawy na 18 października 2024 r.

Według stanu na dzień 31.03.2024 r. toczyło się również 119 indywidualnych spraw sądowych dotyczących ubezpieczenia niskiego wkładu własnego (sprawy, w których prezentowane jest wyłącznie roszczenie o zwrot prowizji lub opłaty UNWW).

Powództwa Rzecznika Finansowego o zaprzestanie nieuczciwych praktyk rynkowych:

W dniu 13 sierpnia 2020 r. do Banku wpłynął pozew Rzecznika Finansowego. Rzecznik Finansowy w swoim pozwie domaga się nakazania Bankowi oraz ubezpieczycielowi (TU Europa), aby zaprzestali stosowania nieuczciwych praktyk rynkowych polegających na:

- prezentowaniu oferowanego ubezpieczenia spłaty pożyczki jako chroniącego interesy ubezpieczonych, w sytuacji gdy konstrukcja ubezpieczenia wskazuje, że chroni ono interesy Banku;
- stosowaniu klauzul, które wiążą wartość świadczenia ubezpieczeniowego z kwotą zadłużenia kredytobiorcy;
- stosowaniu klauzul ustalających wysokość składki ubezpieczeniowej bez uprzedniej oceny ryzyka (underwriting);
- stosowaniu klauzul wyłączających odpowiedzialność ubezpieczyciela za wypadki ubezpieczeniowe wynikające z wcześniejszych przyczyn.

Rzecznik wnosi również o zobowiązanie Banku do publikacji na stronie internetowej Banku informacji o stosowaniu nieuczciwych praktyk rynkowych.

Pozew nie obejmuje żądania zapłaty przez Bank oznaczonych kwot. Niemniej uznanie praktyki za niedozwoloną może być przyczyną kreowania w przyszłości roszczeń przez klientów indywidualnych.

Sprawa jest na etapie rozpoznawania przed sądem I instancji.

Sprawy sądowe dotyczące art. 45 ustawy o kredycie konsumenckim

Do dnia 31.03.2024 r. Bank otrzymał 532 pozwy, w których powodowie (zarówno klienci, jak i firmy kupujące roszczenia), zarzucając naruszenie obowiązków informacyjnych przewidzianych w art. 30 ustawy o kredycie konsumenckim, domagają się zwrotu odsetek i innych kosztów poniesionych w związku z zaciągnięciem kredytu (sankcja kredytu darmowego w rozumieniu art. 45).

Według stanu na dzień 31.03.2024 r. zakończone zostały prawomocnie 33 sprawy, w 32 sprawach Bank wygrał spór, w 1 przegrał. Bank ocenia, iż rokowania odnośnie szans procesowych na wygranie pozostałych sporów są pozytywne i w związku z tym nie utworzył rezerw z tego tytułu.

Sprawy sądowe dotyczące kredytów hipotecznych w PLN

Do dnia 31.03.2024 r. Bank odnotował wpływ 76 pozwów kredytobiorców kredytów hipotecznych w PLN o zwrot świadczeń spełnionych w wykonaniu umowy kredytu. Wydano 1 prawomocny wyrok oddalający powództwo kredytobiorców. Zarzuty kredytobiorców koncentrują się wokół wskaźnika WIBOR jako niezrozumiałego, niemożliwego do zweryfikowania elementu mającego wpływ na zobowiązanie konsumenta, jak również kwestii niewystarczającego zakresu informacji o skutkach zmiennego oprocentowania przekazywanych konsumentowi przez bank przed zawarciem umowy.

W oparciu o informacje powszechnie dostępne można założyć, że nastąpi wzrost liczby pozwów dotyczących kredytów hipotecznych w PLN. Zjawisko to dotyka cały sektor usług bankowych. Prawdopodobne jest tworzenie się w obszarze kancelarii prawnych „nowego modelu biznesowego”, który polega na kwestionowaniu umów hipotecznych, zawierających klauzulę zmiennego oprocentowania opartego o wskaźnik referencyjny WIBOR.

W dniu 29.06.2023 r. Komisja Nadzoru Finansowego (KNF) poinformowała o przeprowadzeniu przez nią oceny zdolności wskaźnika referencyjnego stopy procentowej WIBOR do pomiaru rynku oraz realiów gospodarczych. KNF stwierdził, że wskaźnik referencyjny stopy procentowej WIBOR posiada zdolność do pomiaru rynku oraz realiów gospodarczych, do których pomiaru został on powołany. Zgodnie z oceną Komisji, wskaźnik WIBOR we właściwy sposób reaguje na zmianę uwarunkowań płynnościowych, zmiany stóp banku centralnego oraz realiów gospodarczych (https://www.knf.gov.pl/komunikacja/komunikaty?articleId=82924&p_id=18).

W dniu 26 lipca 2023 r. Urząd Komisji Nadzoru Finansowego (UKNF) przedstawił stanowisko dotyczące zagadnień prawnych i ekonomicznych związanych z umowami o kredyt hipoteczny w walucie polskiej, w których stosowany jest wskaźnik referencyjny stopy procentowej WIBOR. Stanowisko to może zostać wykorzystane w postępowaniach sądowych i wówczas można traktować je jako opinię ‘amicus curiae’. UKNF stwierdził, że wskaźnik referencyjny WIBOR spełnia wszystkie wymogi przepisane prawem. W ocenie UKNF nie ma żadnych podstaw do podważania wiarygodności i legalności WIBOR, w szczególności w kontekście zastosowania tego wskaźnika w umowach o kredyt hipoteczny w walucie polskiej (Stanowisko_UKNF_dot_zagadnien_prawnych_i_ekonomicznych_zw_ze_wskaznikiem_referencyjnym_WIBOR_83233.pdf).

Postępowanie administracyjne Komisji Nadzoru Finansowego w przedmiocie nałożenia kary

W dniu 22 grudnia 2023 r. Komisja Nadzoru Finansowego wszczęła przeciwko Bank Millennium S.A. postępowanie administracyjne w przedmiocie nałożenia kary na podstawie art. 176i ust. 1 pkt 4 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Na obecnym etapie postępowania nie jest możliwe oszacowanie wymiaru potencjalnej kary.

Ryzyko prawne walutowych kredytów hipotecznych

Ryzyko prawne walutowych kredytów hipotecznych zostało opisane w **Rozdziale 10. Ryzyko prawne z tytułu walutowych kredytów hipotecznych.**

9.2. POZYCJE POZABILANSOWE

<i>w tysiącach zł</i>	31.03.2024	31.12.2023	31.03.2023
Pozabilansowe zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane	16 058 586	16 101 465	14 995 570
Zobowiązania udzielone:	13 203 453	13 385 540	12 485 327
finansowe	11 584 801	11 709 292	10 603 958
gwarancyjne	1 618 652	1 676 248	1 881 369
Zobowiązania otrzymane:	2 855 134	2 715 925	2 510 243
finansowe	4 054	0	2 185
gwarancyjne	2 851 080	2 715 925	2 508 058

10. RYZYKO PRAWNE Z TYTUŁU WALUTOWYCH KREDYTÓW HIPOTECZNYCH

Na dzień 31 marca 2024 r. Bank miał 21 725 umów kredytowych i dodatkowo 1 917 umów kredytowych z byłego Euro Banku będących przedmiotem prowadzonych obecnie indywidualnych sporów sądowych (z wyłączeniem roszczeń wniesionych przez Bank przeciw klientom, tzw. spraw windykacyjnych), dotyczących klauzul indeksacyjnych w walutowych kredytach hipotecznych (60% umów kredytowych przed sądem pierwszej instancji oraz 40% umów kredytowych przed sądem drugiej instancji) z całkowitą wartością roszczeń wniesionych przez powodów wynoszącą 4 371,4 mln PLN oraz 301,6 mln CHF (portfel Banku Millennium: 3 987,6 mln PLN i 292,0 mln CHF oraz portfel byłego Euro Banku: 383,8 mln PLN i 9,5 mln CHF). Spośród 21 725 umów kredytowych w indywidualnych trwających obecnie sprawach 284 są również przedmiotem sporu zbiorowego. Z ogólnej liczby indywidualnych postępowań przeciwko Bankowi około 2 550, czyli 12%, zostało wniesionych przez kredytobiorców, którzy już w sposób naturalny lub przedterminowy całkowicie spłacili kredyt lub posiadali kredyt przeliczony na złote w momencie wniesienia i nie posiadali ugody, a kolejne około 760 spraw dotyczy kredytów, które zostały w pełni spłacone od tego czasu (postępowania sądowe są długotrwałe).

Roszczenia zgłaszane przez klientów w postępowaniach indywidualnych dotyczą przede wszystkim stwierdzenia nieważności umowy i zwrotu zapłaconych rat kapitałowo-odsetkowych jako nienależnego świadczenia z uwagi na abuzywny charakter klauzul indeksacyjnych, lub też utrzymania umowy w PLN z oprocentowaniem indeksowanym do CHF Libor.

Bank jest poza tym stroną pozwu zbiorowego, którego przedmiotem jest ustalenie odpowiedzialności Banku z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia w związku z zawartymi walutowymi kredytami hipotecznymi. Nie jest to spór o zapłatę. Orzeczenie w tym postępowaniu nie przyzna bezpośrednio członkom grupy żadnych kwot. Liczba umów kredytowych objęta tym postępowaniem wynosi 3 273. Spośród 3 273 umów kredytowych objętych postępowaniem zbiorowym 284 są również przedmiotem indywidualnych trwających obecnie spraw sądowych, zawarto 999 ugód oraz zapadło 10 wyroków prawomocnych (unieważnienie umowy kredytowej). W dniu 24 maja 2022 r. sąd wydał wyrok co do istoty sprawy oddalający powództwo w całości. W dniu 13 grudnia 2022 r. powód złożył apelację od wyroku z dnia 24 maja 2022 r. W dniu 20 listopada 2023 r. powód wniósł o udzielnie zabezpieczenia roszczeń przeciwko Bankowi. Postanowieniem z dnia 27 grudnia 2023 r. wniosek o udzielnie zabezpieczenia został oddalony.

Natarczywa kampania reklamowa obserwowana w domenie publicznej wpływa na liczbę sporów sądowych. Do końca 2019 r. przeciwko Bankowi złożono 1 984 indywidualne roszczenia (dodatkowo 236 przeciwko dawnemu Euro Bankowi), w 2020 r. liczba ta wzrosła o 3 005 (265), w 2021 r. wzrosła o 6 158 (423), w 2022 r. wzrosła o 5 756 (408), w 2023 r. wzrosła o 6 879 (646), natomiast w pierwszym kwartale 2024 r. wzrosła o 1 588 (196).

Z danych ZBP (Związek Banków Polskich) zebranych od wszystkich banków posiadających walutowe kredyty hipoteczne wynika, że znaczna większość sporów została prawomocnie rozstrzygnięta niekorzystnie dla banków. Jeśli chodzi o Bank Millennium (włącznie z portfelem byłego Euro Banku), w okresie od roku 2015 do końca pierwszego kwartału 2024 r. ostatecznie rozstrzygnięto 4 193 sprawy (4 109 w roszczeniach klientów wobec Banku i 84 w roszczeniach wniesionych przez Bank wobec klientów tj. sprawy windykacyjne) spośród których zawarto 1 215 ugód, 56 spraw umorzono, 65 zostało rozstrzygniętych korzystnie dla Banku, a 2 857 zakończyło się wyrokiem niekorzystnym dotyczącym zarówno unieważnienia umów kredytowych, jak i konwersji na PLN+LIBOR. Bank podejmuje odpowiednie działania prawne celem zabezpieczenia zwrotu kwot udostępnionych na podstawie umów kredytu.

Wartość brutto umów i pożyczek w ramach indywidualnych spraw sądowych i pozwów grupowych wniesionych przeciwko Bankowi (włącznie z portfelem byłego Euro Banku) na dzień 31.03.2024 r. wynosiła 5 998 mln zł (w tym pozostająca do spłaty kwota kapitału umów kredytowych w ramach pozwu zbiorowego wyniosła 673 mln zł).

Gdyby wszystkie umowy kredytowe zawarte przez Bank Millennium, będące obecnie w postępowaniach sądowych indywidualnych i grupowych zostały uznane za nieważne bez żadnego wynagrodzenia za wykorzystanie kapitału, koszt przed opodatkowaniem mógłby wynieść 6 812 mln zł z wyłączeniem potencjalnych kwot związanych z odsetkami. Końcowe straty mogą być niższe lub wyższe w zależności od ostatecznej linii orzecznictwa sądowego w tym zakresie.

W okresie 12 miesięcy 2023 r. Bank utworzył 2 828,1 mln zł rezerw na portfel Banku Millennium oraz 237,3 mln zł na portfel byłego Euro Banku. Wartość bilansowa rezerw dla portfela Banku Millennium na koniec grudnia 2023 r. ukształtowała się na poziomie 7 268,8 mln zł, a dla portfela byłego Euro Banku 603,0 mln zł.

Opracowana przez Bank metodologia liczenia rezerw na ryzyko prawne związane z kredytami indeksowanymi opiera się na następujących głównych parametrach:

W okresie 3 miesięcy 2024 r. Bank utworzył 507,3 mln zł rezerw na portfel Banku Millennium oraz 41,5 mln zł na portfel byłego Euro Banku. Wartość bilansowa rezerw dla portfela Banku Millennium na koniec marca 2024 r. ukształtowała się na poziomie 7 225,6 mln zł, a dla portfela byłego Euro Banku 631,1 mln zł.

Opracowana przez Bank metodologia liczenia rezerw na ryzyko prawne związane z kredytami indeksowanymi opiera się na następujących głównych parametrach:

- (i) liczbie bieżących spraw (w tym umów w ramach pozwu zbiorowego) i potencjalnych przyszłych spraw sądowych, które pojawią się w określonym (trzyletnim) horyzoncie czasowym.
- (ii) jeśli chodzi o liczbę przyszłych spraw sądowych, Bank monitoruje zachowania klientów i przyjmuje następujące założenia:
 - a. w zakresie kredytów aktywnych (tj. kredytów z niespłaconym saldem) Bank (uwzględniając oczekiwaną liczbę ugód) szacuje odsetek klientów objętych metodologią w tej grupie klientów na 84% ogólnej liczby aktualnie aktywnych kredytów w porównaniu do 83% z końca IV kwartału 2023 r..
 - b. w przypadku kredytów już w pełni spłaconych lub przeliczonych na złote, Bank na podstawie analizy statystycznej przypisuje znacznie mniejsze prawdopodobieństwo, że staną się przedmiotem sprawy sądowej (Bank zakłada, że około 16% spłaconych i nieobjętych ugoda kredytów pozwało lub zdecyduje się pozwać Bank w przyszłości. W szczególności Bank ocenia ryzyko pozwu ze strony klientów, z którymi została zawarta ugoda w przeszłości jako znikome).
- (iii) wysokości potencjalnej straty Banku w przypadku wydania konkretnego wyroku sądu,
- (iv) szacunkach związanych z polubownymi ugodami z klientami zawieranymi na drodze sądowej lub pozasądowej:
 - a. Bank zakłada 12% prawdopodobieństwo powodzenia zawarcia ugody w ramach negocjacji prowadzonych z klientami w toku postępowania sądowego,
 - b. negocjacje prowadzone są indywidualnie i mogą zostać w każdej chwili przerwane przez Bank,
 - c. w związku ze znaczącymi wysiłkami negocjacyjnymi podjętymi już w przeszłości, prawdopodobieństwo powodzenia tych negocjacji w przyszłości maleje, a jednocześnie większość klientów kontaktowała się już z Bankiem w sprawie ewentualnej przewalutowania kredytów na złote, dlatego na chwilę obecną Bank przyjmuje konserwatywne podejście, biorąc pod uwagę potencjalny wpływ tego czynnika.

Bank jest otwarty na indywidualne negocjowanie korzystnych warunków przedterminowej spłaty lub przewalutowania kredytów na PLN. W wyniku tych negocjacji liczba aktywnych walutowych kredytów hipotecznych udzielonych przez Bank Millennium zmniejszyła się o 22 530: w 2020 r. o 1 362, w 2021 r. o 8 450, w 2022 r. o 7 943, w 2023 r. o 3 671 i w pierwszym kwartale 2024 r. o 1 104. Na koniec pierwszego kwartału 2024 roku Bank posiadał 30 763 aktywnych walutowych kredytów hipotecznych. Koszty poniesione w związku z tymi negocjacjami wyniosły 1 507,8 mln zł: 44,4 mln zł w 2020 r., 364,6 mln zł w 2021 r., 515,2 mln zł w 2022 r., 415,6 mln zł w 2023 r. oraz 168,0 mln zł w pierwszym kwartale 2024 r. Przedmiotowe koszty są prezentowane głównie w pozycji „Wynik z pozycji wymiany” oraz „Wynik z tytułu modyfikacji” w Rachunku zysków i strat (wartości kosztów obciążających poszczególne pozycje Rachunku zysków i strat z tytułu zawieranych ugód zaprezentowano w **nocie (14) w Rozdziale 13. Noty do Sprawozdania Finansowego.**

Ryzyko prawne portfela byłego Euro Banku jest w pełni pokryte Umową w przedmiocie Zwolnienia z Odpowiedzialności i Gwarancji Dotycząca Portfela CHF, zawartą z Société Générale S.A.

Bank przeanalizował wrażliwość metodologii obliczania rezerw, w przypadku której zmiana parametrów wpłynęłaby na wartość szacowanej straty związanej z ryzykiem prawnym sporu:

Parametr	Scenariusz	Wpływ na stratę
Zmiana w liczbie przyjmowanych w założeniach spraw sądowych	Dodatkowo do przyjętych w powyższych założeniach liczbach, 1 000 nowych klientów składa pozew sądowy przeciwko Bankowi	165 mln zł
Zmiana prawdopodobieństwa wygrania sprawy	Zmiana prawdopodobieństwa wygrania sprawy przez Bank o 1 p.p.	74 mln zł
Zmiana prawdopodobieństwa sukcesu negocjacyjnego z klientem będącym w sporze sądowym	Zmiana prawdopodobieństwa o 1 p.p.	16 mln zł

W dniu 8 grudnia 2020 roku p. Jacek Jastrzębski, przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego (KNF), zaproponował wprowadzenie rozwiązania „sektorowego” w kwestii ryzyka związanego z walutowymi kredytami hipotecznymi dla całego sektora. Rozwiązanie polegałoby na oferowaniu przez banki swoim klientom możliwości dobrowolnego przystępowania do porozumień, na podstawie których klient zawierałby z bankiem ugodę, tak jakby jego kredyt od samego początku był kredytem złotowym oprocentowanym za pomocą odpowiedniej stopy WIBOR powiększonej o marżę historycznie stosowaną do takiego kredytu. Decyzja o powszechnym wdrożeniu tego rozwiązania mogłaby wiązać się z koniecznością utworzenia z góry rezerw na straty wynikające z przewalutowania kredytów hipotecznych w CHF. Bank w praktyce wykorzystuje elementy propozycji powyższego rozwiązania systemowego przy wielu indywidualnych negocjacjach z kredytobiorcami walutowych kredytów hipotecznych, w tym również w toku postępowań sądowych.

Ze względu na orzecznictwo TSUE, które wyklucza dochodzenie przez banki roszczeń wykraczających poza zwrot udostępnionego kapitału, możliwość wdrożenia rozwiązania KNF jest niska.

Należy również nadmienić, że na 31.03.2024 Bank musiał utrzymywać dodatkowe fundusze własne na pokrycie dodatkowych wymogów kapitałowych w związku z ryzykiem portfela walutowych kredytów hipotecznych (bufor walutowy Filaru II) w wysokości 1,47 p.p. (1,46 p.p. na poziomie Grupy), z których część została alokowana na ryzyko operacyjne/prawne.

Biorąc pod uwagę ostatnią niekorzystną ewolucję w orzecznictwie w zakresie walutowych kredytów hipotecznych, Bank będzie musiał regularnie dokonywać oceny i być może konieczne będzie dalsze zwiększanie salda rezerw dedykowanych na spory sądowe, w przypadku kontynuacji tego trendu. Można racjonalnie założyć, że kwestie prawne odnoszące się do walutowych kredytów hipotecznych będą dalej badane przez sądy krajowe w ramach rozpatrywanych sporów, co mogłoby doprowadzić do pojawienia się dalszych interpretacji, które byłyby istotne dla oceny ryzyka związanych z przedmiotowymi postępowaniami. Okoliczność ta wskazuje na potrzebę stałej analizy tych spraw.

Istotne dla oceny ryzyka rozstrzygnięcia TSUE i Sądu Najwyższego

Orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej

3 października 2019 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej ('TSUE') wydał wyrok w sprawie C-260/18 w związku z pytaniami prejudycjalnymi złożonymi przez Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie przeciwko Raiffeisen Bank International AG. Wyrok TSUE w zakresie dokonanej w nim interpretacji prawa Unii Europejskiej jest wiążący dla sądów krajowych. Orzeczenie to interpretowało art. 6 dyrektywy 93/13. W świetle przedmiotowego orzeczenia wspomniany przepis musi być interpretowany w taki sposób, że (i) sąd krajowy może unieważnić umowę kredytową, jeśli usunięcie nieuczciwych warunków wykrytych w tej umowie zmieniłoby charakter głównego przedmiotu umowy; (ii) skutki dla sytuacji klienta wynikające z unieważnienia umowy należy oceniać w świetle okoliczności istniejących lub dających się przewidzieć w czasie, kiedy powstał spór, a co do tego, czy konsument chce utrzymać umowę, decyduje jego wola; (iii) artykuł 6 dyrektywy wyklucza wypełnianie luk w umowie spowodowanych usunięciem nieuczciwych warunków umowy wyłącznie na podstawie krajowego ustawodawstwa o charakterze ogólnym lub przyjętych zwyczajów; (iv) artykuł 6 dyrektywy wyklucza utrzymanie nieuczciwych warunków umowy, jeśli konsument nie zgodził się na utrzymanie takich warunków. Można zauważyć, że TSUE poddał w wątpliwość możliwość dalszej realizacji umowy kredytowej w PLN przy utrzymaniu obliczania odsetek zgodnie z LIBOR.

Wyrok TSUE dotyczy jedynie sytuacji, w której sąd krajowy uznał wcześniej, że warunek umowny ma charakter abuzywny. Wyłączną prerogatywą sądów krajowych jest ocena, w trakcie postępowania sądowego, czy dany warunek umowny może być uważany za abuzywny w danych okolicznościach sprawy.

29 kwietnia 2021 Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej ('TSUE') wydał wyrok w sprawie C-19/20 w związku z pytaniami prejudycjalnymi złożonymi przez Sąd Okręgowy w Gdańsku w sprawie przeciwko ex- BPH S.A. TSUE stwierdził że:

- (i) sąd krajowy jest zobowiązany do stwierdzenia nieuczciwego charakteru warunku umowy nawet jeśli warunek ten został zmieniony przez te strony w drodze umowy. Takie stwierdzenie pociąga za sobą przywrócenie sytuacji, w jakiej znajdowałby się konsument w braku warunku, którego nieuczciwy charakter zostałby stwierdzony, chyba że konsument poprzez zmianę nieuczciwego warunku zrezygnował z takiego przywrócenia w drodze wolnej i świadomej zgody. Jednakże z dyrektywy Rady 93/13 nie wynika, że stwierdzenie nieuczciwego charakteru pierwotnego warunku umownego miałoby co do zasady skutek w postaci unieważnienia umowy, jeśli zmiana tego warunku pozwala na przywrócenie równowagi między obowiązkami i prawami tych stron wynikającymi z umowy i na usunięcie wady obciążającej ten warunek;
- (ii) sąd krajowy może usunąć jedynie nieuczciwy element warunku umowy zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem, w wypadku gdy zniechęcający cel dyrektywy Rady 93/13 jest realizowany przez krajowe przepisy ustawowe regulujące korzystanie z niego, o ile element ten stanowi odrębne zobowiązanie umowne, które może być przedmiotem indywidualnej kontroli pod kątem nieuczciwego charakteru. Jednocześnie, przepisy dyrektywy stoją na przeszkodzie temu, by sąd odsyłający usunął jedynie nieuczciwy element warunku umowy zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem, jeżeli takie usunięcie sprowadzałoby się do zmiany treści tego warunku poprzez zmianę jego istoty;
- (iii) skutki stwierdzenia przez sąd istnienia nieuczciwego warunku w umowie zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem podlegają przepisom prawa krajowego, przy czym kwestia utrzymywania się w mocy takiej umowy powinna być oceniana z urzędu przez sąd krajowy zgodnie z obiektywnym podejściem na podstawie tych przepisów;
- (iv) sąd krajowy, który stwierdza nieuczciwy charakter warunku umowy zawartej przez przedsiębiorcę z konsumentem, obowiązany jest poinformować konsumenta, w ramach krajowych norm proceduralnych i w następstwie kontradyktoryjnej debaty, o konsekwencjach prawnych, jakie może pociągnąć za sobą stwierdzenie nieważności takiej umowy, niezależnie od tego, czy konsument jest reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika.

W dniu 18 listopada 2021 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) wydał wyrok w sprawie C-212/20 w związku pytaniami złożonymi przez Sąd Rejonowy dla Warszawy Woli w Warszawie w sprawie przeciwko Raiffeisen Bank International AG. TSUE stwierdził, że:

- (i) treść klauzuli umowy kredytu zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem ustalającej cenę zakupu i sprzedaży waluty obcej, do której kredyt jest indeksowany, powinna, na podstawie jasnych i zrozumiałych kryteriów, umożliwić właściwie poinformowanemu oraz dostatecznie uważnemu i racjonalnemu konsumentowi zrozumienie sposobu ustalania kursu wymiany waluty obcej stosowanego w celu obliczenia kwoty rat kredytu, w taki sposób, aby konsument miał możliwość w każdej chwili samodzielnie ustalić kurs wymiany stosowany przez przedsiębiorcę;
- (ii) sąd krajowy, który stwierdził nieuczciwy charakter warunku umowy zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem, nie może dokonać wykładni tego warunku w celu złagodzenia jego nieuczciwego charakteru, nawet jeśli taka wykładnia odpowiadałaby wspólnej woli stron.

W dniu 10 czerwca 2021 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) wydał postanowienie w sprawie C-198/20 w związku pytaniami złożonymi przez Sąd Rejonowy dla Warszawy Woli w Warszawie w sprawie przeciwko Santander Bank Polska SA. TSUE stwierdził, że ochrona przewidziana w dyrektywie Rady 93/13/EWG przysługuje każdemu konsumentowi, a nie tylko temu, którego można uznać za „właściwie poinformowanego oraz dostatecznie uważnego i rozsądnego przeciętnego konsumenta”.

W dniu 8 września 2022 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) wydał wyrok w sprawach połączonych C-80/21, C-81/21, C-82/21 w związku pytaniami złożonymi przez Sąd Rejonowy dla Warszawy Śródmieścia w Warszawie w sprawach przeciwko Deutsche Bank SA oraz mBank SA. TSUE stwierdził, że:

- (i) sąd krajowy może stwierdzić nieuczciwy charakter części warunku umowy zawartej między konsumentem a przedsiębiorcą, które nadają mu nieuczciwy charakter, jeżeli takie usunięcie nie sprowadzałoby się do zmiany treści tego warunku, który ma wpływ na jego istotę, czego zweryfikowanie należy do sądu odsyłającego;
- (ii) sąd krajowy nie może, po stwierdzeniu nieważności nieuczciwego warunku znajdującego się w umowie zawartej między konsumentem a przedsiębiorcą, która to nieważność nie pociąga za sobą nieważności tej umowy w całości, zastąpić ten warunek przepisem dyspozytywnym prawa krajowego;
- (iii) sąd krajowy nie może, po stwierdzeniu nieważności nieuczciwego warunku znajdującego się w umowie zawartej między konsumentem a przedsiębiorcą, który pociąga za sobą nieważność tej umowy w całości, zastąpić warunek umowny, którego nieważność została stwierdzona, albo wykładnią oświadczenia woli stron w celu uniknięcia unieważnienia tej umowy, albo przepisem prawa krajowego o charakterze dyspozytywnym, nawet jeśli konsument został poinformowany o skutkach nieważności tejże umowy i zaakceptował je;
- (iv) dziesięcioletni termin przedawnienia roszczenia konsumenta, mającego na celu uzyskanie zwrotu kwot nienależnie wypłaconych przedsiębiorcy w wykonaniu nieuczciwego warunku umowy kredytu, nie rozpoczyna biegu w dniu każdego świadczenia wykonanego przez konsumenta, jeśli konsument nie był w stanie w tym dniu samodzielnie dokonać oceny nieuczciwego charakteru warunku umownego lub nie powziął wiedzy o nieuczciwym charakterze tego warunku i bez uwzględnienia okoliczności, że umowa przewidywała okres spłaty - w niniejszym przypadku trzydziestoletni - znacznie przekraczający dziesięcioletni ustawowy termin przedawnienia.

W dniu 16 marca 2023 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wydał wyrok w sprawie zarejestrowanej pod sygnaturą C-6/22 na skutek pytań prejudycjalnych skierowanych przez Sąd Rejonowy dla Warszawy Woli w sprawie przeciwko byłemu Getin Noble Bankowi S.A. W wyroku TSUE orzekł, że:

- (i) w wypadku unieważnienia umowy zawartej między konsumentem a przedsiębiorcą ze względu na nieuczciwy charakter jednego z jej warunków do państw członkowskich należy uregulowanie, w drodze ich prawa krajowego, skutków tego unieważnienia, z poszanowaniem ochrony przyznanej konsumentowi przez Dyrektywę, w szczególności poprzez zagwarantowanie przywrócenia sytuacji prawnej i faktycznej, w jakiej konsument ten znajdowałby się w braku takiego nieuczciwego warunku;
- (ii) sąd krajowy nie może:
 - a. badać z urzędu, z pominięciem zakresu uprawnień przyznanych mu w tym względzie przez prawo krajowe, sytuację majątkową konsumenta, który zażądał unieważnienia umowy wiążącej go z przedsiębiorcą ze względu na istnienie nieuczciwego warunku, bez którego umowa nie może nadal być prawnie wiążąca, nawet jeśli owo unieważnienie może narazić konsumenta na szczególnie szkodliwe konsekwencje;
 - b. odmówić stwierdzenia unieważnienia umowy, w sytuacji gdy konsument wyraźnie o to się zwrócił i został poinformowany w sposób obiektywny i wyczerpujący o konsekwencjach prawnych i szczególnie szkodliwych dla niego skutkach gospodarczych;
- (iii) sąd krajowy nie może po stwierdzeniu nieuczciwego charakteru warunku umowy zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem zarządzić lukom wynikającym z usunięcia nieuczciwego warunku zawartego w tej umowie poprzez zastosowanie przepisu prawa krajowego niemającego charakteru przepisu dyspozytywnego. Jednakże do sądu krajowego należy podjęcie, przy uwzględnieniu całości prawa krajowego, wszelkich środków niezbędnych dla ochrony konsumenta przed szczególnie szkodliwymi konsekwencjami, jakie mogłoby dla niego mieć unieważnienie umowy.

W dniu 8 czerwca 2023 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wydał wyrok w sprawie zarejestrowanej pod sygnaturą C-570/21 na skutek pytań prejudycjalnych skierowanych przez Sąd Rejonowy dla Warszawy Woli w sprawie przeciwko byłemu Getin Noble Bankowi S.A. W wyroku TSUE orzekł, że:

- (i) w pojęciu „konsumenta” w rozumieniu Dyrektywy 93/13 mieści się osoba, która zawarła umowę kredytu do użytku częściowo związanego z jej działalnością gospodarczą lub zawodową, a w części niezwiązanego z tą działalnością, wspólnie z innym kredytobiorcą, który nie działał w ramach swojej działalności gospodarczej lub zawodowej, jeżeli cel działalności gospodarczej lub zawodowej jest tak ograniczony, że nie jest on dominujący w ogólnym kontekście tej umowy;
- (ii) w celu ustalenia, czy dana osoba jest objęta zakresem pojęcia „konsumenta” w rozumieniu Dyrektywy 93/13, a w szczególności, czy gospodarczy cel umowy kredytu zawartej przez tę osobę jest tak ograniczony, że nie jest on dominujący w ogólnym kontekście tej umowy, sąd odsyłający jest zobowiązany uwzględnić wszystkie istotne okoliczności towarzyszące tej umowie, zarówno ilościowe, jak i jakościowe, takie jak w szczególności podział wykorzystania pożyczonego kapitału na działalność zawodową i pozazawodową, a w przypadku większej liczby kredytobiorców okoliczność, że tylko jeden z nich realizuje cel gospodarczy lub że kredytodawca uzależnił udzielenie kredytu przeznaczonego na cele konsumenckie od częściowego przeznaczenia pożyczonej kwoty na spłatę długów związanych z działalnością gospodarczą lub zawodową.

Dnia 15 czerwca 2023 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wydał wyrok w sprawie C-287/22 na skutek pytania prejudycjalnego skierowanego przez Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie przeciwko byłemu Getin Noble Bankowi S.A. W wyroku TSUE orzekł, że przepisy Dyrektywy 93/13 stoją na przeszkodzie orzecznictwu krajowemu, zgodnie z którym sąd krajowy może oddalić złożonego przez konsumenta wniosku o zastosowanie środków tymczasowych mających na celu zawieszenie, w oczekiwaniu na ostateczne rozstrzygnięcie w przedmiocie unieważnienia zawartej przez tego konsumenta umowy kredytu ze względu na to, że owa umowa kredytu zawiera nieuczciwe warunki, spłaty rat miesięcznych należnych na podstawie wspomnianej umowy kredytu, w sytuacji gdy zastosowanie takich środków tymczasowych jest konieczne dla zapewnienia pełnej skuteczności tego orzeczenia.

W dniu 15 czerwca 2023 r. TSUE wydał wyrok w sprawie zarejestrowanej pod sygn. C-520/21, w następstwie pytań prejudycjalnych zadanych przez Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie przeciwko Bankowi Millennium, w którym wskazał, że Dyrektywa 93/13 nie reguluje wyraźnie skutków nieważności umowy zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem po usunięciu zawartych w niej nieuczciwych warunków. Jednocześnie stwierdził, że:

- (i) przepisy Dyrektywy 93/13 nie stoją na przeszkodzie wykładni sądowej prawa krajowego, zgodnie z którą konsument ma prawo żądać od instytucji kredytowej rekompensaty wykraczającej poza zwrot miesięcznych rat i kosztów zapłaconych z tytułu wykonania tej umowy oraz poza zapłatę ustawowych odsetek za zwłokę od dnia wezwania do zapłaty, pod warunkiem poszanowania celów dyrektywy 93/13 i zasady proporcjonalności;
- (ii) przepisy Dyrektywy 93/13 stoją na przeszkodzie wykładni sądowej prawa krajowego, zgodnie z którą instytucja kredytowa ma prawo żądać od konsumenta rekompensaty wykraczającej poza zwrot kapitału wypłaconego z tytułu wykonania tej umowy oraz poza zapłatę ustawowych odsetek za zwłokę od dnia wezwania do zapłaty.

W dniu 21 września 2023 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wydał wyrok w sprawie zarejestrowanej pod sygnaturą C-139/22 zadanych przez Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie przeciwko mBankowi. Trybunał orzekł, że:

- (i) przepisy Dyrektywy Rady 93/13 nie stoją na przeszkodzie temu, by warunek umowny, który nie był indywidualnie negocjowany, został uznany przez właściwe organy krajowe za nieuczciwy z tego tylko powodu, że jego treść jest równoznaczna z treścią postanowienia wzorca umowy wpisanego do krajowego rejestru klauzul niedozwolonych;
- (ii) przepisy Dyrektywy 93/13 należy interpretować w ten sposób, że postanowienie umowy, które ze względu na warunki wykonania niektórych przewidzianych w nim zobowiązań danego konsumenta należy uznać za nieuczciwe, nie może utracić takiego charakteru z powodu innego postanowienia tej umowy, które przewiduje możliwość wykonania przez tego konsumenta tych zobowiązań na innych warunkach;
- (iii) przepisy Dyrektywy 93/13 należy interpretować w ten sposób, że przedsiębiorca ma obowiązek poinformowania zainteresowanego konsumenta o istotnych cechach zawartej z nim umowy oraz o ryzyku związanym z tą umową, i to nawet wówczas, gdy ów konsument jest jego pracownikiem i posiada odpowiednią wiedzę w dziedzinie wspomnianej umowy.

W dniu 7 grudnia 2023 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wydał wyrok w sprawie zarejestrowanej pod sygn. akt C-140/22 zadanych przez Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie przeciwko mBankowi. Trybunał orzekł, że przepisy Dyrektywy 93/13 należy interpretować w ten sposób, że w kontekście uznania nieważności w całości umowy kredytu hipotecznego zawartej z konsumentem przez instytucję bankową ze względu na to, iż umowa ta zawiera nieuczciwy warunek, bez którego nie może ona dalej obowiązywać:

- (i) stoją one na przeszkodzie wykładni sądowej prawa krajowego, zgodnie z którą wykonywanie praw, które konsument wywodzi z tej dyrektywy, jest uzależnione od złożenia przez tego konsumenta przed sądem oświadczenia, w którym twierdzi on, po pierwsze, że nie wyraża zgody na utrzymanie w mocy tego warunku, po drugie, że jest świadomy z jednej strony faktu, że nieważność wspomnianego warunku pociąga za sobą nieważność wspomnianej umowy, a z drugiej - konsekwencji tego uznania nieważności, i po trzecie, że wyraża zgodę na uznanie tej umowy za nieważną;
- (ii) stoją na przeszkodzie temu, aby rekompensata żądana przez danego konsumenta z tytułu zwrotu kwot, które zapłacił on w wykonaniu rozpatrywanej umowy, została pomniejszona o równowartość odsetek, które ta instytucja bankowa otrzymałaby, gdyby umowa ta pozostała w mocy.

Postanowieniem z dnia 11 grudnia 2023 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej zakończył sprawę zarejestrowaną pod sygnaturą C-756/22 zainicjowaną przez Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie z powództwa Banku Millennium i orzekł, że przepisy Dyrektywy 93/13 należy interpretować w ten sposób, że w kontekście uznania umowy kredytu hipotecznego zawartej z konsumentem przez instytucję bankową za nieważną w całości ze względu na to, że umowa ta zawiera nieuczciwe warunki, bez których nie może ona dalej obowiązywać, stoją one na przeszkodzie wykładni sądowej prawa państwa członkowskiego, zgodnie z którą instytucja ta ma prawo żądać od tego konsumenta zwrotu kwot innych niż kapitał wpłacony na poczet wykonania tej umowy oraz ustawowe odsetki za opóźnienie od chwili wezwania do zapłaty.

W dniu 14 grudnia 2023 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wydał wyrok w sprawie zarejestrowanej pod sygnaturą C-28/22 skierowaną przez Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie przeciwko bytemu Getin Noble Bankowi. Trybunał orzekł, że:

- (i) przepisy Dyrektywy Rady 93/13 w związku z zasadą skuteczności należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie wykładni sądowej prawa krajowego, zgodnie z którą w następstwie uznania za nieważną umowy kredytu hipotecznego zawartej przez przedsiębiorcę z konsumentem z uwagi na zawarte w tej umowie nieuczciwe warunki termin przedawnienia roszczeń tego przedsiębiorcy wynikających z nieważności rzeczonyj umowy rozpoczyna bieg dopiero od dnia, w którym staje się ona trwale bezskuteczna, podczas gdy termin przedawnienia roszczeń tego konsumenta wynikających z nieważności tej umowy rozpoczyna bieg w chwili, w której dowiedział się on lub powinien dowiedzieć się o nieuczciwym charakterze warunku powodującego tę nieważność;
- (ii) przepisy Dyrektywy 93/13 należy interpretować w ten sposób, że nie stoją one na przeszkodzie wykładni sądowej prawa krajowego, zgodnie z którą na przedsiębiorcy, który zawarł umowę kredytu hipotecznego z konsumentem, nie spoczywa obowiązek sprawdzenia, czy konsument ten ma wiedzę o skutkach usunięcia nieuczciwych warunków zawartych w tej umowie lub o niemożności zachowania mocy wiążącej owej umowy w przypadku usunięcia tych warunków;
- (iii) przepisy Dyrektywy 93/13 w związku z zasadą skuteczności należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie wykładni sądowej prawa krajowego, zgodnie z którą, w sytuacji gdy umowa kredytu hipotecznego zawarta przez przedsiębiorcę z konsumentem nie może już pozostać wiążąca po usunięciu nieuczciwych warunków zawartych w tej umowie, przedsiębiorca ten może powołać się na prawo zatrzymania umożliwiające mu uzależnienie zwrotu świadczeń otrzymanych od tego konsumenta od przedstawienia przez niego oferty zwrotu świadczeń, które sam otrzymał od tego przedsiębiorcy, lub gwarancji zwrotu tych ostatnich świadczeń, jeżeli wykonanie przez tego samego przedsiębiorcę tego prawa zatrzymania powoduje utratę przez rzeczony konsumenta prawa do uzyskania odsetek za opóźnienie od momentu upływu terminu nałożonego na danego przedsiębiorcę do wykonania zobowiązania umownego po tym, jak przedsiębiorca ten otrzyma wezwanie do zwrotu świadczeń zapłaconych jemu w wykonaniu tej umowy.

Postanowieniem z 15 stycznia 2024 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej zakończył sprawę zarejestrowaną pod sygn. akt C-488/23 na skutek pytania Sądu Okręgowego w Warszawie, wskazując, że prawo instytucji finansowej do żądania waloryzacji udostępnionego kapitału po stwierdzeniu nieważności umowy kredytu zostało wykluczone w wyroku z 15 czerwca 2023 r. wydanym w sprawie C-520/21.

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej 18 stycznia 2024 r. wydał wyrok w sprawie C-531/22 na skutek pytań prejudycjalnych zadanych przez Sąd Rejonowy Warszawa-Śródmieście w sprawie byłego Getin Noble Banku. Trybunał stwierdził, że:

- (i) przepisy Dyrektywy Rady 93/13 stoją na przeszkodzie przepisom krajowym przewidującym, iż sąd krajowy nie może zbadać z urzędu potencjalnie nieuczciwego charakteru warunków zawartych w umowie i wyciągnąć z tego konsekwencji, w sytuacji gdy sprawuje on nadzór nad postępowaniem egzekucyjnym prowadzonym na podstawie prawomocnego orzeczenia w sprawie wydania nakazu zapłaty, któremu przysługuje powaga rzeczy osądzonej:
 - a. jeśli przepisy te nie przewidują takiego badania na etapie wydawania nakazu zapłaty, lub
 - b. jeśli takie badanie jest przewidziane wyłącznie na etapie sprzeciwu od danego nakazu zapłaty, o ile istnieje znaczne ryzyko, że dany konsument nie wniesie wymaganego sprzeciwu albo ze względu na to, że określony w tym celu termin jest bardzo krótki, albo z uwagi na koszty postępowania przed sądem w stosunku do kwoty kwestionowanego długu, albo też ze względu na to, że przepisy krajowe nie przewidują obowiązku dostarczenia temu konsumentowi wszelkich informacji niezbędnych do ustalenia przez niego zakresu swoich praw;
- (ii) przepisy Dyrektywy 93/13 nie stoją na przeszkodzie orzecznictwu krajowemu, zgodnie z którym wpis warunku umowy do krajowego rejestru klauzul niedozwolonych powoduje uznanie tego warunku za nieuczciwy w każdym postępowaniu z udziałem konsumenta, w tym także wobec przedsiębiorcy innego niż ten, przeciwko któremu toczyło się postępowanie o wpis rzeczonych warunków do tego rejestru krajowego, i gdy ów warunek nie ma takiego samego brzmienia jak warunek wpisany do wspomnianego rejestru, ale posiada taki sam sens i wywołuje jednakowe skutki wobec danego konsumenta.

Orzecznictwo Polskiego Sądu Najwyższego

7 maja 2021 Sąd Najwyższy w składzie 7 sędziów Sądu Najwyższego wydał uchwałę której nadał moc zasady prawnej zgodnie z którą:

- (i) niedozwolone postanowienie umowne (art. 385(1) § 1 k.c.) jest od początku, z mocy samego prawa, dotknięte bezskutecznością na korzyść konsumenta, który może udzielić następczo świadomej i wolnej zgody na to postanowienie i w ten sposób przywrócić mu skuteczność z mocą wsteczną;
- (ii) jeżeli bez bezskutecznego postanowienia umowa kredytu nie może wiązać, konsumentowi i kredytodawcy przysługują odrębne roszczenia o zwrot świadczeń pieniężnych spełnionych w wykonaniu tej umowy (art. 410 § 1 w związku z art. 405 k.c.). Kredytodawca może żądać zwrotu świadczenia od chwili, w której umowa kredytu stała się trwale bezskuteczna.

W dniu 28 kwietnia 2022 r. Sąd Najwyższy wydał uchwałę (III CZP 40/22), w której wskazał, że w sporach z konsumentem przepis art. 358(1) k.c. stanowi przepis szczególny wobec art. 353(1) k.c., co oznacza, że w przypadku, gdy zachodzą przesłanki zastosowania obu przepisów, sąd powinien zastosować przepis szczególny i orzec trwałą bezskuteczność postanowienia umownego, a nie jego nieważność. Przedmiotowe orzeczenie Sądu Najwyższego należy postrzegać jako istotnie ograniczające ryzyko przedawnienia roszczeń banku o zwrot kapitału.

Skutkiem uchwały SN z 7 maja 2021 r. jest stwierdzenie, że bankowi przysługuje zwrot świadczenia pieniężnego spełnionego przez bank w wykonaniu trwale bezskutecznej umowy. Biorąc pod uwagę niepewność co do momentu rozpoczęcia biegu terminu przedawnienia roszczeń banku, Bank w celu ochrony swoich interesów kieruje przeciwko kredytobiorcom pozostającym w sporze sądowym z bankiem pozwy o zapłatę. Żądanie pozwu obejmuje roszczenie o zwrot kapitału udostępnionego kredytobiorcy na podstawie umowy. Do dnia 31 marca 2024 r. Bank skierował przeciwko kredytobiorcom około 8,1 tysięcy pozwów.

W dniu 25 kwietnia 2024 r. odbyło się posiedzenie Izby Cywilnej Sądu Najwyższego celem odpowiedzi na pytania sformułowane przez Pierwszą Prezes Sądu Najwyższego, opublikowane w dniu 29 stycznia 2021 r., dotyczące kluczowych kwestii z zakresu umów walutowych kredytów hipotecznych. Sąd Najwyższy, w składzie całej Izby Cywilnej podjął uchwałę mającą moc zasady prawnej, w której stwierdził, iż:

- (i) W razie uznania, że postanowienie umowy kredytu indeksowanego lub denominowanego odnoszące się do sposobu określania kursu waluty obcej stanowi niedozwolone postanowienie umowne i nie jest wiążące, w obowiązującym stanie prawnym nie można przyjąć, że miejsce tego postanowienia zajmuje inny sposób określenia kursu waluty obcej wynikający z przepisów prawa lub zwyczajów.
- (ii) W razie niemożliwości ustalenia wiążącego strony kursu waluty obcej w umowie kredytu indeksowanego lub denominowanego umowa nie wiąże także w pozostałym zakresie.
- (iii) Jeżeli w wykonaniu umowy kredytu, która nie wiąże z powodu niedozwolonego charakteru jej postanowień, bank wypłacił kredytobiorcy całość lub część kwoty kredytu, a kredytobiorca dokonywał spłat kredytu, powstają samodzielne roszczenia o zwrot nienależnego świadczenia na rzecz każdej ze stron.
- (iv) Jeżeli umowa kredytu nie wiąże z powodu niedozwolonego charakteru jej postanowień, bieg przedawnienia roszczenia banku o zwrot kwot wypłaconych z tytułu kredytu rozpoczyna się co do zasady od dnia następującego po dniu, w którym kredytobiorca zakwestionował względem banku związanie postanowieniami umowy.
- (v) Jeżeli umowa kredytu nie wiąże z powodu niedozwolonego charakteru jej postanowień, nie ma podstawy prawnej do żądania przez którąkolwiek ze stron odsetek lub innego wynagrodzenia z tytułu korzystania z jej środków pieniężnych w okresie od spełnienia nienależnego świadczenia do chwili popadnięcia w opóźnienie co do zwrotu tego świadczenia.

Ze względu na orzecznictwo TSUE, które dokonało interpretacji przyczyn i skutków nieważności umów hipotecznych kredytów walutowych oraz wyżej wskazaną uchwałę Izby Cywilnej Sądu Najwyższego, obszar wykładni przepisów przez sądy polskie w tym zakresie wydaje się być ograniczony. Dalsza praktyka orzecznicza sądów polskich odgrywać będzie jednak pewną rolę w praktycznej realizacji wskazań Trybunału i Sądu Najwyższego.

11. INFORMACJE DODATKOWE

11.1. DANE O AKTYWACH, KTÓRE STANOWIĄ ZABEZPIECZENIE ZOBOWIĄZAŃ

Na dzień 31.03.2024 r. (w tys. PLN):

Lp.	Rodzaj aktywa	Portfel	Zabezpieczane zobowiązanie	Wartość nominalna aktywa	Wartość bilansowa aktywa
1.	Obligacje skarbowe DS0727	utrzymywanie do terminu wymagalności	zabezpieczenie Funduszu Ochrony Środków Gwarantowanych w ramach Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	243 000	221 040
2.	Obligacje skarbowe PS0527	utrzymywanie do terminu wymagalności	BFG - fundusz gwarancyjny - zabezpieczenie zobowiązania do zapłaty	142 000	138 580
3.	Obligacje skarbowe DS0726	utrzymywanie do terminu wymagalności	BFG - fundusz przymusowej restrukturyzacji - zabezpieczenie zobowiązania do zapłaty	135 000	127 941
4.	Obligacje skarbowe PS0425	utrzymywanie i sprzedaż	zastaw na rachunku Banku związany z transakcją sekurytyzacji	572 500	550 808
5.	Obligacje skarbowe WZ0525	utrzymywanie i sprzedaż	zastaw na rachunku Banku związany z transakcją sekurytyzacji	270 500	277 008
6.	Obligacje skarbowe PS0527	utrzymywanie do terminu wymagalności	zastaw finansowy i rejestrowy na rachunku Banku w biurze maklerskim	188 850	184 222
7.	Obligacje skarbowe PS0527	utrzymywanie do terminu wymagalności	zastaw finansowy na rachunku Banku w biurze maklerskim	583 659	569 600
8.	Obligacje skarbowe PS1024	utrzymywanie do terminu wymagalności	zastaw na rachunku Millennium Leasing związany z transakcją sekurytyzacji	317 000	314 338
9.	Środki pieniężne	należności	wstępny depozyt rozliczeniowy w KDPW CCP (MAGB)	11 000	11 000
10.	Środki pieniężne	należności	fundusz zabezpieczający ASO (PAGB)	1 331	1 331
11.	Środki pieniężne	należności	właściwy depozyt zabezpieczający w KDPW CCP (MATS)	247	247
12.	Środki pieniężne	należności	rozliczenie z tytułu zawartych transakcji	27 958	27 958
13.	Depozyty złożone	lokaty w bankach	rozliczenie z tytułu zawartych transakcji	112 463	112 833
RAZEM				2 605 508	2 536 905

Dodatkowo według stanu na 31.03.2024 r. Grupa posiadała zawarte krótkoterminowe (rozliczane przeważnie w ciągu 7 dni) transakcje sprzedaży skarbowych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu, których przedmiotem były papiery wartościowe o wartości 380 335 tys. zł.

Na dzień 31.12.2023 r. (w tys. PLN):

Lp.	Rodzaj aktywa	Portfel	Zabezpieczone zobowiązanie	Wartość nominalna aktywa	Wartość bilansowa aktywa
1.	Obligacje skarbowe DS0727	utrzymywanie do terminu wymagalności	zabezpieczenie Funduszu Ochrony Środków Gwarantowanych w ramach Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	255 000	228 434
2.	Obligacje skarbowe DS0726	utrzymywanie do terminu wymagalności	zabezpieczenie Funduszu Ochrony Środków Gwarantowanych w ramach Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	52 000	48 267
3.	Obligacje skarbowe PS0527	utrzymywanie do terminu wymagalności	BFG - fundusz gwarancyjny - zabezpieczenie zobowiązania do zapłaty	142 000	136 644
4.	Obligacje skarbowe DS0726	utrzymywanie do terminu wymagalności	BFG - fundusz przymusowej restrukturyzacji - zabezpieczenie zobowiązania do zapłaty	135 000	125 307
5.	Obligacje skarbowe PS0425	utrzymywanie i sprzedaż	zastaw na rachunku Banku związany z transakcją sekurytyzacji	572 500	544 527
6.	Obligacje skarbowe WZ0525	utrzymywanie i sprzedaż	zastaw na rachunku Banku związany z transakcją sekurytyzacji	220 500	221 887
7.	Obligacje skarbowe WZ0524	utrzymywanie i sprzedaż	zastaw na rachunku Banku związany z transakcją sekurytyzacji	50 000	50 425
8.	Obligacje skarbowe PS0527	utrzymywanie do terminu wymagalności	zastaw finansowy i rejestrowy na rachunku Banku w biurze maklerskim	64 850	62 404
9.	Obligacje skarbowe PS0527	utrzymywanie do terminu wymagalności	zastaw finansowy na rachunku Banku w biurze maklerskim	583 659	561 642
10.	Obligacje skarbowe PS0527	utrzymywanie do terminu wymagalności	zastaw finansowy na rachunku Banku w biurze maklerskim	124 000	119 323
11.	Obligacje skarbowe PS1024	utrzymywanie do terminu wymagalności	zastaw na rachunku Millennium Leasing związany z transakcją sekurytyzacji	317 000	310 127
12.	Środki pieniężne	należności	wstępny depozyt rozliczeniowy w KDPW CCP (MAGB)	11 000	11 000
13.	Środki pieniężne	należności	fundusz zabezpieczający ASO (PAGB)	1 927	1 927
14.	Środki pieniężne	należności	rozliczenie z tytułu zawartych transakcji	47 909	47 909
15.	Depozyty złożone	lokaty w bankach	rozliczenie z tytułu zawartych transakcji	159 804	160 135
RAZEM				2 737 149	2 629 958

Według stanu na 31.12.2023 r. Grupa nie posiadała zawartych transakcji sprzedaży skarbowych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu.

11.2. PAPIERY WARTOŚCIOWE STANOWIĄCE PRZEDMIOT TRANSAKCJI Z PRYZRZECZENIEM ODKUPU

Następujące papiery wartościowe (prezentowane w bilansie Grupy) stanowiły przedmiot transakcji z przyrzeczeniem odkupu (SBB), w tys. zł:

Na dzień 31.03.2024 r. Rodzaj papieru wartościowego	Wartość nominalna	Wartość bilansowa
Obligacje skarbowe	395 121	380 335
RAZEM	395 121	380 335

Na dzień 31.12.2023 r. Rodzaj papieru wartościowego	Wartość nominalna	Wartość bilansowa
Obligacje skarbowe	0	0
RAZEM	0	0

W następstwie zawarcia transakcji z przyrzeczeniem odkupu, których przedmiotem są papiery wartościowe prezentowane w powyższej tabeli, Grupa jest narażona na ryzyka analogiczne jak w przypadku posiadania papierów wartościowych o tej samej charakterystyce we własnym portfelu.

11.3. DYWIDENDA ZA ROK 2023

Bank Millennium posiada politykę dotyczącą wypłaty dywidendy na poziomie pomiędzy 35% a 50% zysku netto, z uwzględnieniem zaleceń nadzorczych. Biorąc pod uwagę, iż w Planie Naprawy oraz Planie Ochrony Kapitału, Bank przyjął założenie o niewypłaceniu dywidendy z zysków roku 2023, a także uwzględniając sformułowane w piśmie z 22 lutego 2024 r. zalecenie Komisji Nadzoru Finansowego dotyczące niewypłacania dywidendy, Zarząd Banku przedstawił propozycję a Zwyczajne Walne Zgromadzenie Banku, które odbyło się w dniu 27 marca 2024 r., zdecydowało o przeznaczeniu całego zysku wypracowanego w roku 2023 w kwocie 510 259 398,40 złotych na kapitał rezerwowy.

11.4. ZYSK / STRATA NA AKCJĘ

Zysk na jedną akcję za 1 kwartał 2024 r. (oraz rozwodniony zysk na akcję), wyliczony na bazie skonsolidowanej wynosi 0,11 zł.

11.5. AKCJONARIUSZE POSIADAJĄCY CO NAJMNIEJ 5% OGÓLNEJ LICZBY GŁOSÓW NA WZA JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ GRUPY - BANKU MILLENNIUM S.A.

Według dostępnych Bankowi informacji, w odniesieniu do akcjonariuszy posiadających ponad 5% głosów na Walnym Zgromadzeniu, akcjonariuszami Banku są następujące podmioty:

Akcjonariusze według stanu na 31.03.2024	Ilość akcji	% udział w kapitale zakładowym	Ilość głosów	% udział w głosach na WZA
Banco Comercial Portugues S.A.	607 771 505	50,10	607 771 505	50,10
Nationale-Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny	107 970 000	8,90	107 970 000	8,90
Allianz Polska Otwarty Fundusz Emerytalny	105 043 837	8,66	105 043 837	8,66
Otwarty Fundusz Emerytalny PZU „Złota Jesień”	65 492 207	5,40	65 492 207	5,40

Dane zawarte w tabeli zostały zebrane w związku z rejestracją akcjonariuszy uprawnionych do wzięcia udziału w Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu Banku zwołanym na dzień 27 marca 2024 r.

Akcjonariusze według stanu na 31.12.2023	Ilość akcji	% udział w kapitale zakładowym	Ilość głosów	% udział w głosach na WZA
Banco Comercial Portugues S.A.	607 771 505	50,10	607 771 505	50,10
Nationale-Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny	107 970 039	8,90	107 970 039	8,90
Allianz Polska Otwarty Fundusz Emerytalny	100 990 351	8,32	100 990 351	8,32
Otwarty Fundusz Emerytalny PZU „Złota Jesień”	65 492 207	5,40	65 492 207	5,40

11.6. INFORMACJE O UDZIELENIU PRZEZ GRUPĘ PORĘCZEŃ KREDYTU LUB GWARANCJI

W 1 kwartale 2024 r. Grupa nie udzieliła żadnemu z Klientów gwarancji lub poręczeń, w wyniku czego łączna wartość zaangażowania Grupy z tego tytułu na dzień 31 marca 2024 r. byłaby znacząca.

11.7. SEZONOWOŚĆ I CYKLICZNOŚĆ DZIAŁAŃ

W działalności Grupy nie występują istotne zjawiska podlegające wahaniom sezonowym lub mające charakter cykliczny.

11.8. POZOSTAŁE INFORMACJE DODATKOWE I WYDARZENIA PO DACIE BILANSU

Na dzień 31.03.2024 r. Grupa nie posiada istotnych zobowiązań z tytułu dokonania zakupu rzeczowych aktywów trwałych, a w okresie objętym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniem Grupa nie dokonywała:

- istotnych odpisów aktualizujących wartość zapasów,
- istotnych transakcji nabycia i sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych,
- korekty błędów poprzednich okresów,
- istotnych zmian sposobu ustalania wartości godziwej dla instrumentów finansowych wycenianych wg tej wartości,
- zmiany klasyfikacji aktywów finansowych w wyniku zmiany celu lub wykorzystania,
- zmiany sposobu ustalania wartości szacunkowych, które wywierałyby istotny wpływ na bieżący okres śródroczny.

REFORMA WSKAŹNIKÓW REFERENCYJNYCH

1. WIBOR

W maju 2022 polski rząd zapowiedział zastąpienie WIBOR-u inną (niższą) stawką od 1 stycznia 2023 roku. W czerwcu 2022 powstała Grupa Robocza, w skład której weszły banki komercyjne, GPW Benchmark (Administrator WIBOR), KNF.

W lipcu 2022 r. w związku z planowaną reformą wskaźników referencyjnych w Polsce, powołana została Narodowa Grupa Robocza ds. reformy stawek referencyjnych (NGR). Celem prac NGR jest m.in. wprowadzenie nowego wskaźnika referencyjnego stóp procentowych i zastąpienie nim obecnie stosowanego wskaźnika WIBOR w sposób bezpieczny i zgodny z BMR, w tym w szczególności zapewniając wiarygodność, przejrzystość i rzetelność opracowania i stosowania nowego wskaźnika referencyjnego.

W skład Narodowej Grupy Roboczej wchodzi przedstawiciele Ministerstwa Finansów, Narodowego Banku Polskiego, Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego, Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, Polskiego Funduszu Rozwoju, Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie, Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych, Banku Gospodarstwa Krajowego, GPW Benchmark, a także przedstawiciele banków, towarzystw funduszy inwestycyjnych, zakładów ubezpieczeń, firm faktoringowych i leasingowych, podmiotów będących emitentami obligacji, w tym korporacyjnych i komunalnych, izb rozliczeniowych.

Prace Narodowej Grupy Roboczej są koordynowane i nadzorowane przez Komitet Sterujący, w skład którego wchodzi przedstawiciele kluczowych instytucji: Komisji Nadzoru Finansowego, Narodowego Banku Polskiego, Ministerstwa Finansów, Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, Polskiego Funduszu Rozwoju, a także GPW Benchmark - administratora stóp referencyjnych - oraz Związku Banków Polskich.

Działania NGR prowadzone są w formule projektowej w której wyodrębnione zostały strumienie projektowe i w których pracach aktywnie uczestniczą przedstawiciele Banku Millennium.

Narodowa Grupa Robocza wybrała indeks WIRON jako kluczowy wskaźnik stóp procentowych w ramach BMR do stosowania w umowach finansowych i instrumentach finansowych oraz jako preferowany wskaźnik alternatywny dla WIBOR.

Bank Millennium S.A. powołał uchwałą Zarządu Banku z dnia 24 sierpnia 2022r. projekt wewnętrzny podlegający pod Zarząd (Wiceprezesa Zarządu - CFO oraz Członka Zarządu nadzorującego m.in. obszar produktów detalicznych i korporacyjnych), w celu należytego zarządzania procesem tranzycji wskaźnika WIBOR na WIRON i realizacji prac zgodnie z mapą drogową. W pracach tych uczestniczą przedstawiciele wielu jednostek organizacyjnych Banku w tym w szczególności odpowiedzialni za obszary produktowe oraz kwestie związane z zarządzaniem ryzykiem, w tym w szczególności, ryzykiem stopy procentowej oraz ryzykiem operacyjnym. Struktura projektu uwzględnia podział na strumienie obejmujące produkty i procesy, w których występuje element stosowania wskaźnika referencyjnego WIBOR, zarządzanie projektem przez dedykowanego menadżera projektu oraz cykliczne raportowanie statusów w zakresie poszczególnych strumieni. W obecnej fazie projektu, w Banku trwają prace związane z dostosowaniem infrastruktury technologicznej, jak również obejmujące przygotowanie procesów wewnętrznych oraz dokumentacji.

Bank stosuje wskaźnik referencyjny WIBOR w następujących produktach (w mln PLN, wg. stanu na 31 marca 2024):

- kredyty hipoteczne: **24 047,24** kredyty oparte na stawce WIBOR (z wyłączeniem kredytów hipotecznych o wartości **11 239,78** obecnie o okresowo stałym oprocentowaniu, w przypadku których klienci mają możliwość przejścia na zmienną stopę procentową indeksowaną do WIBOR po upływie obowiązywania okresowo stałej stopy procentowej);
- produkty kredytowe i produkty faktoringowe oraz dyskontowe dla przedsiębiorstw: **17 126,13**;
- instrumenty dłużne (**9 754,37**):
 - Aktywa: 7 492,87
 - Pasywa: 2 261,50
- instrumenty pochodne: **10 744,92**

Bank wykorzystuje również instrumenty oparte o wskaźniki referencyjne WIBOR w rachunkowości zabezpieczeń, szczegółowe informacje na temat stosowanych przez Grupę relacji zabezpieczających, pozycji wyznaczonych jako zabezpieczane i zabezpieczające oraz sposobu prezentacji wyniku na tych transakcjach są przedstawione w nocie 16 „Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń” w Rozdziale 4 „Noty do Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego”.

Bank Millennium S.A. pracuje nad analizą ryzyk i monitoruje je na bieżąco. Ponadto, zgodnie z projektem zmian Mapy Drogowej ogłoszonym przez Komitet Sterujący Narodowej Grupy roboczej w październiku 2023 r. i co zostało potwierdzone przez NGR w kwietniu 2024 r., ostateczny moment konwersji miałby nastąpić do końca 2027 r. Aktualnie trwają prace nad aktualizacją Mapy Drogowej będącej odzwierciedleniem postanowień KS NGR w zakresie zmiany harmonogramu wskaźników referencyjnych. W związku z tym zdarzenie regulacyjne zostało odsunięte w czasie i powinno nastąpić w Q3/Q4 2026. Jednakże brak jest aktualnie a) informacji w zakresie potencjalnego zdarzenia regulacyjnego, o którym mowa w art. 23c ust. 1 BMR; b) projektu rozporządzenia Ministra Finansów, o którym mowa w art. 61c ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym dotyczącego zamiennika lub choćby projektu takiego rozporządzenia i tym samym informacji: czy Minister Finansów wyznaczy jeden czy kilka zamienników WIBOR; c) wysokości spreadu korygującego lub sposobie wyliczenia tego spreadu, czy wprowadzone zostaną odpowiednie zmiany dostosowawcze z tym związane (a jeżeli tak, to jakie). Zatem biorąc pod uwagę obecny etap prac Narodowej Grupy Roboczej i planowane odsunięcie maksymalnych terminów realizacji Mapy Drogowej, wskazując finalny moment konwersji na koniec 2027, aktualnie nie jest możliwe oszacowanie skutków finansowych reformy wskaźnika WIBOR.

W marcu 2023, Komitet Sterujący Narodowej Grupy Roboczej ds. reformy wskaźników referencyjnych przyjął rekomendacje dotyczące nowych produktów, zarówno bankowych, leasingowych, jak i faktoringowych, a także wcześniej opublikowane dotyczące obligacji i instrumentów pochodnych.

W lipcu 2023, KS NGR przyjął Rekomendację w zakresie zastosowania stawki zastępczej dla wskaźnika referencyjnego WIBOR w instrumentach pochodnych stopy procentowej. Rekomendacja przedstawia zalecaną metodę zastąpienia wskaźnika referencyjnego WIBOR Alternatywnym wskaźnikiem referencyjnym w Instrumentach pochodnych stopy procentowej WIBOR w sytuacji wystąpienia Zdarzenia regulacyjnego o charakterze trwałym.

W sierpniu 2023, KS NGR przyjął Rekomendację w zakresie zasad i sposobów konwersji emisji papierów dłużnych, w których stosowany jest WIBOR. Rekomendacja została przygotowana przy założeniu wystąpienia Zdarzenia regulacyjnego, tj. zdarzenia skutkującego zaprzestaniem opracowywania wskaźnika referencyjnego WIBOR (zgodnie z przyjętą Mapą Drogową gotowość do zaprzestania i publikacji Stawek Referencyjnych WIBID i WIBOR powinna nastąpić w 2025 roku).

W dniu 29 marca 2024 roku Komitet Sterujący Narodowej Grupy Roboczej ds. reformy wskaźników referencyjnych (dalej: Komitet Sterujący NGR), jednogłośnie podjął decyzję o rozpoczęciu procesu przeglądu i analizy wskaźników alternatywnych dla WIBOR typu Risk Free Rate (RFR). Przegląd będzie obejmował zarówno WIRON, jak i inne potencjalne indeksy lub wskaźniki. Wniosek w tej sprawie złożyło Ministerstwo Finansów. Możliwe są ewentualne zmiany kamieni milowych dotychczasowej Mapy Drogowej, ale bez zmiany ostatecznego terminu zakończenia reformy wskaźników referencyjnych. Decyzje w tym zakresie leżą w gestii Komitetu Sterującego NGR i będą odrębnie komunikowane po zakończeniu zainicjowanego przeglądu, którego elementem będą konsultacje publiczne.

W kwietniu 2024, KSR NGR przyjął dokument opisujący metody stosowania wskaźnika RFR oraz wybranych zasad obliczania składanych stóp procentowych.

2. LIBOR USD

Bank stosuje wskaźnik referencyjny LIBOR USD w następujących produktach (w mln PLN):

- Bankowość detaliczna/portfel kredytów hipotecznych: **2,86**;

W dniu 3 kwietnia 2023 r. Brytyjski organ nadzoru, czyli Financial Conduct Authority nadzorujący ICE Benchmark Administration Limited ogłosił decyzję dotyczącą przyszłości LIBOR USD 3M oraz LIBOR USD 6M. Organ wskazał, że LIBOR USD 3M oraz LIBOR USD 6M będą nadal wyznaczane i publikowane po 30 czerwca 2023 r. przy zastosowaniu zmienionej metodologii tzw. „syntetycznej”, najprawdopodobniej do 30 września 2024 r. Biorąc pod uwagę marginalną liczbę i wartość takich umów w portfelu Banku, Bank kontynuuje działania w celu wdrożenia indywidualnego podejścia do każdej z tych umów.

WAKACJE KREDYTOWE 2024

W dniu 7 maja 2024 r., Zarząd Banku poinformował, że w następstwie podpisania przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej ustawy z dnia 12 kwietnia 2024 r. o zmianie ustawy o wsparciu kredytobiorców, którzy zaciągnęli kredyt mieszkaniowy i znajdują się w trudnej sytuacji finansowej oraz ustawy o finansowaniu społecznościami dla przedsięwzięć gospodarczych i pomocy kredytobiorcom („Ustawa”) która, między innymi, przedłuża możliwość zawieszenia przez kredytobiorców spłaty kredytu hipotecznego udzielonego w walucie polskiej o dodatkowe cztery miesiące w roku 2024 („wakacje kredytowe”), Bank wstępnie szacuje, że wpływ tej Ustawy na wyniki Grupy wyniesie między 201 mln zł a 247 mln zł przed podatkiem. Szacowany koszt wynikający z Ustawy zostanie zaksięgowany w ciężar wyników II kw. 2024 r. a jego ostateczny szacunek zostanie podany w sprawozdaniu finansowym za 1-sze półrocze 2024 r.

Data	Imię i nazwisko	Stanowisko/Funkcja	Podpis
09.05.2024	Fernando Bicho	Wiceprezes Zarządu	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym

**SKRÓCONE ŚRÓDROCZNE JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE
FINANSOWE BANKU MILLENNIUM S.A. ZA OKRES
3 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 31 MARCA 2024 R.****SPIS TREŚCI**

1.	WSTĘP I POLITYKA RACHUNKOWOŚCI	112
2.	JEDNOSTKOWE DANE FINANSOWE (BANK).....	115
3.	INFORMACJE UZUPEŁNIAJĄCE DO JEDNOSTKOWYCH DANYCH FINANSOWYCH	122
4.	OPIS TRANSAKCJI Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI.....	127
5.	WARTOŚĆ GODZIWA	130
5.1.	INSTRUMENTY FINANSOWE NIEUJMOWANE W BILANSIE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ	130
5.2.	INSTRUMENTY FINANSOWE UJMOWANE W BILANSIE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ	131
6.	RYZYSKO PRAWNE Z TYTUŁU WALUTOWYCH KREDYTÓW HIPOTECZNYCH	133
7.	INFORMACJE DODATKOWE	143
7.1.	EMISJE, WYKUP LUB SPŁATY INSTRUMENTÓW DŁUŻNYCH LUB KAPITAŁOWYCH.....	143
7.2.	ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE	143
7.3.	REFORMA WSKAŹNIKÓW REFERENCYJNYCH	143
7.4.	WAKACJE KREDYTOWE 2024.....	146

1. WSTĘP I POLITYKA RACHUNKOWOŚCI

Niniejsze skrócone śródroczne jednostkowe sprawozdanie finansowe Banku Millennium S.A. zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) MSR 34 „Śródroczna sprawozdawczość finansowa” przyjętym do stosowania w Unii Europejskiej. Skrócone śródroczne sprawozdanie finansowe nie zawiera wszystkich informacji, które są prezentowane w pełnym sprawozdaniu finansowym, w związku z powyższym niniejsze skrócone śródroczne sprawozdanie finansowe powinno być czytane łącznie z jednostkowym sprawozdaniem finansowym Banku Millennium S.A. za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2023 r.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. z 2018 r., poz. 757) Bank jest zobowiązany do opublikowania danych finansowych za okres trzech miesięcy kończący się 31 marca 2024 r.

Skrócone śródroczne jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało:

- sporządzone w oparciu o założenie kontynuowania przez Bank działalności gospodarczej w nie zmniejszonym istotnie zakresie, w okresie nie krótszym niż rok od dnia bilansowego,
- przygotowane w złotych polskich, a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, zostały podane w tysiącach złotych (tys. zł).

Poza jednostkowymi danymi finansowymi w skróconym śródrocznym jednostkowym sprawozdaniu finansowym dodatkowo zaprezentowano te informacje i dane, które są istotne dla właściwej oceny sytuacji majątkowej, finansowej i wyniku finansowego Banku, a które nie zostały zamieszczone w skróconym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu Grupy Kapitałowej Banku Millennium S.A. za okres trzech miesięcy kończący się 31 marca 2024 r. Pozostałe informacje i objaśnienia przedstawione w skróconym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu Grupy Kapitałowej Banku Millennium S.A. za okres trzech miesięcy kończący się 31 marca 2024 r. zawierają wszystkie istotne informacje stanowiące jednocześnie dane objaśniające do sprawozdania Banku.

W następstwie podpisania przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej tego samego dnia ustawy z dnia 7 lipca 2022 r. o finansowaniu społecznościowym dla przedsięwzięć gospodarczych i pomocy kredytobiorcom („Ustawa”), która wprowadza, między innymi, możliwość zawieszenia przez kredytobiorców spłaty kredytu hipotecznego udzielonego w walucie polskiej przez okres do ośmiu miesięcy w latach 2022-2023 („wakacje kredytowe”), Grupa rozpoznała w roku 2022 koszt w wysokości 1 324,2 miliona zł brutto (1 072,6 mln zł netto), przy czym z tej kwoty 1 291,6 mln zł dotyczyło Banku, natomiast 32,6 mln zł dotyczyło Millennium Bank Hipoteczny S.A.

W związku z kosztami, które wynikają ze wskazanej wyżej Ustawy, racjonalnym było założenie, że Bank raportuje negatywny wynik netto za III kw. 2022 r. i w rezultacie współczynniki kapitałowe Banku mogą znaleźć się poniżej obecnych minimalnych wymogów ustalonych przez Komisję Nadzoru Finansowego („KNF”). Z uwagi na fakt, iż wystąpienie niebezpieczeństwa naruszenia odpowiednich współczynników kapitałowych stanowi przesłankę wskazaną w art. 142 ust. 1 oraz ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz. U. z 2021 r., poz. 2439, t.j. z dnia 28 grudnia 2021 r., z późn. zm.), w dniu 15 lipca 2022 Zarząd Banku podjął decyzję o uruchomieniu Planu Naprawy, zawiadamiając o tym KNF oraz Bankowy Fundusz Gwarancyjny.

Dodatkowo, Bank przekazał również do KNF Plan Ochrony Kapitału, zgodnie z art. 60 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 963 z późn. zm.). KNF zatwierdziła ten plan w dniu 28 października 2022 roku i poinformowała o tym fakcie Bank w dniu 14 listopada 2022 roku.

W roku 2023 i pierwszym kwartale 2024 Bank kontynuował realizację Planu Ochrony Kapitału (oraz Planu Naprawy, który zgodnie z przepisami prawa bankowego podlega corocznej aktualizacji), który przewidywał podwyższenie współczynników kapitałowych znacznie powyżej minimalnych wymaganych poziomów poprzez połączenie dalszej poprawy rentowności operacyjnej oraz inicjatyw optymalizacji kapitału, takich jak zarządzanie aktywami ważonymi ryzykiem (w tym sekurytyzacja).

Od momentu uruchomienia Planu Ochrony Kapitału Bankowi/Grupie udało się znacząco poprawić wskaźniki kapitałowe, plasując je wyraźnie powyżej nowych wymogów regulacyjnych: na 31 marca 2024 r. współczynnik Tier 1 wyniósł 542 pb (Bank) i 506 pb (Grupa) powyżej wymogu minimalnego, a łączny współczynnik kapitałowy (TCR) wyniósł 642 pb (Bank) i 580 pb (Grupa) powyżej wymogu minimalnego.

W ramach działań mających na celu poprawę wskaźników kapitałowych, w 2023 roku Grupa zrealizowała dwie transakcje sekurytyzacji syntetycznej: pierwsza została sfinalizowana w lipcu i dotyczyła portfela wierzytelności leasingowych, natomiast druga została przeprowadzona w grudniu i dotyczyła portfela kredytów gotówkowych. W ramach tych transakcji Bank/Grupa przetransferował(a) do inwestorów znaczną część ryzyka kredytowego sekurytyzowanych portfeli. Zakładając brak nadzwyczajnych czynników, Bank/Grupa planuje utrzymywać współczynniki kapitałowe powyżej minimalnych wymaganych poziomów z bezpieczną nadwyżką.

W zakresie wymogów MRELTrea i MRELtem, Grupa prezentuje nadwyżkę w porównaniu do minimalnych poziomów wymaganych na 31.12.2023 r., a także spełnia wymóg MRELTrea po włączeniu Wymogu połączonego bufora. Zakładając brak nadzwyczajnych czynników, Grupa planuje utrzymywać oba współczynniki MREL powyżej minimalnych wymaganych poziomów z bezpieczną nadwyżką. Ponadto w grudniu 2023 roku Bank otrzymał pismo z Bankowego Funduszu Gwarancyjnego informujące, że w związku z obniżeniem przez KNF bufora P2R, docelowa zaktualizowana minimalna wymagana wartość MRELTrea w zakresie wymogu połączonego bufora dla Banku zostanie obniżona do 18,03% MRELTrea przy minimalnym wymogu podporządkowania, natomiast docelowy MRELtem wyniósłby 5,91% przy wymogu podporządkowania. Bank spodziewa się otrzymać tę aktualizację w II kwartale 2024 r. w ramach wspólnego procesu decyzyjnego.

Bank monitoruje na bieżąco sytuację finansową i w razie konieczności podejmie czynności uruchamiające dodatkowe działania naprawcze. W szczególności Bank jest świadomy ryzyk związanych z wydłużeniem tzw. wakacji kredytowych na rok 2024, więcej informacji na ten temat zamieszczono w Rozdziale 7.4 „Wakacje kredytowe 2024”. Dodatkowo dalsze niekorzystne zmiany w zakresie ryzyka prawnego walutowych kredytów hipotecznych mogą oznaczać konieczność zwiększenia poziomu rezerw na to ryzyko poza rezerwami, które mogą wynikać z obecnych trendów. W ocenie Banku zmaterializowanie się tych zdarzeń wpłynęłoby negatywnie na wyniki Banku/Grupy w roku 2024 oraz zmniejszyłoby zakładany organiczny wzrost kapitału, ale nie uniemożliwiłoby Bankowi/Grupie dalszego wdrażania swojej strategii i generowania wyników, które złagodziłyby wpływ takich wydarzeń.

Płynność Grupy Banku Millennium pozostała na bardzo wysokim poziomie w I kwartale 2024 roku. Wskaźnik LCR osiągnął poziom 334% na koniec marca 2024, tj. pozostawał znacznie powyżej minimum nadzorczego w wysokości 100%. Wskaźnik kredytów do depozytów utrzymuje się na bezpiecznym poziomie 65%, a udział płynnych papierów wartościowych (głównie obligacje emitowane przez rząd, Unię Europejską, wielostronne banki rozwoju i bony NBP) w aktywach ogółem Grupy pozostaje znaczący i wynosi 36%.

Jednocześnie Bank osiągnął dobre wyniki operacyjne i biznesowe, aktywnie zarządzając i łagodząc ryzyka związane z działalnością bankową. Uwzględniając powyższe okoliczności i zidentyfikowane niepewności, zwłaszcza zdolność Banku do spełnienia wskaźników wypłacalności kapitałowej oraz wymogów MREL w kolejnych okresach sprawozdawczych - Zarząd Banku w oparciu o dokonane analizy wszelkich aspektów działania Banku oraz jego bieżącej i prognozowanej sytuacji finansowej uznał, że zastosowanie założenia kontynuacji działalności do sporządzenia niniejszych sprawozdań finansowych jest zasadne.

Niniejsze skrócone śródroczne sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd Banku w dniu 9 maja 2024 r.

2. JEDNOSTKOWE DANE FINANSOWE (BANK)

SPRAWOZDANIE Z ZYSKÓW I STRAT

<i>w tysiącach zł</i>	1.01.2024 - 31.03.2024	1.01.2023 - 31.03.2023
Wynik z tytułu odsetek	1 327 990	1 232 074
Przychody z tytułu odsetek i przychody o podobnym charakterze:	2 133 123	2 042 783
Przychody naliczane z wykorzystaniem metody efektywnej stopy procentowej	2 103 870	2 018 454
Przychody odsetkowe od Aktywów wycenianych według zamortyzowanego kosztu, w tym:	1 576 973	1 530 810
- wpływ korekty wartości bilansowej brutto kredytów z tytułu wakacji kredytowych	0	0
Przychody odsetkowe od Aktywów wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	526 897	487 644
Wynik o charakterze podobnym do odsetkowego od Aktywów wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	29 253	24 329
Koszty z tytułu odsetek	(805 133)	(810 709)
Wynik z tytułu opłat i prowizji	173 502	177 117
Przychody z tytułu opłat i prowizji	229 628	230 774
Koszty z tytułu opłat i prowizji	(56 126)	(53 657)
Przychody z tytułu dywidend	26 770	28 911
Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów i zobowiązań finansowych niewycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy	2 300	546 223
Wynik z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu	1 336	3 115
Wynik z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu wycenianych obowiązkowo według wartości godziwej przez wynik finansowy	10 717	5 901
Wynik z tytułu rachunkowości zabezpieczeń	(1 247)	322
Wynik z pozycji wymiany	(46 729)	(8 613)
Pozostałe przychody operacyjne	54 359	104 264
Pozostałe koszty operacyjne	(150 889)	(59 368)
Koszty administracyjne	(526 241)	(453 931)
Koszty z tytułu utraty wartości aktywów finansowych	(102 367)	(96 389)
Koszty z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych	(1 885)	1 733
Koszty rezerw na ryzyko prawne z tytułu walutowych kredytów hipotecznych	(548 810)	(863 650)
Wynik z tytułu modyfikacji	(31 283)	(27 832)
Amortyzacja	(53 403)	(51 470)
Udział w zyskach jednostek podporządkowanych	0	0
Podatek bankowy	0	0
Wynik finansowy przed opodatkowaniem podatkiem dochodowym	134 120	538 407
Podatek dochodowy	3 855	(276 791)
Wynik finansowy po opodatkowaniu	137 975	261 616

SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

<i>w tysiącach zł</i>	1.01.2024 - 31.03.2024	1.01.2023 - 31.03.2023
Wynik finansowy po opodatkowaniu	137 975	261 616
Inne składniki całkowitych dochodów, które zostaną (zostały) przeklasyfikowane na zyski lub straty	(17 268)	342 959
Efekt wyceny papierów dłużnych	59 200	285 288
Efekt wyceny portfela kredytów przeznaczonego do poolingu do Banku Hipotecznego	(88 929)	(58 797)
Rachunkowość zabezpieczeń	12 461	116 468
Inne składniki całkowitych dochodów, które nie będą przeklasyfikowane na zyski lub straty	0	0
Zyski (straty) aktuarialne	0	0
Efekt wyceny akcji wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	0	0
Inne składniki całkowitych dochodów przed opodatkowaniem, razem	(17 268)	342 959
Podatek dochodowy dotyczący innych składników całkowitych dochodów, które zostaną (zostały) przeklasyfikowane na zyski lub straty	3 281	(65 162)
Podatek dochodowy dotyczący innych składników całkowitych dochodów, które nie będą przeklasyfikowane na zyski lub straty	0	0
Inne składniki całkowitych dochodów po opodatkowaniu	(13 987)	277 797
Całkowite dochody za okres sprawozdawczy	123 988	539 413

SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

AKTYWA

<i>w tysiącach zł</i>	31.03.2024	31.12.2023	31.03.2023
Kasa, środki w Banku Centralnym	4 937 063	5 094 984	5 452 016
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	998 565	609 252	527 972
Instrumenty pochodne	552 841	498 577	371 436
Instrumenty kapitałowe	120	121	123
Instrumenty dłużne	445 604	110 554	156 413
Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, inne niż Kredyty i pożyczki udzielone klientom	154 635	147 623	142 879
Instrumenty kapitałowe	66 609	66 609	66 609
Instrumenty dłużne	88 026	81 014	76 270
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	26 695 060	21 924 652	18 098 078
Instrumenty kapitałowe	28 786	28 789	24 392
Instrumenty dłużne	26 666 274	21 895 863	18 073 686
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	72 289 617	72 405 446	74 678 369
Obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	7 226	19 349	75 078
Wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	11 976 869	11 799 748	10 942 249
Wyceniane według zamortyzowanego kosztu	60 305 522	60 586 349	63 661 042
Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu, inne niż Kredyty i pożyczki udzielone klientom	22 660 993	21 469 710	11 584 972
Instrumenty dłużne	20 475 347	18 439 780	10 322 224
Lokaty oraz kredyty i pożyczki udzielone bankom i innym instytucjom monetarnym	1 754 532	1 866 688	1 262 748
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	431 114	1 163 242	0
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń	116 528	74 213	60 754
Inwestycje w jednostkach zależnych, we wspólnych przedsięwzięciach i w jednostkach stowarzyszonych	519 223	399 223	291 236
Rzeczowe aktywa trwałe	547 404	553 087	549 509
Wartości niematerialne	480 758	481 128	432 924
Aktywa z tytułu podatku dochodowego	410 760	368 279	583 686
Bieżące należności podatkowe	0	0	0
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	410 760	368 279	583 686
Pozostałe aktywa	1 580 236	1 360 160	1 119 930
Aktywa trwałe i grupy do zbycia sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	0	0	0
Aktywa razem	131 390 842	124 887 757	113 522 325

ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁ WŁASNY

<i>w tysiącach zł</i>	31.03.2024	31.12.2023	31.03.2023
ZOBOWIĄZANIA			
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	496 866	579 331	433 117
Instrumenty pochodne	496 866	576 611	430 037
Zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży papierów wartościowych	0	2 720	3 080
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	118 935 703	112 664 017	103 316 374
Zobowiązania wobec banków i innych instytucji monetarnych	559 566	565 384	413 483
Zobowiązania wobec klientów	113 402 746	107 505 636	101 082 729
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	380 430	0	0
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	3 033 747	3 027 952	256 280
Zobowiązania podporządkowane	1 559 214	1 565 045	1 563 882
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń	124 156	193 664	394 859
Rezerwy	1 821 053	1 444 173	972 917
Nierozstrzygnięte sprawy sporne	1 778 997	1 401 798	935 677
Udzielone zobowiązania i gwarancje	42 056	42 375	37 240
Zobowiązania podatkowe	31 983	460 456	252 329
Bieżące zobowiązania podatkowe	31 983	460 456	252 329
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	0	0	0
Inne zobowiązania	3 242 830	2 931 853	2 208 823
Zobowiązania razem	124 652 591	118 273 494	107 578 419
KAPITAŁ WŁASNY			
Kapitał zakładowy	1 213 117	1 213 117	1 213 117
Akcje własne	(21)	(21)	(21)
Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	1 147 241	1 147 241	1 147 241
Skumulowane inne całkowite dochody	(153 329)	(139 342)	(561 056)
Zyski zatrzymane	4 531 243	4 393 268	4 144 625
Kapitał własny razem	6 738 251	6 614 263	5 943 906
Zobowiązania i kapitał własny razem	131 390 842	124 887 757	113 522 325
Wartość księgowa	6 738 251	6 614 263	5 943 906
Liczba akcji	1 213 116 777	1 213 116 777	1 213 116 777
Wartość księgowa na jedną akcję (w zł)	5,55	5,45	4,90

SPRAWOZDANIE ZE ZMIANY STANU KAPITAŁÓW WŁASNYCH

w tysiącach zł	Razem kapitał własny	Kapitał zakładowy	Akcje własne	Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	Skumulo- wane inne całkowite dochody	Zyski zatrzymane	
						wynik niepodzielony	pozostałe kapitały
01.01.2024 - 31.03.2024							
Kapitał własny na początek okresu	6 614 263	1 213 117	(21)	1 147 241	(139 342)	510 259	3 883 009
Całkowite dochody za okres (netto)	123 988	0	0	0	(13 987)	137 975	0
wynik finansowy	137 975	0	0	0	0	137 975	0
wycena papierów dłużnych	47 952	0	0	0	47 952	0	0
wycena portfela kredytów przeznaczonych do poolingu do Banku Hipotecznego	(72 032)	0	0	0	(72 032)	0	0
rachunkowość zabezpieczeń	10 093	0	0	0	10 093	0	0
Zakup i wydanie akcji własnych pracownikom	0	0	0	0	0	0	0
Transfer między pozycjami kapitału	0	0	0	0	0	(510 259)	510 259
Kapitał własny na koniec okresu	6 738 251	1 213 117	(21)	1 147 241	(153 329)	137 975	4 393 268
01.01.2023 - 31.12.2023							
Kapitał własny na początek okresu	5 404 493	1 213 117	(21)	1 147 241	(838 853)	(1 029 899)	4 912 908
Całkowite dochody za okres (netto)	1 209 770	0	0	0	699 511	510 259	0
wynik finansowy	510 259	0	0	0	0	510 259	0
wycena papierów dłużnych	544 119	0	0	0	544 119	0	0
wycena instrumentów kapitałowych	3 582	0	0	0	3 582	0	0
wycena portfela kredytów przeznaczonych do poolingu do Banku Hipotecznego	(124 751)	0	0	0	(124 751)	0	0
rachunkowość zabezpieczeń	285 013	0	0	0	285 013	0	0
zyski / straty aktuarialne	(8 452)	0	0	0	(8 452)	0	0
Zakup akcji własnych	0	0	0	0	0	0	0
Transfer między pozycjami kapitału	0	0	0	0	0	1 029 899	(1 029 899)
Kapitał własny na koniec okresu	6 614 263	1 213 117	(21)	1 147 241	(139 342)	510 259	3 883 009
01.01.2023 - 31.03.2023							
Kapitał własny na początek okresu	5 404 493	1 213 117	(21)	1 147 241	(838 853)	(1 029 899)	4 912 908
Całkowite dochody za okres (netto)	539 413	0	0	0	277 797	261 616	0
wynik finansowy	261 616	0	0	0	0	261 616	0
wycena papierów dłużnych	231 084	0	0	0	231 084	0	0
wycena instrumentów kapitałowych	0	0	0	0	0	0	0
wycena portfela kredytów przeznaczonych do poolingu do Banku Hipotecznego	(47 626)	0	0	0	(47 626)	0	0
rachunkowość zabezpieczeń	94 339	0	0	0	94 339	0	0
zyski / straty aktuarialne	0	0	0	0	0	0	0
Zakup i wydanie akcji własnych pracownikom	0	0	0	0	0	0	0
Transfer między pozycjami kapitału	0	0	0	0	0	1 029 899	(1 029 899)
Kapitał własny na koniec okresu	5 943 906	1 213 117	(21)	1 147 241	(561 056)	261 616	3 883 009

SPRAWOZDANIE Z PRZEPLÝWÓW ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH
A. PRZEPLÝWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ

<i>w tysiącach zł</i>	1.01.2024 - 31.03.2024	1.01.2023 - 31.03.2023
Zysk (strata) po opodatkowaniu	137 975	261 616
Korekty razem:	6 515 936	3 054 688
Odsetki otrzymane	1 723 685	1 762 411
Odsetki zapłacone	(717 513)	(726 220)
Amortyzacja	53 403	51 470
Zyski/straty z tytułu różnic kursowych	0	0
Przychody z tytułu dywidend	(26 770)	(28 911)
Rezerwy	376 880	(42 349)
Wynik na sprzedaży i likwidacji inwestycyjnych aktywów finansowych	320	(546 740)
Zmiana stanu aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat	(407 337)	61 132
Zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych innym bankom	(243 688)	51 628
Zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych klientom	(1 430 491)	(471 668)
Zmiana stanu należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu	718 767	(2 586)
Zmiana stanu zobowiązań wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat	(151 973)	(111 496)
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków	51	(199 514)
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	6 569 259	3 517 155
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	389 286	19 936
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	36 435	12 527
Zmiana stanu rozrachunków z tytułu podatku dochodowego	(414 256)	278 166
Podatek dochodowy zapłacony	(53 417)	(63 151)
Zmiana stanu pozostałych aktywów i pasywów	61 723	(543 067)
Pozostałe pozycje	31 574	35 965
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	6 653 911	3 316 304

B. PRZEPLÝWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ

<i>w tysiącach zł</i>	1.01.2024 - 31.03.2024	1.01.2023 - 31.03.2023
Wpływy z działalności inwestycyjnej	26 935	531 671
Zbycie wartości niematerialnych oraz składników rzeczowego majątku trwałego	165	2 760
Zbycie akcji i udziałów w podmiotach podporządkowanych	0	500 000
Zbycie inwestycyjnych aktywów finansowych	0	0
Pozostałe wpływy inwestycyjne	26 770	28 911
Wydatki z tytułu działalności inwestycyjnej	(5 443 474)	(2 763 571)
Nabycie wartości niematerialnych oraz składników rzeczowego majątku trwałego	(18 656)	(41 448)
Zakup akcji w podmiotach podporządkowanych	(120 000)	(200)
Nabycie inwestycyjnych aktywów finansowych	(5 304 818)	(2 721 923)
Pozostałe wydatki inwestycyjne	0	0
	(5 416 539)	(2 231 900)

C. PRZEPLÝWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ

<i>w tysiącach zł</i>	1.01.2024 - 31.03.2024	1.01.2023 - 31.03.2023
Wpływy z działalności finansowej	0	0
Zaciągnięcie kredytów długoterminowych	0	0
Emisja dłużnych papierów wartościowych	0	0
Zwiększenie stanu zobowiązań podporządkowanych	0	0
Wpływy z emisji akcji własnych oraz dopłat do kapitału	0	0
Pozostałe wpływy finansowe	0	0
Wydatki z tytułu działalności finansowej	(37 406)	(45 273)
Splata kredytów długoterminowych	0	(5 000)
Wykup dłużnych papierów wartościowych	0	0
Zmniejszenie stanu zobowiązań podporządkowanych	0	0
Wydatki z tytułu kosztów emisji	0	0
Umorzenie akcji	0	0
Płatności dywidend i innych wypłat na rzecz właścicieli	0	0
Pozostałe wydatki finansowe	(37 406)	(40 273)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	(37 406)	(45 273)
D. ZMIANA STANU ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH NETTO (A+B+C)	1 199 966	1 039 131
- w tym z tytułu różnic kursowych	(1 859)	(2 664)
E. ŚRODKI PIENIĘŻNE NA POCZĄTEK OKRESU SPRAWOZDAWCZEGO	18 396 413	14 231 089
F. ŚRODKI PIENIĘŻNE NA KONIEC OKRESU SPRAWOZDAWCZEGO (D+E)	19 596 379	15 270 220

3. INFORMACJE UZUPEŁNIAJĄCE DO JEDNOSTKOWYCH DANYCH FINANSOWYCH

Na dzień 31.03.2024 r. Bank nie posiadał istotnych zobowiązań z tytułu dokonania zakupu rzeczowych aktywów trwałych, a w okresie objętym skróconym sprawozdaniem Bank nie dokonywał:

- istotnych odpisów aktualizujących wartość zapasów,
- istotnych transakcji nabycia i sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych,
- korekty błędów poprzednich okresów,
- istotnych zmian sposobu ustalania wartości godziwej dla instrumentów finansowych wycenianych wg tej wartości,
- zmiany sposobu ustalania wartości szacunkowych, które wywierałyby istotny wpływ na bieżący okres śródroczny.

W działalności Banku nie występują istotne zjawiska podlegające wahaniom sezonowym lub mające charakter cykliczny.

Koszty z tytułu utraty wartości aktywów finansowych

	1.01.2024 - 31.03.2024	1.01.2023 - 31.03.2023
Z tytułu odpisów dla kredytów i pożyczek udzielonych klientom	(102 661)	(99 307)
Utworzenie odpisów dla kredytów i pożyczek udzielonych klientom	(452 216)	(465 991)
Odwrocenie odpisów dla kredytów i pożyczek udzielonych klientom	340 576	356 584
Kwoty odzyskane z tytułu kredytów uprzednio spisanych w ciężar rezerw	8 979	10 158
Sprzedaż wierzytelności	0	0
Pozostałe ujęte bezpośrednio w Rachunku Zysków i Strat	0	(58)
Z tytułu odpisów dla papierów wartościowych	1	0
Utworzenie odpisów dla papierów wartościowych	0	0
Odwrocenie odpisów dla papierów wartościowych	1	0
Z tytułu odpisów dla zobowiązań pozabilansowych	293	2 918
Utworzenie odpisów dla zobowiązań pozabilansowych	(17 404)	(16 955)
Odwrocenie odpisów dla zobowiązań pozabilansowych	17 697	19 873
Razem	(102 367)	(96 389)

Zmiana stanu odpisów z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek wycenianych wg zamortyzowanego kosztu

	01.01.2024 - 31.03.2024	01.01.2023 - 31.12.2023	01.01.2023 - 31.03.2023
Stan na początek okresu	2 299 364	2 242 135	2 242 135
Zmiana w wartości rezerw:	77 075	57 229	29 550
Odpisy dokonane w okresie	423 632	1 214 029	439 968
Wartości spisane w ciężar odpisów	(49 176)	(165 261)	(83 153)
Odwrocenie odpisów w okresie	(308 518)	(885 407)	(343 565)
Sprzedaż wierzytelności	0	(173 110)	0
Utworzenie KOIM*	17 553	71 261	18 314
Zmiana z tytułu różnic kursowych	(7 948)	(8 016)	(3 507)
Inne	1 532	3 733	1 493
Stan na koniec okresu	2 376 439	2 299 364	2 271 685

* Zgodnie z MSSF9 Bank nalicza odsetki od portfela kredytowego z rozpoznaną utratą wartości od wartości ekspozycji netto. W tym celu naliczana jest i ujmowana jako pomniejszenie przychodów odsetkowych tak zwana korekta odsetek impairmentowych („KOIM”). Przedmiotowa korekta w bilansie prezentowana jest jako odpis z tytułu utraty wartości, w konsekwencji uzgodnienie zmiany stanu odpisów z tytułu utraty wartości wymaga uwzględnienia korekty KOIM ujmowanej w przychodach odsetkowych.

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości wybranych składników aktywów

Odpisy aktualizujące:	inwestycyjne papiery wartościowe	inwestycje w jednostki podporządkowane	rzeczowe aktywa trwałe	wartości niematerialne	inne aktywa
Stan na 01.01.2024	5 001	6 700	797	0	24 546
- Utworzenie odpisów	0	0	0	0	3 560
- Odwrócenie odpisów	(1)	0	0	0	(1 675)
- Wykorzystanie	0	0	0	0	(262)
- Pozostałe zmiany	0	0	0	0	0
Stan na 31.03.2024	5 000	6 700	797	0	26 169
Stan na 01.01.2023	5 002	6 700	797	0	25 845
- Utworzenie odpisów	2	0	0	0	19 352
- Odwrócenie odpisów	(3)	0	0	0	(19 268)
- Wykorzystanie	0	0	0	0	(1 383)
- Pozostałe zmiany	0	0	0	0	0
Stan na 31.12.2023	5 001	6 700	797	0	24 546
Stan na 01.01.2023	5 002	6 700	797	0	25 845
- Utworzenie odpisów	0	0	0	0	7 203
- Odwrócenie odpisów	(1)	0	0	0	(7 649)
- Wykorzystanie	0	0	0	0	(327)
- Pozostałe zmiany	0	0	0	0	0
Stan na 31.03.2023	5 001	6 700	797	0	25 072

Zmiana stanu rezerw na Udzielone zobowiązania i gwarancje

	01.01.2024 - 31.03.2024	01.01.2023 - 31.12.2023	01.01.2023 - 31.03.2023
Stan na początek okresu	42 375	40 174	40 174
Utworzenie rezerw	17 404	40 336	16 955
Rozwiązanie rezerw	(17 697)	(37 916)	(19 873)
Różnice kursowe	(26)	(219)	(16)
Stan na koniec okresu	42 056	42 375	37 240

Zmiana stanu rezerw na nierozstrzygnięte sprawy sporne

	01.01.2024 - 31.03.2024	01.01.2023 - 31.12.2023	01.01.2023 - 31.03.2023
Stan na początek okresu	1 401 798	975 092	975 092
Utworzenie rezerw	1 153	30 208	4 377
Rozwiązanie rezerw	(652)	(11 783)	(2 215)
Wykorzystanie rezerw w ciągu okresu	(183)	(112 313)	0
Utworzenie rezerw na ryzyko prawne z tytułu walutowych kredytów hipotecznych	548 810	3 065 380	863 650
Alokacja do portfela kredytowego	(171 929)	(2 544 786)	(905 227)
Stan na koniec okresu	1 778 997	1 401 798	935 677

Koszty rezerw na ryzyko prawne z tytułu walutowych kredytów hipotecznych

01.01.2024 - 31.03.2024	RAZEM	Alokowane na portfel kredytowy	Rezerwy na nierozstrzygnięte sprawy sporne
Stan na początek okresu	7 871 789	6 516 460	1 355 329
Wykorzystanie rezerw w ciągu okresu	(187 210)	(187 210)	0
Koszty rezerw na ryzyko prawne z tytułu walutowych kredytów hipotecznych	548 810	0	548 810
Alokacja do portfela kredytowego	0	172 536	(172 536)
Zmiana stanu rezerw z tytułu różnic kursowych	(376 696)	(376 696)	0
Stan na koniec okresu	7 856 693	6 125 090	1 731 603

01.01.2023 - 31.03.2023	RAZEM	Alokowane na portfel kredytowy	Rezerwy na nierozstrzygnięte sprawy sporne
Stan na początek okresu	5 395 344	4 572 901	822 443
Wykorzystanie rezerw w ciągu okresu	(98 000)	(98 000)	0
Koszty rezerw na ryzyko prawne z tytułu walutowych kredytów hipotecznych	863 650	0	863 650
Alokacja do portfela kredytowego	0	905 227	(905 227)
Zmiana stanu rezerw z tytułu różnic kursowych	(85 293)	(85 293)	0
Stan na koniec okresu	6 075 701	5 294 835	780 866

	1.01.2024 - 31.03.2024	1.01.2023 - 31.03.2023
Koszty poniesione w związku z negocjacjami rozpoznane w rachunku zysków i strat	(118 208)	(72 199)
- ujęte w pozycji "Wynik z pozycji wymiany"	(97 553)	(53 433)
- ujęte w pozycji "Wynik z tytułu modyfikacji"	(20 655)	(18 766)
Koszty poniesione w związku negocjacjami ujęte w ciężar wcześniej utworzonych rezerw	51 332	7 622

Aktywa i rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

	31.03.2024		
	Aktywo z tytułu odroczonego podatku	Rezerwa na odroczonego podatek dochodowy	Aktywo z tytułu odroczonego podatku, netto
Różnica pomiędzy amortyzacją podatkową a bilansową	128	(1 437)	(1 309)
Wycena bilansowa instrumentów finansowych	10 075	(39 786)	(29 711)
Niezrealizowane należności/ zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych	43 662	(61 957)	(18 295)
Odsetki do zapłacenia/otrzymania od lokat i papierów wartościowych	123 441	(356 424)	(232 983)
Odsetki i dyskonto od kredytów i wierzytelności	0	(121 720)	(121 720)
Przychody i koszty rozliczane wg efektywnej stopy procentowej	45 660	0	45 660
Rezerwy na kredyty stanowiące różnice przejściowe	495 090	0	495 090
Świadczenia pracownicze	21 801	0	21 801
Prawa do użytkowania	4 215	0	4 215
Rezerwy na koszty	195 401	0	195 401
Aktywo z tytułu przyszłych unieważnień kredytów w CHF	51 565	0	51 565
Wycena aktywów inwestycyjnych, kredytów, zabezpieczenia przepływów środków pieniężnych oraz zyski/straty aktuarialne odniesione w inne całkowite dochody	43 637	(7 671)	35 966
Wycena udziałów (akcji)	1 273	(34 633)	(33 360)
Pozostałe	73	(1 633)	(1 560)
Aktywo z tytułu odroczonego podatku, netto	1 036 021	(625 261)	410 760

	31.12.2023			31.03.2023		
	Aktywo z tytułu odroczonego podatku	Rezerwa na odroczonego podatek dochodowy	Aktywo z tytułu odroczonego podatku, netto	Aktywo z tytułu odroczonego podatku	Rezerwa na odroczonego podatek dochodowy	Aktywo z tytułu odroczonego podatku, netto
Różnica pomiędzy amortyzacją podatkową a bilansową	128	(1 498)	(1 370)	128	(2 041)	(1 913)
Wycena bilansowa instrumentów finansowych	1 332	(36 476)	(35 144)	2 935	(30 095)	(27 160)
Niezrealizowane należności/zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych	67 024	(67 597)	(573)	55 597	(46 342)	9 255
Odsetki do zapłacenia/otrzymania od lokat i papierów wartościowych	122 682	(323 515)	(200 833)	85 870	(245 797)	(159 927)
Odsetki i dyskonto od kredytów i wierzytelności	0	(113 015)	(113 015)	0	(109 660)	(109 660)
Przychody i koszty rozliczane wg efektywnej stopy procentowej	60 214	0	60 214	196 198	0	196 198
Rezerwy na kredyty stanowiące różnice przejściowe	494 879	0	494 879	480 137	0	480 137
Świadczenia pracownicze	21 984	0	21 984	18 478	0	18 478
Prawa do użytkowania	4 128	0	4 128	4 450	0	4 450
Rezerwy na koszty	138 929	0	138 929	81 316	0	81 316
Wycena aktywów inwestycyjnych, kredytów, zabezpieczenia przepływów środków pieniężnych oraz zyski/straty aktuarialne odniesione w inne całkowite dochody	57 252	(24 567)	32 685	175 273	(43 667)	131 606
Wycena udziałów (akcji)	1 273	(33 300)	(32 027)	1 273	(39 762)	(38 489)
Pozostałe	144	(1 723)	(1 579)	636	(1 241)	(605)
Aktywo z tytułu odroczonego podatku, netto	969 970	(601 692)	368 279	1 102 291	(518 605)	583 686

4. OPIS TRANSAKCJI Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI

Wszelkie transakcje dokonane z podmiotami Grupy w 1 kwartale roku 2024 oraz 2023 wynikały z bieżącej działalności. Poniżej przedstawione zostały najistotniejsze kwoty transakcji wewnątrzgrupowych zawartych z następującymi podmiotami:

- MILLENNIUM BANK HIPOTECZNY,
- MILLENNIUM LEASING,
- MILLENNIUM CONSULTING,
- MILLENNIUM TFI
- MILLENNIUM SERVICE,
- MILLENNIUM TELECOMMUNICATION SERVICES,
- MILLENNIUM GOODIE,
- PIAST EXPERT.

oraz kwoty transakcji z grupą podmiotu dominującego w stosunku do Banku - Banco Comercial Portugues (jednostka dominująca najwyższego szczebla), transakcje te wynikają w głównej mierze z działalności o charakterze bankowym.

Poza transakcjami opisanymi w niniejszym rozdziale, we wskazanym okresie ani Bank Millennium S.A., ani jednostki zależne Banku Millennium S.A. nie dokonały innych transakcji z podmiotami powiązаныmi, które pojedynczo lub łącznie były istotne i zostały zawarte na innych warunkach niż warunki rynkowe.

Aktywa i pasywa z tytułu transakcji z podmiotami powiązаныmi (tys. zł) wg stanu na 31.03.2024

	Z jednostkami zależnymi	Z podmiotem dominującym	Z innymi jednostkami z grupy podmiotu dominującego
AKTYWA			
Kredyty i pożyczki udzielone innym bankom - rachunki i depozyty	1 327 691	5 233	0
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	6 480 103	0	0
Inwestycje w jednostki podporządkowane	466 714	0	0
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	118	5 520	0
Instrumenty pochodne zabezpieczające	0	0	0
Pozostałe aktywa	15 771	0	0
ZOBOWIĄZANIA			
Zobowiązania wobec banków	1 718	191	0
Zobowiązania wobec klientów	218 885	0	0
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	0	0	0
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	0	0	0
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	640	0	0
Zobowiązania podporządkowane	0	0	0
Pozostałe zobowiązania	39 777	255	0
w tym zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	34 002	0	0

Aktywa i pasywa z tytułu transakcji z podmiotami powiązanymi (tys. zł) wg stanu na 31.12.2023

	Z jednostkami zależnymi	Z podmiotem dominującym	Z innymi jednostkami z grupy podmiotu dominującego
AKTYWA			
Kredyty i pożyczki udzielone innym bankom - rachunki i depozyty	1 073 252	2 097	0
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	6 397 168	0	0
Inwestycje w jednostki podporządkowane	346 714	0	0
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	328	0	0
Instrumenty pochodne zabezpieczające	0	0	0
Pozostałe aktywa	18 815	0	0
ZOBOWIĄZANIA			
Zobowiązania wobec banków	1 873	719	0
Zobowiązania wobec klientów	259 209	0	0
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	0	0	0
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	0	0	0
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	423	0	0
Zobowiązania podporządkowane	0	0	0
Pozostałe zobowiązania	39 951	215	8
w tym zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	34 675	0	0

Przychody i koszty z tytułu transakcji z podmiotami powiązanymi (tys. zł) za okres 1.01-31.03.2024

	Z jednostkami zależnymi	Z podmiotem dominującym	Z innymi jednostkami z grupy podmiotu dominującego
Przychody z tytułu:			
Odsetek	107 314	1 482	0
Prowizji	7 836	45	0
Instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu	2 287	5 520	0
Dywidend	26 618	0	0
Pozostałe operacyjne netto	6 167	0	0
Koszty z tytułu:			
Odsetek	2 536	0	0
Prowizji	0	0	0
Instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu	0	0	0
Pozostałe operacyjne netto	0	0	0
Działania	3 904	40	(18)

Przychody i koszty z tytułu transakcji z podmiotami powiązаныmi (tys. zł) za okres 1.01-31.03.2023

	Z jednostkami zależnymi	Z podmiotem dominującym	Z innymi jednostkami z grupy podmiotu dominującego
Przychody z tytułu:			
Odsetek	109 031	825	0
Prowizji	5 506	26	0
Instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu	255	0	0
Dywidend	28 706	0	0
Pozostałe operacyjne netto	6 642	0	0
Koszty z tytułu:			
Odsetek	3 044	0	0
Prowizji	0	0	0
Instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu	0	0	0
Pozostałe operacyjne netto	0	0	0
Działania	3 634	0	16

Transakcje pozabilansowe z podmiotami powiązаныmi (tys. zł) wg stanu na 31.03.2024

	Z jednostkami zależnymi	Z podmiotem dominującym	Z innymi jednostkami z grupy podmiotu dominującego
Zobowiązania warunkowe	2 230 526	25 563	0
udzielone	1 921 755	0	0
otrzymane	308 770	25 563	0
Instrumenty pochodne (wartość nominalna)	134 303	184 562	0

Transakcje pozabilansowe z podmiotami powiązаныmi (tys. zł) wg stanu na 31.12.2023

	Z jednostkami zależnymi	Z podmiotem dominującym	Z innymi jednostkami z grupy podmiotu dominującego
Zobowiązania warunkowe	1 181 891	25 513	0
udzielone	879 028	0	0
otrzymane	302 863	25 513	0
Instrumenty pochodne (wartość nominalna)	124 156	0	0

5. WARTOŚĆ GODZIWA

Metodologia stosowana w Banku do wyceny aktywów i zobowiązań według wartości godziwej została szczegółowo opisana w Rozdziale 8. Skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Banku Millennium S.A. za okres 3 miesięcy zakończony 31 marca 2024 r.

Poniższe tabele przedstawiają dane liczbowe dla Banku Millennium S.A.

5.1. INSTRUMENTY FINANSOWE NIEUJMOWANE W BILANSIE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ

31.03.2024	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
AKTYWA WYCENIANE WG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU		
Instrumenty dłużne	20 475 347	20 565 563
Lokaty oraz kredyty i pożyczki udzielone bankom i innym instytucjom monetarnym	1 754 532	1 754 489
Kredyty i pożyczki udzielone klientom*	60 305 522	59 574 123
ZOBOWIĄZANIA WYCENIANE WEDŁUG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU		
Zobowiązania wobec banków i innych instytucji monetarnych	559 566	559 558
Zobowiązania wobec klientów	113 402 746	113 425 637
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	3 033 747	3 309 079
Zobowiązania podporządkowane	1 559 214	1 557 913
* Negatywny efekt wyceny portfela kredytowego do wartości godziwej jest w głównej mierze spowodowany wzrostem marż kredytowych. Stosowana przez Bank metodologia wyceny portfela kredytowego zakłada, że bieżące marże w najlepszy sposób odzwierciedlają istniejące warunki rynkowe i sytuację ekonomiczną. Analogiczna zasada jest szeroko stosowana do wyceny nienotowanych na aktywnych rynkach papierów dłużnych. W efekcie, paradoksalnie zawsze, kiedy marże na nowych kredytach rosną, spada wartość godziwa „starego” portfela kredytowego.		
31.12.2023	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
AKTYWA WYCENIANE WG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU		
Instrumenty dłużne	18 439 780	18 794 293
Lokaty oraz kredyty i pożyczki udzielone bankom i innym instytucjom monetarnym	1 866 688	1 866 684
Kredyty i pożyczki udzielone klientom*	60 586 349	59 576 844
ZOBOWIĄZANIA WYCENIANE WEDŁUG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU		
Zobowiązania wobec banków i innych instytucji monetarnych	565 384	565 384
Zobowiązania wobec klientów	107 505 636	107 542 781
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	3 027 952	3 369 409
Zobowiązania podporządkowane	1 565 045	1 563 479

5.2. INSTRUMENTY FINANSOWE UJMOWANE W BILANSIE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ

Poniższa tabela przedstawia wartości bilansowe instrumentów wycenianych do wartości godziwej usystematyzowane według zastosowanej techniki określania wartości godziwej:

Dane w tys. zł, stan na 31.03.2024

	Kwotowania aktywnego rynku	Techniki wyceny w oparciu o parametry pochodzące z rynku	Techniki wyceny z wykorzystaniem istotnych parametrów nie pochodzących z rynku
	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
AKTYWA			
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu			
Wycena instrumentów pochodnych		134 095	418 746
Instrumenty kapitałowe	120		
Instrumenty dłużne	445 604		
Aktywa finansowe inne niż przeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat			
Instrumenty kapitałowe			66 609
Instrumenty dłużne			88 026
Kredyty i pożyczki			7 226
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody			
Instrumenty kapitałowe	247		28 539
Instrumenty dłużne	16 985 939	9 680 335	
Kredyty i pożyczki			11 976 869
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń		116 528	
PASYWA			
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu			
Wycena instrumentów pochodnych		70 120	426 746
Pozycje krótkie	0		
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń		124 156	

Dane w tys. zł, stan na 31.12.2023

	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
AKTYWA			
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu			
Wycena instrumentów pochodnych		81 819	416 758
Instrumenty kapitałowe	121		
Instrumenty dłużne	110 554		
Aktywa finansowe inne niż przeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat			
Instrumenty kapitałowe		0	66 609
Instrumenty dłużne			81 014
Kredyty i pożyczki			19 349
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody			
Instrumenty kapitałowe	247		28 542
Instrumenty dłużne	12 201 721	9 694 142	
Kredyty i pożyczki			11 799 748
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń		74 213	
PASYWA			
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu			
Wycena instrumentów pochodnych		151 265	425 346
Pozycje krótkie	2 720		
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń		193 664	

W efekcie utworzenia nowego modelu biznesowego na poziomie jednostkowym Bank dokonuje wyceny do wartości godziwej kredytów hipotecznych sklasyfikowanych do modelu Held to Collect and for Sale metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych i jako że wycena ta bazuje na danych wejściowych, które nie są oparte na możliwych do zaobserwowania danych rynkowych, to metoda wyceny jest zaliczana do Poziomu 3.

Zmiany stanu wartości godziwych instrumentów wycenianych w oparciu o techniki wyceny z wykorzystaniem istotnych parametrów nie pochodzących z rynku przedstawia poniższa tabela (dane w tys. zł):

	Opcje na indeksy	Opcje wbudowane w emitowane papiery dłużne i depozyty	Akcje i udziały	Instrumenty dłużne	Kredyty i pożyczki wyceniane przez rachunek zysków i strat	Kredyty i pożyczki wyceniane przez inne całkowite dochody
Stan na 01.01.2024	405 612	(414 200)	95 151	81 014	19 349	11 799 748
Rozliczenie / sprzedaż / zakup przeniesienie do portfela	(11 259)	11 602	0	0	(16 087)	39 145
Zmiana wyceny ujęta w kapitale własnym	0	0	0	0	0	(88 929)
Przychody z tytułu odsetek i przychody o podobnym charakterze	0	0	0	0	258	226 905
Wynik z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu	12 051	(11 806)	0	0	0	0
Wynik z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu wycenianych obowiązkowo według wartości godziwej przez wynik finansowy	0	0	0	7 012	3 706	0
Wynik z pozycji wymiany	0	0	(3)	0	0	0
Stan na 31.03.2024	406 404	(414 404)	95 148	88 026	7 226	11 976 869

	Opcje na indeksy	Opcje wbudowane w emitowane papiery dłużne i depozyty	Akcje i udziały	Instrumenty dłużne	Kredyty i pożyczki wyceniane przez rachunek zysków i strat	Kredyty i pożyczki wyceniane przez inne całkowite dochody
Stan na 01.01.2023	247 414	(250 400)	90 755	72 057	97 982	11 221 252
Rozliczenie / sprzedaż / zakup / przeniesienie do portfela	94 879	(96 807)	0	0	(87 670)	(202 552)
Zmiana wyceny ujęta w kapitale własnym	0	0	4 422	0	0	(154 014)
Przychody z tytułu odsetek i przychody o podobnym charakterze	0	0	0	0	9 995	935 062
Wynik z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu	63 319	(66 993)	0	0	0	0
Wynik z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu wycenianych obowiązkowo według wartości godziwej przez wynik finansowy	0	0	0	8 957	(958)	0
Wynik z pozycji wymiany	0	0	(26)	0	0	0
Stan na 31.12.2023	405 612	(414 200)	95 151	81 014	19 349	11 799 748

6. RYZYKO PRAWNE Z TYTUŁU WALUTOWYCH KREDYTÓW HIPOTECZNYCH

Na dzień 31 marca 2024 r. Bank miał 21 725 umów kredytowych i dodatkowo 1 917 umów kredytowych z byłego Euro Banku będących przedmiotem prowadzonych obecnie indywidualnych sporów sądowych (z wyłączeniem roszczeń wniesionych przez Bank przeciw klientom, tzw. spraw windykacyjnych), dotyczących klauzul indeksacyjnych w walutowych kredytach hipotecznych (60% umów kredytowych przed sądem pierwszej instancji oraz 40% umów kredytowych przed sądem drugiej instancji) z całkowitą wartością roszczeń wniesionych przez powodów wynoszącą 4 371,4 mln PLN oraz 301,6 mln CHF (portfel Banku Millennium: 3 987,6 mln PLN i 292,0 mln CHF oraz portfel byłego Euro Banku: 383,8 mln PLN i 9,5 mln CHF). Spośród 21 725 umów kredytowych w indywidualnych trwających obecnie sprawach 284 są również przedmiotem sporu zbiorowego. Z ogólnej liczby indywidualnych postępowań przeciwko Bankowi około 2 550, czyli 12%, zostało wniesionych przez kredytobiorców, którzy już w sposób naturalny lub przedterminowy całkowicie spłacili kredyt lub posiadali kredyt przeliczony na złote w momencie wniesienia i nie posiadali ugody, a kolejne około 760 spraw dotyczy kredytów, które zostały w pełni spłacone od tego czasu (postępowania sądowe są długotrwałe).

Roszczenia zgłaszane przez klientów w postępowaniach indywidualnych dotyczą przede wszystkim stwierdzenia nieważności umowy i zwrotu zapłaconych rat kapitałowo-odsetkowych jako nienależnego świadczenia z uwagi na abuzywny charakter klauzul indeksacyjnych, lub też utrzymania umowy w PLN z oprocentowaniem indeksowanym do CHF Libor.

Bank jest poza tym stroną pozwu zbiorowego, którego przedmiotem jest ustalenie odpowiedzialności Banku z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia w związku z zawartymi walutowymi kredytami hipotecznymi. Nie jest to spór o zapłatę. Orzeczenie w tym postępowaniu nie przyzna bezpośrednio członkom grupy żadnych kwot. Liczba umów kredytowych objęta tym postępowaniem wynosi 3 273. Spośród 3 273 umów kredytowych objętych postępowaniem zbiorowym 284 są również przedmiotem indywidualnych trwających obecnie spraw sądowych, zawarto 999 ugód oraz zapadło 10 wyroków prawomocnych (unieważnienie umowy kredytowej). W dniu 24 maja 2022 r. sąd wydał wyrok co do istoty sprawy oddalający powództwo w całości. W dniu 13 grudnia 2022 r. powód złożył apelację od wyroku z dnia 24 maja 2022 r. W dniu 20 listopada 2023 r. powód wniósł o udzielenie zabezpieczenia roszczeń przeciwko Bankowi. Postanowieniem z dnia 27 grudnia 2023 r. wniosek o udzielenie zabezpieczenia został oddalony.

Natarczywa kampania reklamowa obserwowana w domenie publicznej wpływa na liczbę sporów sądowych. Do końca 2019 r. przeciwko Bankowi złożono 1 984 indywidualne roszczenia (dodatkowo 236 przeciwko dawnemu Euro Bankowi), w 2020 r. liczba ta wzrosła o 3 005 (265), w 2021 r. wzrosła o 6 158 (423), w 2022 r. wzrosła o 5 756 (408), w 2023 r. wzrosła o 6 879 (646), natomiast w pierwszym kwartale 2024 r. wzrosła o 1 588 (196).

Z danych ZBP (Związek Banków Polskich) zebranych od wszystkich banków posiadających walutowe kredyty hipoteczne wynika, że znaczna większość sporów została prawomocnie rozstrzygnięta niekorzystnie dla banków. Jeśli chodzi o Bank Millennium (włącznie z portfelem byłego Euro Banku), w okresie od roku 2015 do końca pierwszego kwartału 2024 r. ostatecznie rozstrzygnięto 4 193 sprawy (4 109 w roszczeniach klientów wobec Banku i 84 w roszczeniach wniesionych przez Bank wobec klientów tj. sprawy windykacyjne) spośród których zawarto 1 215 ugód, 56 spraw umorzono, 65 zostało rozstrzygniętych korzystnie dla Banku, a 2 857 zakończyło się wyrokiem niekorzystnym dotyczącym zarówno unieważnienia umów kredytowych, jak i konwersji na PLN+LIBOR. Bank podejmuje odpowiednie działania prawne celem zabezpieczenia zwrotu kwot udostępnionych na podstawie umów kredytu.

Wartość brutto umów i pożyczek w ramach indywidualnych spraw sądowych i pozwów grupowych wniesionych przeciwko Bankowi (włącznie z portfelem byłego Euro Banku) na dzień 31.03.2024 r. wynosiła 5 998 mln zł (w tym pozostająca do spłaty kwota kapitału umów kredytowych w ramach pozwu zbiorowego wyniosła 673 mln zł).

Gdyby wszystkie umowy kredytowe zawarte przez Bank Millennium, będące obecnie w postępowaniach sądowych indywidualnych i grupowych zostały uznane za nieważne bez żadnego wynagrodzenia za wykorzystanie kapitału, koszt przed opodatkowaniem mógłby wynieść 6 812 mln zł z wyłączeniem potencjalnych kwot związanych z odsetkami. Końcowe straty mogą być niższe lub wyższe w zależności od ostatecznej linii orzecznictwa sądowego w tym zakresie.

W okresie 12 miesięcy 2023 r. Bank utworzył 2 828,1 mln zł rezerw na portfel Banku Millennium oraz 237,3 mln zł na portfel byłego Euro Banku. Wartość bilansowa rezerw dla portfela Banku Millennium na koniec grudnia 2023 r. ukształtowała się na poziomie 7 268,8 mln zł, a dla portfela byłego Euro Banku 603,0 mln zł.

Opracowana przez Bank metodologia liczenia rezerw na ryzyko prawne związane z kredytami indeksowanymi opiera się na następujących głównych parametrach:

W okresie 3 miesięcy 2024 r. Bank utworzył 507,3 mln zł rezerw na portfel Banku Millennium oraz 41,5 mln zł na portfel byłego Euro Banku. Wartość bilansowa rezerw dla portfela Banku Millennium na koniec marca 2024 r. ukształtowała się na poziomie 7 225,6 mln zł, a dla portfela byłego Euro Banku 631,1 mln zł.

Opracowana przez Bank metodologia liczenia rezerw na ryzyko prawne związane z kredytami indeksowanymi opiera się na następujących głównych parametrach:

- (i) liczbie bieżących spraw (w tym umów w ramach pozwu zbiorowego) i potencjalnych przyszłych spraw sądowych, które pojawią się w określonym (trzyletnim) horyzoncie czasowym.
- (ii) jeśli chodzi o liczbę przyszłych spraw sądowych, Bank monitoruje zachowania klientów i przyjmuje następujące założenia:
 - a. w zakresie kredytów aktywnych (tj. kredytów z niespłaconym saldem) Bank (uwzględniając oczekiwaną liczbę ugód) szacuje odsetek klientów objętych metodologią w tej grupie klientów na 84% ogólnej liczby aktualnie aktywnych kredytów w porównaniu do 83% z końca IV kwartału 2023 r..
 - b. w przypadku kredytów już w pełni spłaconych lub przeliczonych na złote, Bank na podstawie analizy statystycznej przypisuje znacznie mniejsze prawdopodobieństwo, że staną się przedmiotem sprawy sądowej (Bank zakłada, że około 16% spłaconych i nieobjętych ugoda kredytów pozwało lub zdecyduje się pozwać Bank w przyszłości. W szczególności Bank ocenia ryzyko pozwu ze strony klientów, z którymi została zawarta ugoda w przeszłości jako znikome).
- (iii) wysokości potencjalnej straty Banku w przypadku wydania konkretnego wyroku sądu,
- (iv) szacunkach związanych z polubownymi ugodami z klientami zawieranymi na drodze sądowej lub pozasądowej:
 - a. Bank zakłada 12% prawdopodobieństwo powodzenia zawarcia ugody w ramach negocjacji prowadzonych z klientami w toku postępowania sądowego,
 - b. negocjacje prowadzone są indywidualnie i mogą zostać w każdej chwili przerwane przez Bank,
 - c. w związku ze znaczącymi wysiłkami negocjacyjnymi podjętymi już w przeszłości, prawdopodobieństwo powodzenia tych negocjacji w przyszłości maleje, a jednocześnie większość klientów kontaktowała się już z Bankiem w sprawie ewentualnej przewalutowania kredytów na złote, dlatego na chwilę obecną Bank przyjmuje konserwatywne podejście, biorąc pod uwagę potencjalny wpływ tego czynnika.

Bank jest otwarty na indywidualne negocjowanie korzystnych warunków przedterminowej spłaty lub przewalutowania kredytów na PLN. W wyniku tych negocjacji liczba aktywnych walutowych kredytów hipotecznych udzielonych przez Bank Millennium zmniejszyła się o 22 530: w 2020 r. o 1 362, w 2021 r. o 8 450, w 2022 r. o 7 943, w 2023 r. o 3 671 i w pierwszym kwartale 2024 r. o 1 104. Na koniec pierwszego kwartału 2024 roku Bank posiadał 30 763 aktywnych walutowych kredytów hipotecznych. Koszty poniesione w związku z tymi negocjacjami wyniosły 1 507,8 mln zł: 44,4 mln zł w 2020 r., 364,6 mln zł w 2021 r., 515,2 mln zł w 2022 r., 415,6 mln zł w 2023 r. oraz 168,0 mln zł w pierwszym kwartale 2024 r. Przedmiotowe koszty są prezentowane głównie w pozycji „Wynik z pozycji wymiany” oraz „Wynik z tytułu modyfikacji” w Rachunku zysków i strat (wartości kosztów obciążających poszczególne pozycje Rachunku zysków i strat z tytułu zawieranych ugód zaprezentowano w **nocie (14) w Rozdziale 13. Noty do Sprawozdania Finansowego.**

Ryzyko prawne portfela byłego Euro Banku jest w pełni pokryte Umową w przedmiocie Zwolnienia z Odpowiedzialności i Gwarancji Dotyczącej Portfela CHF, zawartą z Société Générale S.A.

Bank przeanalizował wrażliwość metodologii obliczania rezerw, w przypadku której zmiana parametrów wpłynęłaby na wartość szacowanej straty związanej z ryzykiem prawnym sporu:

Parametr	Scenariusz	Wpływ na stratę
Zmiana w liczbie przyjmowanych w założeniach spraw sądowych	Dodatkowo do przyjętych w powyższych założeniach liczbach, 1 000 nowych klientów składa pozew sądowy przeciwko Bankowi	165 mln zł
Zmiana prawdopodobieństwa wygrania sprawy	Zmiana prawdopodobieństwa wygrania sprawy przez Bank o 1 p.p.	74 mln zł
Zmiana prawdopodobieństwa sukcesu negocjacyjnego z klientem będącym w sporze sądowym	Zmiana prawdopodobieństwa o 1 p.p.	16 mln zł

W dniu 8 grudnia 2020 roku p. Jacek Jastrzębski, przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego (KNF), zaproponował wprowadzenie rozwiązania „sektorowego” w kwestii ryzyka związanego z walutowymi kredytami hipotecznymi dla całego sektora. Rozwiązanie polegałoby na oferowaniu przez banki swoim klientom możliwości dobrowolnego przystępowania do porozumień, na podstawie których klient zawierałby z bankiem ugodę, tak jakby jego kredyt od samego początku był kredytem złotowym oprocentowanym za pomocą odpowiedniej stopy WIBOR powiększonej o marżę historycznie stosowaną do takiego kredytu. Decyzja o powszechnym wdrożeniu tego rozwiązania mogłaby wiązać się z koniecznością utworzenia z góry rezerw na straty wynikające z przewalutowania kredytów hipotecznych w CHF. Bank w praktyce wykorzystuje elementy propozycji powyższego rozwiązania systemowego przy wielu indywidualnych negocjacjach z kredytobiorcami walutowych kredytów hipotecznych, w tym również w toku postępowań sądowych.

Ze względu na orzecznictwo TSUE, które wyklucza dochodzenie przez banki roszczeń wykraczających poza zwrot udostępnionego kapitału, możliwość wdrożenia rozwiązania KNF jest niska.

Należy również nadmienić, że na 31.03.2024 Bank musiał utrzymywać dodatkowe fundusze własne na pokrycie dodatkowych wymogów kapitałowych w związku z ryzykiem portfela walutowych kredytów hipotecznych (bufor walutowy Filaru II) w wysokości 1,47 p.p. (1,46 p.p. na poziomie Grupy), z których część została alokowana na ryzyko operacyjne/prawne.

Biorąc pod uwagę ostatnią niekorzystną ewolucję w orzecznictwie w zakresie walutowych kredytów hipotecznych, Bank będzie musiał regularnie dokonywać oceny i być może konieczne będzie dalsze zwiększanie salda rezerw dedykowanych na spory sądowe, w przypadku kontynuacji tego trendu. Można racjonalnie założyć, że kwestie prawne odnoszące się do walutowych kredytów hipotecznych będą dalej badane przez sądy krajowe w ramach rozpatrywanych sporów, co mogłoby doprowadzić do pojawienia się dalszych interpretacji, które byłyby istotne dla oceny ryzyka związanych z przedmiotowymi postępowaniami. Okoliczność ta wskazuje na potrzebę stałej analizy tych spraw.

Istotne dla oceny ryzyka rozstrzygnięcia TSUE i Sądu Najwyższego

Orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej

3 października 2019 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej ('TSUE') wydał wyrok w sprawie C-260/18 w związku z pytaniami prejudycjalnymi złożonymi przez Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie przeciwko Raiffeisen Bank International AG. Wyrok TSUE w zakresie dokonanej w nim interpretacji prawa Unii Europejskiej jest wiążący dla sądów krajowych. Orzeczenie to interpretowało art. 6 dyrektywy 93/13. W świetle przedmiotowego orzeczenia wspomniany przepis musi być interpretowany w taki sposób, że (i) sąd krajowy może unieważnić umowę kredytową, jeśli usunięcie nieuczciwych warunków wykrytych w tej umowie zmieniłoby charakter głównego przedmiotu umowy; (ii) skutki dla sytuacji klienta wynikające z unieważnienia umowy należy oceniać w świetle okoliczności istniejących lub dających się przewidzieć w czasie, kiedy powstał spór, a co do tego, czy konsument chce utrzymać umowę, decyduje jego wola; (iii) artykuł 6 dyrektywy wyklucza wypełnianie luk w umowie spowodowanych usunięciem nieuczciwych warunków umowy wyłącznie na podstawie krajowego ustawodawstwa o charakterze ogólnym lub przyjętych zwyczajów; (iv) artykuł 6 dyrektywy wyklucza utrzymanie nieuczciwych warunków umowy, jeśli konsument nie zgodził się na utrzymanie takich warunków. Można zauważyć, że TSUE poddał w wątpliwość możliwość dalszej realizacji umowy kredytowej w PLN przy utrzymaniu obliczania odsetek zgodnie z LIBOR.

Wyrok TSUE dotyczy jedynie sytuacji, w której sąd krajowy uznał wcześniej, że warunek umowny ma charakter abuzywny. Wyłączną prerogatywą sądów krajowych jest ocena, w trakcie postępowania sądowego, czy dany warunek umowny może być uważany za abuzywny w danych okolicznościach sprawy.

29 kwietnia 2021 Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej ('TSUE') wydał wyrok w sprawie C-19/20 w związku z pytaniami prejudycjalnymi złożonymi przez Sąd Okręgowy w Gdańsku w sprawie przeciwko ex- BPH S.A. TSUE stwierdził że:

- (i) sąd krajowy jest zobowiązany do stwierdzenia nieuczciwego charakteru warunku umowy nawet jeśli warunek ten został zmieniony przez te strony w drodze umowy. Takie stwierdzenie pociąga za sobą przywrócenie sytuacji, w jakiej znajdowałby się konsument w braku warunku, którego nieuczciwy charakter zostałby stwierdzony, chyba że konsument poprzez zmianę nieuczciwego warunku zrezygnował z takiego przywrócenia w drodze wolnej i świadomej zgody. Jednakże z dyrektywy Rady 93/13 nie wynika, że stwierdzenie nieuczciwego charakteru pierwotnego warunku umownego miałoby co do zasady skutek w postaci unieważnienia umowy, jeśli zmiana tego warunku pozwala na przywrócenie równowagi między obowiązkami i prawami tych stron wynikającymi z umowy i na usunięcie wady obciążającej ten warunek;
- (ii) sąd krajowy może usunąć jedynie nieuczciwy element warunku umowy zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem, w wypadku gdy zniechęcający cel dyrektywy Rady 93/13 jest realizowany przez krajowe przepisy ustawowe regulujące korzystanie z niego, o ile element ten stanowi odrębne zobowiązanie umowne, które może być przedmiotem indywidualnej kontroli pod kątem nieuczciwego charakteru. Jednocześnie, przepisy dyrektywy stoją na przeszkodzie temu, by sąd odsyłający usunął jedynie nieuczciwy element warunku umowy zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem, jeżeli takie usunięcie sprowadzałoby się do zmiany treści tego warunku poprzez zmianę jego istoty;
- (iii) skutki stwierdzenia przez sąd istnienia nieuczciwego warunku w umowie zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem podlegają przepisom prawa krajowego, przy czym kwestia utrzymywania się w mocy takiej umowy powinna być oceniana z urzędu przez sąd krajowy zgodnie z obiektywnym podejściem na podstawie tych przepisów;
- (iv) sąd krajowy, który stwierdza nieuczciwy charakter warunku umowy zawartej przez przedsiębiorcę z konsumentem, obowiązany jest poinformować konsumenta, w ramach krajowych norm proceduralnych i w następstwie kontradyktoryjnej debaty, o konsekwencjach prawnych, jakie może pociągnąć za sobą stwierdzenie nieważności takiej umowy, niezależnie od tego, czy konsument jest reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika.

W dniu 18 listopada 2021 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) wydał wyrok w sprawie C-212/20 w związku pytaniami złożonymi przez Sąd Rejonowy dla Warszawy Woli w Warszawie w sprawie przeciwko Raiffeisen Bank International AG. TSUE stwierdził, że:

- (i) treść klauzuli umowy kredytu zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem ustalającej cenę zakupu i sprzedaży waluty obcej, do której kredyt jest indeksowany, powinna, na podstawie jasnych i zrozumiałych kryteriów, umożliwić właściwie poinformowanemu oraz dostatecznie uważnemu i racjonalnemu konsumentowi zrozumienie sposobu ustalania kursu wymiany waluty obcej stosowanego w celu obliczenia kwoty rat kredytu, w taki sposób, aby konsument miał możliwość w każdej chwili samodzielnie ustalić kurs wymiany stosowany przez przedsiębiorcę;
- (ii) sąd krajowy, który stwierdził nieuczciwy charakter warunku umowy zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem, nie może dokonać wykładni tego warunku w celu złagodzenia jego nieuczciwego charakteru, nawet jeśli taka wykładnia odpowiadałaby wspólnej woli stron.

W dniu 10 czerwca 2021 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) wydał postanowienie w sprawie C-198/20 w związku pytaniami złożonymi przez Sąd Rejonowy dla Warszawy Woli w Warszawie w sprawie przeciwko Santander Bank Polska SA. TSUE stwierdził, że ochrona przewidziana w dyrektywie Rady 93/13/EWG przysługuje każdemu konsumentowi, a nie tylko temu, którego można uznać za „właściwie poinformowanego oraz dostatecznie uważnego i rozsądnego przeciętnego konsumenta”.

W dniu 8 września 2022 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) wydał wyrok w sprawach połączonych C-80/21, C-81/21, C-82/21 w związku pytaniami złożonymi przez Sąd Rejonowy dla Warszawy Śródmieścia w Warszawie w sprawach przeciwko Deutsche Bank SA oraz mBank SA. TSUE stwierdził, że:

- (i) sąd krajowy może stwierdzić nieuczciwy charakter części warunku umowy zawartej między konsumentem a przedsiębiorcą, które nadają mu nieuczciwy charakter, jeżeli takie usunięcie nie spowodowałoby się do zmiany treści tego warunku, który ma wpływ na jego istotę, czego zweryfikowanie należy do sądu odsyłającego;
- (ii) sąd krajowy nie może, po stwierdzeniu nieważności nieuczciwego warunku znajdującego się w umowie zawartej między konsumentem a przedsiębiorcą, która to nieważność nie pociąga za sobą nieważności tej umowy w całości, zastąpić ten warunek przepisem dyspozytywnym prawa krajowego;
- (iii) sąd krajowy nie może, po stwierdzeniu nieważności nieuczciwego warunku znajdującego się w umowie zawartej między konsumentem a przedsiębiorcą, który pociąga za sobą nieważność tej umowy w całości, zastąpić warunek umowny, którego nieważność została stwierdzona, albo wykładnią oświadczenia woli stron w celu uniknięcia unieważnienia tej umowy, albo przepisem prawa krajowego o charakterze dyspozytywnym, nawet jeśli konsument został poinformowany o skutkach nieważności tejże umowy i zaakceptował je;
- (iv) dziesięcioletni termin przedawnienia roszczenia konsumenta, mającego na celu uzyskanie zwrotu kwot nienależnie wypłaconych przedsiębiorcy w wykonaniu nieuczciwego warunku umowy kredytu, nie rozpoczyna biegu w dniu każdego świadczenia wykonanego przez konsumenta, jeśli konsument nie był w stanie w tym dniu samodzielnie dokonać oceny nieuczciwego charakteru warunku umownego lub nie powziął wiedzy o nieuczciwym charakterze tego warunku i bez uwzględnienia okoliczności, że umowa przewidywała okres spłaty - w niniejszym przypadku trzydziestoletni - znacznie przekraczający dziesięcioletni ustawowy termin przedawnienia.

W dniu 16 marca 2023 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wydał wyrok w sprawie zarejestrowanej pod sygnaturą C-6/22 na skutek pytań prejudycjalnych skierowanych przez Sąd Rejonowy dla Warszawy Woli w sprawie przeciwko byłemu Getin Noble Bankowi S.A. W wyroku TSUE orzekł, że:

- (i) w wypadku unieważnienia umowy zawartej między konsumentem a przedsiębiorcą ze względu na nieuczciwy charakter jednego z jej warunków do państw członkowskich należy uregulowanie, w drodze ich prawa krajowego, skutków tego unieważnienia, z poszanowaniem ochrony przyznanej konsumentowi przez Dyrektywę, w szczególności poprzez zagwarantowanie przywrócenia sytuacji prawnej i faktycznej, w jakiej konsument ten znajdowałby się w braku takiego nieuczciwego warunku;
- (ii) sąd krajowy nie może:
 - a. badać z urzędu, z pominięciem zakresu uprawnień przyznanych mu w tym względzie przez prawo krajowe, sytuację majątkową konsumenta, który zażądał unieważnienia umowy wiążącej go z przedsiębiorcą ze względu na istnienie nieuczciwego warunku, bez którego umowa nie może nadal być prawnie wiążąca, nawet jeśli owo unieważnienie może narazić konsumenta na szczególnie szkodliwe konsekwencje;
 - b. odmówić stwierdzenia unieważnienia umowy, w sytuacji gdy konsument wyraźnie o to się zwrócił i został poinformowany w sposób obiektywny i wyczerpujący o konsekwencjach prawnych i szczególnie szkodliwych dla niego skutkach gospodarczych;
- (iii) sąd krajowy nie może po stwierdzeniu nieuczciwego charakteru warunku umowy zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem zarządzić lukom wynikającym z usunięcia nieuczciwego warunku zawartego w tej umowie poprzez zastosowanie przepisu prawa krajowego niemającego charakteru przepisu dyspozytywnego. Jednakże do sądu krajowego należy podjęcie, przy uwzględnieniu całości prawa krajowego, wszelkich środków niezbędnych dla ochrony konsumenta przed szczególnie szkodliwymi konsekwencjami, jakie mogłoby dla niego mieć unieważnienie umowy.

W dniu 8 czerwca 2023 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wydał wyrok w sprawie zarejestrowanej pod sygnaturą C-570/21 na skutek pytań prejudycjalnych skierowanych przez Sąd Rejonowy dla Warszawy Woli w sprawie przeciwko byłemu Getin Noble Bankowi S.A. W wyroku TSUE orzekł, że:

- (i) w pojęciu „konsumenta” w rozumieniu Dyrektywy 93/13 mieści się osoba, która zawarła umowę kredytu do użytku częściowo związanego z jej działalnością gospodarczą lub zawodową, a w części niezwiązanego z tą działalnością, wspólnie z innym kredytobiorcą, który nie działał w ramach swojej działalności gospodarczej lub zawodowej, jeżeli cel działalności gospodarczej lub zawodowej jest tak ograniczony, że nie jest on dominujący w ogólnym kontekście tej umowy;
- (ii) w celu ustalenia, czy dana osoba jest objęta zakresem pojęcia „konsumenta” w rozumieniu Dyrektywy 93/13, a w szczególności, czy gospodarczy cel umowy kredytu zawartej przez tę osobę jest tak ograniczony, że nie jest on dominujący w ogólnym kontekście tej umowy, sąd odsyłający jest zobowiązany uwzględnić wszystkie istotne okoliczności towarzyszące tej umowie, zarówno ilościowe, jak i jakościowe, takie jak w szczególności podział wykorzystania pożyczonego kapitału na działalność zawodową i pozazawodową, a w przypadku większej liczby kredytobiorców okoliczność, że tylko jeden z nich realizuje cel gospodarczy lub że kredytodawca uzależnił udzielenie kredytu przeznaczonego na cele konsumenckie od częściowego przeznaczenia pożyczonej kwoty na spłatę długów związanych z działalnością gospodarczą lub zawodową.

Dnia 15 czerwca 2023 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wydał wyrok w sprawie C-287/22 na skutek pytania prejudycjalnego skierowanego przez Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie przeciwko byłemu Getin Noble Bankowi S.A. W wyroku TSUE orzekł, że przepisy Dyrektywy 93/13 stoją na przeszkodzie orzecznictwu krajowemu, zgodnie z którym sąd krajowy może oddalić złożonego przez konsumenta wniosku o zastosowanie środków tymczasowych mających na celu zawieszenie, w oczekiwaniu na ostateczne rozstrzygnięcie w przedmiocie unieważnienia zawartej przez tego konsumenta umowy kredytu ze względu na to, że owa umowa kredytu zawiera nieuczciwe warunki, spłaty rat miesięcznych należnych na podstawie wspomnianej umowy kredytu, w sytuacji gdy zastosowanie takich środków tymczasowych jest konieczne dla zapewnienia pełnej skuteczności tego orzeczenia.

W dniu 15 czerwca 2023 r. TSUE wydał wyrok w sprawie zarejestrowanej pod sygn. C-520/21, w następstwie pytań prejudycjalnych zadanych przez Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie przeciwko Bankowi Millennium, w którym wskazał, że Dyrektywa 93/13 nie reguluje wyraźnie skutków nieważności umowy zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem po usunięciu zawartych w niej nieuczciwych warunków. Jednocześnie stwierdził, że:

- (i) przepisy Dyrektywy 93/13 nie stoją na przeszkodzie wykładni sądowej prawa krajowego, zgodnie z którą konsument ma prawo żądać od instytucji kredytowej rekompensaty wykraczającej poza zwrot miesięcznych rat i kosztów zapłaconych z tytułu wykonania tej umowy oraz poza zapłatę ustawowych odsetek za zwłokę od dnia wezwania do zapłaty, pod warunkiem poszanowania celów dyrektywy 93/13 i zasady proporcjonalności;
- (ii) przepisy Dyrektywy 93/13 stoją na przeszkodzie wykładni sądowej prawa krajowego, zgodnie z którą instytucja kredytowa ma prawo żądać od konsumenta rekompensaty wykraczającej poza zwrot kapitału wypłaconego z tytułu wykonania tej umowy oraz poza zapłatę ustawowych odsetek za zwłokę od dnia wezwania do zapłaty.

W dniu 21 września 2023 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wydał wyrok w sprawie zarejestrowanej pod sygnaturą C-139/22 zadanych przez Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie przeciwko mBankowi. Trybunał orzekł, że:

- (i) przepisy Dyrektywy Rady 93/13 nie stoją na przeszkodzie temu, by warunek umowy, który nie był indywidualnie negocjowany, został uznany przez właściwe organy krajowe za nieuczciwy z tego tylko powodu, że jego treść jest równoznaczna z treścią postanowienia wzorca umowy wpisanego do krajowego rejestru klauzul niedozwolonych;
- (ii) przepisy Dyrektywy 93/13 należy interpretować w ten sposób, że postanowienie umowy, które ze względu na warunki wykonania niektórych przewidzianych w nim zobowiązań danego konsumenta należy uznać za nieuczciwe, nie może utracić takiego charakteru z powodu innego postanowienia tej umowy, które przewiduje możliwość wykonania przez tego konsumenta tych zobowiązań na innych warunkach;
- (iii) przepisy Dyrektywy 93/13 należy interpretować w ten sposób, że przedsiębiorca ma obowiązek poinformowania zainteresowanego konsumenta o istotnych cechach zawartej z nim umowy oraz o ryzyku związanym z tą umową, i to nawet wówczas, gdy ów konsument jest jego pracownikiem i posiada odpowiednią wiedzę w dziedzinie wspomnianej umowy.

W dniu 7 grudnia 2023 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wydał wyrok w sprawie zarejestrowanej pod sygn. akt C-140/22 zadanych przez Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie przeciwko mBankowi. Trybunał orzekł, że przepisy Dyrektywy 93/13 należy interpretować w ten sposób, że w kontekście uznania nieważności w całości umowy kredytu hipotecznego zawartej z konsumentem przez instytucję bankową ze względu na to, iż umowa ta zawiera nieuczciwy warunek, bez którego nie może ona dalej obowiązywać:

- (i) stoją one na przeszkodzie wykładni sądowej prawa krajowego, zgodnie z którą wykonywanie praw, które konsument wywodzi z tej dyrektywy, jest uzależnione od złożenia przez tego konsumenta przed sądem oświadczenia, w którym twierdzi on, po pierwsze, że nie wyraża zgody na utrzymanie w mocy tego warunku, po drugie, że jest świadomy z jednej strony faktu, że nieważność wspomnianego warunku pociąga za sobą nieważność wspomnianej umowy, a z drugiej - konsekwencji tego uznania nieważności, i po trzecie, że wyraża zgodę na uznanie tej umowy za nieważną;
- (ii) stoją na przeszkodzie temu, aby rekompensata żądana przez danego konsumenta z tytułu zwrotu kwot, które zapłacił on w wykonaniu rozpatrywanej umowy, została pomniejszona o równowartość odsetek, które ta instytucja bankowa otrzymałaby, gdyby umowa ta pozostała w mocy.

Postanowieniem z dnia 11 grudnia 2023 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej zakończył sprawę zarejestrowaną pod sygnaturą C-756/22 zainicjowaną przez Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie z powództwa Banku Millennium i orzekł, że przepisy Dyrektywy 93/13 należy interpretować w ten sposób, że w kontekście uznania umowy kredytu hipotecznego zawartej z konsumentem przez instytucję bankową za nieważną w całości ze względu na to, że umowa ta zawiera nieuczciwe warunki, bez których nie może ona dalej obowiązywać, stoją one na przeszkodzie wykładni sądowej prawa państwa członkowskiego, zgodnie z którą instytucja ta ma prawo żądać od tego konsumenta zwrotu kwot innych niż kapitał wpłacony na poczet wykonania tej umowy oraz ustawowe odsetki za opóźnienie od chwili wezwania do zapłaty.

W dniu 14 grudnia 2023 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wydał wyrok w sprawie zarejestrowanej pod sygnaturą C-28/22 skierowaną przez Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie przeciwko bytemu Getin Noble Bankowi. Trybunał orzekł, że:

- (i) przepisy Dyrektywy Rady 93/13 w związku z zasadą skuteczności należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie wykładni sądowej prawa krajowego, zgodnie z którą w następstwie uznania za nieważną umowy kredytu hipotecznego zawartej przez przedsiębiorcę z konsumentem z uwagi na zawarte w tej umowie nieuczciwe warunki termin przedawnienia roszczeń tego przedsiębiorcy wynikających z nieważności rzeczony umowy rozpoczyna bieg dopiero od dnia, w którym staje się ona trwale bezskuteczna, podczas gdy termin przedawnienia roszczeń tego konsumenta wynikających z nieważności tej umowy rozpoczyna bieg w chwili, w której dowiedział się on lub powinien dowiedzieć się o nieuczciwym charakterze warunku powodującego tę nieważność;
- (ii) przepisy Dyrektywy 93/13 należy interpretować w ten sposób, że nie stoją one na przeszkodzie wykładni sądowej prawa krajowego, zgodnie z którą przedsiębiorcy, który zawarł umowę kredytu hipotecznego z konsumentem, nie spoczywa obowiązek sprawdzenia, czy konsument ten ma wiedzę o skutkach usunięcia nieuczciwych warunków zawartych w tej umowie lub o niemożności zachowania mocy wiążącej owej umowy w przypadku usunięcia tych warunków;
- (iii) przepisy Dyrektywy 93/13 w związku z zasadą skuteczności należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie wykładni sądowej prawa krajowego, zgodnie z którą, w sytuacji gdy umowa kredytu hipotecznego zawarta przez przedsiębiorcę z konsumentem nie może już pozostać wiążąca po usunięciu nieuczciwych warunków zawartych w tej umowie, przedsiębiorca ten może powołać się na prawo zatrzymania umożliwiające mu uzależnienie zwrotu świadczeń otrzymanych od tego konsumenta od przedstawienia przez niego oferty zwrotu świadczeń, które sam otrzymał od tego przedsiębiorcy, lub gwarancji zwrotu tych ostatnich świadczeń, jeżeli wykonanie przez tego samego przedsiębiorcę tego prawa zatrzymania powoduje utratę przez rzeczony konsumenta prawa do uzyskania odsetek za opóźnienie od momentu upływu terminu nałożonego na danego przedsiębiorcę do wykonania zobowiązania umownego po tym, jak przedsiębiorca ten otrzyma wezwanie do zwrotu świadczeń zapłaconych jemu w wykonaniu tej umowy.

Postanowieniem z 15 stycznia 2024 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej zakończył sprawę zarejestrowaną pod sygn. akt C-488/23 na skutek pytania Sądu Okręgowego w Warszawie, wskazując, że prawo instytucji finansowej do żądania waloryzacji udostępnionego kapitału po stwierdzeniu nieważności umowy kredytu zostało wykluczone w wyroku z 15 czerwca 2023 r. wydanym w sprawie C-520/21.

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej 18 stycznia 2024 r. wydał wyrok w sprawie C-531/22 na skutek pytań prejudycjalnych zadanych przez Sąd Rejonowy Warszawa-Śródmieście w sprawie byłego Getin Noble Banku. Trybunał stwierdził, że:

- (i) przepisy Dyrektywy Rady 93/13 stoją na przeszkodzie przepisom krajowym przewidującym, iż sąd krajowy nie może zbadać z urzędu potencjalnie nieuczciwego charakteru warunków zawartych w umowie i wyciągnąć z tego konsekwencji, w sytuacji gdy sprawuje on nadzór nad postępowaniem egzekucyjnym prowadzonym na podstawie prawomocnego orzeczenia w sprawie wydania nakazu zapłaty, któremu przysługuje powaga rzeczy osądzonej:
 - a. jeśli przepisy te nie przewidują takiego badania na etapie wydawania nakazu zapłaty, lub
 - b. jeśli takie badanie jest przewidziane wyłącznie na etapie sprzeciwu od danego nakazu zapłaty, o ile istnieje znaczne ryzyko, że dany konsument nie wniesie wymaganego sprzeciwu albo ze względu na to, że określony w tym celu termin jest bardzo krótki, albo z uwagi na koszty postępowania przed sądem w stosunku do kwoty kwestionowanego długu, albo też ze względu na to, że przepisy krajowe nie przewidują obowiązku dostarczenia temu konsumentowi wszelkich informacji niezbędnych do ustalenia przez niego zakresu swoich praw;
- (ii) przepisy Dyrektywy 93/13 nie stoją na przeszkodzie orzecznictwu krajowemu, zgodnie z którym wpis warunku umowy do krajowego rejestru klauzul niedozwolonych powoduje uznanie tego warunku za nieuczciwy w każdym postępowaniu z udziałem konsumenta, w tym także wobec przedsiębiorcy innego niż ten, przeciwko któremu toczyło się postępowanie o wpis rzeczowego warunku do tego rejestru krajowego, i gdy ów warunek nie ma takiego samego brzmienia jak warunek wpisany do wspomnianego rejestru, ale posiada taki sam sens i wywołuje jednakowe skutki wobec danego konsumenta.

Orzecznictwo Polskiego Sądu Najwyższego

7 maja 2021 Sąd Najwyższy w składzie 7 sędziów Sądu Najwyższego wydał uchwałę której nadał moc zasady prawnej zgodnie z którą:

- (i) niedozwolone postanowienie umowne (art. 385(1) § 1 k.c.) jest od początku, z mocy samego prawa, dotknięte bezskutecznością na korzyść konsumenta, który może udzielić następczo świadomej i wolnej zgody na to postanowienie i w ten sposób przywrócić mu skuteczność z mocą wsteczną;
- (ii) jeżeli bez bezskutecznego postanowienia umowa kredytu nie może wiązać, konsumentowi i kredytodawcy przysługują odrębne roszczenia o zwrot świadczeń pieniężnych spełnionych w wykonaniu tej umowy (art. 410 § 1 w związku z art. 405 k.c.). Kredytodawca może żądać zwrotu świadczenia od chwili, w której umowa kredytu stała się trwale bezskuteczna.

W dniu 28 kwietnia 2022 r. Sąd Najwyższy wydał uchwałę (III CZP 40/22), w której wskazał, że w sporach z konsumentem przepis art. 358(1) k.c. stanowi przepis szczególny wobec art. 353(1) k.c., co oznacza, że w przypadku, gdy zachodzą przesłanki zastosowania obu przepisów, sąd powinien zastosować przepis szczególny i orzec trwałą bezskuteczność postanowienia umownego, a nie jego nieważność. Przedmiotowe orzeczenie Sądu Najwyższego należy postrzegać jako istotnie ograniczające ryzyko przedawnienia roszczeń banku o zwrot kapitału.

Skutkiem uchwały SN z 7 maja 2021 r. jest stwierdzenie, że bankowi przysługuje zwrot świadczenia pieniężnego spełnionego przez bank w wykonaniu trwale bezskutecznej umowy. Biorąc pod uwagę niepewność co do momentu rozpoczęcia biegu terminu przedawnienia roszczeń banku, Bank w celu ochrony swoich interesów kieruje przeciwko kredytobiorcom pozostającym w sporze sądowym z bankiem pozwy o zapłatę. Żądanie pozwu obejmuje roszczenie o zwrot kapitału udostępnionego kredytobiorcy na podstawie umowy. Do dnia 31 marca 2024 r. Bank skierował przeciwko kredytobiorcom około 8,1 tysięcy pozwów.

W dniu 25 kwietnia 2024 r. odbyło się posiedzenie Izby Cywilnej Sądu Najwyższego celem odpowiedzi na pytania sformułowane przez Pierwszą Prezes Sądu Najwyższego, opublikowane w dniu 29 stycznia 2021 r., dotyczące kluczowych kwestii z zakresu umów walutowych kredytów hipotecznych. Sąd Najwyższy, w składzie całej Izby Cywilnej podjął uchwałę mającą moc zasady prawnej, w której stwierdził, iż:

- (i) W razie uznania, że postanowienie umowy kredytu indeksowanego lub denominowanego odnoszące się do sposobu określania kursu waluty obcej stanowi niedozwolone postanowienie umowne i nie jest wiążące, w obowiązującym stanie prawnym nie można przyjąć, że miejsce tego postanowienia zajmuje inny sposób określenia kursu waluty obcej wynikający z przepisów prawa lub zwyczajów.
- (ii) W razie niemożliwości ustalenia wiążącego strony kursu waluty obcej w umowie kredytu indeksowanego lub denominowanego umowa nie wiąże także w pozostałym zakresie.
- (iii) Jeżeli w wykonaniu umowy kredytu, która nie wiąże z powodu niedozwolonego charakteru jej postanowień, bank wypłacił kredytobiorcy całość lub część kwoty kredytu, a kredytobiorca dokonywał spłat kredytu, powstają samodzielne roszczenia o zwrot nienależnego świadczenia na rzecz każdej ze stron.
- (iv) Jeżeli umowa kredytu nie wiąże z powodu niedozwolonego charakteru jej postanowień, bieg przedawnienia roszczenia banku o zwrot kwot wypłaconych z tytułu kredytu rozpoczyna się co do zasady od dnia następującego po dniu, w którym kredytobiorca zakwestionował względem banku związanie postanowieniami umowy.
- (v) Jeżeli umowa kredytu nie wiąże z powodu niedozwolonego charakteru jej postanowień, nie ma podstawy prawnej do żądania przez którąkolwiek ze stron odsetek lub innego wynagrodzenia z tytułu korzystania z jej środków pieniężnych w okresie od spełnienia nienależnego świadczenia do chwili popadnięcia w opóźnienie co do zwrotu tego świadczenia.

Ze względu na orzecznictwo TSUE, które dokonało interpretacji przyczyn i skutków nieważności umów hipotecznych kredytów walutowych oraz wyżej wskazaną uchwałę Izby Cywilnej Sądu Najwyższego, obszar wykładni przepisów przez sądy polskie w tym zakresie wydaje się być ograniczony. Dalsza praktyka orzecznicza sądów polskich odgrywać będzie jednak pewną rolę w praktycznej realizacji wskazań Trybunału i Sądu Najwyższego.

7. INFORMACJE DODATKOWE

7.1. EMISJE, WYKUP LUB SPŁATY INSTRUMENTÓW DŁUŻNYCH LUB KAPITAŁOWYCH

W trakcie 3 miesięcy zakończonych 31 marca 2024 roku zobowiązania Banku z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych wzrosły o 5,7 mln zł i ich saldo na ten dzień wyniosło 3 033,7 mln zł. Wzrost tych zobowiązań wynika z: dodatniego slada odsetek naliczonych i zapłaconych za dany okres w kwocie 55,7 mln zł, zmiany wyceny wyemitowanych papierów wartościowych w relacji zabezpieczającej na kwotę -25,6 mln zł oraz salda pozostałych zmian bilansowych na kwotę -24,4 mln zł (głównie z powodu umocnienia kursu złotego w stosunku do euro w 1 kwartale 2024 roku).

7.2. ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE

Struktura zobowiązań pozabilansowych przedstawiała się następująco:

<i>w tysiącach zł</i>	31.03.2024	31.12.2023	31.03.2023
Pozabilansowe zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane	18 289 112	17 283 356	16 014 229
Zobowiązania udzielone:	15 125 208	14 264 568	13 500 673
finansowe	13 479 810	12 550 588	11 531 642
gwarancyjne	1 645 398	1 713 980	1 969 031
Zobowiązania otrzymane:	3 163 904	3 018 788	2 513 556
finansowe	4 054	0	2 185
gwarancyjne	3 159 850	3 018 788	2 511 371

7.3. REFORMA WSKAŹNIKÓW REFERENCYJNYCH

1. WIBOR

W maju 2022 polski rząd zapowiedział zastąpienie WIBOR-u inną (niższą) stawką od 1 stycznia 2023 roku. W czerwcu 2022 powstała Grupa Robocza, w skład której weszły banki komercyjne, GPW Benchmark (Administrator WIBOR), KNF.

W lipcu 2022 r. w związku z planowaną reformą wskaźników referencyjnych w Polsce, powołana została Narodowa Grupa Robocza ds. reformy stawek referencyjnych (NGR). Celem prac NGR jest m.in. wprowadzenie nowego wskaźnika referencyjnego stóp procentowych i zastąpienie nim obecnie stosowanego wskaźnika WIBOR w sposób bezpieczny i zgodny z BMR, w tym w szczególności zapewniając wiarygodność, przejrzystość i rzetelność opracowania i stosowania nowego wskaźnika referencyjnego.

W skład Narodowej Grupy Roboczej wchodzi przedstawiciele Ministerstwa Finansów, Narodowego Banku Polskiego, Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego, Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, Polskiego Funduszu Rozwoju, Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie, Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych, Banku Gospodarstwa Krajowego, GPW Benchmark, a także przedstawiciele banków, towarzystw funduszy inwestycyjnych, zakładów ubezpieczeń, firm faktoringowych i leasingowych, podmiotów będących emitentami obligacji, w tym korporacyjnych i komunalnych, izb rozliczeniowych.

Prace Narodowej Grupy Roboczej są koordynowane i nadzorowane przez Komitet Sterujący, w skład którego wchodzi przedstawiciele kluczowych instytucji: Komisji Nadzoru Finansowego, Narodowego Banku Polskiego, Ministerstwa Finansów, Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, Polskiego Funduszu Rozwoju, a także GPW Benchmark - administratora stóp referencyjnych - oraz Związku Banków Polskich.

Działania NGR prowadzone są w formule projektowej w której wyodrębnione zostały strumienie projektowe i w których pracach aktywnie uczestniczą przedstawiciele Banku Millennium.

Narodowa Grupa Robocza wybrała indeks WIRON jako kluczowy wskaźnik stóp procentowych w ramach BMR do stosowania w umowach finansowych i instrumentach finansowych oraz jako preferowany wskaźnik alternatywny dla WIBOR.

Bank Millennium S.A. powołał uchwałą Zarządu Banku z dnia 24 sierpnia 2022r. projekt wewnętrzny podlegający pod Zarząd (Wiceprezesa Zarządu - CFO oraz Członka Zarządu nadzorującego m.in. obszar produktów detalicznych i korporacyjnych), w celu należytego zarządzania procesem tranzycji wskaźnika WIBOR na WIRON i realizacji prac zgodnie z mapą drogową. W pracach tych uczestniczą przedstawiciele wielu jednostek organizacyjnych Banku w tym w szczególności odpowiedzialni za obszary produktowe oraz kwestie związane z zarządzaniem ryzykiem, w tym w szczególności, ryzykiem stopy procentowej oraz ryzykiem operacyjnym. Struktura projektu uwzględnia podział na strumienie obejmujące produkty i procesy, w których występuje element stosowania wskaźnika referencyjnego WIBOR, zarządzanie projektem przez dedykowanego menadżera projektu oraz cykliczne raportowanie statusów w zakresie poszczególnych strumieni. W obecnej fazie projektu, w Banku trwają prace związane z dostosowaniem infrastruktury technologicznej, jak również obejmujące przygotowanie procesów wewnętrznych oraz dokumentacji.

Bank stosuje wskaźnik referencyjny WIBOR w następujących produktach (w mln PLN, wg. stanu na 31 marca 2024):

- kredyty hipoteczne: **24 047,24** kredyty oparte na stawce WIBOR (z wyłączeniem kredytów hipotecznych o wartości **11 239,78** obecnie o okresowo stałym oprocentowaniu, w przypadku których klienci mają możliwość przejścia na zmienną stopę procentową indeksowaną do WIBOR po upływie obowiązywania okresowo stałej stopy procentowej);
- produkty kredytowe i produkty faktoringowe oraz dyskontowe dla przedsiębiorstw: **17 126,13**;
- instrumenty dłużne (**9 754,37**):
 - Aktywa: 7 492,87
 - Pasywa: 2 261,50
- instrumenty pochodne: **10 744,92**

Bank wykorzystuje również instrumenty oparte o wskaźniki referencyjne WIBOR w rachunkowości zabezpieczeń, szczegółowe informacje na temat stosowanych przez Grupę relacji zabezpieczających, pozycji wyznaczonych jako zabezpieczane i zabezpieczające oraz sposobu prezentacji wyniku na tych transakcjach są przedstawione w nocie 16 „Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń” w Rozdziale 4 „Noty do Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego”.

Bank Millennium S.A. pracuje nad analizą ryzyk i monitoruje je na bieżąco. Ponadto, zgodnie z projektem zmian Mapy Drogowej ogłoszonym przez Komitet Sterujący Narodowej Grupy roboczej w październiku 2023 r. i co zostało potwierdzone przez NGR w kwietniu 2024 r., ostateczny moment konwersji miałby nastąpić do końca 2027 r. Aktualnie trwają prace nad aktualizacją Mapy Drogowej będącej odzwierciedleniem postanowień KS NGR w zakresie zmiany harmonogramu wskaźników referencyjnych. W związku z tym zdarzenie regulacyjne zostało odsunięte w czasie i powinno nastąpić w Q3/Q4 2026. Jednakże brak jest aktualnie a) informacji w zakresie potencjalnego zdarzenia regulacyjnego, o którym mowa w art. 23c ust. 1 BMR; b) projektu rozporządzenia Ministra Finansów, o którym mowa w art. 61c ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym dotyczącego zamiennika lub choćby projektu takiego rozporządzenia i tym samym informacji: czy Minister Finansów wyznaczy jeden czy kilka zamienników WIBOR; c) wysokości spreadu korygującego lub sposobie wyliczenia tego spreadu, czy wprowadzone zostaną odpowiednie zmiany dostosowawcze z tym związane (a jeżeli tak, to jakie). Zatem biorąc pod uwagę obecny etap prac Narodowej Grupy Roboczej i planowane odsunięcie maksymalnych terminów realizacji Mapy Drogowej, wskazując finalny moment konwersji na koniec 2027, aktualnie nie jest możliwe oszacowanie skutków finansowych reformy wskaźnika WIBOR.

W marcu 2023, Komitet Sterujący Narodowej Grupy Roboczej ds. reformy wskaźników referencyjnych przyjął rekomendacje dotyczące nowych produktów, zarówno bankowych, leasingowych, jak i faktoringowych, a także wcześniej opublikowane dotyczące obligacji i instrumentów pochodnych.

W lipcu 2023, KS NGR przyjął Rekomendację w zakresie zastosowania stawki zastępczej dla wskaźnika referencyjnego WIBOR w instrumentach pochodnych stopy procentowej. Rekomendacja przedstawia zalecaną metodę zastąpienia wskaźnika referencyjnego WIBOR Alternatywnym wskaźnikiem referencyjnym w Instrumentach pochodnych stopy procentowej WIBOR w sytuacji wystąpienia Zdarzenia regulacyjnego o charakterze trwałym.

W sierpniu 2023, KS NGR przyjął Rekomendację w zakresie zasad i sposobów konwersji emisji papierów dłużnych, w których stosowany jest WIBOR. Rekomendacja została przygotowana przy założeniu wystąpienia Zdarzenia regulacyjnego, tj. zdarzenia skutkującego zaprzestaniem opracowywania wskaźnika referencyjnego WIBOR (zgodnie z przyjętą Mapą Drogową gotowość do zaprzestania i publikacji Stawek Referencyjnych WIBID i WIBOR powinna nastąpić w 2025 roku).

W dniu 29 marca 2024 roku Komitet Sterujący Narodowej Grupy Roboczej ds. reformy wskaźników referencyjnych (dalej: Komitet Sterujący NGR), jednogłośnie podjął decyzję o rozpoczęciu procesu przeglądu i analizy wskaźników alternatywnych dla WIBOR typu Risk Free Rate (RFR). Przegląd będzie obejmował zarówno WIRON, jak i inne potencjalne indeksy lub wskaźniki. Wniosek w tej sprawie złożyło Ministerstwo Finansów. Możliwe są ewentualne zmiany kamieni milowych dotychczasowej Mapy Drogowej, ale bez zmiany ostatecznego terminu zakończenia reformy wskaźników referencyjnych. Decyzje w tym zakresie leżą w gestii Komitetu Sterującego NGR i będą odrębnie komunikowane po zakończeniu zainicjowanego przeglądu, którego elementem będą konsultacje publiczne.

W kwietniu 2024, KSR NGR przyjął dokument opisujący metody stosowania wskaźnika RFR oraz wybranych zasad obliczania składanych stóp procentowych.

2. LIBOR USD

Bank stosuje wskaźnik referencyjny LIBOR USD w następujących produktach (w mln PLN):

- Bankowość detaliczna/portfel kredytów hipotecznych: **2,86**;

W dniu 3 kwietnia 2023 r. Brytyjski organ nadzoru, czyli Financial Conduct Authority nadzorujący ICE Benchmark Administration Limited ogłosił decyzję dotyczącą przyszłości LIBOR USD 3M oraz LIBOR USD 6M. Organ wskazał, że LIBOR USD 3M oraz LIBOR USD 6M będą nadal wyznaczane i publikowane po 30 czerwca 2023 r. przy zastosowaniu zmienionej metodologii tzw. „syntetycznej”, najprawdopodobniej do 30 września 2024 r. Biorąc pod uwagę marginalną liczbę i wartość takich umów w portfelu Banku, Bank kontynuuje działania w celu wdrożenia indywidualnego podejścia do każdej z tych umów.

7.4. WAKACJE KREDYTOWE 2024

W dniu 7 maja 2024 r., Zarząd Banku poinformował, że w następstwie podpisania przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej ustawy z dnia 12 kwietnia 2024 r. o zmianie ustawy o wsparciu kredytobiorców, którzy zaciągnęli kredyt mieszkaniowy i znajdują się w trudnej sytuacji finansowej oraz ustawy o finansowaniu społecznościowym dla przedsięwzięć gospodarczych i pomocy kredytobiorcom („Ustawa”) która, między innymi, przedłuża możliwość zawieszenia przez kredytobiorców spłaty kredytu hipotecznego udzielonego w walucie polskiej o dodatkowe cztery miesiące w roku 2024 („wakacje kredytowe”), Bank wstępnie szacuje, że wpływ tej Ustawy na wyniki Grupy wyniesie między 201 mln zł a 247 mln zł przed podatkiem. Szacowany koszt wynikający z Ustawy zostanie zaksięgowany w ciężar wyników II kw. 2024 r. a jego ostateczny szacunek zostanie podany w sprawozdaniu finansowym za 1-sze półrocze 2024 r.

Data	Imię i nazwisko	Stanowisko/Funkcja	Podpis
09.05.2024	Fernando Bicho	Wiceprezes Zarządu	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym